

ბიძინა გეგეუძე

**ერთად აკინძული
დაფანტული ფურცლები**

**ბიბლიოგრაფიული ჩანაწერები,
ბეჭდვები, ფოტოქრონიკა**

თბილისი 2010

ედღვენება ეთერ რუხაძეს

მომზადდა კომპანია „მერმის მ.გ.“-მ
ISBN 978-9941-0-2362-0
2010 წელი

շղեր լսեցողունից զտղեր,
ժղեն պղղլսեղղնե ղեկըրուոնն.
Բըսը լսեթոնպղղղ ղեկու.
Բըսը ժոնկըրղղղ ժեկըրու.
Աղթո ժղոնղղղեկ զտղեր!

եկ լսեթղթղղղղղղ, զտղեր,
ժղն Աղթո ժեղղ լսե ժողղեկղղղ!
Բըսըրոն ժեկըրղղղղ ղղղղղ
ղղ ժեկըրղղղղն ժեկըրղ.
Աղթո ժղոնղղղեկ զտղեր!

Ն. Յ.

წინამდებარე ბიბლიოგრაფია მოიცავს გეგეშიძეების ოჯახის ისტორიას.

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკამ“ 2005 წლის 15 მაისს გამოისცა ნარკვევი — „მართლაც უჩვეულო წიგნი“. მწერალი ელგუჯა ლებანიძე აღნიშნავს: ეს არ არის უბრალო წიგნი, ან ერთი ოჯახის ისტორია, მისი მნიშვნელობა სცილდება ამ ჩარჩოებს, ვინაიდან მოიცავს სრულიად სხვადასხვა ჟანრის და შინაარსის ზღვა მასალას ცხოვრებაზე, ადამიანურ ურთიერთობებზე, ლიტერატურასა და ხელოვნებაზე, კინოსა და თეატრზე, პოლიტიკურ და ეკონომიკურ ვითარებაზე. ვის აღარ შეხვდებოდა ამ წიგნში, შორეულ წინაპრებიდან დაწყებული აგერ, გუშინ თუ გუშინწინდელ ამაგდარ მამულიშვილებს — აკაკი ხორავას, მიხეილ თუმანიშვილს, სპარტაკ ბაღაშვილს, გრიგოლ ბერძენიშვილს... ჩამოთვლა დაუსრულებლად შეიძლება. მე მხოლოდ იმის თქმა მსურს, რომ ბატონი ბიძინა იმ ხალხში ტრიალებდა, ვინც ჩვენი ქვეყნის სინდის-ნამუსს განასახიერებდა, ვის მაგალითებზეც თაობები იზრდებოდა. ამიტომ ვამბობ, ეს წიგნი ოჯახურ ჩარჩოებში ვერ ეტევა-მეთქი. ეს მთელი ქვეყნის ისტორიაა თავისი წარმატებებით, სიხარულითა და ტკივილებით“.

ბატონ ელგუჯას პირუთენელი მოსაზრებები და გამონათქვამები მათემატიკური სიზუსტით ესადაგება ჩემი სიყრმის მეგობრის სხვა წიგნებსაც, როგორებიცაა: „დარტყმა“, „დრო“, „რაილა დარჩა წარსულის, დიდის?“, „უსაზღვრო სევდა“ და 18 კრებული. აგრეთვე ბიბლიოგრაფიაში აღნუსხული წერილები, ნარკვევები, რეცენზიები და სხვა.

ვიტყვი მხოლოდ იმას, რომ: სიჭაბუკიდან ჭარმაგობამდე ჟურნალისტობაზე უზომოდ შეყვარებულ ბიძინა გეგეშიძეს, მიუხედავად, სხვადასხვა თანამდებობაზე მუშაობისა, კალამი ხელიდან არ გაუშვია. და 80 გადაცილებული, დღესაც აგრძელებს წერილების გამოქვეყნებას. მათ შორის მარგალიტივით ბრწყინავს 2006 წლის პირველ დეკემბერს გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ პირველ გვერდზე დიდი ილია ჭავჭავაძის ბრძნული გამონათქვამით დასათაურებული სტატია: „რაც კარგი ექნას რუსისა შტიკსა, ღმერთმა იმ რუსსვე ასკაცად მისცეს“.

დოქტორი, პროფესორი, აკადემიკოსი

ოთარ ზარდალიშვილი

2008 წელი.

აი, ასეთი მყავს მეგობარი
ბიძინა გეგეშიძეს

გასაოცარი მყავს მეგობარი,
სახელიც კარგი ჰქვია — ბიძინა,
„ნამომეპარა უკვე სიბერე“, —
ვუთხარი ეს და ბევრი იცინა.
„ჯერ ბავშვი ხარო“, — დამაიმედა,
„შენთან სიბერეს ჯერ რა ხელი აქვს,
მე ოთხმოცს უკვე მივუკაკუნე
და ჩემი ტვირთი ისევ მე მიმაქვს!
ცხოვრებამ მთეთქა შეუბრალებლად,
ხმალი არასდროს არ ჩამიგია,
ბევრი დავკარგე, ვინც მე მიყვარდა,
ბრძოლა კი ჯერაც არ წამიგია!
უძვირფასესს თანამგზავრს ჩემსას
ტკივილიანი გაჰყვა ოცნება,
ჩაკირულია გულში მარადი
სიცოცხლის რწმენა და საოცრება!
მეც მოვინიშნე ჩემი არჩივი,
ღვთით ბოძებული წმინდა ალაგი,
როს აღსრულდება ნება განგების
მექნება ჩემი ძვალთშესალაგი!
ჯერ... აქაური მხიბლავს მზეები,
ჯერ კიდევ დამრჩა გზა და სავალი,
რადგან, სანამ ვარ, ცოცხლობს ეთერიც —
ჩემი ცხოვრების იასამანი“.

ასე ალაღად მიგულახდილა,
არ გამემხილა, ვერ დავიცადე,
როცა ასეთი გყავს მეგობარი
კი ღირს ცხოვრება დედამინაზე!

ელგუჯა ლებანიძე
მაისი, 2008

ეთერი შვილებთან და შვილიშვილებთან ერთად
2003 წლის საახალწლო სუფრასთან.
ბიძინა გვეგუშიძის ფოტო

ბიძინა შვილებთან და შვილიშვილებთან

ԵՐԵՎԱՆԻ ԳՐԱԳՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Մարտիրոս Բաղդասարյանը և Մարիամը
1905 թ.

Կարեն Բաղդասարյանը և Գրիգորի
1904 թ.

Նուրի Բաղդասարյանը և Կարենը
1904 թ.

Մարիամը և Կարեն Բաղդասարյանը
1927 թ.

Գրիգոր Բաղդասարյանը, Մարիամը
և Մարտիրոսը 1927 թ.

Կարեն Բաղդասարյանը
1927 թ.

Մարիամը և Կարեն Բաղդասարյանը
1927 թ.

Մարիամը և Կարեն Բաղդասարյանը
1927 թ.

Կարեն Բաղդասարյանը և Մարիամը
1927 թ.

საქართველოს რესპუბლიკა

№ 149 ს. 10000000000 29 იანვარი, 2002 წელი.

ვლადიმერ ლაშინაშვილი

**ივანე მთაწილელი, შინა
გარეკანის მმართველის
ოჯახის მფლობელი
გარდაცემული
ბიძკისა.**

ნარკვევიდან „ლაშინაშვილი და ლაშინაშვილი ხსენებული“.
(გამ. საქართველოს რესპუბლიკა, 20 დეკემბერი, 2000 წელს)
დაბეჭდა ივრეთივე წიგნში: „ბედი მღვდლის“.

დავინახოთ და დავაფასოთ სასწაული...

სიცოცხლე თვალსა და ხელს შუა უქრებოდა. რატომღაც ეგონა, პარტიბილეთს რომ ჩააბარებდა საძულველ რეჟიმთან ყოველგვარ კავშირს განწყვეტდა, სულიერ სიმშვიდეს მოიპოვებდა. არაფერი გამოუვიდა — რაც მეტი დრო გადიოდა, სულ უფრო მწვავედ განიცდიდა მომხდარს. სულ უფრო აუტანელი ხდებოდა პასუხგაუცემელი კითხვა: რატომ? რატომ მოხდა, რომ ასე ლამაზი და ნათელი იმედები უეცრად გაცამტვერდა თითქმის მაშინვე, როგორც კი ბოლშევიკებმა ძალაუფლება ხელში აიღეს. ნუთუ ასეთი სასტიკი მეთოდებით, ცეცხლითა და ცრემლით უნდა დამკვიდრდეს შეპირებული ბედნიერება, ნუთუ მართლა მიზანს უნდა ემორჩილებოდეს ყველა საშუალება? როგორ ელამაზებოდა ცხოვრება, როცა ჭაბუკ გალაკტიონთან ერთად სახალხო შურისმძიებელ სამსონ წითელაშვილის მგზნებარე სიტყვებს ისმენდა! მაშინ მართლა სჯეროდა, რომ მეფის ტახტის დამხობის შემდეგ ქვეყანაში საყოველთაო სიკეთე დაი-სადგურებდა.

სინამდვილეში რა მოხდა? პარტიამ რომელსაც აღმერთებდა, მასობრივი ძალადობის, ტერორის, უკანონობისა და ბოროტების გზა აირჩია. ვალერიანის უბის ნიგნაკში ჩნდება საგულისხმო ჩანაწერები: „შევცდი, ცუდი გზა ავირჩიე ბრძოლის... ჯობდა, ხარს და გუთანს მოვკიდებოდი“. მაგრამ მარტოოდენ ამ აღიარებით როდი იფარგლება — კიდევ უფრო მწვავე და უკომპრომისოა მისი განაჩენი: „ჩვენ არ შეგვიძლია, გავყვეთ ამ გზას, ვინაიდან განადგურდება ქვეყანა, დამკვიდრდება უპასუხისმგებლო რეჟიმი, გამეფდება ქვეყნის ყველა

კუთხე-კუნჭულში სიცრუე. ორპირობა, სიყალბე, დასმენა, ხოცვა-ჟლეტა, დაიდვრება ათასობით უდანაშაულო ადამიანის სისხლი“.

დღეს, როცა ყველაფერი უკან დარჩა და „ბოროტების იმპერია“ ისტორიას ჩაბარდა, გვაოცებს ვალერიან გეგეშიძის წინასწარ განჭვრეტა. დასმენებმა, ხოცვა-ჟლეტამ, ორპირობამ და სიყალბემ (დღესაც ესტაფეტასავით რომ გრძელდება!) მართლაც გიგანტური მასშტაბები მიიღო. სწორედ ამ უკეთურობას შეეწირა რეჟიმი, რომელმაც სამოცდაათი წელი გასძლო. უკვე ეს დასკვნები გვაძლევს სრულ წარმოდგენას ვალერიან გეგეშიძის — მართლაც მგზნებარე მამულიშვილის აზროვნების ჰორიზონტზე. უტყუარ ალლოსა და ლოგიკის სიმტკიცეზე.

მელაურელი ფარნაოზ და თეო გეგეშიძეები მათე-რიალურად ღარიბები, მაგრამ შვილებით მდიდრები იყვნენ. მშობლებმა ყველაფერი იღონეს, რათა რვა შვილისათვის შესაფერისი განათლება მიეცათ. ზოგი ექიმი გამოვიდა, ზოგი ინჟინერი. ისინი თავ-თავიანთი პროფესიით მუშაობდნენ და ხალხის სიყვარულიც მოიმკეს. ვალერიანმა თავისი ბედი ბოლშევიკებს დაუკავშირა. რათა ცოდნაც და მრწამსიც ახალი ცხოვრების შენებისათვის ენაცვალებინა. არჩევანის სისწორეში ეჭვის პირველი ჭია მაშინ შეუჩნდა, როცა ერის მამაზე — ილიაზე ვაიპატრიოტებმა იერიში მიიტანეს. „დიდმა ილიამ პირველმა „მგზავრის წერილებში“ ჩამოაყალიბა ქართული ეროვნული იდეის საფუძველი, რომელზეც უნდა აშენებულიყო დაშლილი ერის ერთიანი სახლი, სახლის აშენების მტკიცე მასალად კი მწერალს მიაჩნდა ყველა

ქართველის გაერთიანება და ერთად დგომა“, —
წერდა ვალერიანი.

მაგრამ ან „ყველა ქართველის გაერთიანება“ სად იყო, ან „ერთად დგომა“, როცა საქართველოში მეთერთმეტე არმია ცეცხლითა და მახვილით შემოვიდა და ქვეყნის დამოუკიდებლობა სისხლით დაასამარა, ხელახალი სიმწვავით იშვა მწუხარებითა და მრისხანებით აღსავსე სტრიქონები: „ისევ დაქსაქსულობა, ისევ ღალატი და აშლილობა, ისევ ქართველის მიერ ქართველის ხოცვა-ჟლეტა, ისევ დასმენა და ტერორი. ყოველივე ამან კი საქართველოს ბორბალი უკუღმა დაატრიალა. საბჭოთა რუსეთმა ისევ საქართველოს ხელშეწყობით და გაუგონარი ღალატით საქართველოს მთლიანი ოკუპაცია მოახდინა“.

და... მიუხედავად ყოველივე ამისა, მაინც იდგა ახალი წყობილების სამსახურში. არც არის გასაკვირველი — სასულიერო და საერო სიბრძნეს ზიარებულ, ნიჭითა და გონებით გამორჩეულ ახალგაზრდას უსაქმოდ ვინ გააჩერებდა. „ან ჩვენთან. ან — არავისთან!“ — ასეთი იყო მაშინ ბოლშევიკების დევიზი. ვალერიანი ხომ თავის დროზე მგზნებარედ ეხმიანებოდა რევოლუციას. იგი ხალხის ბედნიერების ერთადერთ სწორ გზად ესახებოდა. დასკვნები, ზემოთ რომ მოვიხმე, ცოტა მოგვიანებით გაკეთდა ეგეც არ იყოს, ვინ იცის. იქნებ ისიც ეიმედებოდა, ჩემი სულისკვეთების ადამიანები რაიმეს შევცვლით და ახალი ქვეყნის შენებას სასურველ კალაპოტში მოვაქცევთო?

გულუბრყვილობა იყო? შესაძლოა, მაგრამ ვალერიან გეგეშიძე მაინც თავგამოდებით ცდილობდა სინდისით და სუფთა ხელებით ეკეთებინა საქმე. აკი სწორედ

ამ იდეით მოძღვრავდა სასულიერო სემინარიის მოსწავლეს ერის სასიქადულო შვილი, მწერალი ვასილ ბარნოვი. ამ იდეებმა შემდგომ გაგრძელება ჰპოვეს ახალდაარსებულ თბილისის უნივერსიტეტში, სადაც ვალერიანი სიბრძნისმეტყველებას ეუფლებოდა. ცდილობდა, მაგრამ მის ძალისხმევას ყოველთვის როდი მოჰქონდა სასურველი შედეგი.

თანამდებობები კი, იცოცხლეთ, ჰქონდა — იყო ხაშურის რაიკომის პირველი მდივანი, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და ამიერკავკასიის სამხარეო კომიტეტის განყოფილებათა გამგე. თითქოსდა განუსაზღვრელი, სინამდვილეში კი გარკვეულ ჩარჩოებში მოქცეული ძალაუფლება. მაინც არ ეპუებოდა მწარე სინამდვილეს, მაინც თავის გულის კარნახით „ჭრიდა და კერავდა“. ამის დასტურად თუნდაც ერთი ფაქტი კმარა: სასწორზე შეაგდო რა თავისი მომავალი, ხაშურის ციხიდან გაათავისუფლა გამოჩენილი ქართველი მხატვარი, ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე, სამხატვრო აკადემიის პროფესორი ალექსანდრე ციმაკურიძე. „ვმუშაობდი ჩემს მშობლიურ ხაშურში. ძველი თბილისის პეიზაჟებთან ერთად ვხატავდი დავით აღმაშენებლის, თამარ მეფის, დიმიტრი თავდადებულის, ილია, აკაკისა და ვაჟას პორტრეტებს. მალე მოულოდნელად დამაპატიმრეს, მიმიყვანეს ხაშურის პოლიციაში, ბრალდებად წამომიყენეს მეფეების, ეკლესია-ტაძრებისა და მწერლების სურათების ხატვა და შემდეგ მომათავსეს ნესტიან კამერაში... მეორე დღეს გაიღო საკნის კარი და ჩემს წინ აღიმართა ძალზე სიმპათიური, მომხიბლავი აღნაგობის ვაჟკაცი. მან ბოდიში მომიხა-

და, გამათავისუფლა პატიმრობიდან და ეტლით სახლამდე მიმაცილა“, — იგონებდა მხატვარი.

ვალერიანი მარტო მხატვრის გათავისუფლებას როდი დასჯერდა: დამნაშავეები სამსახურიდან დაითხოვა. მილიციის უფროსი კი პასუხისგებაში მისცა!

ეს იმხანად მართლაც გმირობის ტოლფასი იყო!

მაგრამ, როგორც ვთქვით, არც ვალერიანის შესაძლებლობები იყო განუსაზღვრელი. მკაცრი რეალობა შეუბრალებლად აცამტვერებდა მის იდეალებს და როცა იგრძნო, მის ძალისხმევას შედეგები არ მოჰქონდა. პარტბილეთი დადო...

ამით, ცხადია, საკუთარ თავსაც განაჩენი გამოუტანა. ეს იყო პროტესტი იმ განუკითხაობისათვის, რაც ქვეყანაში სუფევდა და რომლის ავტორები ბოლშევიკები იყვნენ.

ვალერიან გეგეშიძის კარიერა დასრულდა. ყოველ შემთხვევაში, მანამდე მაინც, სანამ წითელი ურჩხული ფეხზე მყარად იდგა...

ვერა, ვერ მოთოკა გრძნობები, ვერ დაიოკა მრისხანება. ამ ყოველდღიურ განამანას შეეწირა ვალერიანისა და მისი ოჯახის ჯანმრთელობა. თავს დაჰკანკალებდა მეუღლე, ორი მცირეწლოვანი შვილის დედა ოლია. ამხნევებდა, სულ ასე ხომ არ იქნება, თვალში გამოიხედავენ ბოლშევიკები და თავიანთი პოლიტიკის სიმცდარეში დარწმუნდებიანო. დრო მიდიოდა, შეცვლით კი არაფერი იცვლებოდა. ჯანმრთელობაშერყეული ვალერიანი ზღვისპირეთში — გულრიფში წაიყვანეს, ვერც ამან უშველა. 1931 წლის 20 იანვარს გაზეთმა „კომუნისტმა“ გამოაქვეყნა ვალერიანის თანამებრძოლის ალექსანდრე პაპავას წერილი. „დღეს მინას მიაბარებენ

ვალერიან გეგეშიძეს. მძიმეა ქვეყნისათვის, ეროვნულ-გამათავისუფლებელი მოძრაობის გამოჩენილი მოღვაწის დაკარგვა მეგობრებისათვის, მათთვის, ვინც მას თან ერთად მუშაობდა და იბრძოდა“, — წერდა გულმეძრნული ავტორი.

მაშინ ვალერიან გეგეშიძე ოცდაცამეტი წლის იყო...

არ გაივლის დიდი დრო და იმ წერილის ავტორსაც მოჰკითხავენ. სამსახურიდანაც დაითხოვენ და გააციმბირებენ კიდეც. საბედნიეროდ, ალექსანდრე პაპავამ ყველა განსაცდელს გაუძლო და სამშობლოში დაბრუნდა. მოიკითხა კიდეც მეგობრის ოჯახი, მაგრამ... ამ დროს აღარც ოლია იყო ცოცხალი და აღარც მისი გოგონა ცუცა. ვალერიანის გარდაცვალების შემდეგ მალე ისინიც მიიბარა მიწამ. დღეს მელაურის მამა-პაპათა განსასვენებელში ერთად წვანან ვალერიან, ოლია და ცუცა გეგეშიძეები...

ცხადია, ვინც ოცდაათიანი წლების ჯოჯოხეთურ მოვლენებში ჩახედულია, გაუკვირდება: როგორ მიუტევეს ვალერიანს განდგომა და პარტიზილეთის ჩაბარება? მან ხომ ამის მერე მთელი ოთხი წელი იცოცხლა! სხვათა შორის, არც მერე გახსენებია ვინმეს ვალერიანის „ღალატი“. საქმე ის გახლავთ, რომ იმხანად ვალერიანის ბევრი თანამოაზრე ჯერ კიდევ ცოცხალი იყო, ჯერ კიდევ არ დაწყებულიყო „სისხლიანი კალო“, უამრავი ღირსეული ადამიანის სიცოცხლე რომ შეინირა. ვალერიანი განგებამ დაინდო: ის თავისი ნებით ჩამოაშორა იმ მატარებელს, რომელიც, რაღაც ექვსი წლის მერე უეჭველად ეშაფოტთან მიიყვანდა...

ერთადერთი, ვინც ვალერიან გეგეშიძის ოჯახიდან გადარჩა, ვაჟიშვილი ბიძინაა. ის თეო ბებოსთან იზრდე-

ბიძინა გეგეშიძე. ბიბლიოგრაფიული ჩანაწერები, ტექსტები, ფოტოქრონიკა.

ბოდა. ეს ის თეო ბებოა, ვინც მართლა გულწრფელად უთანაგრძნობდა რევოლუციონერებს და შვილს, ვალერიანს საიდუმლო კრებებზეც დაყვებოდა. ბიძინა გეგეშიძემ — ღირსეული მამის ღირსეულმა შვილმა, მშობლებზე უამრავი დოკუმენტური მასალა შეაგროვა. ქართულ პერიოდულ პრესაში იგი დღესაც ხშირად აქვეყნებს საინტერესო წერილებს, რომლებიც იმ ავბედითი დროის ცოცხალ სურათებს გვიხატავენ. სწორედ ბიძინამ გაგვაცნო ვალერიან გეგეშიძის ნამდვილი სახე — თავისუფალი, დამოუკიდებელი საქართველოსათვის მებრძოლი რაინდის სახე.

თუმცა საქართველოში იყვნენ სხვა ღირსეული ადამიანებიც, ვინც ვალერიან გეგეშიძის ნამდვილი ფასი იცოდა. 1985 წლის 6 ნოემბერს საქართველოს მთავრობის დადგენილებით სამტრედიაში, ვალერიან გეგეშიძის სახელობის ქუჩაზე, საზეიმოდ გაიხსნა მემორიალური დაფა, რომლის ავტორიც დიდი პაპის მოსახელე, თბილისის სამხატვრო აკადემიის კურსდამთავრებული ვალერიან გეგეშიძეა.

დღეს, რატომღაც, იშვიათად, ან სულ აღარ ახსენებენ „ძველი დროის“ ჯარისკაცებს. არ ვიცი, ვინ როგორ ამართლებს ამას, მაგრამ ერთი რამ ცხადია: ფუტურო კუნძი ჯანსაღ ამონაყარს ვერასოდეს მოგვცემს. თუ ჩვენში კვლავაც ძალუმად ღვივის თავისუფლებისადმი ლტოლვის სურვილი. სწორედ ვალერიან გეგეშიძისთანების ღვაწლია. სამაგალითოდ, დასაფასებელი და გასახსენებელი „ძველი“ ცხოვრებიდანაც ბევრი ვინმე შემოგვრჩა. მთავარია, ყველას თავისი ადგილი მივუჩინოთ.

2000 წლის 29 ივნისს გაზეთმა „საქართველოს რესპუბლიკამ“ გამოაქვეყნა სამტრედიის რაიონის სოფელ მელაურის მცხოვრებთა კოლექტიური წერილი „უარსნუ ვიტყვით წარსულზე“. იქ ნათქვამი იყო, რომ სამტრედიის ქალაქის გამგეობა ვალერიან გეგეშიძის სახელობის ქუჩისათვის სახელის გადარქმევას აპირებს! რატომ? საბჭოთა ხელისუფლების მოწინააღმდეგეთაგან ბევრმა უცხოეთში ჰპოვა თავშესაფარი და ამით თავი გადაირჩინა ფიზიკური განადგურებისაგან. ვალერიან გეგეშიძე არსადაც არ წასულა. საქართველოდან ფეხიც არ მოუცვლია. თუმცა ძალიან კარგად იცოდა, ეს შეიძლება სიცოცხლის ფასად დასჯდომოდა. ჩემთვის, მაგალითად, ამ ერთი კაცის ზნეობრივი გმირობა უფრო ფასეულია, ვიდრე უცხოეთში გაქცეული ათობით ადამიანისა! ვალერიან გეგეშიძის სახით განგებამ სამტრედიას, სამტრედიელებსა და სრულიად საქართველოს შესანიშნავი ადამიანი აჩუქა. ამ სასწაულს დანახვა და დაფასება სჭირდება!

ელგუჯა ლებანიძე,

20 დეკემბერი. 2000 წ.

გაზეთი — „საქართველოს რესპუბლიკა.“
(დაიბეჭდა აგრეთვე კრებულში — „ბედი მღევარი“)

ვალერიან გეგეშიძის წერილებსა და დღიურებში ვხვდებით პოლიტიკური ხასიათის ჩანაწერებს: „ჩვენ გვერგო მასობრივი ძალადობის, ტერორის, უკანონობისა და ბოროტების სახელმწიფო. ეს გზა აირჩია პარტიამ, ჩვენ არ შეგვიძლია გავყვეთ ამ გზას, ვინაიდან განადგურდება ქვეყანა, ყველა კუთხე კუნჭულში გაბატონდება სიცრუე, ორპირობა სიყალბე, დასმენა, ადამიანთა ხოცვა-ჟლეტა. დაიღვრება ათასობით უდანაშაულო ადამიანთა სისხლი“.

✘ ✘ ✘

ვალერიან გეგეშიძეს სჯეროდა, რომ მეფის რუსეთის დამხობის შემდეგ ქვეყანაში საყოველთაო სიკეთე დაისადგურებდა. სინამდვილეში რა მოხდა? პარტიამ რომელსაც აღმერთებდა, მასობრივი ძალადობის, ტერორის, უკანონობის და ბოროტების გზა აირჩია.

✘ ✘ ✘

„ქართველმა ერმა ვერ გაითავისა დიდი ილია ჭავჭავაძის ბრძნული შეგონება „ერის გაერთიანება და ერთად დგომა“. ისევ დაქსაქსულობა, ისევ ქართველის მიერ ქართველის მტრობა და ხოცვა-ჟლეტვა. ყოველივე ამან საქართველოს ბედის ბორბალი უკუღმა დაატრიალა. კერენსკის მიერ მორთმეული თავისუფლებას ისევ ქართველის ტრადიციული ღალატით რუსეთის წითელმა არმიამ საქართველოს ყელი გამოჭრა — მოახდინა მისი მთლიანი ოკუპაცია“.

✘ ✘ ✘

„ნუთუ ყოველივე ღირდა რამედ? განვლილი გზა,

ტანჯვით განვლილი, სასაცილო ჩიხზე მიმდგარი, ის მწვერვალებიც მეზიზღება, რომლებზედაც განმიცდია სიამით გულის ძგერა“.

სურათი: ვალერიან გეგეშიძე (დგას) მიხა ცხაკაიას, მიხეილ ჩოდრიშვილის, ფილიპე მახარაძის და ვანო სტურუას შორის.

პროფესორ სოფიო ბერიძის წიგნიდან — „მიხა ცხაკაია“. 21-ე ფურცელზე საუბარია, აგრეთვე ვ. გეგეშიძის შესახებ.

„ვერა და ვერ მოთოკა გრძნობები, ვერ დათოკა მრისხანება. სწორედ ამ ყოველდღიურ განამანწიას შეენირა ვალერიანისა და მისი ოჯახის ჯანმრთელობა მკაცრი ცხოვრება დაუნდობლად ანადგურებდა მის იდეალებს. და როცა ძალისხმევას არაფერი შედეგი არ მოჰქონდა პარტიზული დადო.

ნაწყვეტი თანამებრძოლის ვალერიან ვაშაკიძის სახელზე გაგზავნილ წერილიდან:

აი, ვარლამ ამ ბოლო ხანს ჩემი მდგომარეობა როგორ მოეწყო: პირველად ავად გავხდი 1925 წლის დეკემბერში. მკურნალობის შემდეგ, 1927 წლის 22 მაისს, მუშაობას შევუდექი. მაგრამ ხუთი თვის შემდეგ შრომის უნარი დავკარგე.

მანამდე — 1905-1917 წლებში, რუსეთის ტყვევობიდან საქართველოს გამოხსნისათვის წარმოებულ ბრძოლებში განეული ჩემი წვლილი როგორც თქვენთვის

ცნობილია, ფართოდ არის გაშუქებული ჟურნალ „მატიანის“ ფურცლებზე.

რაც შეეხება შემდეგ მუშაობას, როცა კაცს არ მოეწონის ნივთიერად განადგურება, აბა რა სახსენებელია.

დედაჩემო შენ, რომ იმ ღამეს ვაგონიდან გადაგეთრე და სახლში წაგეყვანე რა კარგს იზავდი, სად გამიშვი მომაკვდავი, ორ-სამ დღეს მაინც ვიცოცხლებდი თქვენთან გემოზე.

გულრიფში

— 10 მარტი, 1927 წელი, თბილისი.

სალამო... გულმოთენთილი მოვიხედე უკან: რა იმედები, სიგიჟე!.. ნუთუ ყოველივე ღირდა რამედ?! განვლილი გზა: ტანჯვით გავლილი: სასაცილო, ჩიხზე მიმდგარი...

შენ მაინც რა დამნაშავე იყავი!.. ცუცა!

მწარე ცრემლების საგუბარო!

შენი უბედური, შენი გიჟი, მამა... მოვკვდები ისე, რომ შენანებას შენგან ვერ ველირსები... მონახე ჩემი საფლავი და ჩამოიხედე: შენი ბედნიერებაც იცოდე ჩემთან მარხია, ჩემთან იქნება.

ცუცა გენაცვალე! ეხლა პირველად შენს სახელზე გადმომვარდა ცრემლები, ჩემო განწირული შვილო...

გთხოვ ნუ დამემდურები, ცუცა!..

„როგორ ხართ, ბავშვები როგორ არიან. მე გლახად ვარ. იქნებ დავბრუნდე თუ შევძელი წამოსვლა, ეს ბედნიერება იქნება, თორემ ჩამოვა მარტო ჩემი ჩემოდანი. შევცდი სამტრედიას რომ გამოვცდი.

ჭკვიანად იყავით, არ მიტიროთ, თალხი არ შეიკეროთ, არ მიგლოვოთ, არაფერი ჩვეულებრივი არ აასრულოთ. ესაა ჩემი უკანასკნელი თხოვნა. კიდევ მოგწერთ.

ვალიკო. (წერილი გულრიფშიდან)

ვალიკო ძმას — აქვსენტი გეგეშიძეს

მე არაფერი მაკლია, გარდა სიცოცხლისა.

როგორც ვიყავი ისევ ისე ვარ.

ვიმგზავრე ტანჯვით. თბილისის სადგურის კიბეები არ დამავინწყდება, ფოთში დავიტანჯე. გემმაც კინალამ გამასწრო. რა თქმა უნდა ამ სატანჯველს ვერ აღვწერ.

...თბილისში მალე წადი. ფული ჭიჭოთ. იარე ცხელ აბანოში.

წინოს ეხლა არაფერი სავარო არ აქვს თბილისში წასვლაზე. ბინა თითქმის თავისუფალია. მას ძალიან მოუხდება. გულს გადააყოლებს — თეატრი, კინო და სხვა.

დატრიალდი წალმა და წადი. კაცს სიცოცხლეში ცა ერთხელ გაეხსნება.

ვალიკო. აბასთუმანი.

ოლია! როგორ ხარ, ცუცა მარტო ხომ წვება... ბაჭიას რძე ასვით ბევრი, სულ ჩრდილში იჯდეს, მიწაზე არ დანვეს, ცუცასთან შეიქციოს თავი... ალბათ ბაჭიას (მამას უმცროსი და) და ცუცას სამკურნალოდ აქ წამოვიყვან, უეჭველად სამუდამოდ მოვარჩენ ორთავეს.

✘ ✘ ✘

24 ოქტომბერი, 30 წელი

... აქვსენტი! (ძმას)

... უკანასკნელი კვირაა, სიკვდილი ზეიმობს. სჯობდა სოფელში მომკვდარიყავი, ნაკლებად შევწუხდებოდი მეც და თქვენც.

უმნეო ბრძოლა არ მიღირს, გულმაც მიღალატა, დეკომპენსაცია იწყო, ხველის შემდეგ ორჯერ კინალამ გავთავდი.

შეთვლილი მაქვს, ველი ბავშვებს, იქნებ მომისწრონ. აქ თუ გადავედი მინერალურ-ქიმიურ სამეფოში, ჩამათრიონ სოფელში (სპირიდონს ეს დავუბარე, სალი მოსაზღვებით).

არ დაუშვათ არავითარი ძველი აბრიადი: ტირილი, შორიდან მოწვევა, და სხვა. შეატყობინეთ მეზობლებს ახლოს, ვინც საჭიროა ტექნიკურად... შეიძლება დამწვან, უფრო მაღლობელი, სანერს ვერ ვაგნებ... იმდენი მრჩება, რამდენიც სიცოცხლე...

✘ ✘ ✘

აქვსენტი ვალიკოს

მე სამი დღის წინ დეპეშა მივიღე შენი, იმ დღესვე გიპასუხე. ეხლაც კიდევ გწერ: იყავი მედგრად, მტკიცედ, მოუარე თავს, არ დაკარგო იმედი... ცუცასთვის საჩუქრები მაქვს ნაყიდი... ნინამ მომწერა თურმე ბიძინე მე მკითხულობს — სადაა „აქეტიო“ ჩავალ ხვალ და რამდენიმე დღეც მათთან ვიქნები...

აქვსენტი. 1930 წ. 6 დეკემბერი.

(მამა 1931 წლის 14 იანვარს გარდაიცვალა)

❖ ❖ ❖

ოლია! ცუციკოს მედეა დაარქვი, ბიჭს ბიძინა.

სურათი: მედეა (ცუციკო) და ბიძინა მშობლებთან
ვალეკო და ოლია გეგეშიძეებთან

❖ ❖ ❖

ოლია! ეცადე, იქნებ ბიძინა დატოვო. ძნელია, მაგრამ რას იზავ, ასე აჯობებს. გამოცადე. იქნებ მიეჩვიოს ბებიასთან და ბაბუასთან ყოფნას. არ ვიდარდებდი, რომ ბავშვები ჩემს სიცოცხლეში დაიხოცებოდნენ.

❖ ❖ ❖

გულრიფშის სანატორიუმის დამსვენებლები ავეტიკა კახაროვი, აკაკი ლეკვეიშვილი, პაშა ჩახნაშვილი, და ალიომა ჯაფარიძე უღრმეს მნუხარებას გამოთქვამენ ძვირფასი მეგობრის ვალერიან (ვალეკო) გეგეშიძის უდროოდ გარდაცვალების გამო გულრიფშის სანატორიუმში 14 იანვარს დილის 10 საათზე.

გაზეთი „კომუნისტი“. 1931 წელი. 15 იანვარი.

ვალერიან გებეშიძე ბარდაცვალება

გაზეთი „ნინსვლა“
1931 წელი. 16 იანვარი.

ღრმად დამწუხრებული მეუღლე ოლია, შვილებით ცუცა და ბიძინათი, მშობლები: ფარნაოზი და თეო, ძმები: აქვსენტი (მეუღლე ნინათი), კონსტანტინე (მეუღლე ნანათი), ვასო, დები: ივდითი და ანგელინა, სიმამრი ლევანი, სიდედრი ეფროსინე კიკაჩიშვილები ძმებით, ცოლისძმები ვლადიმერი და პვლე ცოლშვილით აუწყებენ ნათესავთ და მეგობრებს მუდამ დაუფინყარი ვალიკო ფარნაოზის ძე გეგეშიძის გარდაცვალებას.

დასაფლავება მოხდება სოფელ მელაურში ა/წ 20 იანვარს, ნაშუადღევს 3 საათზე. გამოსვენება საკუთარი სახლიდან, გთხოვთ მოზრძანდეთ და ანუგეშოთ მწუხარებაში მყოფი მშობლები.

გაზეთი „კომუნისტი“
1931 წელი. 20 იანვარი

გამოსათხოვარ წერილიდან:

დღეს მინას მიაბარებენ ვალიკო გეგეშიძეს, მძიმეა ქვეყნისთვის თავდადებული მამულიშვილის დაკარგვა. მაგრამ განსაკუთრებით მძიმეა ვალიკოს უდროოდ დაღუპვა მეგობრებისათვის, მათთვის, ვინც მასთან მუშაობდა და იზრდოდა...”

ბიძინა გეგეშიძე

წერდა გულშეძრული საშა პაპავა. მაშინ ვალერიან გეგეშიძე ვვ წლისა იყო. არ გაივლის დიდი დრო ამ სტრიქონების ავტორს შორეულ ციმბირში უკრავენ თავს.

❖ ❖ ❖

ვალერიან გეგეშიძის გარდაცვალება

— საქართველოს კომუნისტური პარტისი (ბ) ცენტრალური კომიტეტი აუწყებს პარტორგანიზაციებს თავდადებული მამულიშვილის ამხ. ვალერიან (ვალეიკო) გეგეშიძის გარდაცვალებას.

გაზ. „კომუნისტი“. 1931 წ. 17 იანვარი.

❖ ❖ ❖

მწუხარებისაგან გულმოკლული მეუღლე ოლია კიკაჩიშვილი-გეგეშიძე, შვილები ცუცა და ბიძინა აუწყებენ ნაცნობებს და მეგობრებს, რომ სოხუმში 14 იანვარს გარდაიცვალა დაუვინყარი ვალეიკო გეგეშიძე

გაზ. „კომუნისტი“. 1931 წ. 16 იანვარი.

❖ ❖ ❖

გაუბედურებული მშობლები: ფარნაოზი და თეო გეგეშიძეები, ძმები: აქვსენტი, კოსტა, ვასო, რძლები: ნინა და ნუცა, დები: ივდითი, ანგელინა, აუწყებენ ნაცნობებსა და მეგობრებს, რომ 14 იანვარს, ქ. სოხუმში გარდაიცვალა მათი ძვირფასი ვალეიკო გეგეშიძე. დასაფლავება სამტრედიაში 20 იანვარს.

გაზ. „კომუნისტი“. 1931 წ. 18 იანვარი.

❖ ❖ ❖

სამუდამოდ დამწუხრებული მეუღლე ოლია, შვილები: ცუცა და ბიძინა, მშობლები: თეო და ფარნაოზი, ძმე-

ბი: აქესენტი, კოსტა, ვასო, დები: ივდითი და ანგელინა, რძლები: ნინა და ნუცა გეგეშიძეები აუწყებენ ნაცნობ-მეგობრებს, რომ ვალიკო გეგეშიძის ხსოვნის აღსანიშნავად, 22 მარტს, 4 საათზე სამტრედიაში დანიშნულია სამოქალაქო პანაშვიდი. შაბათს — 1 მარტი, 1931 წ. გაზ „კომუნისტი“

❖ ❖ ❖

საბჭოთა კავშირის კპ(ბ) ცენტრალური კომიტეტის ამიერ-კავკასიის სამხარეო კომიტეტი იუწყება ამხ. ვალერიან (ვალიკო) გეგეშიძის გარდაცვალებას და თა ნაგრძნობას უცხადებს ოჯახს.

(განცხადებებს თან ახლავს თანამშრომელთა გამო-სათხოვარი წერილები).

გაზ. „კომუნისტი“. 1931 წელი. 17 იანვარი

ნიკოლოზ კოპალეიშვილი — „ვალიკო გეგეშიძის ხსოვნას“ (სურათით) 17 იანვარი, 1931 წელი. გაზ. „კომუნისტი“

თანამებრძოლები — „ვალერიან (ვალიკო) გეგეშიძის ხსოვნას“ (სურათით) 18 იანვარი, 1931 წელი. გაზ. „კომუნისტი“

❖ ❖ ❖

სპირდონ კიკაჩეიშვილი — „დაუვინყარი მეგობრის ვალერიან გეგეშიძის ხსოვნას“.

გაზეთი „კომუნისტი“. 1931წელი. 18 იანვარი. (სურათით).

❖ ❖ ❖

ალექსანდრე პაპავა, შალვა ოდილავაძე — „მეგობრის ხსოვნას“ (სურათით) 1931, 20 იანვარი.

სამახსოვრო ღილი საფლავიდან

1957 წლის 17 ივლისს, I სამტრედიის ქალაქის ცენტრალური ტერიტორიის თვალსაჩინო ადგილიდან სოფელ მელაურის **საგვარეულო სასაფლაოზე** შვილის — ცუციკოს, მშობლების, მეუღლის, დის, ძმების და ძმის-შვილების საფლავებს შორის ვალიკო გეგეშიძის ნეშტის გადასვენების დროს, სასახლიდან ამოვიღე და დღემდე ვინახავ სამოსელის სადაფის ღილს.

ბიძინა გეგეშიძე
2008 წ. 16 ივნისი

პარალელური გამონათქვამები:

1924

ვალერიან გეგეშიძე:

ცუდი გზა ავირჩიე ცხოვრების, ჯობდა ხარს და გუ-
თანს მოვკიდებოდი. ჩემზე უბედნიერესი დღეს უბრალო
მეკამეჩეა.

1985

მუხრან მაჭავარიანი

რომ არ ამელო ხელში წიგნი, „თოხი მჭეროდა, ახლა,
ალბათ გაცილებით ბედნიერი ვიქნებოდი“.

2004

თამაზ წივნივაძე

„ვყოფილიყავი ჩემს კვახჭირში და არც სანანებელი
მექნებოდა ახლა რამე“.

ვალერიან გეგეშიძის შესახებ

დევი სტურუა:

ბატონ ბიძინას

„ბატონო ბიძინა, ამ დღეებში თქვენი სახელოვანი მამის, ვალერიან გეგეშიძის დაბადების 90 წლისთავთან დაკავშირებით, მისი მიმზიდველი ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ამსახველი ვრცელი ნარკვევი გამოქვეყნდება გაზეთ „კომუნისტის“ უახლოეს ნომერში (სურათით).

დევი სტურუა.

1986 წელი, 24 მარტი

**ოლია
კიკაჩეიშვილი
და სხვები**

ოლია კიკაჩიშვილი

ხარაგაული, სასამართლო აქვსენტი გეგეშიძეს ნინა!“
ვცდილობ მეც მალე წავიდე ვალიკოსთან და ჩემს სურვილს
ჩემი ფილტვებიც ხელს უწყობს. დიდ ტვირთს გიტოვებთ,
მაგრამ რას იზამთ. შეიბრალეთ უდედ-მამო ცუციკო
და ბიძინკო. ცუცა ჩემს სახელზე გაზარდეთ და ბიძინა
ვალიკოს. სახელები ჩვენი დაარქვით. მომწერეთ სანამ
ცოცხალი ვარ გამაგებინეთ როგორ არიან ჩემი ობლები.

ოლია. 1931 წელი, 1 თებერვალი.

სხვა წერილიდან: გთხოვთ — კობტად ლამაზად, იმ შავ
ტანსაცმელში გადაუღეთ ცუცას და ბიძინას სურათი და
გამომიგზავნეთ, ვუყურო სურათს მაინც. ეს ერთი თხოვნა
ამისრულებთ, გებრალეობდეთ.

მეტს არ განუხებთ. ისეც დიდი ტვირთს გიტოვებთ, ან
რა გამაჩნია მეტი რო დაგიტოვოთ?

ოლია.

✂ ✂ ✂

სურათი: ცუცა და ბიძინა. გადაღებულია 1932 წელს.

✂ ✂ ✂

სურათი: ცუციკო, ოლია, ვალიკო. აბასთუმანი 1926
წელი.

✂ ✂ ✂

სურათი: ცუციკო და ბიძინა დედასთან. 1935 წელი.

აბასთუმანი

დედამ „აბასთუმნის საერთო ხედი“ მისახსოვრა 1940 წლის 29 აპრილს. სწორედ აქ — აბასთუმანში, ამავე წლის ოქტომბერში დედა სამუდამო სასუფეველში წავიდა. მანამდე მომაკვდავი ამ დაბიდან თბილისში ჩამოვიდა და ბინა გრიბოედოვზე ჩემს სახელზე გააფორმა.

ბიძინა გეგეშიძე

1954 წელი.

ოლია კიკაჩიშვილი

ჩემს ობლებს — **ცუცას და ბიძინას**

გკოცნით შორიდან

რას შევებით შვილებო, თქვენზე დარდი და ნუხილი ჩემს გულში ჩაუქრობელი ცეცხლივით ტრიალებს. მინ და ჩემთან ახლოს მყავდეთ — არ მყევხართ.

მინდა დაგეხმართ, არც ამის საშუალება გამაჩნია გული მიკვდება. როდემდე უნდა ვიყოთ ამ მდგომარეობაში... თქვენი დედა ჯერ კიდევ პარაზიტია.

— აბა, თქვენ იცით როგორ მიხედავთ ერთიმეორეს... რომ ჩამოვალ ჩემო ანგელოზებო! ჩამოგიტანთ ბევრ საჩუქრებს.

ცუცა! როგორ ხარ, ექიმი რას გეუბნება, სკოლაში თუ დადიხარ. — ბიძინა რას შეება, ხომ დადის სკოლაში და როგორ სწავლობს მომწერე ყველაფერი, დედიკო. იყავით კარგად, გკოცნით ბევრს

თქვენი ტანჯული დედა

ოლია ოჯახს:

როგორ ხართ, როგორ არიან ჩემი ობლები. უკვე დაავიწყეთ ჩემი თავი ცუციკოს და ბიძინას არა?

ბავშვებს ეხლავე ნავიყვანდი მაგრამ ვერიდები დედას, მისი თხოვნით იყო, ბავშვებს სანამ სასწავლებელში შეიყვან აქ ჩემთან იყვნენო.

აქვსენტი! თხოვე დედას მიმიღოს, მინდა ცუციკოსთან და ბიძინასთან ყოფნით გავძღე. მათთან არყოფნა სიცოცხლეს მინახევრებს.

თუ მიმიღებთ ეკენისთვეში ჩამოვალ, სადაც ამდენიხანი მომითმენია ჩემი ობლების სიშორით, ცოტას კიდევ მოვითმენ.

✘ ✘ ✘

სალამი შორიდან, გკოცნით ჩემს ობლებს —
ცუცას და ბიძინას
წერილს რათ არ მიგზავნით, ხომ იცით რომ მე
თქვენი წერილი 2-3 წლის სიცოცხლეთ მიღირს. ასე ჩემო
ობლებო, მომწერეთ წერილი — როგორ მიდის სწავლის
საქმე... ბიძინა ავად ხომ არ ხდები, გენაცვალოთ დედა...

ესლა მშვიდობით. გკოცნით თქვენი დედა.
1936 წელი, 13 თებერვალი.

✘ ✘ ✘

ოლია აქვსენტის: გუშინ გელოდი, არც ბავშვები არ
ჩამოვიდნენ რა გჭირთ? არც წერილი, ვაი თუ ბიძინა არის
ავად. მე უკვე ჩავარდი ლოგინში...
იქნებ ვალიკოს სამოქალაქო პანაშვიდი შეუერთო,
ჩემს დასაფლავებას.
გებრალებოდეთ ობლები, აბა, თქვენ იცით.

✘ ✘ ✘

სამახსოვრო წარწერა ალიო მამაშვილისა და ირაკ-
ლი აბაშიძის 1934 წელს გამოცემულ ლექსების წიგნზე:
„სახსოვრად ცუცას! დედისაგან“
18 აპრილი, 1935 წელი.

✘ ✘ ✘

აქვსენტი კოსტას (ძმა).
რატომღაც მგონია, რომ ბიძინას პენსიის ფული
უხეიროდ გაქვთ გახარჯული... უთაოდ, უმიზნოდ. მე
იმისთვის ვფრთხილობ, რომ ბოლოს განითლება არ
მოგვიხდეს.
აქვსენტი. 13 მაისი...

მელა (ტუციკო)
გეგეშიქე

მეფა (ცუციკო) გეგეშიძე და სხვები

სურათი: დედა-შვილი ცუცა და ოლია. 1926 წელი.

ვალეკო: მინდა ბიძინა იმხელა დავტოვო დამიმას-
სოვროს.

1929 წელი.

ცუციკო: შენ მაინც იყავი ცოცხალი, ბიძინა!
1936 წელი.

ოლია: გაიზარდე შვილო ბიძინიკო, შენი მამის, დის
და დედის სახელზე.

1937 წელი.

ფარნაოზ და თეო გეგეშიძეებს
ნაწყვეტი ვასო გეგეშიძის მიერ მშობლების სახელ-
ზე დაწერილი ბარათიდან

... ეხლა მეტი დრო არ მაქვს, რასაც გწერთ შემისრუ-
ლეთ... მოკითხვა ცუციკოს, ბიძინას და გურამის. რაცხა
გევიგე ბიძინაზე, ჩვენი ლეკვსთვის შაური შეუძლეფია,
რამდენად მართალია არ ვიცი, მარა ის კი გავიგე, უზენ-
აეს სასამართლოშია აღძრული საქმეო. პატარა ქკუით
იყოს!

ვასო

1935 წ. 12 ნოემბერი.

თბილისი, სტუდენტთა ქალაქი, 1 კორპუსი, ოთახი

16

ვასილ გეგეშიძეს

აქესენტი გეგეშიძე
სალამი

ცუცას მდგომარეობაზე მოინერე ... არ დაიქცევა ქვეყანა ყოველდღიური სიცხის ცნობას რომ მომანვდიდეთ. სიცხემ აუწიაო რომ ინერებით, ალბათ გაცივდა. მე შეიძლება ერთ კვირაში ჩამოვიდე.

აქესენტი

1936 წელი. მაისის 25.

სალამი ყველას — სალამი ცუცას და ბიძინას

იყავით კარგად, ჭკუით და ღინჯად, ფრთხილად და მორიდებით. ნაკლები გულისხმეთქვა, ნაკლები ჯავრი. ყველა ამათი შეუსრულებლობა ბიძინას და ცუცას საზიანო იქნება. მე ვფიქრობ, რომ მაგენია ყველას იმედი — მაგენი ობლები არიან, მაგათი გაზრდა დიდი იმედია. მე მაქ, რომ ვიყავი ნეტავ არც კი წამოვსულიყავი, სიცოცხლე გავათავე, გაბრუებული ვიყავი, სახლშიც არ გავჩერებულვარ, რაფერ ვიყავი არც მე ვიცი. თუ დამიჯერებთ, რაღაც მახსოვრობაც მეკარგება, არ მძინავს, ვერ ვისვენებ. მე ვიცი თქვენ ჩემზე უარეს მდგომარეობაში იქნებით, ანდა ვალიკოს პატრონს განა შეუძლია იყოს მშვიდად? მაგრამ ჭკუა მაინც საჭიროა და წინდახედულობა.

ვალიკოს გაუზარდოთ ბავშვები საიმედოდ. თქვენი აქესენტი. 14. 02. 31.

მედეა (ცუციკო) გეგეშიძე ცუცა გეგეშიძის განცხადება მელაურის სკოლის დირექციას. „ენერ-მელაურის სკოლის მონაფე მე — ცუცა ვალერიანის ასული გეგეშიძე ავადმყოფობამ დამაბრკოლა რომ გამეგრძელებინა სწავლა. ვინაიდან ამჟამად ვარ გამოჯამრთელებული გთხოვთ დამრთოთ ნება გავაგრძელო სწავლა

გამცხადებული ცუცა გეგეშიძე.

✘ ✘ ✘

აქვსენტი გეგეშიძე: „ბიძინა გრუქნი აკაკი წერეთლის მოთხრობას — „დათუნა გოცირიძეს“. წაიკითხე გულდასმით და მერე შინაარსი მომიყევი“.

✘ ✘ ✘

აქვსენტი:

„1934 წელს „ცუცას და ბიძინას სახელზე გამოვიწერე ილია ჭავჭავაძისა და მარქსის „კაპიტლის“ ტომეულები“.

მათ დღემდე ვინახავ საოჯახო არქივში. 2008 წელი.

✘ ✘ ✘

სურათი: 1934 წელი. ცუციკო და ბიძინა ფარნაოზ ბაბუასთან და თეო ბებიასთან ერთად.

✘ ✘ ✘

სურათი: ხარაგაული, 1935 წელი.

ცუცა და ბიძინა გამზრდელ ბიძა აქვსენტი გეგეშიძესთან და ბიცოლა ნინო ხუჭუასთან ერთად.

✘ ✘ ✘

სურათი: უსაყვარლესი დიდი ბიცოლა ნინო ხუჭუა ეფერება პატარა რუსუდან ბიძინას ასულ გეგეშიძეს.

სურათი გადაღებულია 1967 წელს.

ცუციკოს უკანასკნელი ფოტო. მარტო. თეთრ კაბაში.

1936 წ.

✘ ✘ ✘

ბიძინა გეგეშიძე

სიცოცხლის მეათე წელს ჩემი ერთადერთი დის ჯანმრთელობა მკვეთრად გაუარესდა... ვერ გაუძლო თერთმეტი წლის მედეამ (ცუციკო) დედ-მამის უდროვოდ დაკარგვით გამონვეულ სევდას და იგი ლოგინად ჩავარდა, მეც ავად გავხდი, ორთავე მელაურში, მამისეულ ოდა-სახლში ვინექით — ცუციკო ბუხართან ახლოს, მე კი მოპირდაპირე კედლის სარკმელთან... ავადმყოფებს ბებია თეომ წამალი შემოგვიტანა... რომლის დასალევად ცუციკო ეცადა წამოდგომას, მაგრამ ვერ შეძლო... მკერდიდან ხელი ჩამოუვარდა, უძირო სევდითა და ცრემლით სავსე თვალები მომაპყრო... მერე უკანასკნელად გაფითრებულ ბაგიდან ოთხად-ოთხი სიტყვა აღმოხდა: „შენ მაინც იცოცხლე ბიძინა“.

1936-2004

სამგლოვიარო განცხადება

„ღრმად დამწუხრებული დედა ოლია, ძმა ბიძინა, ბებია თეო, ბაბუა ფარნაოზი, ბიძები: აქვსენტი, კოსტა, ვასო, მამიდები: ივდითი და ანგელინა, ბიძაშვილები: გულიმჯანი, ნანა, ბიცოლები: ნინა ხუჭუა, ნინა კახიანი დავსტირით

ცუცა ვალიკოს ასულ გეგეშიძის

უდროოდ დაკარგვას, დაკრძალვა მელაურში დღით ხუთშაბათს, 1 ოქტომბერს, გთხოვთ მობრძანდეთ და ანუგეშოთ მწუხარებაში მყოფი ქირისუფალი“.

წერილი

ნინა კახიანი — ცუცას და ბიძინას ბიცოლა, კონსტანტინე გეგეშიძის მეუღლე. ნანულის და ფიქრიას დედა. (წერილის სტილი დაცულია)

მეფა (ცუციკო) გეგეშიძე და სხვები

„ბიძინიკო ბიცოლა, გაიზარდე საამაყო, ჯამრთელი და ჭკვიანი, პატიოსანი და კარგი. შენი გაზრდით ყველა ვხარობდეთ, ბიცოლა. შენი თავი ღმერთმა დიდი მოგვასწროს ყველას, ბიცოლა გეხვეწები არაფერი იჯავრო.

ცუციკო შენ სად ხარ, შენ გამოთიშული ხარ, ბიცოლა. მე ყოველთვის მოგიგონებ შენ. იყავი მაქ მოსვენებით და თავისუფლად!

✘ ✘ ✘

1940 წლის 26 ივნისს წალვერში დასასვენებლად ვიყავი. აბასთუმანში მძიმე სენით დაავადებულ დედას წერილთან ერთად სურათიც გავუგზავნე. სამ დღეში მისგან საპასუხო წერილი და ავტოგრაფიანი სურათი მივიღე. სამწუხაროთ წერილებითა და სურათებით მოფერება-მოსიყვარულება დიდხანს არ გაგრძელდა. ამავე წლის ოქტომბერში გარდაიცვალა.

✘ ✘ ✘

სახსოვრად ჩემს ბიძინას.

სურათი გადაღებულია აბასთუმანში 1932 წელს თავის მეგობარ ცოლ-ქმართან ერთად. დედამ სურათი მაჩუქა 1940 წლის 29 აპრილს თბილისში, მასთან სტუმრობის დროს.

ბ. გეგეშიძე
2003 წ.

✘ ✘ ✘

დედაჩემის უკანასკნელი დღე

1940 წლის ოქტომბერში, აბასთუმნიდან გვაცნობეს დედაჩემის ჯამრთელობის გაუარესების ამბავი. მაშინვე, დაუყოვნებლივ აბასთუმანს გაემგზავრნენ დედა ეფროსინე, და ჟენია, ძმა პავლეუმა, ბიძა არსენ კიკაჩიშვილი და მათი კონსტანტინე გეგეშიძე.

ბიძინა გეგეშიძე

მას შემდეგ დღემდე სათუთად ვინახავ ჩემი ტანჯული დედის ამ ქვეყნად მისი ცხოვრების უკანასკნელი დღის ამსახველ ჩანაწერს, რომელიც ეფროსინე ბებოს მონათხრობის მიხედვით შევადგინე 12 წლის ასაკში.

ბიძინა გეგეშიძე

2008 წ. 16 ივნისი

✘ ✘ ✘

მედეა (ცუციკო) გეგეშიძე

1936 წლის 25 სექტემბრის დილას 10 საათზე სამზეოს განერიდა ჩემი ერთადერთი და — მედე (ცუციკო) გეგეშიძე ... თერთმეტი წლის გოგონას ამ ქვეყნად 16 ფოტოსურათისა და ხუთი წერილის მეტი სხვა არაფერი დარჩენია.

ფრაგმენტები ამ წერილებიდან:

„8 მაისი, 1934, წ.

სალამი საერთოდ (უთარილო)

მომწერეთ როგორ ხართ. ბიძინა ჩემო ერთადერთო ძმაო, შენ მაინც გამომიგზავნე წერილი... ბიძინა ერთი სასიამოვნო ამბავი უნდა გაგაგებინო, ტუფლების ზაკაზი აქვს აქვსენტ ბიძიას მიცემული. ნუ გეშინია. მე 21 დღის შემდეგ სახლში ვიქნები... ბებიკო მე ისე გავსუქდი, რომ მნახო დათვი გეგონები... ბაბუა რომ დამეჭიდავო ნაგაქცევ თქვენი ცუციკო“

✘ ✘ ✘

„სალამი დაო ლელი (უთარილო)

გისურვებ ყოველივეს კარგს... შენს ბოსტნეულს ვუვლი, ლობიოს უკვე პარკები აქვს. ეკლები მოვაშორე... სარებით გავამაგრე, ხელს არავის ვაკიდებინებ... მეტი რა მოგწერო. მომიკითხე ლევიკო, იაგო, კასიო, დეზდემონა, ოტელო, ემილია, ზალიკო.

მომწერე როგორ ხარ, ცუციკო.“

„სალამი ბებიას. (უთარილო)

გისურვებ კარგად ყოფნას. ბებია მე აქ ვრჩები საექიმოდ... მომენატრა მჭადი, ფქვილი გამომიგზავნე... ხველებამ შემიკლო, რედგენზე გამაშუქეს... წამლები გამომინერეს, რომ გამაშუქეს ნინო ბიცოლა წინ დამიყენეს, ჩემ ფილტვებს შეახედეს... მეტი რა მოგწეროთ. ბებია, ბაბუა, ბიცოლა, მამიდა იყავით კარგად. ბებია, გწერ შენი საყვარელი ცუცა. გადამიკოცნე სუყველა.

„სალამი მამიდას (უთარილო)

მამიდა ხომ კარგად ხარ... მე ცუდად ვარ — ჭიები, ჯირყვლები, მალარია. აი, აგენი მაქვს. ჩამოდი მამიდა, მალე. ხელთათმანები ჩამომიტანე... მე თევზის ზეთს ვსვამ და სხვა წამლებს. მეტი რა შემოგიტვალო იყავი კარგად და ჯანმრთელად.

ცუციკო

სურათები:

1. სამი თვის ცუციკო დედასთან.
2. ცუციკო დედასთან და მამასთან (აბასთუმანი).
3. ცუციკო, ბებია თეო, დედა ოლია, მამა ვალიკო. აბასთუმანი. 1926 წელი.
4. ცუციკო, ბიძინა მშობლებთან. 1927 წ.
5. ცუციკო და ბიძინა დედასთან: 1935 წ.
6. ცუცა წიგნს კითხულობს, ბიძინა უსმენს, დედა დგას. 1937 წ.
7. მეფეა (ცუციკო) მდინარის პირას. აბასთუმანი. 1928 წ.

8. მედეა (ცუციკო), ბიძინა, ვალიკო, ოლია ბათუმში შუბლაძეებთან. 1927 წ.

9. ცუციკო და ბიძინა ხელჩაკიდებულები, სამტრედია. 1936 წ.

10. ცუცა და ბიძინა ფარნაოზ ბაბუასთან და თეო ბებოსთან ერთად. სამტრედია. 1937 წ.

11. ცუცა (მედეა), ბიძინა ბიძა აქვსენტიანთან და ბიცოლა ნინოსთან ხარაგაულში. 1935 წ.

12. ორი წლის მედეა გახდილი (დაყრდნობილია ხელებზე) 1927 წ.

13. ცუციკო მარტო (ორი წლის).

14. ცუცა და ბიძინა (შუბლზე თმა), 1935 წ.

15. ცუციკო, კლასელებთან მეტად სევდიანი სახით, გადაღებულია მელაურის მთავარანგელოზის ეკლესიის ჩრდილოეთ კედელთან. სამზეოდან წასვლამდე რვა თვით ადრე. 1935 წ.

**ვალერიან გეგეჭიძის
ძეგუი:
ავქსენტი, ვასო და კოსტა
დეგუი:
ივლითი და ანგელინა**

ბიძინა გეგეშიძე

აქვსესტი:

დედაჩემო ბიძინამ მითხრა ბებია ავადაა, შენ, მე ვიცი ახლა ტირილის მეტს არაფერს აკეთებ. ტირილით იტირე, აბა, რა კარგი გჭირს, მაგრამ წინაც გაიხედე, შენზე კიდევ რამდენის ბედია დამოკიდებული. დაფიქ- რდი და უცბად ნურაფერს ნუ გადანყვეტ.

მე შენზე უფრო მიჭირს, სიკვდილს თვალებში ჩავჩერებივარ, ავადმყოფობამ რომ არ მომკლას ან გულისხეთქვა, ან გულიმჯანის (ქალიშვილი) და ცუციკოს დარდი მომკლავს. არადა მაინც დუმილს ვამჯობინებ აბა რა ვქნა, ასე ნელა ჩავბარდე ბედს...?

აქვსენტი. 1937 წ. ოქტომბერი.

(ამავე წლის ნოემბერში გარდაიცვალა...)

ვასილ გეგეშიძე

1912 — 14 მაისი

1937 — 14 მაისი

მამაჩემის უმცროსი ძმა — ვასო (ბასილა) გეგეშიძე ოცდაოთხი წლის ასაკში ტრაგიკულად დაიღუპა ქ. თბილისში. იგი გამოირჩეოდა უკეთილშობილესი შინაგანი ბუნებით, თავდამბლობით, ვაჟკაცობით, ფიზიკური სილამაზით, უმდიდრესი განსწავლულობით, ხალასი იუმორის გრძნობით და მუდამ სიკეთის კეთების ნიჭით... განსაკუთრებულ ყურადღებას, სითბოსა და სიყვარულს ავლენდა იგი დაობლებული მცირეწლოვანი ძმისშვილების — ცუცასა და ჩემს მიმართ.

სამწუხაროდ, ამ ქვეყნიდან ბასილას (ასე ვეძახდით ოჯახში) მხოლოდ ერთი სანადირო თოფი, სტუდენტის ჩანთა, რამოდენიმე წერილი, ფოტოსურათი და პოლიტექნიკური ინსტიტუტის საგამოცდო ნიგნაკი (მატრიკული) დარჩა, რომლებსაც აგერ მთელი 66 წლის მანძილზე სასოებით ვუვლი და ვპატრონობ. მინდა

3. გეგეშიძის ძეგლი: აქსენტი, ვასო, კოსტა, დავი ივლითი და ანბელა

ეს ტრადიცია ჩემმა შვილიშვილმა დავით (უმცროსი მამუკა) ვალერიანის ძე გეგეშიძემ გააგრძელოს.

ბიძინა გეგეშიძე, 2003 წ. აგვისტო.

სურათზე: ფარნაოზ, თეო, ვასო და ბიძინა გეგეშიძეები. 1936 წ.

აქსენტი გეგეშიძე 1939-1937.

გარდაცვლილი მამის და მძიმე სენით შეპყრობილი დედაჩემის მაგივრობას — ცუციკოსა და მე, ბებია თეოსთან და ბაბუა ფარნაოზთან ერთად, გულმოდგინედ გვინვედნენ მზრუნველობას ბიძა აქსენტი გეგეშიძე (1899-1937) და ბიცოლა ნინო ხუჭუა (1902-1972) მაგრამ ჩვენი სიხარულით აღსავსე დღეები ხანგრძლივი არ გამოდგა. ჭიათურის მთავარი პროკურორის თანამდებობაზე მუშაობის დროს აქსენტი 1937 წლის რეპრესიებმა იმსხვერპლა. მანამდე კი სიცოცხლე ჩაუმნარდა სათაყვანებელი ძმის, შვილების: აკაკის და გულიმჯანის, აგრეთვე ძმიშვილის ცუციკოს გარდაცვალებამ.

თავზარდაცემული ბიცოლა ნინო სასწრაფოდ გაეცალა დაწყვეტილ მამა-პაპისეულ კერას და მელაურიდან თბილისში, რკინიგზის ერთ-ერთ სკოლაში განაგრძო პედაგოგიური მოღვაწეობა. მალე, ხელისუფლების ბრძანებულებით მიენიჭა საქართველოს რესპუბლიკის დამსახურებული მასწავლებლის წოდება, ამასთან დაჯილდოვდა ლენინის უმაღლესი და შრომის ნითელი დროშის ორდენებით.

რა თქმა უნდა, ნინოსაგან სითბო და ამაგი არც ბიძაჩემის დაღუპვის შემდეგ მომკლებია. ძალზე უხაროდა ჩემი ჯამრთელად ყოფნა, უმაღლესში ჩარიცხვა, დაცოლშვილება და საზოგადოებრივ საქმიანობაში ჩაბმა. რა დამავინყებს ამ უკეთილშობილეს ადამიანის მიერ ჩემთვის მამისა და ბიძის მდიდარი საარქივო მასა-

ბიძინა გეგეშიძე

ლების გადმოცემის ფაქტს და საოჯახო ბიბლიოთეკიდან ორასამდე უნიკალური წიგნის, მათ შორის მამას შეძენილი: „ბიბლიის“ (1908 წელს სანკტ. პეტერბურგში გამოცემული), „ნიკოლოზ ბარათაშვილის (ივანე გომართელის რედაქციით. 1924 წელი), „ილია ჭავჭავაძის“ (თხზულებების. 1930 წ.)“ და „არტურ შოპენგაუერის“ (საკ. პეტერბურგი, 1887) წიგნების ჩუქებას.

სალამი ყველას —

სალამი ბიძინას და ცუცას.

იყავით კარგად. ჭკუით და დინჯათ. ფრთხილათ და მორიდებით ერთიმეორესთან. ნაკლები გულისხმეთქვა, ნაკლები ჯავრი. ყველა ამათი შეუსრულებლობა ბიძინას და ცუცას საზინაო იქნება. მე ვფიქრობ, რომ მაგენია ყველას იმედი — მაგენი ობლები არიან — მაგათი გაზრდა — დიდი იმედია.

მე მაქ რომ ვიყავი, ნეტავი არც კი წამოვსულიყავი, სიცოცხლე გავათავე, გაბრუებული ვიყავი, მაშინ შინ არ გავჩერებულვარ, რაფერ ვიყავი არც მე ვიცი. თუ დამიჯერებთ, ძალზე გაოგნებული ვარ, რაღაც მახსოვრობაც მეკარგება, არ მძინავს, ვერ ვისვენებ.

მე ვიცი თქვენ ჩემზე უარეს მდგომარეობაში იქნებით, ან და ვალიკოს პატრონს განა შეუძლია იყოს მშვიდათ? მაგრამ ჭკუა მაინც საჭიროა და წინდახედულობა. ვალიკოს გაუზარდოთ ბავშვები საიმედოთ. აქვსენტი გეგეშიძე

საფლავის მოწყობის შესახებ სამსონის წერილი მივიღე. ყოფილა ნიკურაძესთან. 30 მანეთი მოუთხოვია — მივცეთ. კიდევ მიდი სამსონასთან — დაგეხმარება. მეც ჩამავალ თუ საჭირო ვიქნები.

მოიწერეთ

3. გეგეშიძის ძეგლი: აქსენტი, ვასო, კოსტა, დევი ივლითი და ანგელა

თქვენი აქსენტი
14/11

მგლოვიარე აქსენტი, დავხატე 1937 წელს.
ბიძინა გეგეშიძე

აქსენტი გეგეშიძე, ნინა ხუჭუა
გაზეთი — „კომუნისტი“, 1929 წელი, 29 დეკემბერი.
თბილისის სახელმწიფო სამართლის ინსტიტუტის
დირექციის მიერ გამოქვეყნებულ სიაში, დაუსწრებელ
ფაკულტეტზე ჩარიცხულთა შორის წარმოდგენილია
ხარაგაულის რაიონის მთავარი პროკურორი აქსენტი
ფარაოზის ძე გეგეშიძე.

სურათი: აქსენტი გეგეშიძე ინსტიტუტის პროფე-
სორ-პედაგოგებსა და სტუდენტთა შორის.

სურათი: შვიდი შვილისა და ოთხ შვილიშვილზე
მგლოვიარე, 100 წელს მიღწეული, თეო გაბრიელის
ასული ხუჭუა დაობლებულ ცუციკოსა და ბიძინაზე,
მზრუნველი ბიცოლა, საქართველოს რესპუბლიკის
დამსახურებული მასწავლებელი, ორგზის ლენინის ორ-
დენოსანი, ნინო ლუკას ასული ხუჭუა-გეგეშიძე და თე-
ოს პირველი ვაჟიშვილის სახელის მოზიარე, შვილთაშ-
ვილი ვალერიან (მამუკა) ბიძინას ძე გეგეშიძე. 1962 წ.
ფოტო ბიძინა გეგეშიძის

სურათი: ნინა ხუჭუა-გეგეშიძე ეფერება პატარა
რუსუდან ბიძინას ასულ გეგეშიძეს. 1967 წელი.

სურათი: ობლები ცუცა და ბიძინა ბიცოლა ნინოს-
თან და ბიძა აქსენტი გეგეშიძეებთან ერთად. 1935 წე-
ლი. ხარაგაული.

ბიძინა გეგეშიძე

სურათი: ეთერი რუხაძე პატარა მამუკასთან ერთად
სტუმრად ბიცოლა ნინოსთან...
თბილისი, ჩუღურეთი. 1961 წ.

❖ ❖ ❖

სამგლოვიარო განცხადება: გაზ. „თბილისი“. 12 დეკემბერი. 1989 წელი.

„და ვერა ხუჭუა, მაზლიშვილი ბიძინა გეგეშიძე, (ოჯახით...) მაზლი კლიმენტი ლეჟავა, რძალი ლიზა, მაზლიშვილები მანანა, მაკა, ნათელა, ლია, ირაკლი ლეჟავები, სიძეები თენგიზ ყარანგოზაშვილი, ჯონი იოსელიანი, ვაჟა ნუცუბიძე იუნყებიან, რომ გარდაიცვალა

ნინო ლუკას ასული ხუჭუა-გეგეშიძე

პანაშვიდი 13, 14 დეკემბერი, 7 ს. გამოსვენება 15 დეკემბერს 3 საათზე. მე-8 ლეგიონის დასახლება, მე-კორპუსი.

❖ ❖ ❖

ნინო ლუკას ასული ხუჭუა (1902-1979) ცუციკოსა და მე როგორც საკუთარი დედა ისე გვივლიდა, ობლებს ზრუნვასა და სიტბოს არ გვაკლებდა. იგი მეუღლისა და ჩემი დის გარდაცვალების შემდეგაც, მთელი 32 წლის მანძილზე არ მაკლებდა ყურადღებასა, მოესწრო ჩემს დაოჯახებას.

ნათელში ამყოფოს მისი სული უფალმა.

ბიძინა ვალიკოს ძე გეგეშიძე

2003 წელი. სექტემბერი. (27) ეთერის ავდ. პერ.

❖ ❖ ❖

სურათი — „მგლოვიარე აქვსენტი გეგეშიძე“, 1937 წელი, ბიძინა გეგეშიძის ნახატი.

**ფარნაოზ გეგეშიძის
და
თეო სუჭუას
გარდაცვალება**

ბიძინა გეგეშიძე

„ღრმა მწუხარებაში მყოფი მეუღლე თეო, შვილები კოსტა, ივდითი და ანგელინა, შვილიშვილები ბიძინა, ნანული, ფიქრია და ბეჟანი, რძლები ნინა ხუჭუა, ნინა კახიანი, აუწყებენ რომ გარდაიცვალა მათთვის დაუფინყარი ფარნაოზ იაკობის ძე გეგეშიძე დაკრძალვა მოხდება სოფელ მელაურში 1950 წლის 23 აგვისტოს, ხუთშაბათს, 6 საათზე. გაზ. „სოციალისტური შეტევა“.

გეგეშიძეების ოჯახის დიდი წინაპარი, ბრძენ კაცად აღიარებული, ბევრი ეროვნული საქმის მოთავე ანდრია ბერიკას ძე გეგეშიძე (1824-1914), მეუღლე, მაქა ქოიავასთან ერთად ადრე დაობლებულ ძმიშვილს დაოჯახების შემდეგაც გვერდში ედგა. ფარნაოზსა და თეოს შვილების სწავლა-აღზრდის საქმეშიც დიდად ეხმარებოდა.

გეგეშიძეების ოჯახში შემორჩენილია 1908 წელს გადაღებულ უნიკალურ ფოტოსურათი, რომელზეც ჭაბუკ აქვსენტი გეგეშიძესთან ერთად გამოსახულნი არი ან დიდებული აღნაგობისა და სილამაზით შემკული ცოლ-ქმარი ანდრია გეგეშიძე და მაქა ქოიავა.

მათ ნაფუძვარზე აღმართულია საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს და საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებით მარმარილოს დიდი მემორიალური დაფა. რომელიც მიეძღვნა გეგეშიძეების ოჯახში ცარიზმის წინააღმდეგ გაჩაღებულ ბრძოლებს. და 1905 წლის მაისში ახალგაზრდა იოსებ სტალინის მონაწილეობით იქ ჩატარებულ კონფერენციას.

თეო გეგეშიძე

გაზ. „წინსვლა“ . 3 იანვარი. 1967 წ.

„შვილები კოსტა, ივდითი, შვილიშვილები ბიძინა, ეთერ რუხაძე, ნანული, ია, ბეჟანი, რძლები ნინა ხუჭუა, ნინა კახიანი, შვილთაშვილები: ვალიკო, რუსუდან გეგეშიძეები, ბესიკ ხაბეიშვილი, და მარიამ თარგამაძე შვილებით, ძმიშვილები ნატალია ხუჭუა, ფეოდორა თარგამაძე ოჯახებით იუნყებიან პერსონალური პენსიონერის თეო გაბრიელის ასულ ხუჭუა-გეგეშიძის გარდაცვალებას. დაკრძალვა 1967 წლის 5 იანვარს. სოფელ მელაურში

✘ ✘ ✘

გაზ. „კომუნისტი“ 5 იანვარი, 1967 წ.
„თეო გეგეშიძის ხსოვნას“
სურათი.

ნაწყვეტი ნეკროლოგიდან: „ცარიზმის წინააღმდეგ დაუცხრომელი მებრძოლის, თეო გეგეშიძის ნათელი ხსოვნა იცოცხლებს მისი მეგობრებისა და ახლობლების გულეებში“.

ამასთან, თეო გაბრიელის ასული ხუჭუა-გეგეშიძის გარდაცვალების გამო პრესაში ისტამბება საქართველოს კომპარტიის სამტრედიის რაიკომის, ამავე რაიონის აღმასრულებელი საბჭოს, მშრომელთა დეპუტატების რაიონული კომიტეტის, მელაურის ლესელიძის სახელობის კოლმეურნეობის, სასოფლო საბჭოსა და საზოგადოების სამგლოვიარო განცხადებები, გამოსათხოვარი წერილები სურათებით და ნეკროლოგების (სურათებით). გაზეთ „თბილისმა“ გამოაქვეყნა ცნობილი ჟურნალისტის შალვა გულუას ნარკვევი — „გაუტეხელი გული“.

(თეო ხუჭუა ვალერიან გეგეშიძის დედა და თანამებრძოლი. სურათი)

ბიბლიის რეზიუმე

საკუთარ გულს მიხედით...

ჩემზე ათიოდე წლით უფროსია, თუმცა ასაკობრივი სხვაობა მეგობრობაში ხელს არ გვიშლის, ყოველი შეხვედრისას ვგრძნობ, რომ ჩემს სულში რაღაც ახალი შემოიჭრა, როცა საუბარი ოჯახურ ტრადიციებს, წეს-ჩვეულებებს შეეხო. მე ჩემი ვთქვი, იმან თავისი, ბოლოს იმ დასკვნამდე მივედი, რომ უნარსულოდ ცხოვრება ჯოჯოხეთს დაემსგავსებოდა.

— რაც წლები მომეძალა, სულ უფრო მეტს ვფიქრობ ნუთისოფლის რაობაზე, — მითხრა მაშინ ბიძინა გეგეში- ძემ, — ვინ ამას იტყვის, ვინ — იმას, სათქმელი არ დაილევს. მაგრამ მარადიული კითხვა, რა არის ცხოვრება, თითქმის მუდამ პასუხგაუცემელი რჩება... ეს უდავოდ იმის ბრალიც არის, რომ დედამინის ზურგზე ჯერ არავის დაუდგენია, რა პრინციპებით უნდა იხელმძღვანელოს ადამიანმა, რომ ერთნაირ პირნათელი იყოს და ბერთანაც. კი, არის ზოგადი დებულებები, მაგრამ ისინი თუ ერთ შემთხვევაში ამართლებენ, მეორე შემთხვევაში უკუშედეგს იძლევიან. ჩემი რწმენით, ადამიანმა თვითონ უნდა შეიმუშაოს მრწამსი და კრედო, იმ ზოგად ჩარჩოებში რომ ჩაეტყვა...

ბატონი ბიძინა ცამდე მართალია! საკუთარი თავის „პოვნის პრობლემა“ ყველაზე მწვავედ გამოიკვეთა დღეს, როცა უკვე მოიშალა ან იშლება ძველი ღირებულებები, წინა პლანზეა სრულიად ახალი ურთიერთობები და შეხედულებები. ისინი სულ უფრო აშკარად და დაუნდობლად უპირისპირდებიან იმას, „რაც უკვე იყო“. ფეხს იკიდებს თვალისა და ყურისთვის მიუჩვეველი ფასეულობები. „ახლები“ მომეტებული ეჭვით ეკიდებიან „ძველების“ ღაღადსს „ჩემი ოჯახი, ჩემი ციხე-სიმაგ-

რეა“, ნუ გაგიკვირდებათ, თუ ირონიულადაც ჩაიქირქილებენ — „მაგარი ციხე-სიმაგრე კი გქონია, აი!“ მე მგონი, ამის თავიდათავია კოსმიური სიჩქარე, რომელიც ყველგან და ყველაფერში, მათ შორის ოჯახურ ურთიერთობებში, ცხვირს უბოდიშოდ ყოფს.

— არც, ტელევიზორი იყო და არც რადიო, მაგრამ გვექონდა სიყვარულით ნაქსოვი საოცარი გარემო. იქ ვიზრდებოდით და ვსწავლობდით ცხოვრების ანაბანას. სწორედ რომ იმ გარემომ მაჩუქა ერთგული თანამგზავრი ეთერ რუხაძე. ქონება თავზე არ გადაგვდიოდა, მაგრამ ყველაფერს, რასაც „ჩვენი“ ერქვა, ურთიერთპატივისცემის მაღლი ეცხო. არ მახსოვს რომ ოჯახისთვის მნიშვნელოვანი საკითხი ერთპიროვნულად გადამენწყვიტა. ეთერი იყო ჩემი ფიქრების მოზიარეც და კეთილი მრჩეველიც. არ ვიცი, ბატონო, ასე ვიარეთ ექვს ათეულ წელზე მეტი, გავზარდეთ შვილები და შვილიშვილები. მაღლობა უფალს, ისინიც ჩვენს კვალს მოჰყვებიან.

ნათქვამოა, „ცოლის ქება აუგიაო“. რა ვუყოთ, ზოგჯერ წინაპრებიც ცოდავდნენ: როცა ყველაფერს თავისი წონა და ზომა აქვს, დამსახურებული ქება არც მეუღლისგან არის აუგი. ჩვენი შვილები აკვირდებოდნენ ყველაფერს, რაც ოჯახურ გარემოში ხდებოდა, ხედავდნენ, ერთმანეთის სიყვარულით როგორ ვაკონინებდით სულ მცირე სიხარულს, რათა ის დიდ ბედნიერებად გადაგვექცია. ამ ყოველდღიურობამ მათშიც აღზარდა სიკეთის დანახვისა და გაცემის უნარი. და თუ ჩვენი შვილები ადამიანებად ასრულებენ თავიანთ მოვალეობას ეს ჩვენი, მშობლების დამსახურებაა. ეს დამსახურებაა, ქალბატონისა, რომელიც ერთდროულად **დედაც იყო, მეუღლეც, გადიაც და ხელმადლიანი დიასახლისიც.**

ხომ დიდებულია ოთხმოცს მიტანებული კაცისაგან ამისი მოსმენა? ნუთუ ერთი, პატარა, სულ პანანკინტე-

ლა ხინჯიც არ ჩარჩა გულის სიღრმეში? არა, არ დარჩენია. არ დარჩენია, რადგან ყოველთვის „იქ ჩერდებოდნენ, რომლის იქითაც ერთი ნაბიჯის გადადგმაც არ შეიძლებოდა“.

ამან შემოუნახათ ის პირველი და განუმეორებელი სიყვარული!

ეთერ რუხაძემ იანეთის სკოლის დამთავრების შემდეგ ხუთეზზე გაასრულა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტი. იქვე პედაგოგად მუშაობდა. დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია, გამოაქვეყნა ათობით სამეცნიერო ნაშრომი, გაზარდა შვილები და ყველაფერი გაიღო, რომ ისინიც საზოგადოების ღირსეული წევრები ყოფილიყვნენ.

საიდან, ვისგან შეისისხლხორცა მან ეს ფასდაუდებელი თვისებები? რა თქმა უნდა, ოჯახიდან, რომლის თავკაცი ერთი ალალი, ბალღვით გულჩვილი, სიმღერის ტრფიალი მოსე რუხაძე გახლდათ. ხოლო დედა, ჯიგთუბნელი ეთერ გოგიშვილი იყო ოჯახის მანათობელი შუქურაც და ქმრის კაცობის გვირგვინიც. დიდმა ომმა შეინირა მათი ორი ვაჟკაცი და მთელი მშობლიური სიყვარული ერთადერთ ქალიშვილზე გადაიტანეს. ქალიშვილის გულში სწორედ იმ წმინდა ცრემლებმაც აღზარდეს ადამიანობის მარადუჭკნობი ყვავილი.

ასე მოდიან გამოცანებით სავსე ამ ცხოვრების გზაზე ეთერ რუხაძე და ბიძინა გეგეშიძე. სიკეთემ მათ ოჯახს უშურველად დააბერტყა თავისი მადლიანი კალთა. გარს ახვევიათ შვილებისა და შვილიშვილების სითბო და სიყვარული. და თუმცა წლებმა თან წაიღეს ახალგაზრდობის ენერგია და შემართება, ვერაფერი დააკლეს ცხოვრების მაჯაგანში გამოტარებულ გულს.

— ამიტომ უნდა ვუთხრა ჩვენს მომავლებს: ნუ გაგაბრიყვებთ დროებითი ზიზილ-პიპილოები, ნუ აყვებ-

ბიძინა გეგეშიძე

ით მიეთმოეთა ფეხის ხმას — საკუთარ გულს მიენდეთ!
უერ თგულეთ იმ ფასეულობებს, რომლებიც უფროსმა
თაო- ბებმა წინაპრებისაგან მივიღეთ, გავამრავლეთ და
თქვენ გადმოგეცით რათა ახლა თქვენ უწილადოთ თქვენ
შვი- ლებს. უამისოდ სიცოცხლე ჩალის ფასი იქნება.

აი, ეს მითხრა და გამანდო ჩემმა უფროსმა მეგო-
ბარმა. ვფიქრობ ბევრისთვის იქნება სამაგალითოც და
ჭკუის საკითხავიც...

ელგუჯა ლებანიძე

სურათზე: ეთერ რუხაძე შვილებთან და შვილიშვი-
ლებთან.

გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“ 27 დეკემბერი,
2005 წ.

სურათი: ეთერი შვილებთან მამუკა და რუსოსთან
ერთად იანეთიდან მელაურში მიმავალ გზაზე.

ნიგნიდან „დრო“ 1970 წ.

სურათი: ეთერ რუხაძე, ბიძინა გეგეშიძე, პატარა
მამუკა და ოთარ ზარდალიშვილი მეუღლით მცხეთაში,
მეგობრის შალვა ცინცაძის პჯახში.

1960 2. ნიგნიდან „დრო“.

ეთერ რუხაძე — „სახის ძვლების მოტეხილობის სა-
კითხისათვის“.

გამომცემლობა — „მედიცინა“. 1970 წ.

ტელეგრამა: ეთერ რუხაძეს, ბიძინა გეგეშიძეს, გი-
ლოცავთ ვაჟიშვილის შეძენას. ლილი და ჟანი ნიკურა-
ძეები. 1955 წ. დეკემბერი.

სურათი: ეთერ რუხაძე, ბიძინა გეგეშიძე 1954 წ.

ამონარიდი: „მართლაც უჩვეულო წიგნიდან“
ბიძინა გეგეშიძე 28 ლარიან პენსიაზეა და უვლის
ავადმყოფ მეუღლეს, რომელიც მთელი ცხოვრების მან-
ძილზე არ აკლებდა სითბოს და მზრუნველობას.

ელგუჯა ლებანიძე

გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“. 15 მაისი. 2005 წ.

„საკუთარ გულს მიენდეთ“

(ნარკვევი — ეთერ რუხაძე და მისი ოჯახი)

სურათი: ეთერი შვილებთან და შვილიშვილებთან.

ელგუჯა ლებანიძე

გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“. 2005 წ. 27 დე-
კემბერი.

სურათი: უძვირფასესი ბიცოლა ნინო ხუჭუა-გეგე-
შიძე, ეფერება ეთერის და ბიძინას გოგონას — რუსუდან
გეგეშიძეს.

სურათი: ეთერი და ბიძინა შვილებთან ერთად
სტუმრად ნინო ბიცოლასთან.

სურათი: ოდესა, 1967 წ. ეთერ რუხაძე და ბიძინა გე-
გეშიძე თბომავალ „შოთა რუსთაველზე“.

✘ ✘ ✘

სურათი: ეთერ რუხაძე, ვლადიმერ (ვოვა) ტაბიძეს-თან. 2005 წ.

✘ ✘ ✘

სურათი: ეთერ რუხაძე მზია თაქთაქშვილთან. 2005 წ.

ეთერ რუხაძე-გეგეშიძე

შარშან 30 ნოემბერს, ეთერ რუხაძე სააქაოს განერიდა. ოჯახი, მეგობრები, კოლეგები და, ვინც ჭეშმარიტი სიყვარულის ფასი იცის, ყველა ტკბილად იგონებს მას. გამომცემლობა „უნივერსალმა“ დასტამბა წიგნი — „რაილა დარჩა წარსულის დიდის“, ხოლო „იოტამ“ — „უსაზღვრო სევდა“. მათში ვრცლად არის გაშუქებული მრავალი თაობის კეთილგონიერი აღმზრდელის, საქართველოს დამსახურებული ექიმ-სტომატოლოგის მიერ სამედიცინო ინსტიტუტში რამდენიმე ათეული წლის განმავლობაში განეული ღვაწლი და ამაგი.

კრებული იწყება ქალბატონ ეთერისადმი მიძღვნილი რექვიემით და მთავრდება რუხაძეების, გეგეშიძეების, მოქიების, განუმეორებელი ფოტოსურათებით.

აქვე, ძვირფას მკითხველს ვთავაზობ ამ წიგნიდან გადმობეჭდილ, დიდი მგოსნის ბრძნული გამონათქვამით დასათაურებულ წერილს:

„მაგრამ ხანგრძლივ ეს სოფელი გაახარებს ვისმე, განა?“

უკვდავი არავინ არის, მეც ბუნების შვილი ვარ და... მეც მომაკითხა მიმნუხრის ჟამმა... ამ უკუღმართი ცხოვრების კვალობაზე სამდურავი არ მეთქმის — ტრადიციული ოჯახიც შევქმენი, კარგი შვილებიც გავზარდე, შვილიშვილები და შვილთაშვილებიც გულს მიხარე-

ბენ. არც წინაპართა ხსოვნისათვის მიღლატნია. ძმაკაცებიც მიყვარდა, ნათესავ-მოკეთეებიც, ჭიქის აწვევაც... გასაცემსაც უყოყმანოდ გავცემდი და, თუ ვინმე სიკეთეს დამიფასებდა, ბავშვივით მიხაროდა, არც საზოგადოებას დავწოლილვარ მძიმე ტვირთად — ვშრომობდი და ჩემი წილი ხნული მუდამ ნამუსიანად გამქონდა.

მაგრამ სოფელმა ხანგრძლივად მართლაც არ გამახარა და თავზე უეცრად ჩამომამხო ცარგვალი... ვისითაც ვვაჟკაცობდი და გული მქონდა სავსე, ის გამომეცალა ხელიდან... რომ მივიხედ-მოვიხედე, სრულიად მარტო აღმოვჩნდი ამ ტრიალ ქვეყანაზე. დავყრუვდი და დავბრმავდი, ყველა ფერი ერთბაშად დაკარგა დალოცვილმა სამყარომ. კიდევ ერთხელ დავრწმუნდი: თავისი ტვირთი ყველამ თვითონ უნდა ზიდოს. კაცი დიდი გამოცდისთვის მოდის ამ ქვეყანაზე და არავის, არავის შეუძლია მისი შემსუბუქება...

უმაღლური არასოდეს ვყოფილვარ, არც ახლა დამიკარგავს რეალობის შეგრძნება. ყველაფრისთვის მადლობას ვწირავ განგებას. მადლობას ვწირავ, რომ ქვეყნად მომეწვლინა, შევხვდი ადამიანს, ვინც ჩემს არსებობას ავკარგიანობის გვირგვინი დაადგა. ეს შენ ხარ, ჩემი ფიქრების მოწმევ და გამზიარებელო, ჩემთვის ულამაზესო და უჭკვიანესო ქალბატონო, ეთერ! შენი წასვლის გამო ჩამომემხო ზეცა, თითქოს აზრი დაკარგა ცხოვრებამ. მაგრამ არა! ყველაფერი თავისი რიგით მიდის — დღეს ღამე ენაცვლება, ამოდის და ჩადის მზე, გალობენ ჩიტები, გაზაფხულს ზაფხული მოსდევს, ძველების ადგილს ახლები იკავებენ... კაცობრიობა ისევ ჯიუტად მიისწრაფვის ბენვის ხიდზე, რათა სიცოცხლის ძაფი არ განწყდეს...

ახალმა ძალამ აავსო ჩემი არსება — ეს შენ მკარნახობ, ჩემო ეთერ, რომ ისევ თავანეულმა ვიარო,

ბიძინა გეგეშიძე

მივიდე შენს სამარადისო სამყოფელთან, მუხლი მოვიდრიკო და გითხრა: ჩემი ყოფის სილამაზე შენთან შეხვედრის მოლოდინშია... და როცა ჟამი დაჰკარგავს, ისევ ერთად ვიქნებით.

მანამდე კი შენი თვალებით ვუცქერ ამ სამყაროს, მივეფერები შვილებს, შვილიშვილებს, და შვილთაშვილებს. ყველას, ვინც შენ გიყვარდა.

❖ ❖ ❖

23 ნოემბერს უშენოდ, პირველად აღვნიშნავთ შენს დაბადების დღეს, ჩვენო უძვირფასესო ეთერ!

ბიძინა გეგეშიძე
გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“
23 ნოემბერი, 2007 წელი.

პიქინა გერეშიქე გენეალოგია

ბიძინა გეგეშიძე

დაბადების წელი 1927. 12 სექტემბერი, თეატრმცოდნე

მამა — ვალერიან (ვალეკო) ფარნაოზის ძე გეგეშიძე. 1895-1931. ისტორიკოსი, ჟურნალისტი.

დედა — ოლია ლევანის ასული კიკაჩიეშვილი. 1906-1940. ეკონომისტი.

და — მედეა (ცუციკო) ვალერიანის ასული გეგეშიძე. 1926-1936. სამი კლასი.
მეუღლე — ეთერი მოსეს ასული რუხაძე. 1928-2006. ექიმი სტომატოლოგი.

შვილები — ოთარი (ხუტიკო). მშენებელ ინჟინერი 1947 წ.

— ვალერიან (მამუკა). 1956. არქიტექტორი.

— რუსუდანი. 1964. ქიმიკოსი.

სიძე — გურამ იროდის ძე მოქია. 1955. ინჟინერი.

რძლები — ნინო და მარინე.
შვილიშვილები — ანი გურამის ასული მოქია. 1984 წ.
ლონდონის უნივერსიტეტის ასპირანტი. ბაიკალი.

სალომე გურამის ასული მოქია. 1989. მგიმოს სტუდენტი (მოსკოვი).

ლიკა გურამის ასული მოქია. 1995. მოსწავლე.

რუსუდან ვალერიანის ასული გეგეშიძე. 1989. კავკასიის უნივერსიტეტი.

დავითი (მამუკა) ვალერიანის ძე გეგეშიძე. 1992. მოსწავლე.

შვილთაშვილები ნინი და ოთარი. დაბადებულები 2005 წელს

დიდი წინაპარი ანდრია ბერიკას ძე გეგეშიძე - 1824-1914 და მისი მეუღლე მაკა ქოიავა - 1830-1917

ბებიები და ბაბუები (მამის მხრიდან)
ფარნაოზ იაკობის ძე გეგეშიძე. 1971-1951

თეო გაბრიელის ასული ხუჭუა. 1876-1967.

ლევან კიკაჩიშვილი, ეფროსინე ვაშაკიძე.

ბიძები:

ბიძინა გეგეშიძე

აქვსენტი ფარნაოზის ძე გეგეშიძე, 1899-1937. იურისტი.

მეუღლე: ნინო ლუკას ასული ხუჭუა. 1902-1972. პედაგოგი.

ვასო (ბასილა) ფარნაოზის ძე გეგეშიძე. 1912 წ. 14 მაისი, 1937 წ. 14 მაისი. გეპეის მეოთხე კურსის წარჩინებული სტუდენტი.

კონსტანტინე — 1907-1969. ექიმი ვეტერინარი (მეუღლე ნინა კახიანი).

მამიდები
ივდითი ფარნაოზის ასული გეგეშიძე. 1909-1990. ბულალტერი.

ანგელინა/ბაჭია/ ფარნაოზის ასული გეგეშიძე. 1915-1962. მედდა.

დავით ფარნაოზის ძე გეგეშიძე — 1902-1910.

ბიძაშვილები: ნანა (1936 წ.), ია (1939წ.) გეგეშიძეები.

მამიდაშვილი: ბეჟან კვერნაძე (1944 წ.).

ფარსადან თოფურია:

„დრომ დამიბრუნა ახალგაზრდოვანა“

ბიძინა გეგეშიძეს არც კი ახსოვს, ალბათ სამი წლის თუ იქნებოდა, მამა რომ დაეღუპა. როგორც ყველა ბავშვი, მასაც აინტერესებდა, ვინ იყო იგი, რას აკეთებდა. საიდან მოვიდა. ბებია ყველაფერს უყვებოდა ოცდაცამეტი წლის ასაკში გარდაცვლილი მამის შესახებ. მაგრამ იმდენად პატარა იყო, რომ მოყოლილ ამბებს ვერ აცნობიერებდა. შემდეგ, როცა წამოიზარდა და ყველაფერი გაიგო, რომ მამა ბეჯითად სწავლობდა, საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის იბრძოდა, რამდენჯერმე ციხეშიც მჯდარა.

შეიძლება ამ მძაფრმა სურათებმა გაულვიდა ინტერესი თავი მოეყარა. შეესწავლა და გაეცოცხლებინა ვალერიან გეგეშიძის ცხოვრებისა და მოვანეობის ამსახველი დოკუმენტები, ამას მისი ერთადერთი ვაჟიშვილი მთელი შეგნებული ცხოვრება მოუნდა. მან შესაშური გულმოდგინებით მოიძია ქუთაისის გიმნაზიაში, თბილისის სასულიერო სემინარიასა და სახელმწიფო უნივერსიტეტში სწავლის, აგრეთვე შრომისა და ბრძოლის მასალები. შექმნა შესანიშნავი არქივი, გამოსცა მოგონებები, ნარკვევები, რომლებშიც განსაკუთრებით აღსანიშნავია დიდი ილიას ვეებერთელა ღვაწლის შესახებ და გალაკტიონ ტაბიძესთან ვალერიან გეგეშიძის სიყრმისდროინდელი ურთიერთობის ამსახველი ჩანაწერები. მან საბჭოთა ხელისუფლება მისი არსებობის პირველივე წლებში დაგმო წერილებში: „რისთვის ვიბრძოდით“ და „ფიქრები პარტიაზე“. იგი წერდა: „შევცდი, ცუდი გზა ავირჩიე, ჯობდა ხარს და გუთანს მოვკიდებოდი“, „ნუთუ ყოველივე ღირდა რამედ...“

ბიძინა გეგეშიძის შესახებ

თუმცა თვით იმ რეჟიმმაც ვერ უარყო დიდი მამულიშვილის დამსახურება მშობლიურ სამტრედიაში გაიხსნა მისი მემორიალი. დაიდგა ბრინჯაოს ბიუსტი. ქალაქის ცენტრალურ ქუჩას გეგეშიძის სახელი ეწოდა, მისი ნეშტი გადაიტანეს საგვარეულო სასაფლაოზე — თერთმეტი წლის ასაკში გარდაცვლილი შვილის ცუციკოს და ასევე ახალგაზრდობაში დაღუპული მეუღლის საფლავებს შორს.

მამის ერთგულ გზას გაჰყვა ბატონი ბიძინაც. ეროვნულ საქმეებს აკეთებს, ქართული კულტურის მოამაგე და პროპაგანდისტია. სადაც კი მუშაობდა, საწარმოს კულტურის სახლში თუ რუსთაველის კინოთეატრში, ნაძალადევის რაიონის კულტურისა და დასვენების პარკის თუ კინოთეატრ „საქართველოს“ დირექტორად. ყველგან ერთგულად ემსახურა კინოხელოვნების განვითარებასა და პოპულარიზაციას. აწყობდა გამოფენებს, კინოფილმების გარჩევებს. რეჟისორებთან და მსახიობებთან, მწერლებთან, მეცნიერებთან და საწარმო-დანესებულებათა გამორჩეულ ადამიანებთან შეხვედრებს. წერდა რეცენზიებს ფილმებზე, თეატრალურ დადგმებზე, რისთვისაც კულტურის დამსახურებული მუშაკის წოდება მიენიჭა.

ცალკე გამოყოფის ღირსია ბიძინა გეგეშიძის ჟურნალისტური საქმიანობა. მას ორმოცდახუთი წლის წინათ „ახალგაზრდა კომუნისტის“ რედაქციაში შეევხვდი. გაუბედავად მოჰქონდა ქალაქის კულტურული ცხოვრების ყოველდღიური ქრონიკები. რომლებიც შეუფერხებლად იბეჭდებოდა. განსაკუთრებით გამოვლინდა მისი უნარი გაზეთ „თბილისში“. კარგახანს ტოლს არ უდებდა არავის, იმდენ მასალებს აქვეყნებდა, თუმცა არც შემდეგ გაუნყვეტია კავშირი საყვარელ გაზეთთან. აქტიურად თანამშრომლობს სხვა პერიოდულ გამოცე-

მეზშიც. ჩემს წინ ძევს წერილი, რომელშიც ოპონენტებს აფხაზეთიდან სამშვიდობო ძალების გაყვანის მოთხოვნასთან დაკავშირებით შეახსენებს დიდი ილიას სიტყვებს „უნდა ვიცოდეთ რას ვშვრფებით და ვისთან გვაქვს საქმე“.

ბიძინა გეგეშიძე მეცნიერული სიზუსტით გამოეხმაურა ისტორიულ სინამდვილეს. მოსკოვის მეტროს სადგურ „სოკოლთან“ — ვსესვიატსკოეს ქართულ ტაძარში აღმოაჩინა წმინდა ნინოს, თამარ მეფისა და დარეჯან ბაგრატიონის სასწაულმოქმედი ხატი და მასალები გამოაქვეყნა „კავკასიონში“, „სახალხო გაზეთში“ გაზეთ „თბილისში“. დასტამბა წერილი, რომელშიც აღნიშნავს, რომ პოპულარული და პატრიოტული ლექსი „მგოსანი“ ეკუთვნის ემიგრანტ პოეტს სიმონ (სიმონიკო) ბერეჟიანს და არა საქართველოს მთავრობის ყოფილ თავმჯდომარეს ნოე ჟორდანიას, დაბეჭდა წერილების სერია მოსკოვის, ბულგარეთის, რუმინეთისა და საბერძნეთის ქართული კულტურის ძეგლების შესახებ.

სრული პორტრეტი რომ შემექმნა, ოჯახზე ჩამოუგდე საუბარი, მართალია მე და ჩემი მეუღლე ეთერ რუხაძე დრომ დაგვაბერა, 70 წლისანი გავხდით, მაგრამ ისევ დრომ დაგვიბრუნა ახალგაზრდობა. როცა ჩვენს გვერდით შვილები, შვილიშვილები და შვილთაშვილები დადგნენ, — მითხრა ბიძინა გეგეშიძემ.

ღმერთი გფარავდეთ! — დავლოცე მე.

წიგნიდან ეს გზა „თბილისზე“ გადის

12 სექტემბერი, 1997 წელი

„ჩუბად ნარსულო, ჩუბად“...

სოფელ ჭყვიშში, ვასილ და მაკრინე ტაბიძეების მეზობლად საყანე მიწები ჰქონდათ მელაურელ გლეხებს — ფარნაოზ და თეო გეგეშიძეებს. იქვე, რიონის პირზე, ედგათ პატარა ოდასახლი, სადაც ღამეს ათევდნენ. ორივე ოჯახს, განსაკუთრებით მათ შვილებს, გალაკტიონსა და ვალერიანს, ახლო ურთიერთობა აკავშირებდათ ერთმანეთთან.

იმ ხანად, 1905 წელს, ქუთაისში მომხდარ მოწაფეთა გამოსვლების გამო სემინარია დროებით დაიხურა და ჭაბუკი გალაკტიონი სოფელში დაბრუნდა. იგი უმეტეს დროს დედასთან ატარებს, თან მეფის რუსეთის წინააღმდეგ გამოსვლების აქტიურ მონაწილეს, სამსონ წითელაშვილს ხვდება. ამ შეხვედრებში მას ხანდახან ვალერიანიც ახლავს. ეს ის დროა, როცა რეაქცია მძვინვარებს და სახალხო შურისმაძიებელი თავის მეზობლებთან ერთად ჭყვიშთან ახლოს თავს აფარებს შამშაკის უღრან ტყეებს. გალაკტიონთან ერთად ვალერიანიც მოიხიბლა სამსონ წითელაშვილის გმირული სულისკვეთებით, ვაჟკაცური სილამაზით, სიდარბაისლით, მტკიცე და კეთილი ხასიათით. ორივე შეიპყრო წითელაშვილის ფათერაკებით აღსავსე ცხოვრების აღწერის სურვილმა.

გაივლის დრო და მწერალი ნიკა აგიაშვილი თავის შესანიშნავ წიგნში „პირად-პირადი“ შეიტანს ნარკვევს, სადაც მოჰყავს ადგილი გალაკტიონის დღიურიდან: „ვნერ ლექსებს და პოემას „წითელაშვილი“. ვალერიან გეგეშიძის პირად არქივში დღესაც ინახება 1929 წლის 11 დეკემბრით დათარიღებული მოსკოვის ცენტრალური მუზეუმიდან მიღებული შემდეგი შინაარსის დოკუმენტი: „თბილისი, გრიბოედოვის ქუჩა 33, ვალერიან გე-

გეძიძეს. ძვირფასო ძეგობარო! ჩვენი ძუზეუძის დირექცია მაღლობას გიხდით სამსონ ნითელაშვილის პორტრეტისა და ბიოგრაფიული ნარკვევის გამოგზავნისათვის. გთხოვთ, უარი არ გვითხრათ ნიგნის გამოგზავნაზე, როცა იგი დაიბეჭდება. მუზეუმის დირექტორი, ს.ი. მიცკევიჩი“.

რასაკვირველია, გალაკტიონისგან დამოძღვრილი ჭაბუკი — ვალერიან გეგეშიძე თბილისის სასულიერო სემინარიასა და შემდეგ, დიდი ივანე ჯავახიშვილის ახლადდარსებულ უნივერსიტეტის სიბრძნისმეტყველების ფაკულტეტზე სწავლის დროსაც, აგრძელებს მოთხრობების, სტატიების და ისტორიული ნარკვევების წერას.

როცა დიდი ილიას წინააღმდეგ ბეცი და მოღალატე ნაძირალები ცილისწამებებს ავრცელებდნენ, „ვალერიან გეგეშიძე ქართველი ხალხის სწორად მოაზროვნე საუკეთესო შვილებთან ერთად, წარშეუხრელად იდგა ერისღირსეული მამის ვეებერთელა ღვაწლის დაფასებისა და აღიარების გზაზე.“ (გაზეთები: „თბილისი“, 1985წ. 3 ივნისი. „კომუნისტი“ 1975წ. 23 მაისი).

ვალერიან გეგეშიძე თავის ერთ-ერთ ლიტერატურულ წერილში აღნიშნავს: „მგზავრის წერილებში“ დიდი ილიას მიერ საქართველოს განთავისუფლებისა და დამოუკიდებლობის იდეა დღეს აუსრულებელ ანდერძად გვექცა. ქართველების მარადიულმა სენმა — ძმათა შორის მტრობამ, ერთმანეთის ხოცვა-ჟლეტვამ, ნგრევამ, შურმა, დაქსაქსულობამ საქართველოს ბედი უკუღმა დაატრიალა ისევ ქართველების ღალატითა და ხელისშეწყობით საბჭოთა რუსეთმა საქართველოს მთლიანი ოკუპაცია მოახდინა“.

სწორედ ამ მწარე სინამდვილემ ათქმევინა ვალერიან გეგეშიძეს სისხლიანი ფრაზები: „შევცდი, ცუდი გზა

ავირჩიებრძოლის, ჯობდახარსდაგუთანსმოკვიდებოდი... განვლილი გზა, ტანჯვით განვლილი, სასაცილო, ჩიხზე მიმდგარი... შეუძლებელია მიჰყვე ქვეყნის დამღუპველ ამ გზას, როცა იცი, რომ დამკვიდრდება უპასუხისმგებლო რეჟიმი და დაიღვრება ათიათასობით უდანაშაულო ადამიანთა სისხლი.“

ეს ფრაზები ჩვეულებრივი გოდება როდი იყო. მან მტკიცედ გადაწყვიტა სწორედ ახლა, ბოლშევიკური დიქტატურის ზენიტში, გამოსულიყო მასობრივი ძალადობის, ტერორის, უკანონობის, ადამიანის უფლებების ფეხქვეშ გათელვის, ძარცვა-ქურდობის, ბანდიტიზმისა და ბოროტების სახელმწიფო პოლიტიკად გამოცხადების წინააღმდეგ საბრძოლველად, მაგრამ მას არ დასცალდა ბოლომდე ებრძოლა ხალხის ბედნიერებისა და ჭეშმარიტი თავისუფლებისათვის. მისი გული უდროოდ დაიფერფლა, და მართლაც აუსრულებელ ოცნებად დარჩა ლელთ ღუნისა მონოდება: „ჩვენი თავი, ჩვენადვე უნდა გვეყუდნოდეს“.

იგი 1931 წელს, 35 წლისა დაიღუპა.

ახლობლები პატივს სცემენ ამ ქვეყნიდან ადრე წასული კაცის ხსოვნას. მის ოჯახში არც ჭყვიშის დღეებია დავინწყებული. ამას ადასტურებს ვალერიან გეგეშიძის შვილიშვილებისა და შვილთაშვილების მიერ სათუთად შენახული დიდი გალაკტიონის დღემდე გამოუქვეყნებელი ფოტოსურათები.

ბიძინა გეგეშიძე

სურათზე: ბიძინა გეგეშიძე დიდ გალაკტიონთან,
1952 წელი.

გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“,
13 სექტემბერი, 1958 წელი.

ობლებს ბიძაჩემი აქვსენტი გეგეშიძე და მისი მეუღლე ნინო ხუჭუა ამაგსა და ზრუნვას არ გვაკლებდნენ. რაც სამწუხაროდ დიდხანს არ გაგრძელდა, ბიძაჩემი — ჭიათურის მთვარი პროკურორი, 1937 წლის რეპრესიებს ემსხვერპლა. მანამდე კი სიცოცხლე ჩაუმწარა შვილების: აკაკის, გულიმჯანის და ძმიშვილის — ცუციკოს უდროოდ დაღუპვამ.

თავზარდაცემული ბიცოლა ნინო სასწარაფოდ გაეცალა დანყვევლილ მამაპაპისეულ კერას და თბილსში რკინიგზის ერთ-ერთ სამუშალო სკოლაში აგრძელებს პედაგოგიურ მოღვაწეობას, მალე მთავრობის გადაწყვეტილებით მას მიენიჭა საქართველოს რესპუბლიკის დამსახურებული მასწავლებლის წოდება. ამასთან დაჯილდოებული იქნა ლენინის და შრომის წითელი დროშის ორდენებით.

რა თქმა უნდა, ბიცოლა ნინოსაგან სითბო და ამაგი არც მეუღლის დაღუპვის შემდეგ მომკლებია... უხაროდა ჩემი ჯამრთელად ყოფნა, უმაღლეს სასწავლებელში ჩარიცხვა და დაცოლშვილება. ამ უკეთილშობილესმა ადამიანმა გადმომცა აქვსენტი გეგეშიძის უნიკალური საარქივო საგანძური და მდიდარი საოჯახო ბიბლიოთეკა მამას ფასდაუდებელი მასალებით და წიგნებით.

აქვსენტი გეგეშიძე დაიბადა 1899 წელს. დაიღუპა 1937 წელს.

ნინო ხუჭუა დაიბადა — 1902 წელს, გარდაიცვალა - 1972.

ბიძინა გვეგეშიძე
2008 წ.

აქვსენტი:

დედაჩემო ბიძინამ მითხრა ბებიე ავადაა, შენ მე ვიცი, ახლა ტირილის მეტს არაფერს აკეთებ. ტირილით იტირე, აბა, რა კარგი გჭირს, მაგრამ წინაც გაიხედე, შენზე კიდევ რამდენის ბედია დამოკიდებული. დაფიქრდი და უცბად ნურაფერს ნუ გადანყვეტ.

მე შენზე უფრო მიჭირს, სიკვდილს თვალებში ჩავჩერებივარ, ავადმყოფობამ რომ არ მომკლას ან გულისხეთქვა, ან გულიმჯანის, აკაკის (შვილები) და ცუციკოს (ძმისშვილი) დარდი მომკლავს. არადა მაინც დუმილს ვამჯობინებ აბა რა ვქნა, ასე ნელა ჩავბარდე ბედს?

აქვსენტი. 1937 წ. ოქტომბერი.

(ამავე წლის ნოემბერში გარდაიცვალა...)

ბიძინა გეგეშიძე, 2008 წელი

ნიგნიდან „დრო“.

სურათი: „მგლოვიარე აქვსენტი გეგეშიძე“.

დავხატე — 1937 წელს.

1934

ლადო კიკაჩიეშვილი

„მელაურის სკოლის დირექტორს „გეგეშვებთ ჩარიცხოთ ბიძინა გეგეშიძე პირველ კლასში“ სამტრედიის რაიალმასკომის თავმჯდომარე ლადო კიკაჩიეშვილი

სურათი: ბიძინა კლასელებთან

„გეგეშიძე ბიძინა ვალერიანის ძე 1948 წლის პირველ ოქტომბრიდან ჩარიცხულია შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო თეატრალურ ინსტიტუტის თეატრმცოდნეობის ფაკულტეტზე.

აკაკი ხორავა

ცნობა. 0029. 15 ოქტომბერი 1948

✘ ✘ ✘

გაზეთი „კომუნისტი“
1952 წელი, 26 აგვისტო.

ბრძანება: უცხო ენათა სახელმწიფო ინსტიტუტში ფრანგული ენის ფაკულტეტზე ბიძინა ვალერიანი ძე გეგევიძის ჩარიცხვის შესახებ.

✘ ✘ ✘

გაზეთი „კომუნისტი“

66 (5390)/ხუთშაბათი. 31 მაისი. 1951 წ./ფასი 20 კაპ.
...„ლუტონინების ოჯახი“-ს დამდგმელმა სსრ კავშირის სახალხო არტისტმა აკაკი ხორავამ სერიოზული შემოქმედებითი მუშაობა ჩაატარა ახალგაზრდა ძალებით სრულფასოვანი სპექტაკლის შესაქმნელად. პიესის მომქმედ პირთა სახეები სცენურად დამაჯერებელ ფერებშია მოცემული. ა. ხორავამ აღნიშნული სპექტაკლის დადგმით კიდევ ერთხელ დაამტკიცა სცენური ხელოვნების უდიდესი ცოდნა, გამოავლინა დიდი რეჟისორული ნიჭი...

ბიძინა გვეგვიძე

✘ ✘ ✘

ბიძინა გვეგვიძე — „სადიპლომო სპექტაკლი“ ძმების ტურის და ი. პირიევის დრამა — „ლუტონინების ოჯახი“ (შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო თეატრალური ინსტიტუტის სცენაზე დადგმული რეჟისორი — აკაკი ხორავა. საქართველოს და საბჭოთა კავშირის სახალხო არტისტი, ოთხ გზის სტალინური პრემიის ლაურეატი, ამავე ინსტიტუტის რექტორი, პროფესორი.

როლებში სტუდენტი მსახიობები: ლეილა აბაშიძე, რამაზ ჩხიკვაძე, დავით ძიგუა, გურამ სლარაძე, მერი მიქელაძე, რეზო ხობუა, გიული ჭოხონელიძე, ირაკლი უჩანეიშვილი.

ბიძინა გეგეშიძე, გაზეთი — „კომუნისტი“, 1951 წლის 31 მაისი.

სადიპლომო სპექტაკლი - „ლუტონინების ოჯახი“

რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო თეატრალური ინსტიტუტი ნაყოფიერ შემოქმედებით მუშაობას ეწევა ახალი კადრების მომზადებისა და აღზრდისათვის. ქართული თეატრალური ხელოვნების ახალგაზრდა მუშაკები იზრდებიან სოციალუსტური რეალიზმის პრინციპებზე საფუძვლიანად ითვისებენ ქართული რეალისტური სკოლის მდიდარ ტრადიციებს, ამაზე მეტყველებს უკანასკნელ ხანში ნაჩვენები სპექტაკლები.

ძმების ტურის და ი. პირიევის დრამა „ლუტონინების ოჯახი“, რომელიც მეორე სადიპლომო სპექტაკლად მოამზადეს სამსახიობო ფაკულტეტის მეოთხე კურსის სტუდენტებმა (სსრ კავშირის სახალხო არტისტის პროფ. აკ. ხორავას კლასი), აგებულია სანარმოო თემაზე და მისი ძირითადი ლეიტმოტივია კომუნიზმის მშენებელთა კეთილშობილური თვისებების ჩვენება. ავტორები საბჭოთა სინამდვილის ღრმა ცოდნით გვიხატავენ იმ საყოველთაო ენთუზიაზმს, რომლითაც გამსჭვალულია ჩვენი ხალხი.

დედაქალაქი ემზადება ზეიმისათვის. საპირველ-მაისო დღესასწაულის წინადღით მოსკოვის ერთ-ერთი

ქარხნის სამსხმელო საამქროს სადნობი განყოფილების უფროსი ოსტატი ეგორ ლუტონინი რადიოთი ისმენს გადაცემას თავისი ქარხნის მოღვაწეებზე, მისი საამქროს წარმატებათა შესახებ. შვილები მხურვალედ ულოცავენ მამას დიდ გამარჯვებას. ეგორის უფროსი ქალიშვილი ოლგა, ამავე ქარხნის ინჟინერი, აღტაცებით შენიშნავს, რომ ამ წარმატებაში დიდი წვლილი მიუძღვის პ. გრებიონკინს. გრებიონკინი მეგობრობს ეგორის ქალიშვილს ვარვარას, რომელიც მოსწონს იმავე ქარხნის ტექნოლოგს იგორ ვარენცოვს. ეს უკანასკნელი ეგორის ტურ განწყობილებათა მატარებელია.

ღამდება. ლუტონინი და მისი ახლობლები მოსკოვის დასათვალიერებლად მიემგზავრებიან. სახლში მარტოდ დარჩენილ ოლგასთან მოდის ქმარი ანდრეი და აცნობებს, რომ იძულებულია დატოვოს ოჯახი, რადგან სხვა ქალი უყვარს.

გვიან დაბრუნებული ვარვარა მამას უამბობს, რომ მან გადანყვიტა ცოლად გაჰყვეს იგორ ვარენცოვს. მამა ეჭვის თვალთ უყურებს შვილის ნაჩქარებ გადანყვიტებას.

შემდეგ მოქმედება ვითარდება ქარხნის საამქროში. საამქროს კოლექტივს გამარჯვებას ულოცავს აკადემიკოსი ივანე შექსნინი და თხოვს ლუტონინს გამოვიდეს აკადემიაში მოხსენებით ახალი შენადნობის მიღების მეთოდების შესახებ.

აკადემიიდან შინ დაბრუნებულ ეგორს აღტაცებით ხვდებიან შვილები. აქვეა იგორ ვორენცოვიც, რომელიც თხოვს ლუტონინს დანიშნოს მისი და ვარვარას ქორწინების დღე. ეგორი პასუხად დამსწრეთა წინაშე ამხელს ვარენცოვის უღირს საქციელს. რომ მან უარი თქვა დედის მზრუნველობაზე, რისთვისაც იგი დაგმობილ იქნა როგორც ადამიანი და სასიძო.

განსაკუთრებით აღსანიშნავია სპექტაკლის ფინალი, სადაც ყველა მოქმედ პირს ვხედავთ ლუტონინების ოჯახში. მათ შორისაა ანდრეიც, რომელმაც იგრძნო თავისი შეცდომა და დაუბრუნდა ოლგას. აქ არის გრებიონკინიც, ამჟამად ვარვარას მეუღლე.

პიესის დამდგმელმა სსრ კავშირის სახალხო არტისტმა აკაკი ხორავამ სერიოზული შემოქმედებითი მუშაობა ჩაატარა სახელგანთქებული სრულფასოვანი სპექტაკლის შესაქმნელად. პიესის მომქმედ პირთა სახეები სცენურად დამაჯერებელ ფერებშია მოცემული. ა. ხორავამ აღნიშნული სპექტაკლის დადგმით კიდევ ერთხელ დაამტკიცა სცენური ხელოვნების უდიდესი ცოდნა. გამოავლინა დიდი რეჟისორული ცოდნა.

ლუტონინის როლს გულწრფელად და დამაჯერებლად ასახიერებს სტუდენტი დ. ძიგუა. იგი კარგად გვიჩვენებს სახელგანთქმული მეფოლადის ენერგიულ ბუნებას. ლუტონინის თვითოეული ნაბიჯი, სიტყვა და მოქმედება სამშობლოსადმი უანგარო სიყვარულის მაგალითია. დ. ძიგუა კარგად გადმოგვცემს ეგორ ლუტონინს როგორც ოჯახის უფროსს, იგი მეტად მოსიყვარულე მამაა, გარემოსილია შვილების პატივისცემითა და სიყვარულით.

იგორ ვარენცოვის როლს ნიჭიერად ასრულებს სტუდენტი რ. ჩხიკვაძე. მკვებარა და გაქნილი, პირადი ინტერესებისათვის მებრძოლი — აი, როგორია იგი. მას უფრო ლაპარაკი უყვარს. ვიდრე საქმის კეთება საკუთარი თავის განდიდების მიზნით მზადაა სხვისი შრომაც კი მიითვისოს. ჩხიკვაძემ სწორად გაიგო როლი; მის თამაშში მოჩანს ვინრო ეგოისტური მისწრაფებებით გამსჭვალული ადამიანის სახე. მომავალმა მსახიობმა მეტი ყურადღება უნდა მიაქციოს მკაფიო მეტყველე-

ბას. მისი აჩქარებული ლაპარაკი ყოველთვის როდი აღწევს მაცურებლამდე.

სიცოცხლით სავსე ახალგაზრდა გოგონას სახე შექმნა სტუდენტმა ლ. აბაშიძემ. მისი ვარვარა სპექტაკლის მთელ მანძილზე ინარჩუნებს უშუალობასა და ბუნებრიობას.

სავვა რიაზჩიკოვის (სამეკროს ბუხჰალტერის) რეალურ სახეს ქმნის ო. ლომიძე. მის თამაშში ჩანს ჩვენი დროის მოხუცი ადამიანისათვის დამახასიათებელი სილაღე და ხალისიანობა. ჩვენ მასში ვხედავთ არა მარტო ცივ ციფრებთან საქმის მქონე კაცს, არამედ ყოველი საკითხით დაინტერესებულ პიროვნებას. იგი მაცურებელთა სამართლიან მოწონებას იმსახურებს.

მხატვრულად დასრულებული სცენური სახე მოგვცა მ. მიქელაძემ ოლგა კალმიკოვას როლში. მისი ოლგა ტიპობრივი საბჭოთა ქალია.

დანარჩენ როლებში დამაჯერებელი სცენური სახეები შექმნეს სტუდენტებმა: გ. სალარაძემ — ივან შექსნიანი, გ. ჭოხონელიძემ — ალექსეი ბობროვი, გ. პატარიძემ — ანდრეი კალმიკოვი, ო. ჯანგობეგოვმა — სახია ჟურკოვი, გ. ცაგარეიშვილმა — ნიკოლაი ლუტონინი, დ. მდივნიშვილმა — აგნია, ვ. დანელიამ — ტიმოფეი გრუნინი.

სპექტაკლი „ლუტონინების ოჯახი“ მეტყველებს ინ-სტიტუტის ახალგაზრდა კოლექტივის დაუღალავ შემოქმედებით მუშაობაზე. მის შეუნელებელ სწრაფვაზე — ღრმად დაეუფლოს მოწინავე საბჭოთა თეატრალურ ხელოვნებას.

ბიძინა გვგუშიძე

გაზ. „კომუნისტი“. 31 მაისი. 1951 წ.

ბიძინა გეგეშიძის რეცენზიები, წერილები

ბიძინა გეგეშიძე — „ადამიანებო იყავით ფხიზლად!“
იულიუს ფუჩიკის ნაწარმოებების მიხედვით. ინსცენი-
რება კოტე მახარაძის: შოთა რუსთაველის სახელობის
თეატრი. დადგმა მიხეილ თუმანიშვილის.

გაზ. „კომუნისტი“. 1951 წ. 22 ნოემბერი.

ბიძინა გეგეშიძე — „მისი ვარსკვლავი“. კოტე მარ-
ჯანიშვილის სახელობის თეატრი. მთავარ როლში ვასო
გიძიაშვილი, ვერიკო ანჯაფარიძე, სერგო ზაქარიაძე.
პისის ავტორი მიხეილ მრეველიშვილი. რეჟისორი არჩილ
ჩხარტიშვილი.

გაზეთი „კომუნისტი“. 1951. 25 სექტემბერი.

ბიძინა გეგეშიძე — „რეჟისორ დიპლომანტის გამარ-
ჯეება“. დავით კლდიაშვილის — „დარიპანის გასაჭირი“
ჭიათურის აკაკი წერეთლის სახელმწიფო თეატრის
სცენაზე.

რეჟისორი ოთარ თალაკვაძე.

გაზეთი „ლიტერატურა და ხელოვნება“. 1952 წ. 4
ივლისი.

ბიძინა გეგეშიძე — „უიდეო სპექტაკლები“. ვასო აბაშიძის სახელობის მუსიკალური კომედიის თეატრში.

გაზ. „გამარჯვება“ 1952 წ. 21 ივნისი.

რედაქტორი დავით მჭედლიშვილი.

ბიძინა გეგეშიძე — რეცენზია რუსულ გაზეთში.

„სპექტაკლ ლეგენდარნომ პოლკოვოდცემ“ მოზარდამყურებელთა ქართული თეატრი. პიესის ავტორი ვანიონ დარასელი. დამდგმელი გიორგი ჟურული, მთავარ როლებში ვახტანგ არეშიძე, გიორგი დარისპანიშვილი, ნადია სირბილაძე, გოგუცა კუპრაშვილი.

გაზეთი „მოლოდოი სტალინეც“. **რედაქტორი მიხეილ კაკაბაძე**, 1952 წ. 25 სექტემბერი.

ბიძინა გეგეშიძე — „ოთარანთ ქვრივი“ ილია ჭავჭავაძის მოთხრობების მიხედვით. გასცენიურება გრიგოლ ბერძენიშვილის, შოთა რუსთაველის სახელობის თეატრი. **რეჟისორი აკაკი ვასაძე.**

1952 წ. 14 მარტი. გაზეთი „ლიტერატურა და ხელოვნება“. **რედაქტორი გიორგი ნატროშვილი**

ბიძინა გეგეშიძე — „კიკვიძე“. მოზარდამყურებელთა თეატრი. პიესის ავტორი ვანიონ დარასელი, დამდგმელი რეჟისორი გიორგი ჟურული. მთავარ როლებში: გიორგი დარისპანიშვილი, ვახტანგ არეშიძე, ნადია სირბილაძე, გოგუცა კუპრაშვილი, ანდრო კიკალეიშვილი.

გაზეთი „ლიტერატურა და ხელოვნება“. 1952 წ. 14 მარტი.

რედაქტორი გიორგი ნატროშვილი.

ბიძინა გეგეშიძე — „ხარატაანთ კერა“. პიესის ავტორი მიხეილ მრევლიშვილი. დამდგმელი რეჟისორი მიხეილ თუმანიშვილი. შოთა რუსთაველის სახელობის სახ. თეატრალური ინსტიტუტის სცენაზე. მთავარ როლებში გიზო სიხარულიძე, რეზო ხობუა, ირაკლი უჩანეიშვილი.

გაზეთი „კომუნისტი“. 1952 წ. 10 იანვარი.

ბიძინა გეგეშიძე — „ასე იწყება ცხოვრება“. მოზარდ მაყურებელთა თეატრის სცენაზე, პიესის ავტორი ნ. ფომიჩევი. დამდგმელი რეჟისორი თამარ თვალაშვილი. გაზ. „კომუნისტი“. 1953 წ. 13 ოქტომბერი.

ბიძინა გეგეშიძე — „ტრალედია სტილეველდში“ პიესის ავტორი პიტერ აბრამჰამსი. რეჟისორ დიპლომანტი დევი აბაშიძე. კომპოზიტორი სანდრო მირიანაშვილი. ქუთაისის ლადო მესხიშვილის სახელმწიფო თეატრი. გაზ. „სტალინელი“ რედაქტორი გრიგოლ რუხაზე.

1953 წელი, 11 ივლისი.

რემი სისორდია, ბიძინა გეგეშიძე — „პროპაგანდისტ სანიტარნოი კულტური“ გაზ. „მოლოდოი სტალინეც“.

რედაქტორი მიხეილ კაკაბაძე

1953 წ. 24 იანვარი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „გვარის დაუსახელებლად“ კოტე მარჯანიშვილის სახელობის სახელმწიფო თეატრში. პიესის ავტორი ვ. მინკო დამდგმელი რეჟისორი რამაზ ჭიაურელი.

მთავარ როლებში: ვ. ანჯაფარიძე, მ. თბილელი, ვ. საყვარელიძე, ვ. გოძიაშვილი, აკ. კვანტალიანი.

გაზეთი „ახალგაზრდა კომუნისტი“. **რედაქტორი მიხეილ კაკაბაძე**. 1954 წ. 15 ივნისი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „გარდატეხა“ პიესის ავტორი გიორგი ნახუცრიშვილი, რეჟისორი გიორგი ჟურული, გენერალ კონსტანტინე ლესელიძის როლში გიორგი დარისპანაშვილი.

გაზეთ „სახალხო განათლება“ **რედაქტორი რეზი თვარაძე** 1953 წელი, 18 თებერვალი

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „დარიალიდან ყარა-ყურამდე“ შალვა ამისულაშვილის ლექსების წიგნის მიმოხილვა.

გაზეთი „ლიტერატურა და ხელოვნება“. **რედაქტორი გიორგი ნატროშვილი** 1952 წელი, 31 ოქტომბერი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე:

კინოსცენარი

„აუსრულელებელი ანდერძი“

(ნიკო ბური)

1950 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — „ლევანის ხუთიანები“. გაზ. „ნორჩი ლენინელი“. 1950 წ. 25 მარტი.

ბიძინა გეგეშიძე — „დარტყმა“ (ფეხბურთის თემაზე). სატირული ჟანრის ნაწარმოები სრულდებოდა აკაკი კვანტალიანის, იპოლიტე ხვიჩიას, შალვა ლორთქიფანიძის, დურმიშხან ხოლორდავას, ვალიკო მაჭავარიანის მიერ.

რედაქტორი ვახტანგ ლოლაძე. გამომცემლობა „ხელოვნება“. 1952 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — ვანიონ დარასელის პიესა „კიკვიძე“ მუშათა კლუბის სცენაზე.

როლებში მუშა მსახიობები: ვალერიან მაჭავარიანი, გიორგი ჯოხაძე, შ. კვანტალიანი, ვენერა შარიქაძე, მიშა ბაგაშვილი და სხვ. დამდგმელი რეჟისორი ანდრო კიკალეიშვილი. 1957 წ. 7 ნოემბერი. „ახალგაზრდა კომუნისტი“.

ბიძინა გეგეშიძის რეცენზირებულ სპექტაკლებში მონაწილე მსახიობები და დამდგმელი რეჟისორები.

არჩილ ჩხარტიშვილი, აკაკი ხორავა, აკაკი ვასაძე, ვახტანგ ტაბლიაშვილი, მიხეილ თუმანიშვილი, აკაკი დვალისხვილი, ოთარ თალაკვაძე, გიორგი ჟურული, დევი აბაშიძე, სერგო ზაქარიაძე, აკაკი ვასაძე, ვერიკო ანჯაფარიძე, სალომე ყანჩელი, მედეა ჩახავა, ვასო გოძიაშვილი, გიორგი შავგულიძე, ნადია სირბილაძე, გოგუცა კუპრაშვილი, თამარ თვალისხვილი, ეროსი მანჯგალაძე, გიორგი გეგეჭკორი, მერაბ გეგეჭკორი, კოტე მა-

ხარაძე, გიორგი სალარაძე, ემანუელ აფხაიძე, ჯუმბერ ძიძავა, კარლო საკანდელიძე, ტარიელ საყვარელიძე, რამაზ ჩხიკვაძე, გურამ სალარაძე, ლეილა აბაშიძე, გიორგი დარისპანაშვილი, ვახტანგ არეშიძე, მედეა ჯაფარიძე, ვანიჩკა საყვარელიძე, შალვა ლორთქიფანიძე, დავით ძიგუა, რეზო ხობუა, გიზო სიხარულიძე, ირაკლი უჩანეიშვილი, ოთარ მეღვინეთუხუცესი, თენგიზ არჩვაძე, უშანგი ჩხეიძე, პიერ კობახიძე, შოთა ქოჩორაძე, ლენა ყიფშიძე, იზოლდა ელისაშვილი, ანდრო კიკალეიშვილი, ნინელი ჭანკვეტაძე, ზურაბ ყიფშიძე, რამაზ იოსელიანი, რეზო იმნაიშვილი, მიხეილ ჯოჯუა, გიგოლა თალაკვაძე, შოთა კიკნაძე, დოდო აბაშიძე, ბადრი კობახიძე, ვალერიან დოლიძე, ნინო მესხიშვილი, ნინო ლაფაჩი, ნოდარ ჩხეიძე, თამარ თეთრაძე, ფარსმან სონღულაშვილი.

გაზეთები რომლებშიც ქვეყნდებოდა ბიძინა გეგეშიძის რეცენზიები, წერილები. „ლიტერატურა და ხელოვნება“, „ლიტერატურული საქართველო“, „კომუნისტი“, „საქართველოს რესპუბლიკა“, „წინსვლა“, „ნორჩი ლენინელი“, „ქუთაისი“, „თბილისი“, „ახალგაზრდა კომუნისტი“, „სტალინელი“, მოლოდიოჟ გრუზიი“, „სოფლის ცხოვრება“, „გამარჯვება“, „სახალხო განათლება“, „საქართველოს კოლმეურნე“, „სახალხო გაზეთი“, „ქალთა გაზეთი“, „ახალი თაობა“, „ალია“, „იბერიკა — სპექტრი“, „ექო — დაიჯესტი“, „საქართველო“, „ახალი ქართული გაზეთი“, „ასავალ-დასავალი“, „ქართული კულტურა“, „სამყარო“, „კავკასიონი“, „ჯორჯიან თაიმსი“, „აფხაზეთის ხმა“, „საქართველოს ვეტერანი“, „ლენინის დროშით“, „ქართული ფილმი“ და სხვა.

ანი მოქია წიგნიდან „ღრო“

ანი მოქია, ბიძინა გეგეშიძე: „ჩემი ხატია სამშობლო, სახატე მთელი ქვეყანა“.
გაზ. „ახალი თაობა“.

სურათი ანი მოქია, ბიძინა გეგეშიძე.

რედაქტორი ლალი ასლანიშვილი.
17 მაისი, 1999 წელი.

სურათი ანი მოქია ბაბუა ბიძინა გეგეშიძესთან.

ანი მოქია — „თამარ მეფე თბილისშიც შემობრძანდება“.

სურათი: ბაღდავაძის ფერწერული ტილო: თამარ მეფე

ანი მოქია — „ჩემი გიმნაზია, ჩემი ამხანაგები“.
თბილისის პირველი გიმნაზიის მე-6 კლასის მოსწავლეები.

სურათით: ანი მოქია. პორტრეტი და ჯგუფური (კლასელები).

„ქალთა გაზეთი“. 1999 წ. 25-31 მაისი.

ანი მოქია — „თურქეთში თამბაქოს მწვევლებს ჩიბუხიანად კვეთდნენ თავს.“

სურათი: ანი მოქია.

❖ ❖ ❖

გაზ. „ახალი თაობა“ 23 სექტემბერი, 1999 წ. ანი მოქია — „შენს სილამაზის იქით ბნელდება...“ რეცენზია. მოკლემეტრაჟიან ფილმში ნინო ჭავჭავაძისა და ალექსანდრე ჭავჭავაძის სასიყვარულო რომანზე“.

გაზ. „ახალი თაობა“. 1999 წ. 11 აპრილი.

❖ ❖ ❖

სურათი: ექსვი წლის ანი მოქია მცხეთის ჯვრის მონასტრის ფონზე. 1988 წ. ნიგნიდან „დრო“.

❖ ❖ ❖

სურათი: ანი და სალომე მოქიები, რუსუდან და მამუკა გეგეშიძეები ბიძინა ბაბუასთან, ანანური, 1998 წ. ნიგნიდან „დრო“.

❖ ❖ ❖

სურათი: ბიძინა დედასთან და მამიდა ივდითთან. 1939 წ. თბილისი.

ცუცა და ბიძინა — ბიძა აქვსენტი და ბიცოლა ნინო გეგეშიძეებთან.

1934 წ. ხარაგაული. ნიგნიდან „დრო“.

ბიძინა გეგეშიძის ნაწერები

ბიძინა გეგეშიძე:

წინათ, გაზეთები მასალებს აქვეყნებდნენ რუბრიკით:

„დღეს გაზეთშია“

გავიხარე როცა გაზეთ — „ლიტერატურა და ხელოვნების“ 1952 წლის 4 ივლისის ნომერში — დიდი კონსტანტინე გამსახურდიას, ანა კალანდაძის, სერგი ჭილაიას, თამაზ ჭილაძის, ანდრო თევზაძის, ნანა ღვინეფაძის და სხვა ავტორთა შორის რუბრიკაში ჩემი გვარ-სახელი ვიხილე.

მრავალთაგან, მსგავს მოვლენას ადგილი ჰქონდა აგრეთვე 1953 წლის 11 ივლისს. როცა ქუთაისის გაზეთ „სტალინელის“ რუბრიკაში ორად-ორი გვარი ფიგურირებდა:

„ბერია ლავრენტი“ და „გეგეშიძე ბიძინა“

სამწუხაროდ, საბჭოთა კავშირის მინისტრთა საბჭოს პარტიის ცენტრალური კომიტეტის დადგენილება იუწყება პავლოვიჩის დაპატიმრებას და დახვრეტას. ხოლო ჩემი რეცენზია კი ეხება ლადო მესხიშვილის თეატრში დადგმულ სპექტაკლს — „ტრაგედია სტილევედში“.

ბიძინა გეგეშიძე.

წიგნიდან — „დრო“

ლავრენტი ბერია — „ამიერ-კავკასიის ბოლშევიკური ორგანიზაციების ისტორია.

1937 წელს მოსკოვში, ანტიკვარული სერიით გამოცემულ ამ წიგნის 30 გვერდზე დასტამბულია ჯგუფური

ფოტოსურათი. სოსო ჯუღაშვილი (სტალინი) მელაურელ რევოლუციონერებთან. დგას ზემოდან პირველ რიგში, მარცხნიდან მეოთხე, ხელი აქვს დადებული მასპინძლის ვალერიან გეგეშიძის მხარეზე.

ბიძინა გეგეშიძე

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „შოთა კიკნაძეს სიბერე ჯერ ძუ მგელივით არ მიხტომია“.

სურათები: შოთა კიკნაძე როლებში.

გაზ. „ახალი თაობა“ 1998 წ. 9 აგვისტო.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — წმინდა მარიამისა და ყრმა ესოს სახეზე“

გაზ. „ახალი თაობა“. 1998 წ. 17 აგვისტო.

სურათი: ღვთისმშობლის სასწაულმოქმედი ხატი ივერთა მონასტრიდან.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „სტალინის დაკრძალვისას მასთან დაახლოვებულ გენერალს მისთვის ქუსლებდაკერებული ფეხსაცმლის შეცვლა სთხოვეს, „მას სხვა არ ჰქონდა“ — უპასუხა გენერალმა და ატირდა“.

სურათები: სტალინი ცარიზმის წინააღმდეგ მებრძოლ სამტრედიელებთან 1905 წელს. გენერალსიმუსი სტალინი მეორე მსოფლიო ომის მონაწილე მარშლებსა და გენერლებს შორის. 1945 წ.

ბიძინა გეგეშიძე — გაზ. „ახალი თაობა“. 1998 წ. 18 ოქტომბერი.

ბიძინა გეგეშიძე — „ლადო კეცხოველი მისმა შთამომავლობამ მეორედ მოკლეს“.

(ალექსანდრეს ბაღში მისი გრანდიოზული ძეგლის დანგრევა და მისივე ქუჩისთვის სახელის გადარქმევის შესახებ).

სურათი: ლადო კეცხოველი

გაზ. „ახალი თაობა: 1998 წ. 4 ოქტომბერი.

ბიძინა გეგეშიძე — „ბოლშაია გრუზინსკაია“, „მალა-ია გრუზინსკაია“, „გრუზინსკაია ვალ“. (ამ სახელს 18 საუკუნიდან ატარებს ხსენებული ქუჩები) სტატიიში საუბარია აგრეთვე რუსეთში მოღვაწე ივანე რატიშვილის შესახებ.

სურათი: მამუკა, რუსუდანი და ზაზა ლენინგრადში ერმიტაჟისა და ალექსანდრეს სვეტის ფონზე.

გაზ. „ახალი თაობა“ 1998 წ. 1 ნოემბერი.

ბიძინა გეგეშიძე — „თორემ მტრებს ისიც კი შეაშინებს, ერთხელ ხმამაღლა რომ ვთქვათ მარაბდა“. (არსენ ოძელაშვილი, როსტომ რაზმაზე, არსენ ჯორჯიაშვილი) მხატვარი დებრეს ფერწერულ ტილოზე გამოისახულია ნაპალეონი და მისმიერ რუსტამად მონათლული როსტომ რაზმაძე ფრონტზე ბრძოლის დროს.

სურათი ქვეყნდება პირვებლად. გაზ. „ახალი თაობა“. 6 დეკემბერი, 1998 წ.

ბიძინა გეგეშიძე — „სიკვდილი კაცისთვის დასვენებაა“. არჩილ მეფე. გაზეთი „ახალი თაობა“. 1998, 13 დეკემბერი.

ბიძინა გეგეშიძე — ხატი: „თამარ მეფე, წმინდა ნინო, დარეჯან ბაგრატიონი მოსკოვი ესესვიატსკოეს ტაძარში“.

გაზ. „ახალი თაობა“. 13 დეკემბერი. 1998 წ.

სურათი: მასზე გამოსახული არიან პატარა რუსუ-დან გეგეშიძე და სოლომე მოქია.

ბიძინა გეგეშიძე — „ჭაბუკად დარჩენილი ოთხ-მოცი წლის პოეტი“. ვასო ლორთქიფანიძე.

სურათი: ლადო ასათიანი, ვასო ლორთქიფანიძე, რევაზ მარგიანი, მირზა გელოვანი, გრიგოლ აბაშიძე, ანდრო თევზაძე, ერემო ქარელიშვილი და სხვ.

გაზ. „ახალი თაობა“. 29 ნოემბერი. 1998 წ.

ბიძინა გეგეშიძე — „ნიკო ბაგრატიონი აფრიკაში, ბურების პატარა ქვეყნის განმანთავისუფლებელი ბრძოლების აქტიური მონაწილე — მუხრანელი თავადი ახალგაზრდა ჟურნალისტს უნისტონ ჩერჩილს ატყვე-ვებს“.

გაზ. „ახალი თაობა“. 1998 წ. 20 დეკემბერი.

ბიძინა გეგეშიძე — „ვისკი, არაყი, საცვლები აკა-კის, ილიას, ვაჟას მაგივრად“

გაზ. „ახალი თაობა“. 1998 წ. 20 სექტემბერი.

ბიძინა გეგეშიძე — „აქაც კაი კაცი იყო, იქ ნათელი დაადგეს“

სურათი: სპარტაკ ბალაღაშვილი არსენას როლში: პატივცემულ ბიძინა გეგეშიძეს. ნიშნად გაუხუნარი მეგობრობისა. სპარტაკისაგან. 1967.

✘ ✘ ✘

სურათი: არსენას პირველი ეკრანული სახის შემქმნელი გრიგოლ რჩეულიშვილი და მისი შვილი საბჭოთა კავშირის გმირი, მოიერიშე მფრინავი ოთარ ჩეჩელაშვილი.

✘ ✘ ✘

ბიძინა გეგეშიძე — „ჩუმად წარსულო, ჩუმად“ სურათი: დიდ გალაკტიონთან ბიძინა გეგეშიძე ფოტო კომპოზიტორ სანდრო მირიანაშვილის, გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“ 1998 წელი, 13 სექტემბერი.

✘ ✘ ✘

ბიძინა გეგეშიძე — „მივდივარ, მივყვები და ასე მგონია...“

სანდრო მირიანაშვილი

სურათი: ბიძინა გეგეშიძე. დიდ კომპოზიტორთან.

გაზ. „ახალი თაობა“ 1999 წელი. 18 აპრილი.

✘ ✘ ✘

ბიძინა გეგეშიძე — „ბოროტებათა ჩამდენი ჯარის ორასწლიანი თარეში საქართველოში დრესაც გრძელდება“. 9 მაისი. 1999 წელი.

„ექო დაიჯესტი“ 4 იანვარი, 1999 წ. „ახალი თაობა“.

1999, 4 იანვარი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „მომაჯადოებელი ჰანგი და სიტყვა დაგვიტოვეს“.

(ვარინკა წერეთელი)

გაზ. „ახალი თაობა“. 12 ივნისი. 1999 წ.

სურათი: სიმღერა „სულიკოს“ ავტორი ვარინკა წერეთელი.

❖ ❖ ❖

ვანიჩკა საყვარელიძე

ბიძინა გეგეშიძე — „მშიერმა ეროსი მანჯგალაძემ ერთი კილო შაქარი შემეჩამა“ ვანიჩკა საყვარელიძე.

სურათი: მიხეილ თუმანიშვილი, ბიძინა გეგეშიძე, ვანიჩკა საყვარელიძე.

გაზ. „ახალი თაობა“ 1999 წელი. 31 ოქტომბერი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „უშანგი ჩხეიძეს მთანმინდაზე გადაასვენებენ“.

სურათი: ნატა ვაჩნაძე, უშანგი ჩხეიძე. გაგრა.

გაზ. „ახალი თაობა“. 13 სექტემბერი. 1999 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „გიორგი ლეონიძეს ვასილ ბარნოვმა დაულოცა გზა“.

სურათი: გალაკტიონი, გოგლა, სოსო გრიშაშვილი, ანდრო თევზაძე და სხვა მწერლები საპირველმისო პარადზე.

გაზ. „ახალი თაობა“. 21 ნოემბერი. 1999 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „ხმათა ხავერდების და ღმერთების ენა“

გაზ. „ახალი თაობა“. 19 დეკემბერი. 1999 წელი.

სურათი: ილია ჭავჭავაძე.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „სტალინი თავს ქართველად თვლიდა“.

სურათი: სტალინი, რუზველტი, ჩერჩილი.

გაზ. „ახალი თაობა“. 21 თებერვალი. 1999 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „ექვიანობა თვით სიყვარულს კლავს“.

გაზ. „ახალი თაობა“. 14 მარტი. 1999 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „ბოროტება დღის სინათლეს ვერსად ნაუვა, თუნდ დასამალად დედამინა გადაეფაროს“ უილიამ შექსპირი.

(უმადურები იოსებ სტალინის შესახებ)

გაზ. „ახალი თაობა“. 21 მარტი. 1999 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „ღია წერილი სამტრედიის რაიონის ხელმძღვანელებს“.

ვ. გეგეშიძის ქუჩისთვის სახელის გადარქმევის მცდელობის აღსაკვეთად.

გაზ. „ახალი თაობა“. 25 აპრილი. 1999 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „საჩხერელი რაინდი „ტრეტიაკოვსკის“ გალერეაში“

სურათი: ირაკლი (კაკი) წერეთელი.

გაზ. „ახალი თაობა“. 15 ოქტომბერი. 1999 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „საქართველოს პრეზიდენტს, ბატონ ედუარდ შევარდნაძეს“.

ვალერიან გეგეშიძის ქუჩისათვის სახელის შენარჩუნების თაობაზე.

(გადაწყდა დადებითად)

გაზ. „ახალი თაობა“. 27 ნოემბერი. 1999 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „ვინ გაყო ორად ჩვენი ქვეყანა“.

სურათი: კარლო კალაძე.

გაზ. „ახალი თაობა“. 2 დეკემბერი. 1999 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „ჰევადნენ გმირის საფლავი“ მეორე მსოფლიო ომში გმირულად დაღუპული დავით (ბუჭულა) ვაშაკიძის დედის მიერ ერთადერთი შვილის შორეულ ფრონტიდან საქართველოში ჩამოსვენება და კუკიის სასაფლაოზე დაკრძალვა.

დღეს გმირის აკლდამა უყურადღებოდ არის მიტოვებული.

გაზ. „ახალი თაობა“. 25 მარტი. 2000 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „ღორების ტრიუმფი“. დავით კლდიაშვილის მოთხრობის მოხედვით ლენინგრადში წარმოდგენილი სპექტაკლის შესახებ. 1986 წელი.

სურათი: მიხეილ თუმანიშვილი. გიორგი ტოვსონო-
გოვი და ბიძინა გეგეშიძე.

გაზ. „ახალი თაობა“. 26 თებერვალი. 2000 წელი.
რეცენზია დაიბეჭდა აგრეთვე გაზ. „სამყაროში“ (17
აპრილს) ❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „ჟურნალისტები სხვებზე წერენ,
კოლეგებზე კი არაფერს“

სურათი: ფარსადან თოფურია.
გაზეთი „საქართველოს ვეტერანი“. 9. 1999 წელი.
❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „ისევ ქომაგობს საყვარელ საქ-
მეს“ (ფარსადან თოფურიას შესახებ)

გაზეთი „საქართველოს ვეტერანი“. 1-30 აპრილი.
2003 წელი. რედაქტორი ვასილ გვეტაძე.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „გარდასულ დღეთა ათინათი“.

სურათი: ფარსადან თოფურია და მისი მეუღლე დიანა
პაჭკორია.

25 ნოემბერი. 2005 წელი. გაზ. „საქართველოს რე-
სპუბლიკა“.

❖ ❖ ❖

„ფარსადან თოფურიას ხსოვნას. მეგობარი ჟურნა-
ლისტები“.

გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“. 11 იანვარი.
2006 წელი.

❖ ❖ ❖

„რას ვერჩით ჯორჯიაშვილს“

გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“. 7 სექტემბერი. 2006 წელი.

✘ ✘ ✘

ბიძინა გეგეშიძე — „აკაკი ბაქრაძე — დიდი გალაკტიონის ლექსების ციკლიდან — „გამარჯობა აფხაზეთო შენი“ გამოარჩევდა მეფე პოეტის ლექსს: „მომაგებე მშობლიური მიწა, შენი ძველი მეგობარი იცან“.

სურათები:

გაზეთი „აფხაზეთის ხმა“. 7 ივნისი. 2005 წელი.

✘ ✘ ✘

ბიძინა გეგეშიძე — „აკაკი ბაქრაძის დღემდე უცნობი ქმნილება“ ლეონარდო დავინჩი.

გაზეთი „ახალი თაობა“. 27 მაისი. 2001 წელი.

ამავე გაზეთის ფურცლებზე აკაკის კიდევ უცნობი ქმნილებებიდან დაისტამბა აგრეთვე „ლესია უკრაინკა“ და „პაბლო ნერუდა“.

სურათი: აკაკი ბაქრაძე და ბიძინა გეგეშიძე სტუმრად კავთისხევში მეგობარ ტარიელ იაშვილთან.

✘ ✘ ✘

სურათი: 26 კომისრის სახელობის კინოთეატრის დირექტორი ვალოდია ბერძენიშვილი, კინოთეატრ „საქართველოს“ დირექტორი ბიძინა გეგეშიძე, კინოთეატრ „ბათუმის“ დირექტორი გაიოზ ბუხრაშვილი. სურათი გადაღებულია გაგრაში (ცივი წყარო) იოსებ სტალინის აგარაკზე. 1970 წელს. წიგნიდან „დრო“.

✘ ✘ ✘

ნატო ციციშვილი — „აქ ისვენებენ ერთობიან“

„...სხვადასხვა დროს შეხვედრები გვქონდა, მიხეილ ჭიაურელთან, სიკო დოლიძესთან, ნიკოლოზ სანიშვილთან, ვახტანგ ტაბლიაშვილთან, ლეო ესაკიასთან, სპარტაკ ბალაშვილთან, ლეილა აბაშიძესთან, ვერიკო ანჯაფარიძესთან, ცეცილია თაყაიშვილთან, მეგი წულუკიძესთან, სერგო ზაქარიძესთან, გიორგი შავგულიძესთან, იპოლიტე ხვიჩიასთან და სხვა ვარსკვლავებთან.

— თუ გნებავთ მოგასმენინებთ ფირს, რომელზედაც მიხეილ ჭიაურელის გამოსვლა ჩავინერეთ, — ამბობს კინოთეატრ „საქართველოს“ დირექტორი ბიძინა გეგეშიძე...

ნაწყვეტი გაზეთ „ქართული ფილმის“ რედაქტორ ნატო ციციშვილის ინტერვიუდან 1968 წელი, 12 სექტემბერი.

ბიძინა გეგეშიძე — ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორს, აკადემიკოს ვაჟა ოკუჯავას, უნივერსიტეტის ისტორიის კათედრის გამგეს, აკადემიკოს, ქალბატონ მარიამ ლორთქიფანიძეს

ამავე უნივერსიტეტის დოცენტის ვ. ჯანჯღავას მიერ 1925 წელს გამოცემულ ვალიკო გეგეშიძის შრომებიდან წყაროების მიუთითებლად ადგილების მითვისებასთან დაკავშირებით. 1975 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — „ტკბილად მოსაგონარი“

სურათი: კატო მიქაძე, ვალერიან გეგეშიძე, სპირიდონ კიკაჩიშვილი „გულითადობის, მეგობრობის, სინათლის ზეიმად გათენდა კატო მიქაძის, ვალიკო გეგეშიძის, სპირიდონ ბიძინა გეგეშიძე. ნაწერები.

კიკაჩიშვილის ტკბილად მოსაგონარი 1981 წლის 13 მაისის დილა. რომელსაც ცისკრის ვარსკვლავის დარად უძლოდა წინ გერმანიაში ქართველი რაინდების ბრწყინვალე გამარჯვება (ფეხბურთში).

გაზეთი „წინსვლა“. 8 ოქტომბერი. 1981 წელი.

ფარსადან თოფურია — „იუბილეს შესახვედრად“. გაზეთი „კომუნისტი“. 19 მაისი. 1967 წელი.

ვალერიან გეგეშიძის თანამებრძოლის ლევან არზუმელაშვილის მოღვაწეობის ამსახველი საღამო, კინოთეატრ „საქართველოში“.

შეხვედრაში ფართო საზოგადოებასთან ერთად მონაწილეობდნენ საბჭოთა კავშირის გმირები შოთა შურღაია და გიორგი თვაური.

საღამო გახსნა და ძვირფას სტუმრებს მისალმა კინოთეატრ „საქართველოს“ დირექტორი, კულტურის დამსახურებული მუშაკი ბიძინა ვალერიანის ძე გეგეშიძე“.

ბიძინა გეგეშიძე — „ასე იწყებოდა პოეტი“ (გიორგი ლეონიძის შესახებ თანაკურსელი ვალერიან გეგეშიძის მოგონების მიხედვით)

სურათი: ქართველი მწერლები, მათ შორის გალაკტიონი და გოგლა.

გაზეთი „ექო დაიჯესტი“. 30 მაისი. 2000 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — „კონფერენცია“ სოფელ მელაურში“ (გეგეშიძეების სახლში 1905 წლის მაისში)

კონფერენციაზე სიტყვით გამოვიდა სოსო ჯულაშვილი, გაზეთი „წინსვლა“. 15 აგვისტო. 1978 წელი.

სურათი: სოსო ჯულაშვილი კონფერენციის მონაწილეებთან.

ბიძინა გეგეშიძე — ზამთრის სასახლის კომენდანტი“.
(ი. რატიშვილი).

სურათი: ზამთრის სასახლისა და ალექსანდრეს სვეტის ფონდზე რუსუდან და მამული (ვალერიან) გეგეშიძეები).

გაზეთი „ნინსვლა“. 10 აგვისტო. 1988 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — „დონის მონასტერი“.

7 აგვისტო, „ნინსვლა“ (ბაგრატიონთა პანთეონი მირქმის ეკლესიაში).

ბიძინა გეგეშიძე — „ქართული კულტურის ძეგლები მოსკოვში“.

გაზეთი „ნინსვლა“. 7 აგვისტო. 1969 წელი.

სურათი: დონის მონასტერი, ავტორის ფოტო

ბიძინა გეგეშიძე — „სასწაულმოქმედი ხატი: წმინდანინო, თამარ მეფე, დარეჯან ბაგრატიონი“.

გაზეთი „ნინსვლა“. 17 მარტი. 1970 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — წერილი პროფესორ ზაქარია შველიძეს. მის მიერ ვალერიან გეგეშიძის შრომიდან ერთი დეტალის არასწორად გაშუქების გამო. (გაზეთით მოიხადა ბოდიში).

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „გენერალ პორფირე ჩაჩიბაძის ძეგლი მოსკოვის ნოვოდევჩის პანთეონში“.

გაზეთი „ლენინის დროშა“ (ოზირგეთი). 18 ნოემბერი. 1971 წელი.

რედაქტორი ავთონ გურგენიძე.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „მეგობრობის ძეგლები“. სურათი: მოსკოვის ყოვლადწმინდის ტაძარი.

გაზეთი „თბილისი“. 1 ივლისი. 1972 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — მოსკოვის ქუჩები: „ბალშია გრუზინსკაია“, „მალაია გრუზინსკაია“, „გრუზინსკაია ვალ“.

გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“. 25 მაისი. 1973 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „უკვდავება“ (პ. ჩანჩიბაძე). გაზეთი „თბილისი“. 1 დეკემბერი. 1973 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „ქართული კინემატოგრაფისტები ხუთწლედის მხარდამხარ“.

გამომცემლობა „სამშობლო“. 1975 წელი.

საქართველოს სსრ კინემატოგრაფიის სახელმწიფო კომიტეტი რედაქტორი თენგიზ მალანია, კაბინეტის გამგე სერგო გვარამაძე, ავტორი ბიძინა გეგეშიძე.

❖ ❖ ❖

„ცოდნის საგანძური“ (მსოფლიოს უდიდესი წიგნთსაცავი) „მის ულამაზეს ფასადს ამშვენებს კაცობრიობის უდიდესი განმანათლებლების ბრინჯაოს ბარელი-

ეფური ქანდაკებები. მათი რიგი შოთა რუსთაველით
ინწყება“.

გაზეთი „თბილისი“. 1 თებერვალი. 1975 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — „კიდევაც დაიზრდებიან...“ (არ-
სენ ჯორჯიაშვილი)

გაზეთი „ხმა ერისა“ (ყოველთვიური გაზეთი). 9. 81
წელი.

რედაქტორი სტეფანე მხარგოძელი.

ბიძინა გეგეშიძე — „ლამაზად განვლილი სიცოცხ-
ლე“, „გაიოზ ბუხრაშვილის გამოსათხოვარი“

სერგო ფარაჯანოვი, მიხეილ თუმანიშვილი, ბიძინა
გეგეშიძე, თინა მიქელაძე.

გაზეთი „ქართული ფილმი“. 11 იანვარი. ოთხშაბათი.
1989 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — „სიცრუე დღის სინათლეს ვერსად
წაუვა...“ (ავთანდილ მარგიანის გალაკტიონის მიერ
სტალინზე დაწერილი ლექსის არასწორი განმარტების
გამო).

გაზეთი „კავკასიონი“. 17 მარტი. 1998 წელი.

რედაქტორი სოზარ სუბარი.

ბიძინა გეგეშიძე — „ქალთა გაზეთი“. „8 მარტს გვი-
ლოცავს პატარა ქალი — ორი წლის ელენე (ლიკა) მოქია“.
1998 წელი, 28 მარტი.

ბიძინა გეგეშიძე — „ქაშუეთის ეზოში“ (შენდება სამრეკვლო).

გაზეთი „ქართული კულტურა“. 17-23 აპრილი. 1998 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — „რისი ღირსი ვართ?!“ (კიდევ ერთხელ თამბაქოს რეკლამისა და უცხოური წარწერების შესახებ).

შენიშვნა: „ქალთა გაზეთის“ წინა ნომერში დაიბეჭდა კრიტიკული კორესპოდენცია სათაურით „კიდევ ერთი სირცხვილი“. რომლიდანაც ტექნიკური მიზეზების გამო გაქრა ავტორის გვარ-სახელი. გაუწყებთ, რომ აღნიშნული კორესპოდენცია მოგვანოდა ღვანლმოსილმა ჟურნალისტმა ბიძინა გეგეშიძემ.

„ქალთა გაზეთი“. 4-10 მაისი. 1998 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — „სანდროობის მოლოდინში“.

სურათი: გალაკტიონ ტაბიძე, სანდრო მირიანაშვილი

გაზეთი „თბილისი“. 28 ივლისი. 1998 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — „უცნობი გალაკტიონი“.

სურათი: დიდ გალაკტიონთან ბიძინა გეგეშიძე.

„საქართველოს გაზეთი“. 31 ივლისი. 1998 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — „ხატი ათონის ივერთა მონასტრიდან“.

გაზეთი „საქართველოს გაზეთი“. 17 აგვისტო. 1998 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — „ქართული ხატი სვესვიატსკოე“.

გაზეთი „კავკასიონი“. 16 მარტი. 1996 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — „მუდამ სიკეთის მთესველი. ირო-დი მოქიას გახსენება“.

გაზეთი „სამყარო“. 16 ივლისი. 1996 წელი.

„მე მოვაცილე სამშობლოს ქირი“. (არსენ ჯორჯიაშვილის ქუჩისთვის უვიცების მიერ სახელის გადარქმევის შესახებ).

გაზეთი „იბერია-სპექტრი“. რედაქტორი ირაკლი გოცირიძე. 11-12 სექტემბერი. 1997 წელი.

წერილი დაიბეჭდა აგრეთვე გაზეთ „ხმა ერისა“-ში 1997 წლის 3-4-ში.

ბიძინა გეგეშიძე — „დაგვიანებული სიტყვა, ბატონ მელორ სტურუას“.

გაზეთი „ქართული კულტურა“. 12-18 დეკემბერი. 1997 წელი. რედაქტორი თეიმურაზ მეტრეველი.

ბიძინა გეგეშიძე — „დიდი ნაშრომი, მართალი სიტყვა“. ბულგარეთის აკადემიის მიერ გამოცემული სქელტანიანი მეცნიერული ნაშრომი ბაჩკოვის (პეტრინონის) მონასტრის შესახებ.

გაზეთი „ქართული კულტურა“. 26-30 დეკემბერი. 1997 წელი.

✘ ✘ ✘

ბიძინა გეგეშიძე — „უკვდავება“ კოტე კონსტანდინიდი, არკადი გეგეშიძე, ვასილ მჭავანაძე — მეორე მსოფლიო ომის გმირები. წერილი გამოქვეყნდა გერმანიის ფაშიზმზე გამარჯვების დღის აღსანიშნავად.

გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“. 9 მაისი. 2001 წელი.

✘ ✘ ✘

„1947 წელი, 19 აგვისტო. იოსებ სტალინი კრეისერ „მოლოტოვზე“, აქვეა ადმირალებთან და მეზღვაურებთან ერთად, სტალინის გვერდით ალექსი კოსიგინი.

ფოტო მოგვანოდა ბიძინა გეგეშიძემ“.

2000 წელი, 21 დეკემბერი. გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“.

✘ ✘ ✘

ბიძინა გეგეშიძე — „ქაშუეთის ეზოში“. (შენდება სამრეკლო)

გაზეთი „ლიტერატურული საქართველო“. რედაქტორი თამაზ ნივნივაძე. 16-17 აპრილი. 1986 წელი.

✘ ✘ ✘

ბიძინა გეგეშიძე — „მე მოვაცილე სამშობლოს ჭირი“.

სასტუმრო „თბილისის“ გვერდით მდებარე ქუჩისთვის უვიცების მიერ არსენ ჯორჯიაშვილის სახელის გადარქმევის შესახებ.

გაზეთი „იბერია-სპექტრი“. 11-17 სექტემბერი. 1997 წელი.

✘ ✘ ✘

ბიძინა გეგეშიძე — „შენდება სამრეკლო“.

გაზეთი „თბილისი“. 19 მარტი. 1998 წელი. რედაქტორი იოსებ ჭუმბურიძე.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „ხატი ათონის ივერთა მონასტრიდან“.

„საქართველოს გაზეთი“ 17 აგვისტო. 1998 წელი.

ფერწერა: ნმინდა მარიამი და ყრმა იესო.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „გაუტეხელი გული“.

სურათი: ფ. მახარაძე, მიხეილ ჩოდრიშვილი, ვალერიან გეგეშიძე (დგას), მიხა ცხაკაია, ვანო სტურუა.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „ზურაბ წერეთელს მისი წარმომავლობის გამო ებრძვიან...“.

გაზეთი „ასავალ-დასავალი“. 18-24 მარტი. 1997 წელი. რედაქტორი ლაშა ნადარეიშვილი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „ქართული ხატი ვსვესვიატსკოეში“.

გაზეთი „კავკასიონი“. 16 მარტი. 1988 წელი.

რედაქტორი სოზარ სუბარი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „საქართველო მოსკოვში“.

„სახალხო გაზეთი“. (საქართველოს პარლამენტის ორგანო). 25 ივნისი. 1996 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — სურათი: „რუსთაველის ძეგლი მოსკოვში“. (მოქანდაკე მერაბ ბერძენიშვილი“. ფოტო

ავტორის. წიგნიდან „დრო“.

✘ ✘ ✘

ბიძინა გეგეშიძე — „ხამს მოყვარე, მოყვრისათვის“.
გაზეთი „წინსვლა“. რედაქტორი ვაჟა ნიკოლაიშვი-
ლი. 23 სექტემბერი. 1970 წელი.

✘ ✘ ✘

ბიძინა გეგეშიძე — „ქართული კულტურის ძეგლები
მოსკოვში“.

გაზეთი „წინსვლა“. რედაქტორი ვაჟა ნიკოლაიშვი-
ლი. 7 აგვისტო. 1969 წელი.

✘ ✘ ✘

ბიძინა გეგეშიძე — „ვახტანგური კრემლის დიდ სა-
სახლეში“. (1945 წლის 24 ივნისს გამარჯვების პირადის
შემდეგ კრემლში გამართულ ნადიმზე, გამარჯვების
აღსანიშნავი სადღეგრძელო სტალინმა და ჩანჩიბაძემ“
„ვახტანგურად“ მიირთვეს.

სურათი: სტალინი ომის მონაწილე მარშლებსა და
გენერლებს შორის.

სურათი: სტალინი სამტრედიელებთან 1905 წელს.

გაზ. „თბილისი“, 1988 წელის 9 მაისი.

✘ ✘ ✘

ბიძინა გეგეშიძე — „ნაპოლეონის მეგობარი ქარ-
თველი“. (ნაპოლეონის მიერ რუსტამად მონათლული
მარაბდელი ჭაბუკი როსტომ რაზმაძე.

მხატვარი დებრე: სურათზე ასახულია 1803 წლის 14
ივლისს, პარიზის ინვალიდთა სასახლეში ნაპოლეონის
ხელით ლეგიონერის ორდენით მკერდ დამშვენებული
რუსტამი გასცქერის ორდენის მისაღებად რიგში მდგომ

მარშლებს: ნეის, მიურატს, დაუს, მაკდონალდს და ოჟეროს.

გაზეთი „ალია“. 1988 წ. 24-25 ნოემბერი.

ბიძინა გეგეშიძე — „დავგმოთ უქნარები და დაუდევრები“.

ჟურნალი საქართველოს კოლმეურნე“. 1954 წელი. რედაქტორი ოთარ იოსელიანი.

ბიძინა გეგეშიძე — „მშრომელთა დასვენების ახალი კერა“. (თბილისის კიკვიძის სახელობის კულტურისა და დასვენების პარკი, დირექტორი ბიძინა გეგეშიძე).

გაზეთი „თბილისი“. რედაქტორი ნიკოლოზ ჯაში.

გაზ. „თბილისი“, 1959 წ. 8 აპრილი.

ბიძინა გეგეშიძე — „არ შეიძლება გაბიაბურება და დაკნინება სტალინის საქმიანობის...“

სურათი: სტალინი გენერლებთან და მარშლებთან.

სურათი: გენერალსიმუსი სტალინი კრეისერ „მოლოტოვზე“ მეზღვაურებსა და ადმირლებთან შეხვედრის დროს“.

გაზ. „ახალი თაობა“. 9 მაისი. 1999 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — „მზიურიდან“ პატარა მეოცნებე თურქეთში გადასადნობად მიიტაცეს“.

გაზ. „ახალი თაობა“. 2 ივნისი. 1999 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — „წერილი რედაქციას“.

სტალინის შვილიშვილი, პოლკოვნიკი ევგენი ჯულაშვილი.

სურათი: ევგენი ჯულაშვილი დასთან სვეტლანა ალილუევასთან და დისშვილთან ერთად.

გაზ. „ახალი თაობა“. 7 აგვისტო. 1999 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — „გამარჯვების პარადი“. (სტალინის მეგობარი გენერალი ალექსანდრე ეგნატაშვილი)

გაზ. „ახალი თაობა“. 10 აგვისტო. 1999 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — „მიხეილ კუტუზოვი: უნიჭიერესი მხედართსარდლის ალექსანდრე კუტაისოვის დაღუპვამ ხელი შეუშალა რუსეთის არმიის სრულ გამარჯვებას ბოროდინოს ველზე“.

სურათი: ალექსანდრე კუტაისოვი.

გაზ. „ახალი თაობა“. 17 იანვარი. 1999 წელი.

ბიძინა გეგეშიძე — „დიდი ილიას ძეგლი და სინანულის დღეები“.

თბილისში, დღევანდელ თავისუფლების მოედანთან მდებარე ბაღში, სადაც ქართველ საზოგადო მოღვაწეთა მოთხოვნით დიდი ილია ჭავჭავაძე ძეგლის დადგმაზე ქალაქის მესვეურებმა სასტიკი უარი განაცხადეს. სამაგიეროთ გადაგვარებულმა ქართველებმა იქ ზუსტად იმავე ადგილზე კამო ტერ-პეტროსიანი დაკრძალეს და საფლავზე ნეხვისჭამიას ოთხფიგურიანი ბრინჯაოს უზარმაზარი მონუმენტი აუგეს.

გაზ. „ახალი თაობა“. 1999 წ. 24 იანვარი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „იგუგუნებენ ქაშუეთის ზარები“.
გაზ. „ახალი თაობა“. 31 იანვარი. 1999 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „კაცი, რომელმაც საკუთარი ად-
გილის ცნობა იცის“.
სურათი: ფარსადან თოფურია.
გაზ. „ახალი თაობა“. 7 თებერვალი. 1999 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „გოლგოთიდან აღდგომამდე“
(აკადემიკოსი პლატონ ქავთარაძე)
გაზ. „ახალი თაობა“. 14 თებერვალი. 1999 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „თუ საქართველოს სიკვდილი არ
უნერია“.
სურათი: აკაკი წერეთელი
გაზ. „ახალი თაობა“. 7 მარტი. 1999 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „ვარ ჩემი ქვეყნის გულდამწვარი
ჭირისუფალი“ /ექვთიმე თაყაიშვილი/.
გაზ. „ახალი თაობა“. 4 აპრილი. 1999 წელი.
სურათი: ანი მოქია კლასელებთან ერთად ექვთიმე
თაყაიშვილის ძეგლთან, ვერის ბაღში.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „შვილო მაპატიე, ვიცი, რომ გა-
მიგებ“
სურათი: გია აბესაძე. მეუღლესთან და შვილთან.
გაზ. „ახალი თაობა“. 17 აგვისტო. 1999 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „დაგვიანებული სიტყვა მელორ სტურუას“.

გაზეთი „ქართული კულტურა“. 12-18 დეკემბერი. რედაქტორი თეიმურაზ მეტრეველი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „ქართველი კინემატოგრაფისტები დიად გამარჯვებას“.

საქართველოს სსრ კინემატოგრაფიის სახელმწიფო კომიტეტი. რედაქტორი თენგიზ მალანია. კაბინეტის გამგე სერგო გვარამაძე.

თბილისი 1975 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „ქართველი კინემატოგრაფისტები ხუთწლედის მხარდამხარ“.

საქართველოს სსრ კინემატოგრაფიის სახელმწიფო კომიტეტი. რედაქტორი თენგიზ მალანია. კაბინეტის გამგე სერგო გვარამაძე.

თბილისი 1975 წელი.

სურათები:

— ბიძინა ვალერიანის ძე გეგეშიძე თეო ბებოსთან და ფარნაოზ ბაბუასთან. 1936 წელი.

❖ ❖ ❖

— შალვა ლორთქიფანიძე, ბიძინა გეგეშიძე, დურმიშხან ხულორდავა. 1950 წელი.

❖ ❖ ❖

— ბიძინა გეგეშიძე გელათის ტაძრის კედელთან. 1953 წელი.

❖ ❖ ❖

— ოთარ იოსელიანი, ბიძინა გეგეშიძე. ლენინგრადი, პეტერგორფი. 1967 წელი.

❖ ❖ ❖

— შალვა ხერხეულიძე, გივი თოხაძე, ბიძინა გეგეშიძე. ლენინგრადი. 1985 წელი.

❖ ❖ ❖

— ვანიჩქა საყვარელიძე, გივი თოხაძე, ნადია შალუტაშვილი, ქეთევან ესაიაშვილი, ბიძინა გეგეშიძე. ლენინგრადი. 1985 წელი.

❖ ❖ ❖

ნანა კობაიძე — „უცნობი გალაკტიონი“. დიდ გალაკტიონთან ბიძინა გეგეშიძე, ნარკვევის ავტორი ნანა კობაიძე, ფოტო კარლო სეფიაშვილის.

„საქართველოს გაზეთი“ 31 ივლისი, 1995 წელი.

❖ ❖ ❖

ვასო ლორთქიფანიძე — „ბიძინა გეგეშიძეს ჩემს უკეთილშობილეს ძმას. (ლექსი). 18 ნოემბერი. 1998 წელი. თბილისი.

სურათი: ლადო ასათიანი, ვასო ლორთქიფანიძე, რევაზ მარგიანი, იოსებ ნონეშვილი, ანდრო თევზაძე.

ბიძინა გეგეშიძის წიგნიდან — „დრო“.

❖ ❖ ❖

ფოტოკოლაჟი: ქართული თეატრის კორიფეები. (წიგნიდან „დრო“).

❖ ❖ ❖

სურათი: ნოდარ დუმბაძე, ბიძინა გეგეშიძე. 1950 წ.

სახდრო ძირიახაძვილის ავტოგრაფიახი ფოტო. ხიგ-ნიდან „დრო“.

❖ ❖ ❖

სურათი: ოთარ იოსელიანი, ბიძინა გეგეშიძე. 1957 წელი. ჟურნალ „კოლმეურნის“ რედაქციაში“. წიგნიდან „დრო“.

❖ ❖ ❖

სურათი: ბორის პაიჭაძე, ბიძინა გეგეშიძე, ვალოდია ბერძენიშვილი. ცხვარიჭამია. 1967 წელი. წიგნიდან „დრო“.

❖ ❖ ❖

სურათზე: პატარა მამუკა, ანგელინა (ბაჭია), თეო გეგეშიძეები. მელაური. 1960 წ. სუფრასთან. ძველი სახლის ფონზე.

❖ ❖ ❖

სურათი: ეთერი, რუსო და მამუკა. მცხეთა. 1967 წ.

❖ ❖ ❖

სურათი: ვალერიან გეგეშიძე.
— პროფესორ ზ. შველიძის მონანიება.
გაზ. „სოფლის ცხოვრება“. 18 სექტემბერი. 1963 წელი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე „რეპორტაჟი წარსულიდან“
ჯგუფური სურათი: ფ. მახარაძე, მ. ჩოდრიშვილი, ვ. გეგეშიძე, მ. ცხაკაია, ვ. სტურუა.
წიგნიდან: „მიხა ცხაკაია“ ავტორი ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი სოფიო ბერიძე.
გაზ „საქართველოს რეპუბლიკა“. 5 მაისი. 1981 წ.

ბიძინა გეგეშიძე — „შევცდი, ცუდი გზა ავირჩიე
ბრძოლის...“

ჯობდა ხარს და გუთანს მოვკიდებოდი.“

სურათი: ვალერიან გეგეშიძე

გაზეთი „ახალი თაობა“. 1999 წ. 26 დეკემბერი.

ბიძინა გეგეშიძე — „გავუფრთხილდეთ ჩვენს ისტო-
რიას, წინაპრების სახელს“.

სურათი: ვალერიან გეგეშიძე

გაზ. „სამყარო“. 14-28 ივლის. 1999.

სურათი: ვალერიან გეგეშიძე სამტრედიაში, ნათ-
ლისმცემლის ეკლესიის ეზოში.

მიტინგის მონაწილეებს მეფის ხელისუფლების
დამხობის მოთხოვნით სიტყვით მიმართავს.

1916 წ.

ბიძინა გეგეშიძე — გაზეთ „სოფლის ცხოვრების“ რე-
დაქტორს ბატონ მიხეილ დავითაშვილს.

ამ გაზეთში პროფესორ ზაქარია შველიძის მიერ
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ვალერიან გე-
გეშიძის მიერ კომუჯრედის დაარსების არასწორად გა-
შუქებასთან დაკავშირებით.

29 აგვისტო, 1963 წელი.

ზაქარია შველიძე — ისტორიის მეცნიერებათა დოქ-
ტორი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პრო-

ფესორი ზაქარია შველიძე „ანთებული გული“. (ვ. გეგეშიძის შესახებ)

გაზ. „სოფლის ცხოვრება“. 1963 წ. 10 ოქტომბერი.

✘ ✘ ✘

ოთარ იოსელიანი — „მეორე მსოფლიო ომში გერმანიის ფაშიზმზე საბჭოთა ხალხის გამარჯვების დღესთან დაკავშირებით მაყურებელთა შეხვედრა საბჭოთა კავშირის გმირებთან გიორგი თვაურთან, შოთა შურღაიასთან, ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის ვეტერანებთან ალექსანდრე კოკაიასთან, ლევან არზუმელაშვილთან და გიორგი ლომიძესთან.

სალამო გახსნა კინოთეატრ „რუსთაველის“ დირექტორმა, საქართველოს კულტურის დამსახურებულმა მოღვაწემ ბიძინა გეგეშიძემ“.

გაზეთი „კომუნისტი“. 1981 წელი. 9 მაისი.

✘ ✘ ✘

ნატო ციციშვილი — სსრკ კინემატოგრაფიის სახელმწიფო კომიტეტის მიერ 1969 წლის 5 სექტემბრის დადგენილებით კინოთეატრ „საქართველოს“ დირექტორის ბიძინა ვალერიანის ძე გეგეშიძის კინემატოგრაფიის „წარჩინებული მუშაკის“ მედლით დაჯილდოების შესახებ.

გაზეთი „კომუნისტი“. 23 მაისი. 1966 წელი.

✘ ✘ ✘

არსენ ნიკლაური — შეხვედრა კინოთეატრ „საქართველოში“ კინოფილმ „რუსული სასწაულის“ მაყურებლებთან.

სალამო შესავალი სიტყვით გახსნა კინოთეატრ „საქართველოს“ დირექტორმა, საქართველოს კულტურის დამსახურებულმა მოღვაწემ ბიძინა გეგეშიძემ“.

გაზ. „კომუნისტი“ 1966 წ. 10 მაისი.

✘ ✘ ✘

ვახტანგ გორგანელი — „შეხვედრა კინოფილმ „დი-დოსტატის მარჯვენის“ გადამღებ შემოქმედებით ჯგუფთან: დამდგმელ რეჟისორებთან ვახტანგ ტაბლიაშვილთან და დევი აბაშიძესთან, მსახიობებთან: ოთარ მეღვინეთუხუცესთან, თენგიზ არჩვაძესთან, დოდო აბაშიძესთან და კომპოზიტორ არჩილ კერესელიძესთან. ძვირფას სტუმრებს მიესალმა და ფილმის წარმატებაზე ისაუბრა კინოთეატრ „საქართველოს“ დირექტორმა კულტურის დამსახურებულმა მოღვაწემ ბიძინა გეგეშიძემ. კინოთეატრიდან ზეიმმა მცხეთაში, სვეტიცხოველთან ახლოს მდებარე „მარანში“ გადაინაცვლა.

ნატო ციციშვილი: გაზეთი „ქართული ფილმი“. 22 ნოემბერი. 1970 წელი.

✘ ✘ ✘

სერგო გვარამაძე — „საქართველოს კინემატოგრაფიის სახელმწიფო კომიტეტის დადგენილება — კინოთეატრ „საქართველოს“ დირექტორის ბიძინა გეგეშიძის, დაბადების დღის — 12 სექტემბრის აღსანიშნავად საპატიო სიგელი დაჯილდოების შესახებ.

დადგენილებას ხელს აწერს კომიტეტის თავმჯდომარე აკაკი დვალიშვილი.

1967 წელი.

✘ ✘ ✘

ბიძინა გეგეშიძე — „ჭაბუკად დარჩენილი ოთხმოცი წლის პოეტი“

„მხოლოდ დროდადრო დამარეტიანოს ქაშვეთის შემოხედვამ“ — ამბობდა ლადო ასათიანი თავის შესა-

ნიშნავ ლექსში და ამით გულწრფელად გამოხატავდა გალაკტიონის თანამედროვე — ახალი თაობის — კალმის ოსტატების განწირულ სულისკვეთებას. ისინი, დღე არ გავიდოდა, არ შეხვედროდნენ ერთმანეთს რუსთაველის გამზირზე. მოშრიალე ჭადრების ხეივანში. აქ წუხდნენ და ნაღვლობდნენ სამშობლოს სვე-ბედზე. მათ სულებს აღაშფოთებდათ ქართველის მიერ ქართველის ხოცვა-ჟლეტა; მიხეილ ჯავახიშვილი, ტიცვიან ტაბიძისა და პაოლო იაშვილის ველური მეთოდებით განწირვა.; მწვავედ კამათობდნენ და საუბრობდნენ პოეზიის, პროზის, დრამატურგიის, თეატრის, კინოს, სახვითი ხელოვნებისა და კულტურის სხვა დარგების საკითხებზე. ხედავდნენ მოახლოებულ ქარიშხალს და თითქოს გრძნობდნენ კიდევ, რომ მალე ვეღარ იხილავდნენ მშობლიურ ზეცას.

სამწუხაროდ, უსწრაფესად ახდა მათი ეს წინასწარ-გოძნობა. დაიწყო უსაშინლესი მეორე მსოფლიო ომი. სანატრელი გაუხდათ ქაშვეთის შემოხედვა და რუსთაველის პროსპექტზე „ხეტიალი“, ჭადრების შრიალის მოსმენა და უკვდავებაზე ფიქრი.

ბევრი მათგანი ფრონტზე წავიდა და ჩაება უსამართლო, სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლაში. ზოგი აღარ დაბრუნებულა, მათგან მხოლოდ მირზა გელოვანის სამარეა ცნობილი, სევერიან ისიანის კვალი კი, ბრიანსკის გადაბუფულ ნაძვნარში დაიკარგა. სევასტოპოლში შეწყდა გიორგი ნაფეტვარიძის გულის ძგერა, ლადო უბილავა, ვაჟიკა ფხოველი და ია ჩხეიძე ათასობით ქართველ მეომართან ერთად ქერჩის ბრძოლებს შეეწირნენ. ომის წლებშივე დაიღუპნენ ლადო ასათიანი და ალექსანდრე საჯაია.

საბედნიეროდ, ომის ქარცეცხლს გადაურჩნენ მურმან ლებანიძე, იოსებ ნონეშვილი, რევაზ მრგიანი, ვახტანგ გორგანელი, თეიმურაზ ჯანგულაშვილი და ლადო სულაბერიძე. თავის სახლ-კარს დაუბრუნდა აგრეთვე სახელოვანი მებრძოლი და ნიჭიერი პოეტი ვასო ლორთქიფანიძე. იგი თავის ერთ-ერთ ლექსში წერს:

„შუალამემ გადაიარა, აჰა, ეს ჩემი ქუდბედიც,
ბრძოლაში მტერთან შეყრილი, გადარჩენილი
ვბრუნდები“.

მაგრამ ომის დამთავრების შემდეგ ამ სტრიქონების ავტორი კარგა ხანს ერიდებოდა საჯაროდ გამოსვლებს. ჟურნალ-გაზეთების, რედაქციებში გამოჩენას, იგი თანამოკალმეებსაც კი არ უკითხავდა თავის ქმნილებას, რალაც აფერხებდა, რალაც ბორკავდა.

თუმცა, კარდაკარ ღამენათევი პოეტი ლიტერატურულ ცხოვრებას მაინც არ განრიდებია. მტკივნეული იარების დასაამებლად ჩუმად განაგრძობს მარგალიტით ღამაზი და ნათელი სტრიქონების ძერწვას. ლოცვა-სავით ისმის ფრაზები ლექსიდან — „ყოველი წუთი სათქმელს მიჩქარის“.

როცა ამ და სხვა ბოლოდროინდელ ლექსებს „თავისუფლება ჩემს შვილს როსტომს“, „იქ უნდა ვიდგე“, „შენ, ჩემო დედავ“, „ჩემი ძუძუმტე“, „შენ, ბერიკაცო, მითხარი რამე“ — ვეცნობით, რჩება შთაბეჭდილება თითქოს ვასო ლორთქიფანიძემ თავისი ხანგრძლივი ცხოვრების მანძილზე სათუთად შემოინახა დიდი ენერჯია, რათა ხანდაზმულობაშიც არ შენელებოდა სამშობლოს საკეთილდღეოდ სათქმელი სიტყვა. — „ნამერთვას მაშინ ხედვა და სმენა, მტერმა რომ გულზე გადამიაროს.“

სამშობლოზე, წინაპრებზე, სიყვარულზე, მეგობრობაზე, ერთგულებაზე, კარგ ქალობასა და კარგ კა-

ცობაზე ვასო ლორთქიფანიძის მიერ დაწერილი ლექსების კრებული დასტამბა არცთუ ისე დიდი ხნის წინ გამომცემლობა „მერანმა“.

სამწუხაროდ, წიგნში ადგილი ვერ პოვა უნიკალურ-მა ფოტოსურათმა, რომელზეც ვასო ლორთქიფანიძესთან ერთად გამოსახულნი არიან 30-იანი წლების ქართული ლიტერატურის თვალსაჩინო მოღვაწენი.

სურათს აქვე ვთავაზობთ გაზეთის ძვირფას მკითხველს (მარჯვნიდან მარცხნივ) ნვანან: ლადო ასათიანი და მირზა გელოვანი, სხედან: დიმიტრი ბენაშვილი, ნიკა აგიაშვილი, გიორგი კალანდაძე, ერემია ქარელიშვილი, გრიგოლ აბაშიძე: დგანან: გივი კაჭახიძე, რევაზ მარგიანი, ალექო შენგელაია, ალექსანდრე საჯაია, ლევან კიკნაძე, ლადო ავალიანი, ვასო ლორთქიფანიძე, გაბრიელ ჯაბუშანიური. 1939 წელი

ბიძინა გეგეშიძე

„ახალი თაობა“, 29 ნოემბერი, 1998წ.

ბიძინა გეგეშიძეს ჩემს უკეთილშობილეს ძმას

ეგ ჩემი სიტყვა სტრიქონს შევადნე,
განა უგულო, ნაძალადევი,
შორსა ხარ ძმაო, მიჭირს შენამდე,
სად მთაწმინდა და... „ნაძალადევი“.
თავი გადავდე მაინც მოგძებნე,
მონატრებულმა, მოვედ, გიხილე,
სული და გული გადამიშალე
სუფრასთან დამსვი და მომალხინე.
წავედ და გამყვა სითბო ძმობისა,
თან ამედევნა შრიალი ხეთა,
მთაწმინდის მაღალ სანახებიდან

ნაძალადევეში შენ ბინას ვხედავ.
ისე ახლო ხარ ამ შორ სივრცეში,
აღარ მჭირდება მოსვლა და ძებნა,
ვით ავგაროზის ფრთების გაშლაში,
თავშესაფარი მოვნახეთ ძმებმა.
საცაა თითქოს ხმასაც მოგანვდენ,
მოვიდე, შეგხვდე, მოგესალამო,
სამშობლო ბედზე დაფიქრებულებს
შუქრდილს დაგვიფენს დილა-სალამო
არ გეკითხები, ნებას არ ვითხოვ,
ჩემი სახლიდან სულ ახლო ვითომ
შენ ვრცელ დარბაზში ანთებულ ბუხარს
მივეფიცხები და ხელებს ვითბობ.
რაც დარდი მქონდა, რაც მანუხებდა,
ვით ლოდს გულიდან ვიცლი, ვიშორებ,
როს სულთა კავშირს ფრთები ესხმება
ვინ გაიგონა ჩვენი სიშორე...

ვახო ლორთქიფანიძე

18 ნოემბერი, 1998 წელი, თბილისი
ნიგნიდან „დრო“

✱ ✱ ✱

ბიძინა გეგეშიძე — „მოგაჯალოეხელი ჰან- ბი და სიტყვა დაგვიტოვეს“

გახსოვთ, გალაკტიონის ლექსი: — „არსად ასე არ
მღერიან, როგორც აქ, ამ ქვეყანაში...“ „სულიკოს“ კი
სად არ მღერიან, ღვთაებრივმა მელოდიამ დიდი ხანი
გადალახა სამშობლოს საზღვრები და მრავალი უცხოე-
ლი მსმენელის გულში დაიდო ბინა, მღერიან ფრანგები,

რუსები, გერმანელები, უკრაინელები, ბალტიისპირელები, ინგლისელები, ამერიკელები, ჩინელები, ჰოლანდიელები... „ხდება ცხოვრებაში გასაოცარი ამბავი, — წერდა გალაკტიონ ტაბიძე, — 1935 წელს პარიზში ფრანგების ორკესტრი უკრავდასულიკოს. ბევრი მუსიკა მომისმენია ქვეყნად, მაგრამ ასეთი ჰანგები არასოდეს...“

როგორც ცნობილია, „სულიკო“ ძნელბედობის ჟამს — ფაშისტებთან ბრძოლის წლებში — ჰიმნად ჰქონდა ბულგარელ ხალხს, ხოლო 1984 წლის 11 ოქტომბერს გერმანიის ტელევიზიით სიმღერა მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანამ მოისმინა საარის ოლქის ანსამბლის შესრულებით. ბევრმა როდი იცის, რომ ამ განუმეორებელი სიმღერის ავტორი ვარინკა (ბარბარე) მაჭავარიანია... სამწუხაროდ, სხვების „მკურნალი“, ულამაზესი სულისა და მომხიბვლელი აღნაგობის მქონე, სათნო ხასიათისა და მუდამ სიკეთის მთესველი ქალბატონი სოფელმა ბოლომდე არ გაახარა. სრულიად ახალგაზრდას დაეღუპა მეუღლე, შემდეგ ერთადერთი, 26 წლის ვაჟიც გარდაეცვალა. თავსდატეხილმა უბედურებამ იგი გატეხა და ლოგინს მიჯაჭვული 1948 წლის 21 მარტს გულამოს-კვნილი ტირილით გასცილდა სათაყვანებელ სამშოლოს. სრულიად საქართველოს მოწინავე საზოგადოებამ ვარინკა წერეთლის ნეშტი დიდი პატივით მიაბარა ზემო იმერეთის ულამაზესი სოფლის ცხრანყაროს მინას. მის საფლავს დიდხანს ამშვენებდა აკაკი წერეთლის ლექსი: „ჩემს საყვარელ ბულბულს — სულიკო-ვარინკას! აკაკისაგან“

ვარინკა წერეთელი თავის მოგონებაში აღნიშნავს: „ბავშვობიდანვე მიყვარდა ხელოვნება, განსაკუთრებით მისი მომხიბვლელი დარგი — სიმღერა. მეც გვარიანად ვმღეროდი. მოსწონდათ ჩემი სიმღერა და მამხნევენებდნენ, განსაკუთრებით მამხნევენებდა აკაკი, რომელ-

საც, როგორც თვითონ იტყოდა, ჩემი სიმღერა ყველაზე უფრო ტკბილად ესაღბუნებოდა... „მუსიკას უფრო დაეჯერება, ვინემ სიტყვებსაო“, — მეტყოდა ხოლმე პოეტი და მეც უფრო ხშირად მის ლექსებს ვმღეროდი.“ გადმოცემით, განსაკუთრებით კარგად ამღერებდა თურმე ვარინკა გიტარაზე აკაკის ლექსებს — „სანამ ვიყავ ახალგაზრდა“ და „მუხამბაზს“, რომელთა მუსიკა თვით ვარინკა ნერეთცელს ეკუთვნოდა. სამწუხაროდ, „სულიკოს“ ბედი ენია ამ სიმღერებსაც. ასე იყო ადრე, ასეა დღესაც. იშვიათად ცხადდება ფართო საზოგადოების წინაშე ვარინკა მაჭავარიანის სახელი, როგორც მუსიკის ავტორისა.

ხდება პირიქითაც.

ვის არ სმენია საქართველოს ყველა კუთხე-კუნჭულში აჟღერებული, იშვიათი მელოდიურობით შემკობილი „გულს რად მიკლავ, გენაცვალე“ ასევე ყველასათვის ცნობილია ამ სიმღერის შემოქმედი, დიდი ქართველი კომპოზიტორი, რევაზ ლალიძე, მაგრამ საზოგადოების დიდმა ნაწილმა არც კი იცის, რომ ამ მუსიკის მარგალიტით ლამაზი სტრიქონების „გოგოვ, გოგოვ მე შენს მეტი ჯერ არავინ მყვარებია, სიყვარული შენ ჩემს გულში ხანჯლად გაგიტარებია“-ს ავტორი არის მარჯანიშვილის თეატრის ცნობილი მსახიობი — არმანის (დიუმა — მარგარიტა გოტიე), ონისეს (ყაზბეგი — „მოდღვარი“, „ანტონიუსის“ (შექსპირი — ანტონიუსი და კლეოპატრა) ჩონთას (ვაჟა ფშაველა — „მოკვეთილი“), ურიელის (გუცკოვი — „ურიელ აკოსტა“) და სხვა მრავალიროლის ბრწყინვალე შემსრულებელი პიერ კობახიძე.

პიერ კობახიძე ჭეშმარიტად გამორჩეული შემოქმედი ბრძანებოდა. იგი კეთილშობილებისა და თავაზიანობის მაგალითი იყო. მას პოეტური სამყაროც ჰქონდა. მისი ლექსები უმეტესად იუმორით იყო შეზავებული. სამ-

წუხაროდ, 1967 წელს პიერ კობახიძის სიცოცხლე ბრმა შემთხვევამ იმსხვერპლა, მისი ლექსი კი რევანზ ლალიძის სიმღერასთან ერთად მარად უკვდავია.

„ახალი თაობა“, 12 ივნისი, 1999.

ბიძინა გეგეშიძე

❖ ❖ ❖

5 ნოემბერი, 2000 წელი.

გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“ რუბრიკით:

„ყველას რაიმე აქვს სახსოვარი“

გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“. 5 ნოემბერი, 2000 წელი.

„იმერეთის ერთ-ერთ ულამაზეს სოფელ მელაურში, ვალერიან გეგეშიძის კარმიდამოში 1905 წლის მაისში გაიმართა არალეგალური კონფერენცია, რომლის დელეგატთა სახეები შემოგვინახა წინამდებარე ფოტოსურათმა. მათ შორის არის ჭაბუკი კობა — შემდგომში — იოსებ სტალინი (დგას ზემოდან პირველ რიგში, მარცხნიდან მეოთხე, ხელი აქვს დადებული მასპინძლის, ვალერიან გეგეშიძის მხარზე).

ფოტო მოგვანოდა ბიძინა გეგეშიძემ.

❖ ❖ ❖

სურათი: მასზე გამოსახული არიან: ვალერიან გეგეშიძის ბრინჯაოს ბიუსტისა და სამტრედიის ქალაქის ცენტრში აღმართული მემორიალში ჩასმული ბარელიეფის ავტორი შალვა ზაუტაშვილი და მისი აღმზრდელი, დიდი ქართველი მოქანდაკე იაკობ ნიკოლაძე.

2005 წელი, 23 აგვისტო.

გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“

მინანერი: დღეს არც ბიუსტი და არც მემორილი აღარ არსებობს... მოიპარეს...

ჩვენს ქვეყანაში, ამ ბოლო წლებში ბარბაროსების მიერ მიცვალებულთა საფლავებიდან და საქართველოს თვალსაჩინო ადგილებში ღისრეული მამულშვილების უკვდავსაყოფად შექმნილ-აგებული ძეგლების მიტაცება, ხელისუფლების მიერ ნებადართულ ოფიციალურ მიმღებ პუნქტებში მათი ჯართად ჩაბარება, გადადნობა და მერე თურქეთში გაზიდვის ეს უსინდისობის გამომხატველი საშინელი ტრადიცია დღესაც გრძელდება.

ბიძინა გეგეშიძე. 2008 წ. 10 ივლისი.

✘ ✘ ✘

ბიძინა გეგეშიძე — „სახელოვანი თანამეგობრული“

ოთხმოცდაშვიდი წლის წინათ პირველად გაისმა თბილისის მთავარი სახელოსნოების საყვირის ხმა, მან ძილი დაუფრთხო მჩაგვრელ საზოგადოებას და ქვეყანას მათი მესაფლავის — პროლეტარიატის დბადება აუწყა.

შრომის მძიმე პირობები, შიმშილი. უბინაობა, ქუჩაში ღამის თევზა — აი ყოველივე ის, რამაც გამოაღვიძა და აღანთო მუშათა კლასი მეფისა და მისი ნაძირალების დასამხობად.

სახელოსნოს მუშები, ხელისუფლების წინააღმდეგობის მიუხედავად, უკაცრიელ ადგილებში აშენებენ ქოხმახებს, უბანი სწრაფად იზრდება, მალე მას, ნაძალადევად გამენებულს, „ნაძალადევი ეწოდა. დღეს ძველი ნაძალადევიდან კვალიც აღარ დარჩენილა. იგი ჩვე-

ნი რესპუბლიკის ერთ-ერთი მსხვილი სამრეწველო ცენტრია.

რაიონი მდიდარია თავისი რევოლუციური წარსულით. თავისუფლებისათვის ბრძოლის გარიჟრაჟზე მედგრად გაისმოდა „ნაძალადეველი“ არწივების ყვირილი.

დღეს კეთილი ადამიანები სასოებით იგონებენ გარდასული ბრძოლის ეპიზოდებს, რევოლუციისათვის თავდადებულ რაინდებს. სწორედ. მათზე მოუთხრობს მნახველს ოქტომბრის ქუჩის დასაწყისში, ნაძვების ხეივანში, მონყობილი საიუბილეო გამოფენა. აქ ყველა გამვლელი ჩერდება. აკვირდება ნაცნობ სახეებს. კვლავ ინტერესით კითხულობს მგზნებარე კოლხიდელის სიტყვებს: „მაგონდება პირველად როგორ ჩავიბარე რკინიგზის სახელოსნოების მუშათა წრე, როგორ მივიღე პრაქტიკული მუშაობის პირველი გაკვეთილები ამხ. სტურუას ბინაზე. „საქართველოს ბუნებამ, მისი ხალხის რომანტიკამ, მე მანანნალა ლიტერატორად მაქცია“, — ამბობდა მაქსიმ გორკი და მხედველობაში ჰქონდა რკინიგზის ყოფილი მთავარი სახელოსნო, სადაც იგი ვაგონების მღებავად მუშაობდა. აქვე მუშაობდა ზეინკლად მიხეილ კალინინიც. მისი დაზგა იმ ბობოქარ დღეთა მემატყანე დღესაც დგას როგორც ძვირფასი რელიქვია. ისე რომ, მოსაგონარი, საამაყო ბევრი აქვთ ლენინის რაიონის მშრომელებს და განა მარტო მათ. ეამაყებათ სამტრედიის რაიონის მშრომელებსაც. აქ ხომ რევოლუციური წრთობა მიიღო, ბრძოლისა და შრომის სახელოვანი გზა განვლო ბევრმა სამტრედიელმა. და დღეს გულს უხარია, როცა გამოფენის მონაწილეთა — ი.ბ. სტალინის, მ. გორკის, მ. კალინინის გვერდით ვხედავთ გამოჩენილ ადამიანებს, ჩვენი რაიონის საამაყო

შვილებს ვანო სტურუას, გიორგი თელიას და ვალიკო გეგეშიძეს.

ბიძინა გეგეშიძე

გაზეთი — „თბილისი“ 1971 წელი. 6 ნოემბერი.

სტალინის დაკრძალვისას მასთან დაახლოებულ გენერალს მისთვის ქუსლებდაკერებული ფეხსაცმელის შეცვლა სთხოვეს

„მას სხვა არ ჰქონდა“ — უპასუხა გენერალმა და ატირდა

ვერავინ იფიქრებდა წმინდა ილია მართლის მიერ 1895 წლის 14 ივნისს გაზეთ „ივერიაში“ გამოქვეყნებულ-ლი მარგალიტივით ბრწყინვალე ლექსის „აყვავდი ტურფა ქვეყანავ, ილხინე ივერთ მხარეოს“ დამწერი ორმოცი წლის შემდეგ სტალინად გარდაქმნილი სოსო ჯულაშვილი მსოფლიოს ბეჭებზე დადებდა, გახდებოდა დედამიწის ერთი მეექვსედის მბრძანებელი. ასე რომ, ქართლის გულში დარწეული აკვანი ვერც ავდარმა და ვერც ციმბირმა ჩაკეტა. პლანეტის ხუთივე კონტინენტზე მოფენილია მისი ნაშრომები, ხოლო მასზე, როგორც სახელმწიფო, პოლიტიკური და სამხედრო მოღვაწის შესახებ გამოცემულ ლიტერატურას ვერც ძველი ალექსანდრიის კოლოსალური ბიბლიოთეკა დაიტევდა და ვერც დღევანდელი მარაკანას სტადიონი. ეს ხვედრი კაცობრიობის ისტორიას შემორჩენილ გიგანტებს შორის განგებამ მხოლოდ სტალინს არგუნა. მის სახელს მტერი თუ მოყვარე, ყველა ერთნაირად აღმერთებს. გავიხსენოთ ზოგიერთი გამონათქვამები:

„სტალინმა რუსეთი ფერფლიდან წამოაყენა, აქცია დიდ ქვეყანად, გაანადგურა ჰიტლერი, იხსნა რუსეთი და კცობრიობა“ — კერენსკი.

❖ ❖ ❖

„არ შეიძლება გაბაიბურება და დაკნინება სტალინის საქმიანობის, ჯერ ერთი, ეს უპატიოსნობაა, მეორეც — მავნეა ქვეყნისათვის, ადამიანებისთვის და არა მარტო იმიტომ, რომ გამარჯვებულთ მსჯავრს არ სდებენ, არამედ უწინარეს ყოვლისა იმიტომ, რომ „დამხობა“ სტალინისა ჭეშმარიტებას არ შეეფერება“.

მიხეილ შოლოხოვი.

ნობელის პრემიის ლაურიატი.

❖ ❖ ❖

„რუსეთი უნდა დაიპყრო, საფუძვლიანად განმინდო და სათავეში ისევ სტალინი ჩაუყენო. სხვა ვერავინ მოერევა ამ ქვეყანას. ჰიტლერი.

❖ ❖ ❖

„როცა მზადდებოდა ი.ბ. სტალინის დაკრძალვა, მასთან დაახლოებულ გენერალს პირადი დაცვიდან სთხოვეს შეეცვალა ქუსლებდაკერებული ფეხსაცმელები — „მას სხვა არ ჰქონდა“, უპასუხა გენერალმა და ატირდა. დიდ ბელადს, რომლის წინაშეც მუხლს იყრიდა და თრთოდა მთელი მსოფლიო, სიკვდილის შემდეგ აღმოაჩნდა ძველი, ჯერ კიდევ რევოლუციისდროინდელი ბენვის ქურქი, ორი მხედრული ქუდი, ორი სამხედრო კოსტუმი (ერთი მათგანი სტალინს ეცვა კუბოში). ფარაჯა და რამდენიმე ქათქათა პერანგი. ჟუხრაი.

ეს შეფასებები არაფერია იმასთან შედარებით, რაც თქვეს მეოცე საუკუნის საკაცობრიო მასშტაბის მოღვაწეებმა: ლუი არაგონმა, პაბლო ნერუდამ, გო მოჟომ, ანრი ბარბიუსმა, გალაკტიონ ტაბიძემ, კონსტანტინე გამსახურდიამ, გიორგი ლეონიძემ, ირაკლი აბაშიძემ, ინსტონ ჩერჩილმა, ფრანკლინ რუზველტმა, დე გოლმა, გიორგი გოლოვანოვმა და სხვებმა.

ამდენად, ძნელია, ძალზე ძნელი, სიცოცხლეშივე უკვდავებას ნაზიარებ და სიკვდილის შემდეგაც ტიტანად აღიარებულ ადამიანზე დაწერილ ზღვა მასალას კაცმა კიდევ რამე შემატოს, მაგრამ ამ ტიალ ქვეყანაზე მოულოდნელობებს რა გამოლევს. ვინ წარმოიდგენდა, რომ იმერეთის კოპნია და მართლაც მტრედივით ლამაზ მელაურში (სამტრედიაში) სოსო ჯულაშვილს თავისი იდეების დასამკვიდრებლად ორჯერ მოუხდებოდა ყოფნა.

ამ ფაქტის შესახებ 1927 წლის ჟურნალ „რევოლუციის მატინანეში“ (ნომერი 1) გამოქვეყნებულ თავის მე-მუარებში ვალერიან გეგეშიძე იგონებს: „1902 წლის მარტის დასაწყისში სტალინი მთელი დღე დარჩა სამტრედიაში, დეტალურად გაეცნო არსებულ მდგომარეობას, დასახა გეგმა რაიონის მასშტაბით ს.დ. ორგანიზაციის დასაარსებლად. ამავე დღეს, გვიან ღამით სტალინი ბათუმში დაბრუნდა.

მეორედ სტალინი სამტრედიას 1905 წლის მაისში ეწვია. ამ ვიზიტის შესახებ თავის მოგონებებში გამოჩენილი საზოგადო მოღვაწე, მწერალი რაჟდენ კალაძე (პოეტ კარლო კალაძის მამა) იუწყება „1905 წლის მაისში სამტრედიის სოფელ მელაურში, ვალერიან გეგეშიძის ოჯახში, ტყესთან ახლოს ჩტარდა დასავლეთ საქართველოს ს.დ. ორგანიზაციების კონფერენცია. მისი

მონვევის ინიციატივა მთლიანად ეკუთვნოდა ამიერ-კავკასიის სამხარეო კომიტეტს, რომელსაც ი. სტალინი ხელმძღვანელობდა. დილით დაწყებული კონფერენცია მთელ ღამეს გაგრძელდა, ესწრებოდა 150-მდე დელეგატი, მოხსენება სტალინმა გააკეთა“.

ღისრეული მამულიშვილის — ვალერიან გეგეშიძის — საოჯახო არქივში ამ და სხვა საინტერესო ქრონიკებთან ერთად აღმოჩნდა აგრეთვე დღემდე გაუხმაურებელი უნიკალური ფოტო, რომელსაც მოკრძალებით ვთავაზობთ გაზეთ „ახალი თაობის“ ძვირფას მკითხველს.

ოცდახუთი წლის იოსებ ჯუღაშვილთან (დგას ზემოდან პირველ რიგში, მარცხნიდან მეთოხე, ხელი აქვს დადებული მასპინძლის, ვალერიან გეგეშიძის მხარზე) ერთად სურათზე გამოსახული არიან სამტრედიელი მებრძოლებიც ესენი გახლავთ: დარისპან ხუჭუა (ზედა რიგი, მარცხნიდან მეექვსე) პავლე ბალანჩივაძე (რიგი მესამე, მარცხნიდან მეხუთე დგას), ნესტორ კეჭაყმაძე (რიგი მეოთხე, მარცხნიდან მეოთხე ზის), ილია ოქროპირის ძე კოპალეიშვილი (რიგი მეორე, მარცხნიდან მეოთხე ზის), ანტონ სტურუა (რიგი მეორე, მარჯვნიდან მეორე, ზის) გიორგი კაკაბაძე (რიგი პირველი, მარცხნიდან მეხუთე, ზის) ირაკლი ივანეს ძე კოპალეიშვილი (რიგი პირველი, მარჯვნიდან მეორე, ზის), პროკოფი დოლიძე (რიგში მესამე, მარცხნიდან მეშვიდე დგას).

ბიძინა გეგეშიძე

„ახალი თაობა“, 1998, 18 ოქტომბერი

„სამშობლო სიკვდილი არი...“

ბაზ. „თბილისი“. 30 სექტემბერი, 1992 წ.

ზიძინა ბებუაძე — „სამშობლო სიკვდილი არი...“

არსებობენ პოეზიის მარგალიტები, ხალხს მათი ავტორის სახელის შეხსენება რომ არ სჭირდება, ისეც ხდება — საქმე გვაქვს ხოლმე ფსევდო ავტორებთან, ასეთი ბედის შეიქნა ლექსი „მგოსანი“, რომელიც თავისი მხატვრული და პატრიოტული ჟღერადობით ძალზე პოპულარულია სრულიად საქართველოში.

ხალხმა იგი ზეპირად იცის, მაგრამ არ იცის ლექსის ნამდვილი დამწერი, უმეტესობა მის ავტორად ასახელებს 1918-1921 წლებში საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარეს ნოე ჟორდანიას. ამტკიცებენ, თითქოს ლევილში ჟორდანიასვე საფლავის ქვაზე ეპიტაფიად ამოკვეთილი იყო „მგოსნის“ შემდეგი სტრიქონები:

„ვარ ჩემი ქვეყნის გულდამწვარი ქირისუფალი
ერის ბრწყინვალე მომავალით მსურს გავიხარო,
თუ საქართველო არ იქნება თავისუფალი,
დე, მტრად ქცეული დამენახოს მთელი სამყარო“.

მაგრამ ეს სიტყვები არც საქართველოს მთავრობის თავმჯდომარეს ეკუთვნის და არც მისი საფლავის ქვაზეა ამოკვეთილი.

სინამდვილეში ლექსის ავტორია სამშობლოს მონყვეტილი, უცხოეთში ლტოლვილი პოეტი, ქართველ ემიგრანტთა თვალსაჩინო წარმომადგენელი სიმონ (სიმონიკა) ბერეჟიანი.

იგი დაიბადა 1898 წელს, გურიის სოფელ ახალშენში, პირველდანიეებითი და საშუალო განათლება სამშობლოში მიიღო, უმაღლესი განათლების მისაღებად კი და-

მოუკედებელმა საქართველომ 1920 წელს ევროპაში გაგზავნა, მაგრამ 1921 წლის თებერვალ-მარტში საბჭოთა რუსეთის ვერაგულმა და სამხედრო ოკუპაციამ ჩვენს სამშობლოს წაართვა თავისუფლება და ს. ბერეჟიანსაც დაუხშო დასაბრუნებელი გზა. სამი წელი გერმანიაში დაჰყო, სწორედ აქ, ბერლინში გამოიცა პირველად მისი ლექსები.

1923 წლიდან გერმანია დატოვა და საფრანგეთში გადასახლდა. მიუხედავად დუხჭირი პირობებისა, ის პარიზში განაგრძობდა მოღვაწეობას — წერდა ლექსებს, მოთხრობებს, ნარკვევებს, ხატავდა კარიკატურებს.

1937 წელს ს. ბერეჟიანის ლექსების ბეჭდვა გაგრძელდა ვიქტორ ნოზაძის მიერ ახლად დაარსებულ ჟურნალ „ქართლოსში“.

1943 წელს ბერლინში გამოცემულ სიმონიკა ბერეჟიანის ნაწერების ვრცელ წინასიტყვაობაში, მსოფლიოში სახელგანთქმული დიდი მეცნიერი ვიქტორ ნოზაძე სიმონიკა ბერეჟიანის შემოქმედებას დიდ შეფასებას აძლევს და მას „სამშობლოს თავდადებულ მიჯნურს“ უწოდებს.

1924 წლის 24 ოქტომბერს პარიზში შეიქმნა ქართველი პატრიოტების ახალგაზრდული ორგანიზაცია „თეთრი გიორგის“ სახელწოდებით. ს. ბერეჟიანი ამ ორგანიზაციის ერთ-ერთი დამფუძნებელი და მისი აქტიური წევრი გახდა. 1926 წელს პარიზში გამოვიდა ამ ორგანიზაციის გაზეთი „თეთრი გიორგი“, რომლის ფურცლებზე დაიბეჭდა ს. ბერეჟიანის — „ალექსანდრე ბატონიშვილი“, „ქაქუცა ჩოლოყაშვილი“ და სხვა ლექსები.

ამავე ჟურნალში ს. ბერეჟიანმა დიდი ილიას ვერაგულად მოკვლის 20 წლისთავზე გამოაქვეყნა წერილი — ეს სე „ილია ჭავჭავაძე“.

სიმონიკა ბერეჟიანის მიერ განვლილ ცხოვრებას წარმოგვიდგენს, ემიგრანტი პოეტი გიორგი ყიფიანი:

„ისე გიმსხვერპლა სანუთრომ,
დრო ვერ იხილე მზიანი,
სიკვდილს სამშობლო არა აქვს,
სამშობლო სიკვდილი არი...“

სიმონიკა ბერეჟიანმა ვერ იხილა მზიანი, თავისუფალი სამშობლო, მაგრამ საოცარია მისი მონოდება — ანდერძი 54 წლის შემდეგ, ასე გულმხურვალედ რომ ეჭირისუფლება დღევანდელ თავისუფალ საქართველოს, მის გადასარჩენად შემართულ ლომგულა ბიჭებს:

„თუ გამარჯვება არ არსებობს სისხლის გარეშე,
მხოლოდ სისხლისთვის გიხმობთ ჩემი ბუკი-ნაღარა,
რა,

ისე არ ჩავალ, ცით მოსული, ბნელ სამარეში,
თუ არ შევლებე მტრების
სისხლით ჩემი ჭაღარა...“

ამ სულით აზვირთებული სიმონიკა ბერეჟიანი 1943 წელს უდროოდ გასცილდა მუხანათ წუთისოფელს.

ბიძინა გეგეშიძე

✱ ✱ ✱

რუსლან რუსია

ბაზ. „საქართველოს რესპუბლიკის“ რედაქტორი

ბატონ ბიძინა გეგეშიძეს

„შეცდომა, რომელიც ჩვენი გაზეთის 7 აგვისტოს ნომრის პუბლიკაციაშია დაშვებული და რომლის შესახებაც თქვენ მოგწერეთ, ჩვენივე გაზეთის 16 აგვისტოს ნომერში გასწორდა. ლექსი — „ვარ ჩემი ქვეყნის გულდამნვარი ჭირისუფალი“, ნამდვილად ეკუთვნის სიმონიკა ბერეჟიანს და არა ნოე ჟორდანიას“.

❖ ❖ ❖

**ბიძინა გვგუშიძე — „აი სახელი ქართლის მინაზა...“
(საბჭოთა კავშირის გმირი არკადი გვგუშიძე)**

სურათი: ავტოგრაფით „სახსოვრად ბიძინა ვალი-
კოს ძე გეგეშიძეს
არკადი სპირიდონის ძე გეგეშიძისაგან.
1946 წელი, 9 მაისი“

ნარკვევი დაიბეჭდა გაზეთ „წინსვლაში“
1982 წლის 20 თებერვალს

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე:

ვალერიან გეგეშიძემ თანასოფლელის, უღარიბესი
გლეხის, სპირდონ გეგეშიძის ცხრა შვილიდან, მასზე
რვა წლით უმცროსი არკადი გეგეშიძე თბილისში ჩაი-
ყვანა, მერე მანგლისის სამხედრო სასწავლებელში
მიაბარა. სწავლასმონწყურებული, სიბეჯითით გამორ-
ჩეული და გონიერი ჭაბუკი სასწავლებლის წარჩინებით
დამთავრების შემდეგ ლეიტენანტის ჩინით ბელორუ-
სიის ერთ-ერთ არმიაში განაწესეს. სწორედ აქ მოუსწრო
არკადის დიდმა მეორე მსოფლიო ომმა. მრავალი სას-
ტიკი ბრძოლების შემდეგ დაჭრილი მეომარი ფრონტი-
დან მოსკოვის სამხედრო ჰოსპიტალში მოათავსეს... აქ
ენვია მას დიდი სიხარული, მიშა გახოკიძის და ნოე ადა-
მიას შემდეგ საქართველოდან რიგით მესამეს მიენიჭა
საბჭოთა კავშირის გმირის ნოდება... გაირბინა წლებმა,
ომი დამთავრდა. გამარჯვებული არკადი თბილისში
განაგრძობს მოღვაწეობას. მერე ჯანმრთელობა შე-
ლახული მშობლიურ მელაურში დასახლდა და როცა
მისი გზის გამკვალავის, 100 წელს მიღწეული დედა 1967
წელს გარდაიცვალა, გლოვის სუფრასთან, ორასამდე

სტუმრის წინაშე დიდებულად ამეტყველებული გმირი ტკბილად იგონებს 1931 წელს, 33 წლის ასაკში დაღუპულ ვალერიან გეგეშიძეს.

(2008 წელი, ივლისი)

ბიძინა გეგეშიძე — „ჩუბაღ წარსულს, ჩუბაღ“

ჭყვიშელი და მელაურელი ჭაბუკების — გალაკტიონისა და ვალერიანის სტუმარობა სურების ტყეში სახალხო შურისმაძიებელ სამსონ წითელიშვილთან.

გაზ. „ახალი თაობა“. 11 სექტემბერი, 1998წ.

ბიძინა გეგეშიძე — „ასე იწყებოდა პოეტი“

ვალერიან გეგეშიძის ჩანაწერის მიხედვით (დიდი ქართველი მწერალი, თბილისის სასულიერო სემინარიის პედაგოგი ვასილ ბარნოვი და თანაკურსელი გიორგი ლეონიძე)

გაზ. „ექო დაიჯესტი“. 30 მაისი, 2000 წელი.

სურათი: 1952 წელი, საპირველმაისო პარადზე: გალაკტიონი, გიორგი ლეონიძე, იოსებ გრიშაშვილი, სანდრო ეული, ანდრო თევზაძე, სანდრო შანშიაშვილი, იოსებ ნონეშვილი...

ალექსანდრე (საშა) პაპავა — „მეგობრის გახსენება“

სურათი: ვალერიან გეგეშიძე. 1981წ.

ნიგნიდან „დრო“

ბიძინა გეგეშიძე — „ტკბილად მოსაგონარი“

სურათი: ვალერიას გეგეშიძე, კატო ძიქაძე, სპირ-
დონ კიკაჩიშვილი
გაზ. „ნინსვლა“, 1981 წ. 7 ოქტომბერი.

საქართველოს რესპუბლიკა
173, ხუთშაბათი, 29 ივნისი, 2000 წელი

„შარს ნუ ვიტყვით ჩვენს წარსულზე“

პატივცემულო რედაქცია, 1998 წელს სამტრედიის ქალაქის გამგეობამ ცარიზმის წინააღმდეგ თავდადებული მეზრდოლის, ეროვნული მოძრაობის გამორჩეული მოღვაწის ვასილ ბარნოვის აღზრდილის, ილია ჭავჭავაძის მრწამსის ერთგული მიმდევრის, თბილისის უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულის 1931 წლის 33 წლის ასაკში დაღუპული ვალერიან გეგეშიძის სახელობის ქუჩას, ყოველვაგირ დასახუთების გარეშე სახელი შეუცვალა, არადა, რადიო, ტელევიზია, დოკუმენტური კინო, უამრავი ლიტერატურა. საბჭოური და დღევანდელი პრესა ფართოდ აშუქებდა და დღესაც აშუქებს სამშობლოს სიყვარულით გულანთებული კაცის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას, ამასთანავე ვალერიან გეგეშიძის სახელის უკვდავსაყოფად მისი სახელობის ქუჩის დასაწყისში მდებარე სკვერის ტერიტორიაზე აღმართულია მემორიალი, ხოლო მშობლიურ სოფელ მელაურში დგას ბრინჯაოს ბიუსტი.

პატივცემულო რედაქცია, ჩვენ ამ განცხადებაზე ხელისმომწერნი დიდად კმაყოფილები ვიქნებით ზემოთ აღნიშნული სამი კილომეტრის სიგრძის, დღესაც ფირნიშებშეუცვლელი ქუჩის, ერთი მონაკვეთი დიდი მწერლის გრიგოლ რობაქიძის სახელს ატარებდეს. ხოლო

დანარჩენი მონაკვეთი სახელოვანი მამულიშვილის ვალერიან გეგეშიძის სახელს.

სამტრედიის რაიონის სოფელ მელაურის 75 ოჯახის სახელით: ნელი ხუჭუა, შორენა ჩამახიძე, გიზო ნიკურაძე, ნუგზარ თურმანიძე, ომარ კილაძე და სხვები.

33 წლის წინათ
33 წლის შემდეგ

**ელგუჯა ლეზანიძე — „გაზეთი და შრომითი პაე-
ქრობა“**

გაზეთი „თბილისი“, 1974 წელი 21 თებერვალი

**ბიძინა ბებეშიძე — „პატრიონის მონასტარი
გულგარეთში“**

გაზეთი „თბილისი“, 1974წ. 21 თებერვალი.

**ელგუჯა ლეზანიძე — „საკუთარ გულს მიენ-
დეთ...“**

გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“ 27 თებერვა-
ლი, 2005 წელი.

**ბიძინა ბებეშიძე — „რაც კარგი ექნას რუსისა
შტიკსა, ღმერთმა იმ რუსსვე ასკაცათ მისცას“.**

გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“, 30 ნოემბერი,
2006 წელი.

რა დამავიწყებს 2000 წლის 28 მარტის ნათელ დილას, როცა საპატრიარქოს დიდ დარბაზში მიმიღო სრულიად საქართველოს პატრიარქმა ილია მეორემ, თავისივე პირადი ინიციატივით. სწორედ ამ დღეს უწმინდესისა და უნეტარესის ლოცვა-კურთხევით, ერთი-ერთზე შემდგარი ეს შეხვედრა, ძირითადად ეხებოდა ორმოცი წლის წინ ჩემ მიერ შიომღვიმის მონასტრის ღვთისმშობლის ეკლესიიდან გატაცებული წმინდა ბარძიმის გადარჩენის ფაქტს. აგრეთვე საზღვარგარეთ საქართველოს საზოგადოებისათვის ნაკლებად ცნობილ საეკლესიო ხუროთმოძღვრულ ძეგლებს. მათ შორის, უპირველესად მოსკოვში, ვსესვიატსკოეს ტაძარში დასვენებულ ორ საუკუნოვან წმინდა ნინოს, მეფე თამარის და დარეჯან ბაგრატიონის ხატებს.

ბიძინა გეგეშიძე

ივუზუნაჲენ ქაშუეთის ზარაზი

რუსთაველის გამზირზე ბევრი გამვლელი მოუხიბლავს ქაშუეთის სილამაზეს და ვინ იფიქრებდა, მომაჯადოებელი ჩუქურთმებით, ლადო გუდიაშვილის ფრესკებით დამშვენებულს და საქართველოს ქებად ცამდის აზიდულ ტაძარს კიდევ თუ რამე აკლდა.

ჰკლებია კი: კერძოდ, ნიკორწმინდის, გუდარეხის, სვეტიცხოვლის, სიონის, გრემის, შუამთის, ალავერდის, შიომღვიმის, ხობის, საფარის და სხვა ხელთუქმნელი ძეგლების დარად არ გააჩნდა მართლმადიდებელ ეკლესიებში ლოცვისათვის მომნოდებელი სამრეკლო, საიდანაც ზარების ხმა ნუგეშის, სიფრთხილის და იმედის მომნიჭებელ ჰიმნივით ისმოდა. და არა მარტო წირვისათვის, სამრეკლო ომების დროსაც მხმობელის როლს ასრულებდა. ხალხს აფრთხილებდა, თავი მოეყარათ და

საერთო ძალით გაელაშქრათ შემოსეული მტრების წინააღმდეგ.

თამარ მეფე შამქორის ბრძოლის წინ ფეხშიშველი გამარჯვების ლოცვას აღავლენდა მეტეხის ტაძრის სამრეკლოში.

და აი, დადგა დრო შენების, — მუხიანის, საავიაციო წარმოების და გლდანის ტერიტორიებზე ეკლესიების ამგების, ქაშუეთის დეკანოზის ელიზბარ ოდიშვილის ძალისხმევით და ლოცვა-კურთხევით გასულ წელს, აპრილში, მის მიერ დანყებულ ქაშუეთის სამრეკლოს მშენებლობა დასასრულს უახლოვდება. მთავრდება აგრეთვე სამრეკლოს გარემოს კეთილმოწყობითი სამუშაოებიც. პირველ რიგში, აღიკვეთა მიწისქვეშა წყლების მოქმედება, რაც ტაძრის საძირკვლებს საშიშროებას უქმნიდა. ეზოს გაუკეთდა ლამაზი ღობე. უსახური, ერთსართულიანი დროებითი საცხოვრებელი სახლების, ფოტო-ატელიეს, სამკერვალო და საამკინძაო საამქროების ნაცვლად აიგო მღვდლების, საკვირაო საეკლესიო სკოლის და გაჭირვებულთა დასაპურებელი შენობები.

შეიცვალა 1991-92 წლებში რუსთაველის გამზირზე ქართველების მიერ ერთმანეთის ხოცვა-ჟლეტის დროს ტყვიით დაცხრილული ტაძრის სახურავი. რესტავრაცია გაუკეთდა დაზიანებული გუმბათიდან ჩამოშვალ წვიმის წყლებისაგან დაზიანებულ ფრესკებს და ნატყვიარ კედლებს, მის ორნამენტებს და ჩუქურთმებს.

რასაკვივრელია, მამა ელიზბარი ყველაფერ ამის გაკეთებას მარტო ვერ შეძლებდა. ამ ღვთიური საქმის კეთებაში მას გვერდში უდგა და დღესაც დიდ საქმეს აკეთებს პროექტის ავტორი, ცნობილი ხუროთმოძღვაირაკლი მოსულიშვილი. მამა ელიზბარს წამოეშველნენ აგრეთვე მორწმუნე ახალგაზრდები, რომლებიც ქალაქის სხვადასხვა უბნიდან სამშენებლო მასალებს ეზი-

დებოდხეხ, ენოდხეხ ფიზიკურ ძროძას, თავდადებულად იღვანეს ქვის მთლელებმა. მათ მიერ დმუშავებული ბოლნისის ტუფით შეიმოსა სამრეკლოს კოშკი, ხოლო ტრადიციული ქართული ორნამენტიტა და ჩუქურთმებით მიქარგ-მოქარგეს სამრეკლოს ოთხივე კედელი, სარკმელები და სამლოცველოს მთავარი კარი.

დეკანოზმა ელიზბარ ოდიშვილმა დასძინა: ღვთის მადლიტა და საქართველოს პატრიარქის, უნმინდესისა და უნეტარესის ილია მეორის ლოცვა-კურთხევით ისევ და ისევ ვუბრუნდებით იმ ძლიერ ფესვებს, ჩვენი წინაპრების იმ დიდ რწმენას, რომელმაც გადაარჩინა საქართველო, რომელმაც გადაგვარჩინა ჩვენ ყველანი.

ამდენად, დიდად სასიხარულოა, რომ რწმენის გადასარჩენად საეკლესიო ლოცვებს, დღესასწაულებს საქართველოში ქაშუეთის ზარების გუგუნიც შეუერთდება.

ბიძინა გეგეშიძე

„ახალი თაობა“, 31 იანვარი, 1999.

სპარტაკ ბალაშვილმა მაჩუძა ხევისბერ
გოჩას როლში გადაღებული თავისი პორტრე-
ტი წარწერით:

„სახსოვრად ბიძინა გეგეშიძეს, ნიჟნად
გაუ-ხუნარი მემოზრობისა.

სპარტაკისაგან
1967 წელი.

სილოვან ნარიმანიძის ნიგნი მისივე ავტობრა-
ფით:

„ბატონ ბიძინა გეგეშიძეს, ცნობილს თავისი კაი მა-
მულიშვილობით, ჟურნალისტური მოღვაწეობითა და
განსწავლელობით.

პატივისცემით სილოვან ნარიმანიძე.
22 ივნისი, 1999 წელი.

არმაზ სანებლიძე - „ნაყოფისაგან საცნაურ
არს სიკეთე ხისაი“.

„ბატონ ბიძინა გეგეშიძეს! შესანიშნავ ადამიანს, მშ-
ვენიერ ავტორს, რომლის ნაკალმარი ყოველთვის ალა-
მაზებდა „საქართველოს რესპუბლიკას“.

არმაზ სანებლიძე.
11 მარტი. 2006 წელი.

მიხეილ თუშანიშვილი - „რეჟისორი თეატრი-
დან წავიდა“.

ავტოგრაფი: „კეთილ და საყვარელ ბ-ნ ბიძინას!

მიხეილ თუმანიშვილი.

30 დეკემბერი, 1989 წელი.

ფარსადან თოფურიას - „ეს გზა „თბილისზე ბადის“. (ქართველი ჟურნალისტები). 14 გვერდზე ბიძინა გეგეშიძე სურათით.

თბილისი. გამომცემლობა „სამშობლო“.

ოთარ ხუციშვილი - „ეძვნება ფარსადან თოფურიას“.

„ცნობილმა ჟურნალისტმა ფარსადან თოფურიამ წიგნი კი გაამზადა გამოსაცემად, მაგრამ მის დაბადებას, არსთა გამრიგის უცაბედი სტუმრობის გამო, ველარ მოესწრო. მარადიულ სამყოფელში გამგზავრების წინ ფარსადანი **თავის განუყრელ მეგობარს ბიძინა გეგეშიძეს უხმო** და მისთვის ჩვეული მორიდებით სთხოვა — ვიცი, დიდად დალხინებული არცა შენ ხარ, მაგრამ იქნებ არ დაიზარო და ჩემი მოკრძალებული ნაღვანი შთამომავლობას შემოუნახოო.

ბატონ ბიძინა გეგეშიძეს, წიგნსა და მეგობრებზე შეყვარებულ პიროვნებას, დარწმუნებული ვარ, ფარსადანს რომც არ ეთხოვა, ამ საქმისათვის თავის მობმა ისედაც არ დაეზარებოდა. აკი არც დაიზარა...“ (ნაწყვეტი რეცენზიიდან).

გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“. 5 ივლისი. 2007 წელი.

ელგუჯა ლეხანიძე - „ჰოი, დედანო, მარად ნეტარნო“...

ამონარიდი წერილიდან... „ამ ბოლო ხანს წერილები აღარ ჩანსო, — ტელეფონზე მოკრძალებით მისაყვედურა ჩვენი გაზეთის მუდმივმა მკითხველმა ბიძინა გეგეშიძემ. სხვათა შორის, კალმის ფასი იმანაც ჩინებულად იცის და დროდადრო მშვენიერ წერილებსაც აქვეყნებს“...

გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“. 2007 წ. 12 მაისი.

ფარსადან თოფურიანი - „ქსპრომტი წიგნიდან „ფული არ მაქვს“. 2007 წ.

ბიძინა გეგეშიძეს
გარეთ გამო, ბიძინა,
მზემ შემოგრიჭვიტინა,
გაზაფხულმა იღვიძა
სასეირნოდ გვიბიძგა!

ფოტოსურათები რუბრიკით

„ყველას რაიმი აქვს სახსოვარი“

გალაკტიონი

„საქართველოს რესპუბლიკა“
სამშაბათი, 5 აპრილი. 2005 წელი.

„ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის გამოჩენილი მოღვაწე ვალერიან (ვალიკო) გეგეშიძე მეუღლესთან, ოლია კიკაჩიშვილთან ერთად. 1925 წელი.

მოგვანოდა შვილმა ბიძინა გეგეშიძემ.

❖ ❖ ❖

„საქართველოს რესპუბლიკა“
პარასკევი, 25 მაისი. 2001 წელი.

სამახსოვრო ფოტო დიდ გალაკტიონთან: ბიძინა გეგეშიძე (მარცხნივ), მამია დარჩია.

თბილისი, 1952 წელი.

ფოტოს ავტორია კომპოზიტორი სანდრო მირიანაშვილი.

სურათი მოგვანოდა ბიძინა გეგეშიძემ.

მთავარი რედაქტორი არმაზ სანებლიძე.

სარედაქციო კოლეგია: ალექო ასლანიშვილი, როლანდბასილაშვილი, გურამ გოგიაშვილი, ბონდო გულიაშვილი, გიორგი ლალიაშვილი, ბონდო მძინარაშვილი, რუსლან რუსია, სპარტაკ ქობულია, ბექა ქეცია, ოთარ ხუციშვილი.

„საქართველოს რესპუბლიკა“
ხუთშაბათი, 21 დეკემბერი. 2000 წელი.

„ყველას რაიმი აქვს სახსოვარი“

1947 წელი, 19 აგვისტო. იოსებ სტალინი კრეისერ
„მოლოტოვზე“. მარჯვნივ ალექსეი კოსიგინი.
ფოტო მოგვანოდა ბიძინა გეგეშიძემ.

ბაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“.
19 აპრილი. 2005 წელი. სურათი რუბრიკით —
„ყველას რაიმი აქვს სახსოვარი“.

1923 წელს რეჟისორ ვლადიმერ ბარსკის მიერ გადაღებულ მხატვრულ ფილმში — „არსენა მარაბდელი“ სახალხო გმირის როლის ბრწყინვალედ შემსრულებელი, გარეგნობითა და ხასიათით მომხიბვლელი ვაჟკაცი გრიგოლ ჩეჩელაშვილი და მისი ერთადერთი ვაჟი, მეორე მსოფლიო ომის გამორჩენილი მოიერიშე მფრინავი, საბჭოთა კავშირის გმირი ოთარ ჩეჩელაშვილი.

მოგვანოდა ბიძინა გეგეშიძემ.

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA

მთავარი რედაქტორი
რუსლან რუსია.
მორიგე რედაქტორი
ალეკო ასლანიშვილი.

✘ ✘ ✘

სურათი რუბრიკით: „ყველას რაიმე აქვს სახსოვარი“.

„დიდ გალაკტიონთან ბიძინა გეგეშიძე.

კომპოზიტორ სანდრო მირიანაშვილის ფოტო. 1950 წ.

გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“. 2003 წელი.
30 სექტემბერი.

✘ ✘ ✘

სურათი: (ბიძინა გეგეშიძე, სიღნაღის ცენტრში აღმართულ, უკვდავი სიმღერების შემქმნელი სანდრო მირიანაშვილის ბრინჯაოს ბიუსტთან...

სურათი გადაღებულია 2008 წლის 16 მაისს თამარ მხეიძესა და რუსუდან გეგეშიძესთან ერთად ბოდბის ტაძარში წმინდა ნინოს საფლავზე სანთლების ანთებისა და ლოცვის აღვლენის შემდეგ). ბიძინა გეგეშიძე.

✘ ✘ ✘

„ყველას რაიმე აქვს სახსოვარი“

იმერეთის ერთ-ერთ ულამაზეს სოფელ მელაურში, ვალერიან გეგეშიძის კარმიდამოში 1903 წლის მაისში გაიმართა არალეგალური კონფერენცია, რომლის დელეგატთა სახეები შემოგვინახა წინამდებარე ფოტოსურათმა. მათ შორის არის ჭაბუკი კობა — იოსებ სტალინი (დგას ზემოდან პირველ რიგში, მარცხნიდან მეოთხე, ხელი აქვს დადებული მასპინძლის, ვალერიან გეგეშიძის მხარზე).

ფოტო მოგვანოდა ბიძინა გეგეშიძემ.

„საქართველოს რესპუბლიკა“

კვირა, 5 ნოემბერი. 2000 წელი.

**ბიძინა გეგეუძის
ერთი და იგივე
წერილები
სხვადასხვა გაზეთებში
(მოკლე ამონაწერები)**

✘ ✘ ✘

ბიძინა გეგეშიძე - „ვახტანგური კრემლის დიდ დარბაზში“

სახელგანთქმული მხედართმთავრების წინაშე გენერალსიმუსმა იოსებ სტალინმა და გენერალ პორფირე ჩანჩიბაძემ გერმანიის ფაშიზმზე გამარჯვების სადღეგრძელო „ვახტანგურად“ დალიეს.

— „წინსვლა“, 1970 9 მაისი, რედაქტორი ვაჟა ნიკოლაიშვილი

— „კომუნისტი“, 1973, 1 დეკემბერი, რედაქტორი გურამ გოგიაშვილი

— „ლენინის დროშით“, 1971, 1 დეკემბერი, რედაქტორი ავთონ გურგენიძე.

— „თბილისი“. 1998. 9 მაისი, რედაქტორი იოსებ ჭუმბურიძე.

✘ ✘ ✘

ბიძინა გეგეშიძე — „რას ვერჩიოთ ჯორჯიაშვილს“

(თბილისში ერთ-ერთი ცენტრალური ქუჩისთვის დიდი მამულიშვილის სახელის უსამართლოდ გადარქმევის შესახებ).

დაიბეჭდა სხვადასხვა გაზეთებში:

— „იბერია-სპექტრი“. 1977, 10 მაისი, რედაქტორი ირაკლი გოცირიძე.

— „ხმა ერისა“. 1998. 5 ოქტომბერი. რედაქტორი სტეფანე მხარგრძელი.

— „ქალთა გაზეთი“ 1999. 10 ოქტომბერი.

— „საქართველოს რესპუბლიკა“. 2006. 7 სექტემბერი. რედაქტორი რუსლან რუსია.

ბიძინა გეგეშიძე - „ნაპოლეონის მეგობარი ქართველი მამულში“

(ბონაპარტეს მიერ „რუსტამად“ მონათლული როსტომ რაზმაძე)

„თორემ მტრებს ისიც კი შვაშინებს ერთხელ ხმა-მალღა რომ ვითვბათ მარაგდა“. ლაღო ასათიანი

სურათი: მხატვარი დებრე, სურათზე ასახულია 1803 წლის 14 ივლისი. პარიზის ინვალიდთა სასახლეში ნაპოლეონის ხელით ლეგიონერის ორდენით მკერდდამშვენებული რუსტამი გასცქერის ორდენის მისაღებად რიგში მდგომ მარშლებს: ნეის, მიურატს, დაუს, მაკდონალდს და ოჟეროს.

სურათი პირველად გამოქვეყნდა გაზეთ „ალიაში“

— „ალია“. 1998. 24-25 ნოემბერი.

— „სამხედრო გაზეთი“. 1996. 22 ნოემბერი. რედაქტორი რაფიელ მამულაიშვილი

— „ახალი თაობა“. 1998. 6 თებერვალი. რედაქტორი ლალი ასლანიშვილი.

— „თბილისი“. 1998. 13 ოქტომბერი. რედაქტორი იოსებ ჭუმბურიძე.

— „სამყარო“. 1999. 25 სექტემბერი. რედაქტორი გელა ზაუტაშვილი.

ბიძინა გეგეშიძე - „შენღება ქაშუეთის სამრეკლო“

— „ლიტერატურული საქართველო“. 1998. 16 აპრილი. რედაქტორი თამაზ ნივნივაძე

- „თბილისი“. 1998. 19 მარტი. რედაქტორი იოსებ ჭუმბურიძე
- „ქართული კულტურა“. 1991. 17 აპრილი. რედაქტორი თემურ მეტრეველი
- „ახალი თაობა“. 1991. 20 აპრილი. რედაქტორი ლალი ასლანიშვილი.
- „კავკასიონი“ 1991. 25 მარტი. რედაქტორი

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე - „კიდევე ერთი სირცხვილი“

(ლადო კეცხოველი მისმა შთამომავლებმა მეორედ მოკლეს)

ალექსანდრეს ბაღში ვანდალების მიერ მისი ძეგლის გაცამტვერება და იქვე მდებარე ქუჩისთვის მისი სახელის გადარქმევა.

- „ახალი თაობა“. 1998 4 ოქტომბერი. რედაქტორი ლალი ასლანიშვილი
- „ქალთა გაზეთი“. 1999. 18 მაისი.
- „კავკასიონი“. 1998. 17 მაისი. რედაქტორი სოზარ სუბარი.
- „საქართველოს რესპუბლიკა“, 2000. 12 სექტემბერი. რედაქტორი არმაზ სანებლიძე.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე - „ღორაბის ტრიუმფი“

სპექტაკლი დიდი ქართველი მწერლის დავით კლდიაშვილის მოთხრობის მიხედვით კინომსახიობთა თეატრში. დამდგმელი რეჟისორი მიხეილ თუმანიშვილი

- „იბერია-სპექტრი“. 1998. 14 მაისი, რედაქტორი ირაკლი გოცირიძე.

- „ახალი თაობა“. 2000, 26 თებერვალი, რედაქტორი ლალი ასლანიშვილი.

- „სამყარო“. 2000, 4-17 აპრილი, რედაქტორი გელა ზაუტაშვილი.

- „ასავალ-დასავალი“, 2001 -- ოქტომბერი, რედაქტორი ლაშა ნადარეიშვილი.

ბიძინა გეგეშიძე — „მივდივარ მივყვები და ასე მგონია“

დიდი ქართველი კომპოზიტორი სანდრო მირიანაშვილი (სურათით).

- „ახალი თაობა“. 1999, 18 აპრილი. რედაქტორი ლალი ასლანიშვილი.

- „თბილისი“ 1998, 28 ივლისი, რედაქტორი იოსებ ჭუმბურიძე.

სანდროობის მოლოდინში

- „ჯორჯიან თაიმსი“, 1998, 9 მაისი.

ბიძინა გეგეშიძე - აქაც კანი კაცნი იყო, იმ ნათელი დაადგესა.

(ლეგენდარულ სპარტაკ ბალაშვილამდე, 1923 წელს, კინოფილმ „არსენა მარაბდელში“ სახალხო გმირის ბრწყინვალედ შემსრულებლის, ქართული ეკრანის რაინდის გრიგოლ ჩეჩელაშვილისა და მისი ერთადერთი ვაჟის საბჭოთა კავშირის გმირის, მამასავით მოხდენი-

ლი და მეტად პოპულარული ვაჟკაცის ოთარ ჩეჩელაშვილის შესახებ)

- „ექო დაიჯესტი“. 2000 წ. 20 იანვარი.
- „ახალი თაობა“. 1999 4 იანვარი, რედაქტორი ლალი ასლანიშვილი.
- „საქართველოს რესპუბლიკა“. 19 აპრილი, 2005 წელი. რედაქტორი რუსლან რუსია.
- „სამყარო“, 2003 წ. 15 მაისი. რედაქტორი გია ზაუტაშვილი.
- „ალია“, 2004 წ. 1 სექტემბერი.
- „თბილისი“, 2005 წ. 20 ოქტომბერი, რედაქტორი იოსებ ჭუმბურიძე.

ბიძინა გვგუშიძე - „ჩუმაღ, წარსულს, ჩუმაღ.“

სიყმანვილეში გალაკტიონ ტაბიძის და ვალერიან გეგეშიძის ურთიერთობის შესახებ

- „ახალი თაობა“, 1998 წ. 13 სექტ. რედაქტორი ლალი ასლანიშვილი.
- „ახალი ქართული გაზეთი“, 1998 წ. 17 ნოემბერი, რედაქტორი პაატა ნაცვლიშვილი
- „სოფლის ცხოვრება“, 1993 წ. 24 ივლისი, რედაქტორი ოთარ იოსელიანი
- „ექო და დაიჯესტი“ 2000 წ. 18 აპრილი.
- „ქუთაისი“, 1999 წ. 18 აპრილი, რედაქტორი ალექსანდრე შენგელია.

2000-2008 წლები წერილები, წიგნები.

ელგუჯა ლუბანიძე - „დავინახოთ და დავაფასოთ
სასწაული“

სურათი: ვალერიან გეგეშიძე.

გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“. 2000 წელი.
20 დეკემბერი.

ბიძინა გეგეშიძე - „ჩუმად წარსულო, ჩუმად“.

(გალაკტიონის და ვალერიანის შესახებ)

სურათი: დიდ გალაკტიონთან ბიძინა გეგეშიძე.

გაზეთი „ახალი თაობა“. 2001 წელი. 13 სექტემბერი.

ბიძინა გეგეშიძე — „უკვდავება“.

(მეორე მსოფლიო ომის გმირები კოტე ხოდაშნელი
(კონსტანდინიდი) და არკადი გეგეშიძე). მიეძღვნა გამარ-
ჯვების დღეს — 9 მაისს).

გაზეთი — „საქართველოს რესპუბლიკა“. 2001 წელი
9 მაისი.

ელგუჯა ლუბანიძე - „ჰოი, დედანო მარად ნე-
ტარნო“

(წერილი იწყება ბიძინა გეგეშიძით).

გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“. 2003 წელი. 12
სექტემბერი.

ბიძინა გეგეშიძე - „სანდროშის მოლოდინში“.
კვალი ნათელი

სურათი: დიდი გალაკტიონი „მერი“-ზე გენიალური მუსიკის შემქმნელი სანდრო მირიანაშვილი“.

გაზეთი „თბილისი“. 2003 წელი. 15 აპრილი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გვგუშიძე — „ბარდასულ დღეთა ათინათი“.

(დიანა პაჭკორია-თოფურია სურათის თანხლებით)

გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“. 2005 წელი. 25 ნოემბერი.

❖ ❖ ❖

ელგუჯა ლეხანიძე — „საკუთარ გულს მიენდეთ“.

ექლვნება ეთერ რუხაძეს.

სურათი: ეთერ რუხაძე შვილებთან და შვილიშვილებთან.

(მისი ავადმყოფობის პერიოდი)

გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“. 2005 წელი. 21 დეკემბერი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გვგუშიძე — „მივაგოთ კეისარს კეისრისა“.

(საქართველოს, მსოფლიოსა და ევროპის ჩემპიონი ჭიდაობაში მირიან ცალქალამანიძე.

გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“. 2006 წელი. 3 ნოემბერი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გვგუშიძე — „რაც კარგი ეძნას რუსისა შტიჰსა, ღმერთმა იმ რუსსვე ასაეცად მისცას“.

სურათი: წმინდა მარიამი ყრმით

გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“. 2006 წელი. 1 დეკემბერი.

ვლადიმერ ტაბიძე - „ეთერ რუხაძის ხსოვნას“

სურათი. გაზეთი „ახალი თაობა“ ვლადიმერ ტაბიძე. 2006 წე-ლი. 2 დეკემბერი.

„დიდი მოჭირნახული, დიდი მოამაგა“ მეგობრები, კოლეგები. (ეთერ რუხაძის ხსოვნას)

გაზეთი „ახალი თაობა“. 2006 წელი. 4 დეკემბერი.

ეთერ რუხაძე-გაბეშიძე

გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“. 23 დეკემბერი.

გიძინა გაბეშიძე - „უსაზღვრო სევდა“.

ეთერ რუხაძე-გეგეშიძის ხსოვნას. სურათით.

გაზეთი „ახალი თაობა“. 2007 წელი. 7-13 იანვარი.

გიძინა გაბეშიძე - „მაგრამ ხანგრძლივ ეს სოფელი გაახარებს ვინმეს, განა?“

ეთერ რუხაძე

„სასიქადულო მამულიშვილი, ახალი თაობის კეთილგონიერი აღმზრდელი, საქართველოს დამსახურებული ექიმი-სტომატოლოგი“.

ნიგნიდან — „უსაზღვრო სევდა“. 2007 წ.

გაზეთი „ახალი თაობა“. 2007 წელი. 30 ნოემბერი.

„მაგრამ ხანგრძლივ ეს სოფელი გაახარებს ვინმეს განა?“

(ეთერ რუხაძე ამ სამზეოს 2006 წლის 30 ნოემბერ
განერიდა)

წიგნიდან: „რაილა დარჩა წარსულის, დედის?“
გამომცემლობა „უნივერსალი“. 2007 წ.

❖ ❖ ❖

„ეთერ რუხაძე-გავაშვიძე“

მოსაგონარი. სურათით.

გაზ. „ახალი თაობა“ 2006 წ. 2 დეკემბერი

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „სიყვარულიდან უკვდავებამდე“
ეთერ რუხაძის ხსოვნას
გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“ 23 დეკემბერი,
2006 წ.

❖ ❖ ❖

„ეთერ რუხაძე ყველა ჩვენთაგანის გულში“

სურათით.

ახლობლები

წიგნიდან: „უსაზღვრო სევდა“.

გამომცემლობა „უნიტა“. 2007 წ.

❖ ❖ ❖

„მეგობრის ხსოვნას“ სურათით.

კოლეგები

წიგნიდან: გამომცემლობა „უნივერსალი“. 2007 წ.

ბიძინა გავაშვიძე, ოთარ ხუციშვილი

❖ ❖ ❖

„უსაზღვრო სევდა“ სურათით.

ეთერ რუხაძე-გეგეშიძე

გაზ. „ახალი თაობა“ 2007. 30 ნოემბერი ბიძინა გეგე-
შიძე

❖ ❖ ❖

„არ დაგივიწყებთ, ეთერ“
ნიგნიდან „რაილა დარჩა წარსულის, დიდის?“
„საქართველოს რესპუბლიკა“
ხუთშაბათი. 20 ივნისი. 2002 წელი.

❖ ❖ ❖

„სსოვნა დარჩენილი ბანძად - ეთერ რუხაძე“. ახ-
ლობლები. გფარავდეს ღმერთი!
ნიგნიდან: „რაილა დარჩა წარსულის დიდის?“

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძე — „რას ვერჩით ჯორჯიაშივლს?
სასტუმრო „თბილისის“ გვერდით მდებარე ქუჩის-
თვის ეროვნული გმირის სახელის უსამართლოდ გადარ-
ქმევის შესახებ.
გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“. 2006 წელი. 7
სექტემბერი.

❖ ❖ ❖

ოთარ ხუციშვილი:

„ბატონ ბიძინა გეგეშიძეს, ნიჭიერ კალმოსანს, ნიგ-
ნსა და მეგობრობაზე შეყვარებულ პიროვნებას, დარწ-
მუნებული ვარ, ფარსადანს რომც არ ეთხოვა, ამ საქმი-
სათვის თავის მობმა ისედაც არ დაეზარებოდა. აკი არც
დაიზარა, მეგობრის დანატოვარი წიგნი გამოსცა და მის-
ივე ხსოვნას უძღვნა.

გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“.
2007 წელი. 5 ივლისი.

❖ ❖ ❖

ნიგნები:

ბიძინა გავეშიძე - „დედა“.

გამომცემლობა „უნიტა“, 2008 წელი. თბილისი.

❖ ❖ ❖

„დრო“

(ნაწილი პირველი)

ფოტოსურათებით

გამომცემლობა „ქონოგრაფი“ 2001 წელი, თბილისი.

გვერდი: 272.

❖ ❖ ❖

„უსაზღვრო სევდა“

„ეთერ რუხაძის ხსოვნა — დარჩენილი განძად“.

წერილებისა და ფოტოსურათების კრებული.

გვერდი: 108.

გამომცემლობა „უნიტა“, თბილისი. 2007 წელი.

❖ ❖ ❖

„რაილა დარჩა წარსულის დიდის“

(ეთერ რუხაძე, ბიძინა გეგეშიძე)

წერილებისა და ფოტოსურათების კრებული.

გვერდი: 84.

გამომცემლობა — „უნივერსალი“

თბილისი. 2007 წელი

ბიძინა გეგეშიძე — „ბიზლიობრაზია“.
გამომცემლობა „უნივერსალი“. 2008 წელი, თბილისი.

გაზეთები:

„თბილისი“, „კომუნისტი“, „საქართველოს რესპუბლიკა“, „კავკასიონი“, „ახალგაზრდა კომუნისტი“, „სტალინელი“, „გამარჯვება“, „სამყარო“, „ლიტერატურული საქართველო“, „სახალხო განათლება“, „ახალი თაობა“, „ალია“, „იბერია სპექტრი“, „მალადიოჟ გრუზი“, „ასავალ დასავალი“, და სხვა გაზეთები თავიანთ ფურცლებზე სხვადასხვა თემებზე გამოქვეყნებულ ზღვა მასალას, ერთად თავმოყრილს — 19 წიგნად ჰკინძავს გამომცემლობა „უნიტა“ (თითოეული 150-150 გვერდია — ფოტოსურათებით).

ერთ-ერთ წიგნზე გაზეთ — „საქართველოს რესპუბლიკის 2005 წლის, 15 მაისის ნომერში მწერალი და ცნობილი ჟურნალისტი, ბატონი ელგუჯა ლებანიძე თავის ვრცელ ნარკვევში: „მართლაც უჩვეულო წიგნი“ — აღნიშნავს: „ეს წიგნი გეგეშიძეების ოჯახის ჩარჩოებში ვერ ეტევა. ის მთელი ქვეყნის ისტორიაა თავისი წარმატებით და წარუმატებლობით, სიხარულითა და ტკივილით. გაივლის დრო და მას უსაზღვრო ფასი დაედება...“

გაზეთ „ასავალ დასავალი“-ის რედაქტორს, ბატონ ლაშა ნადარეიშვილს.

„მატყუარა და სტალინი?“

თქვენი გაზეთის 2-8 ივნისის ნომერში ქალბატონ ნათია ლებანიძესთან საუბარში ისტორიკოსი სვიმონ

მასხარაშვილი დასძენს: „სააკაშვილმა 7 ნოემბერს ქვეყანა სახელმწიფოებრივი ნგრევისგან იხსნა“. არადა, პარლამენტის ტერიტორიაზე ათასობით შეკრებილ მოქალაქეების ოთხი მოთხოვნიდან თუნდაც ორი ყოფილიყო დაკმაყოფილებული. ნამდვილად არ შედგებოდა 7 ნოემბერი, არც ქაშვეთის ტაძარში სისხლის ღვრა, საკუთარი ხალხის წინააღმდეგ ქიმიური და სხვა სახის სანამლავისა და იარაღის გამოყენება, არც რუსთაველზე, რიყესა და მეტეხთან ახალი ბაზალეთიც გაიმართებოდა... და კიდევ: ბატონი სვიმონი ბრძანებს: „ოპოზიციამ არაერთხელ გამოიყვანა 150-200 ათასი კაცი, ამას არავინ უარყოფს, თუმცა, მაგ ციფრებს მე სკეპტიკურად ვუყურებ. ხალხის მოტყუება კი სულაც არ არის ძნელი! განა იოსებ სტალინი 200 მილიონ კაცს 30 წელი არ ატყუებდა?

არა, ბატონო სვიმონ, მატყუარა ქართველი გიგანტი სახელმწიფოს სათავეში 30 წელს ვერ გაძლებდა.

ერთადერთი „ტყუილი“ გენერალსიმუსს 1941 წლის 7 ნოემბრის პარადზე წამოსცდა: „ჩვენი საქმე სამართლიანია! გამარჯვება ჩვენ დაგვრჩება!“

ბატონი სვიმონის მასხარაობა იქით იყოს...

ამ „ტყუილს“ 1945 წლის 9 მაისს, რუსი ეგოროვისა და ქართველი ქანთარიას ხელით ბერლინში. რაიხსტაგის გუმბათზე, სტალინის გამოსახულებით გამარჯვების დროშის აღმართვა მოჰყვა.

ბიძინა გეგეშიძე

პროფესორი ოთარი იუზას ძე ზარდალაშვილი

საქართველოს სსრ სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ნიადაგმცოდნეობის, აგროქიმიის და მელიორა-

ციის სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტის განყოფილების გამგემ ოთარ იუზას ძე ზარდალაშვილმა შრომის წითელი დროშის ორდენოსანი საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის გაერთიანებულ სამეცნიერო საბჭოს საჯარო სხდომაზე დაიცვა სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხი თემაზე — „გამოკვლევები აზოტის ბალანსის დასადგენად საქართველოს მიწათმოქმედებაში“.

სსრ კავშირის უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროს არსებულმა უმაღლესმა საატესტაციო კომისიამ დაამტკიცა ო. ი. ზარდალაშვილის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მინიჭება.

გაზ. „სოფლის ცხოვრება“. 1973 წ. 5 ივნისი

ღირსეული მშობლების — საქართველოს სახალხო არტისტების იუზა ზარდალაშვილისა და ნადია სირბილაძის ღირსეულ შვილთან, აკადემიკოს ოთარ ზარდალაშვილთან 1948 წელს დაწყებული მეგობრობა, მჯერა, უფლის ნებით მომავალ წლებშიც გაგრძელდება.

ბიძინა გეგეშიძე,
2008 წელი, 20 ივლისი

**მიზანი, რომელიც
ერევნა სიკვდილს**

1931 წლის 14 იანვარს ვალერიან (ვალეკო) გეგეშიძის გარდაცვალების გამო — „კომუნისტი“, „ზარია ვოსტოკა“, „პრავდა“, „მუშა“ და სხვა გაზეთები აქვეყნებს ოჯახის, მეგობრების, ნათესავების, თანამებრძოლების, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის, ამიერ-კავკასიის სამხარეო კომიტეტის, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის და მისი ყველა ფაკულტეტის სამგლოვიარო განცხადებებს, ნეკროლოგებსა და გამოსათხოვარ წერილებს.

რა თქმა უნდა, ამ წუთისოფლიდან ადრე წასულ კაცს ხსენება და პატივი არც შემდეგ მოკლებია. მისი სახელი სამტრედიის ერთ-ერთ ცენტრალურ ქუჩას მიეკუთვნა, ხოლო სახლი სადაც დაიბადა და აღიზარდა დაიდგა მოქანდაკე შლვა ზაუტაშვილის მიერ ბრინჯაოში ჩაომსხული ქანდაკება, სამტრედიის ქალაქის ცენტრში კი აღიმართა — ბაბუის მოსახელის, სამხატვრო აკადემიის კურსდამთავრებულის, ვალერიან (მამუკა) გეგეშიძის ხელით შექმნილი მხატვრული მემორიალი.

ამასთან, მთელი შვიდი ათეული წლების მანძილზე ჟურნალ გაზეთები, მათ შორის კალენდრები სისტემატურად აღნიშნავენ მისი გარდაცვალებისა და დაბადების თარიღებს, მოეწყო ტელე და რიდოგადაცემები, შეიქმნა მოკლემეტრაჟიანი დოკუმენტური ფირი; სხვადასხვა დასახელების წიგნებში, ჟურნალებში, კრებულებსა და ენციკლოპედიაში ქვეყნდება ნარკვევები, სტატიები და მემორიალური ხასიათის ნაწარმოებები, არც ქართული მასმედიის მედროშე გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“ 80 წელია არ ივინყებს თავისი მესაძირკვლის სახელს.

მასზე წერდნენ თანამებრძოლები:

ლექსანდრე (საშა) პაპავა, ვალერიან ვაშაკიძე,
შალვა ოდილავეაძე, მინა ხუჭუა, ანეტა კალაძე,
ნიკოლოზ კოპალეიშვილი, იასონ ხუჭუა,
ბარონ ბიბინეიშვილი, პორფილე შენგელია,
სპირდონ კიკაჩეიშვილი, ფატულია ხარებავა,
მალაქია ტოროშელიძე, ნესტორ გეგეია.

მეცნიერები:

ვარლამ ესაიაშვილი, ვარხატნ ქარუმიძე,
სოფიო ბერიძე, დავით ჯიქია,
ნინო სტეფანიშვილი, გიორგი მერკვილაძე,
ტრიფონ რუხაძე, დევი სტურუა,
ზინაიდა გეგეშიძე, როინ მეტრეველი,
ზაქრო შველიძე, ვახტანგ ჯანჯღავა.

✘ ✘ ✘

ჟურნალისტები:

ელგუჯა ლებანიძე, ოთარ ხუციშვილი
ფარსადან თოფურია, რუსუდან ნიკურაძე
გიორგი კაჭკაჭიშვილი, ავთონ გურგენიძე
ბორის ლომაია, ვახტანგ ნიკოლეიშვილი
ივერი ტაბიძე, გიორგი ხაბეიშვილი
შალვა გულუა, ბიძინა გეგეშიძე

✘ ✘ ✘

მერე: საქართველოს თავისუფლების დადგომის
პირველივე დღეებში ბევრი შეცდომა იქნა დაშვებული.
ლენინის, კიროვის, ფრუნზეს, კუიბიშევის, კალინინის,
ორჯონიკიძის, ყუბანოვის და სხვა, სამართლიანად დაგ-
მობილი ბოლშევიკების გვერდით, სახელოვანი ქართვე-
ლი მამულიშვილების ქუჩებისათვის სახელების გადარ-

ქმევაც მოჰყვა. მათ შორის აღმოჩნდა ვალერიან (ვალიკო) გეგეშიძეც.

მაგრამ საზოგადოების, აგრეთვე მწერალი ჟურნალისტების ოთარ ხუციშვილის, ელგუჯა ლებანიძის და ფარსადან თოფურიას საპროტესტო გამოსვლებმა წერტილი დაუსვა მიცვალებულთან მეზრძოლი „რაინდების“ უვიცობასა და თვითნებობას.

ბიძინა ვალერიანის ძე გეგეშიძე

2005 წელი

8 თებერვალი

❖ ❖ ❖

„ყველას რაიმე აქვს სამახსოვარი“

„ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის გამორჩენილი მოღვაწე ვალერიან (ვალიკო) გეგეშიძე მეუღლესთან ოლია კიკაჩიშვილთან.“

ფოტო მოგვანოდა შვილმა ბიძინა გეგეშიძემ

გაზეთი — „საქართველოს რესპუბლიკა“, 2005 წ. 5 აპრილი.

❖ ❖ ❖

ბიძინა გეგეშიძეს!

გახსენ ეს საქაღალდე,
რაიც ჩემს გულს აქ ვანდე
მიიღე და შეიტკბე,
როგორც ხსოვნა გულისა...
დროშებია ჩემი ტყე —
სიბრძნე-სიყვარულისა
იმ რაინდის, რომელსაც
ერქვა ვალერიანი...
მისი დიდი ცხოვრება
მთვარიანი, მზიანი
ისევ გვესხივოსნება
ლამაზ ალმებიანი.
თქვენ სალამი დროშებო,
სულის აგრიგალებავ!
ოცნებაო, სად მიხვალ
თავანკარავ, თავნებავ!
ჩამისახლდი უბეში, —
მე სიძულვილს გავრეკავ,
მაპოვნინე ნუგეში
და სიყვარულს დავნერგავ!

30 მარტი, 1981 წ. ს.ყ. სერგო ყურაშვილი.

საქ. კვ ცკ-ან არსებული პარტიის ისტორიის ინ-
სტიტუტი - სკკვ ცკ-თან არსებული მარქიზმ-ლენ-
ინიზმის ინსტიტუტის ფილიალი

რევოლუციური მოძრაობის მოღვაწენი საქართველოში

(ბიოგრაფიების კრებული)

სახელმწიფო გამომცემლობა

„საბჭოთა საქართველო“

თბილისი

1961

ამ ანტიკვარული სერიით გამოცემულ წიგნში ი. ტალინის, ლ. კეცხოველის, ს. წულუკიძის, მ. ცხაკაიას, საშა გეგეჭკორის, სერგო ქავთარაძის, ვ. სტურუას, რაჭდენ კალაძის, ბარონ ბიბინეიშვილის, თ. ჟღენცის გვერდით წარმოდგენილია ვალერიან (ვალიკო) გეგეშიძის პორტრეტი და ვრცელი ბიოგრაფიული ნარკვევი. ბიძინა გეგეშიძე 2008. 12 სექტემბერი.

ბიძინა გეგეშიძე
2008. 12 სექტემბერი

**პროგრამა
პირველი არხი**

**„სამშობლოს ერთგული
გამულიშვილი“**

ვალერიან გეგეშიძე
1985 წელი

ტელევიზიით 21 ივნისს, 18.45

ისტორიას შემოუნახავს სახელი მრავალი გმირისა, რომლებიც თავს არ ზოგავდნენ ჩვენი კეთილდღეობისათვის, თავისუფლებისა და უკეთესი მომავლისათვის ბრძოლაში. მათ რიცხვს მიეკუთვნება ვალერიან გეგეშიძე.

ვ. გეგეშიძეს მშობლები რევოლუციურად განწყობილი გლეხები იყვნენ და მათი ბინა დასავლეთ საქართველოს რევოლუციური მოძრაობის ცენტრის საბრძოლო შტაბს წარმოადგენდა. სადაც ხშირად იმართებოდა არალეგალური კრებები — მიხა ცხაკაიას, მალაქია ტოროშელიძის, ბარონ ბიბინეიშვილის, ვანო და გიორგი სტურუების, გიორგი თელიას, პორფირე შენგელიას და სხვათა მონაწილეობით 1905 წელს გეგეშიძეების ოჯახში გაიმართა კონფერენცია, დელეგატების წინაშე სიტყვით გამოვიდა ი.ბ. სტალინი.

დევი სტურუა:

ბატონ ბიძინას!

„ბატონო ბიძინა, ამ დღეებში თქვენი სახელოვანი მამის, ვალერიან გეგეშიძის დაბადების 90 წლისთავთან დაკავშირებით, მისი მიმზიდველი ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ამსახველი ვრცელი ნარკვევი გამოქვეყნდება გაზეთ „კომუნისტის“ უახლოეს ნომერში (სურათით).

დევი სტურუა.

1986 წელი, 24 მარტი

ვალერიან გეგეშიძის შესახებ

1975 წელი

გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“ — „ისტორიული ადგილები“. წიგნში მითითებულია გეგეშიძეების ოჯახი, სადაც ტარდებოდა არალეგალური კრებები და კონფერენციები.

ფარსადან თოფურია — „რევოლუციის ჯარისკაცი“ (სურათით)

(ვალერიან გეგეშიძის 80 წლისთავის გამო) გაზეთ „კომუნისტი“. 23 მაისი. 1975 წელი

გაზეთი „კომუნისტი“ 1976წ.

ამონარიდი სპირდონ კიკაჩიშვილის ნეკროლოგიდან:

„სპირდონ კიკაჩიშვილი ვანო სტურუასთან და ვალერიან გეგეშიძესთან ერთად ხელმძღვანელობს სამტრედიის ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობის ორგანიზაციის ჩამოყალიბებას“.

გაზეთი „კომუნისტი“. 1976წ. 3 ივნისი, „ისინი იბრძოდნენ სამშობლოს ბედნიერებისათვის“.

ინფორმაციასთან ერთად დასტამბულია სტენდის სურათიც. მასზე გამოსახული მამულიშვილების სურათების რიგი იწყება ვალერიან გუგუშვიტით.

სამტრდიის რაიონის მშრომელთა მოთხოვნა მელაურში გუგუშვიტების სახლში მუზეუმის მოწყობის შესახებ.

1977 წელი 27 ივლისი

საბჭოთა კავშირის რევოლუციის მუზეუმის დირექტორის მ. მიცკევიჩის მადლობის წერილი ვალერიან გუგუშვიტს, ცარიზმის წინააღმდეგ დაუცხრომელი მებროლის სამსონ ნითელიშვილზე მის მიერ დაწერილი ნარკვევის მუზეუმში გაგზავნისათვის.

11 დეკემბერი, 1929 წელი 3161 ტვერის ქ. 59

ანეტა კალაძე — მოგონება იოსებ ჯუღაშვილის სოფელ მელაურში ყოფნის შესახებ. სადაც იგი დასავლეთ საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული პარტიის კონფერენციაზე 1905 წლის მაისში სიტყვით გამოდის.

(ამ მოვლენასთან დაკავშირებით გუგუშვიტების ოჯახში 1955 წელს დაიდგა და დღესაც არსებობს მარმარილოს დიდი მემორიალური დაფა) 1999 წ.

სიმონ ჯანაშიას სახელობის საქართველოს მუზეუმი.

საქართველოს გამოჩენილ ადამიანებთან ერთად სტენდებზე გამოფენილია ვალერიან გუგუშვიტის მოღვაწეობის ამსახველ მასალები ფოტოსურათით.

1967 წელი

ბორის ლომაია, გიორგი კაჭკაჭიშვილი — „დედაქალაქის ლენინის რაიონი“ გვერდები წიგნიდან 19 და 16 „...მათ ფეხზე ადგომით პატივი სცეს ვალერიან გეგეშიძეს, არაქელა ოქუაშვილს, საშა ობოლადეს.“

დარბაზი მონივნებით ქედს იხრის ზაქრო ჩოდრიშვილის, მიხა ბოჭორიძის, ვანო სტურუას, ვალერიან გეგეშიძის, გიორგი თელიას, ზაქრო ტეგეტაშვილის ალექსი ზაკომოდინის და ამბაკო კოპალეიშვილის ნათელი ხსოვნის წინაშე.

დარბაზის ფოიეში დიდ სტენდზე სტალინის, კალინინის, გორკის, სტურუას და სხვათა სურათებს შორის გამოფენილია ვალერიან გეგეშიძის ფოტოც.

სერგო გამბაროვი — „ვალერიან გეგეშიძე“. გაზეთი „ზარია ვოსტოკა“ 1968 წ. 16 თებერვალი.

პროფესორი ზაქარია შველიძე — „ანთებული გული“ (ვალერიან გეგეშიძე).

სურათით. გაზ. „სოფლის ცხოვრება“, 1968, 18 სექტემბერი.

პროფესორი დავით ჯიქია „ვალერიან გეგეშიძე“ გაზ. „თბილისი“, 21 ოქტომბერი.

ლეონინა პაპავა — „ვალერიან გეგეშიძე“

გაზ. „ნინსვლა“

1968 წ. 26 ოქტომბერი.

ალექსანდრე კვანტალიანი — „სიცოცხლე ხალხისათვის“ (ვალერიან გეგეშიძე)

გაზ. „ნინსვლა“

1968 წ. 28 ოქტომბერი

ნინო სტურუა „შეკრება ვალერიან გეგეშიძის ოჯახში“

შეკრებაზე მოსწავლე ახალგაზრდობას შეხვდა ვალერიან გეგეშიძის დაკვალიანებული, საბჭოთა კავშირის გმირი, პოლკოვნიკი არკადი გეგეშიძე.

გაზ. „ნინსვლა“, 1970 წელი 7 ნოემბერი.

პროფესორი ტრიფონ რუხაძე — „სირბისტრო რუხაძე“

„ვალერიან გეგეშიძე“

გაზ. „ნინსვლა“. 1970 15 ნოემბერი

ნოდარ კობრეიძე — საუკუნის თანატოლი (ქ. სამტრედიის 100წელი)

სტატიაში გამოჩენილ თანამემამულეთა შორის დასახელებულია ვალერიან გეგეშიძეც. გაზ. „ნინსვლა“. 28 ნოემბერი, 1970წ.

ელენე სერგოს ასული მიცკევიჩი — „ტეტრად რევოლუციონერა“ (სერგო ივანეს ძე მიცკევიჩი) (შევიძი-

ხე ძოსკოვძი, რევოლუციის ძუზუძი 1970 ხლის იახვარში ეთერისთან ერთად ყოფნის დროს).

მინანერი: ამ „ტეტრადის“ ავტორი (რომელიც გამომცემლობა „პრავდამ“ 1970 წელს დასტამბა) ქალბატონ ელენეს მამა გამოჩენილი სახელმწიფო მოღვაწე, ვალერიან გეგეშიძეს თავის ოფიციალურ წერილში მადლობას უხდის მუზეუმში სამსონ წითელიშვილზე დაწერილი წიგნისა და დიდი მამულიშვილის პორტრეტის გაგზავნისათვის.

❖ ❖ ❖

გაზეთ „წინსვლის“ სარედაქციო წერილი. 1970. 28 ნოემბერი.

წერილში საუბარია სამტრედიის რაიონის გამოჩენილი შვილების, მათ შორის ვალერიან გეგეშიძის შესახებ.

❖ ❖ ❖

პროფესორი ტრიფონ რუხაძე — „სამშობლოს ერთგული შვილი“. (ვალერიან გეგეშიძე), გაზ. „წინსვლა“ - 1971 წ. - 30 ნოემბერი.

❖ ❖ ❖

პროფესორი ზაქარია შველიძე — „სტუდენტები რევოლუციის ბრძოლის შუაგულში“.

(ვალერიან გეგეშიძის თაოსნობით თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში კომუნისტური ორგანიზაციის დაარსების ისტორიის შესახებ).

გაზ. „თბილისი“. - 30 ნოემბერი.

❖ ❖ ❖

ნიკოლოზ (კოლიჩკა) კოპალეიშვილი — „ვალერიან (ვალიკო) გეგეშიძე“

გაზ. „ნინსვლა“. - 1975 წლის. - 5 იანვარი

სპირდონ კიკაჩიშვილი — „რევოლუციონერთა შტაბ-ბინა“

სურათები: ვალერიან გეგეშიძე — მისივე ბრინჯაოს ბიუსტი და მემორიალი და გეგეშიძეების ისტორიული ოდასახლი.

გაზ. „ლენინის დროშა“ (ოზურგეთი) გაზეთი დაიბეჭდა ცარცის ქალაქში. - 1971 წ. - 24 აპრილი

რედაქტორი ავთონ გურგენიძე

**ნიკოლოზ კოპალეიშვილი — „იოაკიმე ზამთარაძე“
„ვალერიან გეგეშიძე“**

გაზ. „ნინსვლა“. - 1971 წ. - 14 მაისი

ნოდარ კობრეიძე — საქართველოს კპ სამტრედიის რაიკომის პირველი მდივანი. — „ვალერიან გეგეშიძე“.

გაზ. „ნინსვლა“. - 14 მაისი.

გიორგი კაჭკაჭიშვილი „ნათელი მომავლისათვის მე-ბრძოლი“

(ნაწყვეტი წერილიდან: მგზნებარე რევოლუციონერი, აგიტატორი და პროპაგანდისტი, ნაცადი პარტიული მუშაკი და ძვირფასი ადამიანი, აგრეთვე ვალერიან გეგეშიძე იყო ბრწყინვალე ორატორი და ხალხის ერთგული შვილი)

გაზ. „თბილისი“. - 1971 წ. - 18 მაისი.

რედაქტორი ოთარ იოსელიანი.

იასონ ხუჭუა — „ჩვენი პირველი ენთუზიასტები“

სტატიაში საუბარია ვალერიან გეგეშიძის მიერ სამ-შობლოს წინაშე განეული ღვანლის შესახებ. ამასთან გაზეთში გამოქვეყნებულია მელაურელი ახალგაზრდა კოლმეურნეთა ფოტოსურათი.

მასზე გამოსახულნი არიან ვალერიან გეგეშიძის და ივლითი და ძმა ვასო

გაზ. „წინსვლა“. - 1971 წ. - 1 სექტემბერი

იასონ ხუჭუა - მოგონებები წარსულზე (ვალერიან გეგეშიძის შესახებ)

გაზ. „წინსვლა“. - 7 სექტემბერი

სპირდონ კიკაჩიშვილი — „მოსაგონარი“ (გაზ. „კომუნისტში“ ვალერიან გეგეშიძის მუშაობის პერიოდის შესახებ).

გაზ. „კომუნისტი“. - 1971 წ. - 25 დეკემბერი.

ნიკოლოზ კოპალეიშვილი — „წარსულიდან“ (ვალერიან გეგეშიძის შესახებ). ბიძინა გეგეშიძის კომენტარებით.

გაზ. „კომუნისტი“. - 1972 წელი. - 12 ივნისი.

სპირდონ კიკაჩიშვილი — „ჩვენც ვიზიემეთ“.

ქუთაისის საგუბერნიო ციხეში ვალერიან გუგუშვილის ინიციატივით პატიმრებმა მიხა ცხაკაიამ, ბარონ ბიბინეიშვილმა, ვალია ბახტაძემ, ალექსანდრე პაპავამ ერთ-ერთი პატიმრის საბნის წითელი სარჩული პატარა დროშებად გადააკეთეს და იზეიმეს პირველი მაისის დღესასწაული.

გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტი“. - 1972 წ. - 1 მაისი.

პროფესორი ზაქარი შველიძე — „ასე იბრძოდა“

(ვალერიან გუგუშვიძე)

1974 წ. 26 მაისი. გაზ. „კომუნისტი“

ბიძინა გუგუშვიძე — „გაუფრთხილდეთ ჩვენს ისტორიას, წინაპრების სახელს“

(ვალერიან გუგუშვიძის სახელობის ქუჩა)

გაზ. „სამყარო“. - 1999 წელი. - 14-26 ივლისი.

პროფესორი ზაქარია შველიძე — „ხალხთა მეგობრობისათვის მებრძოლი“

გაზ. „თბილისი“. - 1972 წ. - 5 ოქტომბერი.

ივერი ტაბიძე — „მიზანი, რომელიც ერევა სიკვდილს“

(ვალერიან გუგუშვიძის დაბადების 90 წლისთავისათვის)

გაზეთი „თბილისი“. - 1981 წელი. - 22 აგვისტო.

1985 წლი 1 ივნისს დაიბეჭდა აგერთვე გაზეთ „წინსვლაში“.

ბიძინა გეგეშიძე — „გამოფენა ოქტომბრის ქუჩაზე“

გამოფენა მიეძღვნა ლენინის რაიონის პარტიის რაიკომის პირველ მდივანს ვალერიან გეგეშიძეს.

1981 წელი

საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტი და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო.

დადგენილება 457 16 ივნისი, 1981 წელი

ქ. თბილისი

დაიდგას ეროვნული მოძრაობის გამოჩენილი მოღვაწის ვალერიან ფარნაოზის ძე გეგეშიძის ხსოვნის უკვდავსაყოფად მხატვრული მემორიალი, მისივე სახელობის ქუჩაზე მდებარე სკვერის ტერიტორიაზე.

საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი

ედუარდ შევარდნაძე

საქართველოს მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ზურაბ პატარიძე

/ტექსტი მინისტრთა საბჭოს გამომცემლობაში დაბეჭდილ ანტიკარული სერიით გამოცემულ წიგნიდან/

1981-1990 წლებში გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველოში“ (რედაქტორი მწერალი გურამ ფანჯიკიძე) დასტამბული მაგიდისა და კედლის კალენდრები, რომლებშიც სათანადო ტექსტებითა და სურათებით

შუახედი ვალერიან გეგეშიძის დაბადებისა და გარდაცვალების თარიღები.

„ხალხის ბედნიერებისათვის თავდადებული მებრძოლი“

სამტრედიის რაიონის მკვიდრ რევოლუციონერთა მოკლე ბიოგრაფიული ნარკვევები
ვალერიან ფარნაოზის ძე გეგეშიძე
გვვერდი 11-12
ნიგნის რედაქტორ-გამომცემელი ვაჟა ნიკოლეიშვილი. 1981 წელი.

ჟურნალი „საქართველოს ქალი“ 1982 წ.

რედაქტორი მრიკა ბარათაშვილი

„სამტრედია წინათ და ახლა“ (მთლიანად ეძღვნება)

საქართველოს კომპარტიის სამტრედიის რაიკომის პირველი მდივნის თამაზ იმედაძის წერილიდან:

1905 წლის მაისში სოფელ მელაურში, მომავალი რევოლუციონერის ვალიკო გეგეშიძის სახლში, სადაც ხშირად იმართებოდა არალეგალური კრებები მოეწყო დასავლეთ საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული ორგანიზაციების კონფერენცია, რომელზეც მენშევიკების წინააღმდეგ სიტყვა წარმოთქვა ი.ბ. სტალინმა. გვ. 6

ჟურნალისტი ლია კაკაბაძე „აქ ბევრია საამაყო“

„...სამტრედიის მკვიდრნი არიან ცნობილი რევოლუციონერები: ვანო და გიორგი სტურუები, შალვა

ელიავა, ვალერიან გეგეშიძე, გიორგი თელია, მარიამ
ორახელაშვილი, ლავრენტი ქართველიშვილი... გვ. 10

❖ ❖ ❖

რუსუდან ნიკურაძე — „ბედნიერად ვთვლი თავს...“

(ვალერიან გეგეშიძის პორტრეტი)

გაზ. „თბილისი“. 11 მაისი. 1983 წ.

რედაქტორი ნიკოლოზ ჯაში

❖ ❖ ❖

**სერგო ყურაშვილი — „ცხრაჯერ შემოკრული ზარი,
ანუ ცხრა დოკუმენტი მოგვითხრობს.“**

გაზ. „თბილისი“. 1985 წ. 3 ივნისი.

(ვალერიან გეგეშიძის დაბადების 90 წლისთავი)

სურათი: ფ. მახარაძე, მ. ჩოდრიშვილი, ვალერიან გე-
გეშიძე (დგას), მ. ცხაკაია, ვ. სტურუა

❖ ❖ ❖

სერგო ყურაშვილი „შვილიშვილის ხელით“.

წერილი ეძღვნება ვალერიან გეგეშიძის მხატვრული
მემორიალის (ბრინჯაოს პორტრეტი) გახსნას სამტრე-
დიაში მისივე სახელობის ქუჩაზე მდებარე სკვერის ტერი-
ტორიაზე.

გაზ. „კომუნისტი“. 7 ნოემბერი. 1985 წ.

მემორიალის აღმართვას აშუქებს აგრეთვე გაზეთი
„ნინსვლა“. პარალელურად გეგეშიძის ბრინჯაოს ბიუსტი
დაიდგა მელაურშიც. (მოქანდაკე შალვა ზაუტაშვილი).
ვანდალებმა ბიუსტი თურქეთის გზას გაუყენეს საქართ-
ველოში ჭირიანობის ჟამს (2000 წელს).

ბიძინა გეგეშიძე — „სანთლებად ანთებული ხსოვნა“

(ვალერიან გეგეშიძე, სამსონ ნითელიშვილი)
გაზ. „ნინსვლა“. 1987 წ. 7 იანვარი.

ბიძინა გეგეშიძე — „თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში 1918 წელს ვალერიან გეგეშიძის მიერ კომუნისტური უჯრედის დაარსების შესახებ“.

სურათი: ფ. მახარაძე, მ. ჩოდრიშვილი, ვალერიან გეგეშიძე (ცენტრში დგას), მ. ცხაკაია, ვანო სტურუა.
გაზეთი „ნინსვლა“. 1968 წელი. 12 სექტემბერი.

ვ. გეგეშიძის თანამებრძოლის ლევან არზუმელაშვილის შესახებ

კინოთეატრ „რუსთაველში“ 1975 წლის 11 მაისს მოეწყო მაცურებელთა შეხვედრა ეროვნულ განმათავისუფლებელი მოძრაობის გამოჩენილ მოღვაწესთან ლევან არზუმელაშვილთან. ძვირფას სტუმარს მიესალმა კინოთეატრის დირექტორი საქართველოს კულტურის დამსახურებული მოღვაწე ბიძინა გეგეშიძე.

გაზეთი „თბილისი“. 1975 წელი. 21 ივნისი

საინტერესო საღამო კინოთეატრ „რუსთაველში“.
საზოგადოებაშეხვედამეორემსოფლიოომისსახელოვან მონანილეებსა და ღვანლმოსილ ჟურნალისტებს ან-

ტოხ კელეხჯერიძეს, ვოვა ძაჭავარიას, ჰავლე კობრეძეს, გიორგი სიხარულიძეს და სერგო ყურაშვილს.

შეხვედრა-სალამო გახსნა საქართველოს კულტურის დამსახურებულმა მუშაკმა ბიძინა გეგეშიძემ. გაზეთი „თბილისი“, 1975 წელი, 9 მაისი.

სერგო ყურაშვილი — „ვალერიან გეგეშიძე“ (ლექსი).

„ლაპარაკობს და უჩვენებს თბილისი“ ტელეგადაცემა:

„ვალერინ გეგეშიძე“. 1985 წელი, 21 ივნისი (ხანგრძლივობა 30 წუთი ტელე გადაცემა შედგა ორჯერ) ხოლო რადიოთი სამჯერ.

ისტორიის, კულტურის და ძეგლთა დაცვის სამმართველოს უფროსი **საბჭოთა კავშირის გმირი, ხელოვნებათმცოდნეობის დოქტორი, პროფესორი ირაკლი ციციშვილი** საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თხოვს დადებითად გადანყვიტოს სამტრედიის რაიონის სოფელ მელაურში, ვალერიან გეგეშიძის სახლში მუზეუმის გახსნის საკითხი.

ტარიელ იაშვილი თეატრისა და კინოს მუზეუმის მეცნიერ-თანამშრომელი ადგენს რომ ვალერიან გეგეშიძემ თანამოაზრეებთან ერთად დააარსა დრამატული დასი „დემოსი“. (წყარო გაზეთი „ბრძოლა“ მუზეუმის არქივის ნომერი 191831. ტარიელმა ამ ცნობასთან ერ-

თად გადმომცა მუზეუმის არქივიდან მამაჩემის ვალერიან გუგუშვილის სურათის ფოტო ასლი (1987 წ.)

ბიძინა გუგუშვიძე, — „გამოფენა ოქტომბრის ქუჩაზე“

1972 წელი. 7 ნოემბერი. გაზ. „თბილისი“

„...ოქტომბრის ქუჩაზე, ნაძვების ხეივანში (რაიკომის შენობასთან)მონყობილ გამოფენასთან ყველა გამვლელი ჩერდება, ყველა აკვირდება იოსებ სტალინის, მიხა ცხაკაიას, მაქსიმ გორკის, მიხეილ კალინინის, ვანო სტურუას და ვალერიან გუგუშვილის სახეებს. სტენდს ამშვენებს მაქსიმ გორკის გამონათქვამი: „საქართველოს ბუნებამ და მისი ხალხის რომანტიკამ მე, მანანწალა ლიტერატორად მაქცია.“

საქართველოს კვ ცენტრალური კომიტეტი და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო

დადგენილება 457

1981 წლის 16 ივნისი

ქ. თბილისი

ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის გამორჩენილი მოღვაწის ვალერიან ფარნაოზის ძე გუგუშვილის ხსოვნის უკვდავსაყოფად დაიდგას მხატვრული მემორიალ ქალაქ სამტრედიის მისივე სახელობის ქუჩაზე მდებარე სკვერის ტერიტორიაზე.

საქართველოს კვ ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ედუარდ შევარდნაძე.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ზურაბ პატარიძე

ექვსი თვის მამუკა დიდი თეო
ბებოსთან, 1956.

ნთერ რუხაძე

მსოცხნიდან: ნინა ჯახიანი, ეთუი ლუხაძე, ვადუიონ
(მამუჯა) და ანგელინა ბეგეშიძეები, 1960 წ.

Չորրորդ խմբակը: Կարոտյան և Եսայասյան.
Երեւոյն ժամաօրնոյն Գրառ. 1 9 6 6 .

Երեւոյն խմբակը: Կարոտյան և Եսայասյան.
Գրառ յերեւոյն ժամաօրնոյն. 1 9 6 7 Ե.

მამუკა, ეთიხი

მამუკა და ბიძინა

ՅՈՒՆԻՔՈՅ / ԽԱՅԿ / ԹՎՈՂԹՈՐԾ
1974

ეთარი რუსაძე

მარცხნიდან: ვალერიან გეგეშიძე, გიორგი კვეციანიძე,
რუსუდან გეგეშიძე, ხუტა რუსაძე. 2008 წ.

ეთიხი და ჰაგაჩი ხუბო

მარცვნივ ეთიხი ხუბადი. 1959 წ.

ეთიხი, ხუბედიანი, ვარდიანი, ბიძინა

გურამი და პატარა ანი მისუცხი. მარჯვნივ ფოტო რუსადე.

ეთერი შვილებთან - მამუკასთან და რუსუდანთან.

ეთერ რუხაძე. 1950 წ.

ეთერ რუხაძე. 2005 წ.

ეთეი. 2003
ბიძინას ფოტო

ეთიარ რუსნაკი. 2004 წელი.

ეთეხი. 2003
ბიძინას ფოტო

მარცხნიდან: ეთერ რუხაძე, ნანა გეგეუძე. 2004 წ.

მარცხნიდან: ეთერ რუხაძე, ლილი რუხაძე. 2005 წ.

ეთელი ხუბაძე უღეგა-თანამშრომლებს შოიხს. 1998

2004 10/22

2004 10/22

2004 10/22

2004 10/22

2004 10/22

2004 10/22

2004 10/22

2004 10/22

ეთერი და ხუბინო, 2005 წ.

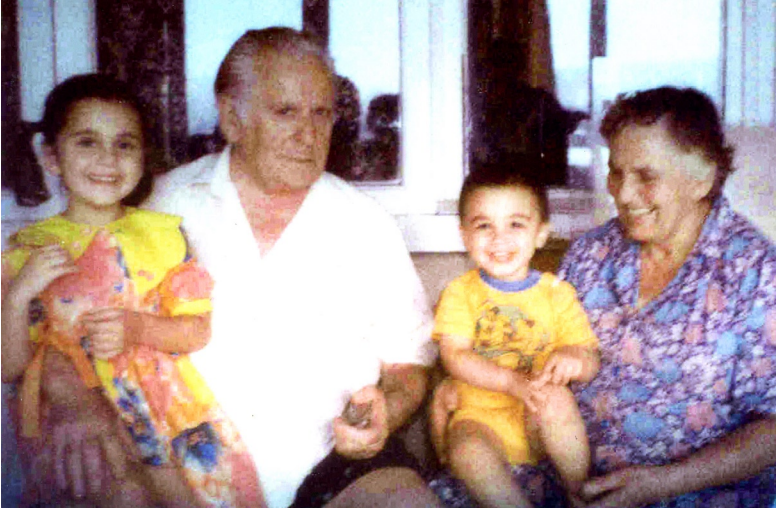

ბიძინა გვგუზიძე და ეთარ ლუხაძე
1954 წელი

ეთარ ლუხაძე და ბიძინა გვგუზიძე
2000 წელი

რუსუა, ბიძინა, მამუკა, ეთერი 1995

ეთერი და ბიძინა 1999

„რბილად დარჩიან მარსულის დიდის?“

ეთერ რუსაძე

გიგინა გვგენიძე

ფაბლენი

ეთერ ბრესვიანიძე

მიძინა გუგუშვილი

უსაზღვრო სევდა

თბილისი
2007

დიდი ჯიხაიშელი მოსე რუსაძის და
ჯიგთუბნელი ეთერ გოგიშვილის
ერთადერთი ქალიშვილი,
საქართველოს დამსახურებული და
ღვაწლმოსილი ექიმი

მომე რუსაძე

დაიბადა 1927 წლის 1 ნოემბერს

ამ წუთისოფელს კი გაეცალა
2006 წლის 30 ნოემბერს,
მამამთილის ვალერიან გუგუშვილის და
დედამთილის ოლია კიკაჩიშვილის ოჯახიდან.

ეთერ რუსაძე-გებეშვიძე

უცვაპ არ წახვედი... გა-
მომხვიდოვებდას მოვასწა-
რით, მოწყობებას და ჯერ
კიდეც შენს თხილ მკერდ-
ზე ცრემლდგის დაღვრას.
მერა საშუალომოდ განიხი-
ლო წუთისმოფლის დღესა
და ღამის, მას შემდეგ მერი
წელი გავიდა, თუშვა,
დღისაჲც კლიერ, ძალზე
კლიერ გეტანჯავს შენი
სიშორე. ვერა და ვერ დაგ-
ვიდდა აფორიანძეული
ჩვენი სულები. ცხონებუ-
ლი აქვთის გაუხუნარი,
მარტალიტივით ლამაზი
გამოთქვა შენც გასაღ-
ბება, შენც დააკლდი გა-
რემო-სივრცეს, უძვირფასეს
აღაშიანებს – მებოგრებს, ახ-
ლოგლებს, დიდმამის შვი-
ლებს, ნათესავებს, კოლეგა
ქვიშ-სტომატოლოგებს, საშე-
დისციპლო ინსტიტუტს და იმ
შინი 45-წლიანი მოღვაწეო-
ბის ღირსიულად დაგვანა-
ბელ სამეცნიერო საზოგადო-
ებას. დაბადდი მშობლიურ
ჭიხიანს, სათაშვანებელ თხი-
ლისს და კამფრულ საძმარ-
ველს.

შენი განუყოფელი ღვი-
ლი, სითბო და ალერსი სანატ-
რული გაუხდა ყველას: შვი-
ლებს, შვილიშვილებს, შვილ-
თაშვილებს, შვილუპილებს,
რომლებმაც ცხარე ცრემლ-
ებით გაგაცვილეს მარადისო-
ბისაჲნ მიგებულ გზაზე. ეს

გზა სიყვარულის გზაა, სიშ-
ვარული კი არ კვდება, არც
ფარმკრთალდება, არც ღმრს
ცნობს, არც სივრცეს, ორთავ
სოფელს ამთლიანებს, აში-
ტოშ მოგმართავ სააქაოდან.
შე ჯერ კიდეც აბაური შეიბ-
ლავს მზედები, ჯერ კიდეც
დამარა გზა და სავალი, რაღ-
ბან, სანამ ვარ, შენც ცოცხ-
ლოვ, ეთერ – ჩემი ცხონებრის
იასამანი.

მერა, როგორც დიდმა
მომსახემა შესქახა:
„წამოვალ, წამოვალ
საცხ ზინდა“

მჯერა, ჩემი იასამანი
იმ დამხვდება,
მწამს სულის უკვდავება.

ზვიონა გებეშვიძე

გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“, 22 ნოემბერი, 2008 წელი

გაზ. „ახალი თაობა“, 30 ნოემბერი, 2008 წელი

ახალი თარიღა

კვირიდან კვირამდე

30 ნოემბერი — 6 დეკემბერი, 2008

მთარ რუხაქა-გაგაუშიკა

უცებ არ წახვედი... გამომშვიდობებაც მოვასწარი, მოვერებაც და ჯერ კიდევ შენს თბილ მკერდზე ცრემლებს დაღვრაც. მერე გასაოცარი სიმშვიდით სამუდამოდ განერიდე წუთისოფლის დღესა და ღამეს. მას შემდეგ ორი წელი გავიდა, თუმცა, დღესაც ძლიერ, ძალზე ძლიერ გვტანჯავს შენი სიშორე, ვერა და ვერ დამშვიდდა აფორიაქებული ჩვენი სულები. ცხონებული პოეტის გაუხუნარი, მარგალიტივით ღამაზი გამოთქმა შენც გეკსადგება, შენც დააკლდი გარემო-სივრცეს, უჭირფასეს ადამიანებს — მეგობრებს, ახლობლებს, დედმა-

მიშვილებს, ნათესავებს, კოლეგა ექიმ-სტომატოლოგებს, სამედიცინო ინსტიტუტს და იქ შენი 45-წლიანი მოღვაწეობის ღირსეულად დამფასებელ სამეცნიერო საზოგადოებას. დააკლდი მშობლიურ ჯიხიაშს, სათაყვანებელ თბილისსა და ბედკრულ საქართველოს.

შენი განუძეორებელი ღიმილი, სითბო და ალერსი სანატრელი გაუხდა ყველას: შვილებს, შვილიშვილებს, შვილითაშვილებს, შვილობილებს, რომლებმაც ცხარე ცრემლებით გაგაცილეს მარადისობისაკენ მიმავალ გზაზე. ეს გზა სიყვარულის გზაა, სიყვარული კი არ კვდება, არც ფერმკრთალდება, არც ჟამს ცნობს, არც სივრცეს, ორთავ სოფელს ამოლიანებს. ამიტომაც მოგმართავ სააქაოდან. *მე ჯერ კიდევ აქაური მზიბლავს მზეები, ჯერ კიდევ დამრჩა ვ ზა და სავალი, რადგან, სანამ ვარ, შენც ცოცხლობ, ეთერ, — ჩემი ცხოვრების იასამანი.*

მერე, როგორც დიდმა მგოსანმა შესძახა:

„წამოვალ, წამოვალ, საცა ვინდა.“

მჯერა, ჩემი იასამანი იქ დამხვდება, მწამს სულის უკვდავება.

გიკინა გაგაუშიკა

වෙර සමනලනෙහි වෙර,
සෙසෙ පැවසුවාසෙ වෙරෙහි,
ආප සමනෙහි යාන,
ආප වෙරෙහි සමන,
ආප වෙරෙහි වෙර !

වෙර සමනෙහි, වෙර,
සෙසෙ ආප වෙරෙහි සමනෙහි
ආප වෙරෙහි සමනෙහි
වෙර වෙරෙහි වෙර,
ආප වෙරෙහි වෙර !
ඊ.ඊ.

**ბოღების
ხედვითაჲ**

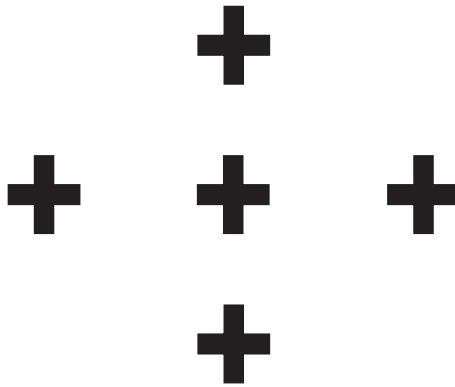
ეთიხ იუხაძის სამუქაშო განსახეუნებელი
ხეჩი

ბოძეშვილის ანდრეასი, ბიძინა 2009 წ.

უკეთილშობილესი ადამიანების,
ლუილა და ილიას განსახეურებელი. ყუჩია

შვილები, შვილიშვილები და
შვილთაშვილები

ქალბატონი ლეილა და ბატონი იროდი მოქია
ტალინი. 1989 წ.

**შიომღვიმის მონასტერი. „ცრემლის წყარო“.
მარცხნიდან: ჰატარა ანა და იროდი მოქიები, ჟანი ნიჟურაძე
1988 წელი.**

Իլյանը և Վաչագանը Երևանի Երևանի նշանակումը, 2004

Լեւոն Եղիշեանը եւ Եգիպտոսի արքայը

გუჩამი, ღიკა და ხესუდან მოქიეზი

რუსუდან გეგუშიძე
სანქტ-პეტერბურგი (ტუნიზგრაფი). 1967 წელი.

რუსუდან გგუზიძე. ტენისკორტი. 1967 წელი.

რუსუდან და მამული გეგუშიძე, ლენინგრადი, 1967 წელი.

ՆՅՈ ՆՈԺՈՆԵՆ ԾՆԾՆԱՏՈՂՆԵ.

..... 1997

ბიძინა ვაჟიშვილთან. 1950 წელი.

მარცხნიდან რუსუდან გეგაშვიძე
ოთარი და ნანა ყვიციანი.
ერთაწმინდის ტაძრის ეზოში, 1973 წელი.

მარცხნიდან: ლიკა, ანი, სალომე მოქიევი ,
ვოვა ტაბიძე და ბიძინა გეგეშიძე. წინანდალი -1999.

ეთერ რუხაძე შვილებთან და შვილიშვილებთან.
2004 წელი.

ზიო მღვიმე. 1967 წელი.
ეთარი და ბიძინა შვილაბთან -
მაგუასთან და რუსუდანთან.

ანი (ზემოთ) კლასელებთან

შვილიშვილები

„დრო თუ გვაბერებს დრო გვიბრუნებს
ახალგაზრდობას, როცა მოხუცი ბაბუის და ბებუის
გვერდით შვილიშვილები დადგება“

სალომე და ანი მოქიები,
რუსო და მამუკა გეგეშიძეები, 1996.

მამუკა გეგეშიძე. 1996 წ.

ლიკა მოქია 1998 წ.

წინანდალი. 1995 წელი.
ბიძინა შვილიშვილებთან (ანი, სალომე, ლიკა).

ანი გურამის ასული მოქია.

დიდი მსახიობი გიორგი გეგეჭკორი შვილიშვილებთან
და ანი მოქიასთან ერთად. სურათი გადაღებულია ბიძინა
გეგეშიძის მიერ 1991 წელს

ანი ჯვრის მონასტრის ფონზე. 1988 წ.

ანი და ბიძინა ბაბუ

წინანდალი. 1995 წელი.
ბიძინა შვილიშვილებთან (ანი, სალომე, ლიკა).

რუსო და მამუკა გეგუშიძეები

მამუკა (უმცროსი) ვალერიანის ძე გეგეშიძე.

წინანდალი. 1994 წ. მარცხნიდან: ანი მოქია, რუსუდან გეგეშიძე, ლიკა და სალომე მოქიები, ბიძინა გეგეშიძე, ვლადიმერ ტაბიძე

ეთერის ქალიშვილი რუსუდან გეგეშიძე და შვილიშვილები

რუსუდან გეგეშიძე შვილებთან:
ანი, სალომე და ლიკა მოქიებთან.
ქვემოთ ძმიშვილები: რუსუდან, მამუკა
გეგეშიძეები 1999

ქართული თეატრის კორიფეები - სოფიუო ჭიაურელი და
უოტე მახარაძე ჩემს შვილიშვილებთან.
(მარცხნიდან რუსუდანი, სალომე და მამუკა)

დიდი სიყვარული
მზია თაქთაქიშვილი, ნინი ქვეტენაძე.

დედა-შვილი: ანი და ნინი
ლონდონი, 2008 წელი

ბიძინა გუგუშიძე, ვლადიმერის ცაბიძე

Երևի. Մոտի სეჩასოյնის ყოճայ

ლიკა მოქია.

ლიკა მოქია,
მზია თაქთაქიშვილი,
ეთერ რუხაძე

ეთერი რუხაძე,
ვოვა ტაბიძე.

ანი და გიორგი

ბიძინა შვილიშვილ ნინისთან. 2007

ბიძინას პირველ შვილიშვილი ანი
ქალიშვილ ნინისთან ერთად. 2008 წ.

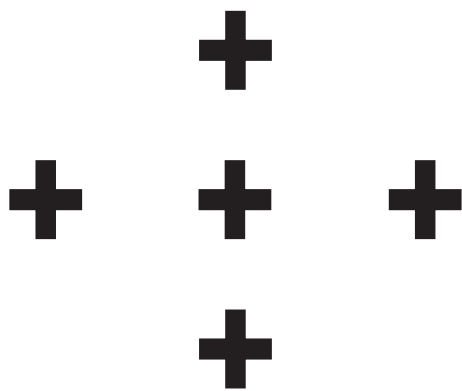

ნინო ბიძინა ბაბუსთან.
2007 წელი.

თამარ მხეიძე, ანი შოქია

2008 წ.

CPURC88 890P08

რა დამავიწყებს 200 წლის 28 მარტის ნათელ დღას, როცა საპატრიარქოს დიდ საგამგებლო დარბაზში მიმიღო სრულიად საქართველოს პატრიარქმა ილია მეორემ, თავისივე პირადი ინიციატივით. სწორედ ამ დღეს უწმინდესისა და უნეტარესის ლოცვა-კურთხევით, ერთი-ერთზე უემდგარი ეს შეხვედრა, ძირითადად ეხებოდა ორმოცი წლის წინ ჩემ მიერ შიომღვიმის მონასტრის ღვთისმშობლის ეკლესიიდან გატაცებული წმინდა ბარძიმის გადარჩენის ფაქტს. აგრეთვე საზღვარგარეთ საქართველოს საზოგადოებისათვის ნაკლებად ცნობილ საეკლესიო ხუროთმოძღვრულ ძეგლებს. მათ შორის, უპირველესად მოსკოვში, ვსესვიატსკოეს ტაძარში დასვენებულ ორ საუკუნოვან წმინდანინოს, მეფე თამარის და დარეჯან ბაგრატიონის ხატებს.

ზიძინა გეგეშიძე

Երեւան

Կ. Գ. Գրիգորյան

Կ. Գ. Գրիգորյան

1926
11 40 Գ

ՔԱՆԻ ԱՍԵՆԱՅԱՆԻ ԱՊՈՒՆ. ՃԱՌՈՇՅՈՒՆ 1940
ԵՐԵՎԱՆԻ ԳՐԱԳՐԱԿԱՆԱԳՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԱՊՈՒՆ ԿՈՄԻՏԵ
ԵՐԵՎԱՆԻ ԳՐԱԳՐԱԿԱՆԱԳՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԱՊՈՒՆ ԿՈՄԻՏԵ

ԵՐԵՎԱՆ, 2003 ՎՎՎՎ.

ՅԻ - ԲՈՅՈՒՆՆԵՐԻ.

Abraham
 in his 35th year

1892.

1929 Dec-1, 15 10/1/30
 2 L by 2 n. 1929 had full house
 1929 Dec. J. J. 1/1/30

ვალეკო და ოლია გეგეშიძეები შეიღებთან მედეასთან
(ცუციკო) და ბიძინასთან. 1927 წ.

ბიძინა გეგეშიძე
1942

ვალეკო:

— მინდა ბიძინა იმხელა დაეტოვო,
რომ დამიმახსოვროს...

1929 წ.

ცუციკო:

— შენ მაინც იცოცხლე ბიძინა
(გარდაცვალებამდე ერთი წუთით ადრე)

1936 წ.

ოლია:

— გაიზარდე ჩემო ერთადერთო შეილო ბიძინა, შენი
დის ცუციკოს, დედის და მამის სახელზე.

1940 წ.

ტეცა (ცეცა) გვიშვილი
1926-1936

დასრულდა საშუალო სკოლა და დაიწყო მუშაობა. დასრულდა
საშუალო სკოლა და დაიწყო მუშაობა. დასრულდა
საშუალო სკოლა და დაიწყო მუშაობა. დასრულდა
საშუალო სკოლა და დაიწყო მუშაობა.

ცეცა გვიშვილი ასული
გ ე გ ე შ ი კ ი ს

დასრულდა საშუალო სკოლა და დაიწყო მუშაობა. დასრულდა
საშუალო სკოლა და დაიწყო მუშაობა. დასრულდა
საშუალო სკოლა და დაიწყო მუშაობა. დასრულდა
საშუალო სკოლა და დაიწყო მუშაობა.

საქართველოს რესპუბლიკა

№ 149 ბუნებისათვის 29 იანვარი, 2012 წელი.

მალაზუა ლეხიანიძე

**იბრაჰიმთი, შინა
მალაზიანი ბუნებისათვის
ოჯახიდან ბადასა
მართობილი
ბიძინაა.**

ნარკვევიდან „ლეხიანიძის და ლეხიანიძის ხასწავლი“.
(გამ. საქართველოს რესპუბლიკა, 20 დეკემბერი, 2000 წელი).
დაბეჭდა ივრეთივე წიგნი: „ბედი მღვდარი“.

მამა არა მყავს
და არც დედა
ალერსის მთქმელი,
დაც გამიფრინდა,
ნადრევად გულის დამწველი...
და დავრჩი მარტო,
ვით ტირიფი
ტოტეზდახრილი.

ბიძინა. 1936

ოქტომბერი

Գաղարահ (Եղանդ) Բեգլիճյան և Եղանդ Բեգլիճյան
1928

Դուր Բեգլիճյան և Եղանդ Բեգլիճյան
1935

თინათინ აფხაზიანი და მამულა ჯეფერიანი, 1950 წ.

თინათინა - მამულა და ზვიონიკო ივანიანი
კახეთში და ტინათინა ნინო.
ბათუმი, 1934 წ.

თინათინა - მამულა, აფხაზიანი, კახეთში
და მამულა ჯეფერიანი.

ზამყა თარნაღი და
ბებია თელ დათლუმელ
შვილიშვილუმთან ცუცა და
ბიბინა გუგუშიბუმთან.
1934 წ.

თარნაღი, ბიბინა, თელ.
1937 წ.

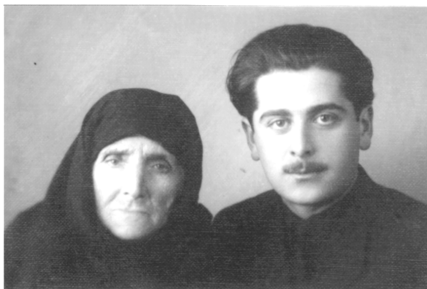
ვალკუ და ლლია.
1926 წ.

ბიბინა და ეთარტი.
1954 წ.

ობლები: მედეა (ცუციკო), ბიძინა. 1933 წელი.

ბიძინა თეო ბებოსთან. 1950 წელი.

თეო ბებო, ფარნაოზ ბაბუ, ბიძინა გეგევიძეები, მედეას (ცუციკოს) მარადისობაში გადასვლის შემდეგ. 1936 წელი.

მიბინა გეგეშიძე თუი მუნიასთან. 1949 წ.

სპირიდონ კიკაჩიშვილი, ვაცო მიქაძე,
ვალიკო გეგეშიძე. 1925 წ.

მიბინა გეგეშიძე, მიბინა სტუტუა. 1950 წ.

Վերջին անգամը, երբ հայրը
 Բաղրամյանը և Խոսիկ Բաղրամյան
 1935 թ.

Վերջին
 Խոսիկ Խոսիկ Բաղրամյան
 1937 թ.

Խոսիկ Բաղրամյան, Բեկա և Գր.
 Բաղրամյանները և Խոսիկ Խոսիկ
 1938 թ.

Գր. Բաղրամյան և Խոսիկ Բաղրամյան
 Գր. և Բաղրամյան Խոսիկ Բաղրամյան
 1938 թ.

Խոսիկ Բաղրամյան և Խոսիկ Խոսիկ

ბიძინა გეგებიძე
მელაური. 1966 წ.

კომუნისტი

№ 66 (5390) | ხუთშაბათი, 31 მაისი, 1951 წ. | ღამე 20 კპპ.

... „ლუტონინების ოჯახი“

პიესის დამდგემლმა სსრ კავშირის სახალხო არტისტმა აკაკი ზორაიამ სერიოზული შემოქმედებით მუშაობა ჩაატარა ახალგაზრდა ძალებით სრულფასოვანი სპექტაკლის შესაქმნელად. პიესის მომქმედ პირთა სახეები სცენურად დამაჯერებელ ფერებშია მოცემული. ა. ზორაიამ აღნიშნული სპექტაკლის დადგმით კიდევ ერთხელ დამაჯერებელი ხელოვნების უდიდესი ცოდნა გამოავლინა დიდი რეჟისორული ნიჭი.....

ა. ზავაშიძე

კ კ კ კ ი ხ რ ა ვ ა

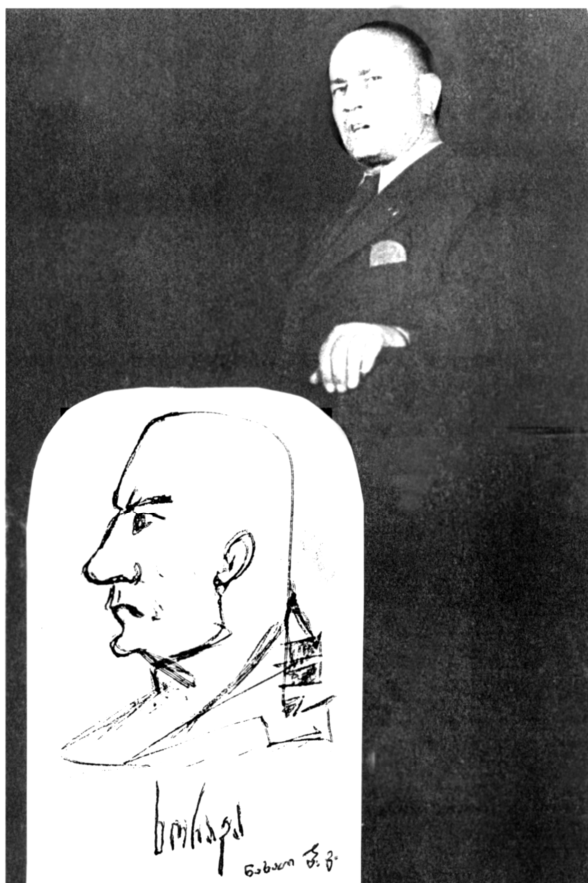
4864 - 1951
 სახალხო არტისტი
 კაკა ზორაია
 თბილისი
 მისამართი: ...
 მისამართი: ...
 15
 1029

ქ ნ ბ ა .

ა მ ხ . გ ე გ ე შ ი ძ ე *ბიძინა. ვაიკინაძის
 1948 წი. 1-ე ოქტომბრიდან მარცხულია ჩახშობილი
 სახეობის საბ.ოჯახიდან ინსტრუქტორის თანამშრომელ
 ბის ვაკეცეცხე
 ეს ნება ეძლევა საქ.მსხმეუქ მერეველიბის საბინი
 რომი მანხადგენაღ.

კულტურის მინისტრის
 მინისტრის დირექტორი: *ქ. ბ. სეგია* კ. ხონია;

ԼԿՐԱՆԿՈՒ ՎՅՍՏՈՒԹԻՎԱԾՅՈՒՄ:
„ՅՆՍՏՈՑՄՁՁԱԿԱԿ ԶՈՒՈՐՆՎ ՇՉԻՉՆԵՐՈՒՄ ԵՆ
1950. 12 ՆՈՒՄԵՐՈՒՄԸ“

ბროტკარგნი - ყვილა შვიცხინა, შეროდით

სტალინელი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ქართლის სახალაქო კომიტეტისა და მხრობელთა დახმარებით საქალაქო საბჭოს ორგანო

№ 134 (5899)
შ ა ბ ა ტ ი
11
ი ვ ლ ი ს ი
1953 წ.
ფ ა ს ი 15 კ ა ვ .

დღეს გაზეთშია:

- საინფორმაციო ცნობა საქალაქო კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის შესახებ (1-ლი გვერდი).
- სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში (1-ლი გვერდი).
- პარტიის, მთავრობის, საქალაქო ხალხის ურუვეი ერთიანობა — „პრ ა ვ დ ი ს“ 10/111 შ ო წ ი ნ ა ვ ე — (1-ლი გვერდი).
- კომკავშირული ცხოვრება (მე-2 გვერდი).
- სსრ კავშირის სავაჭრო საქმეთა მინისტროში (მე-2 გვერდი).
- შეიხვეულია წერილები (მე-3 გვერდი).
- ბ. ბ ა ბ ა შ ი ა შ ე — ტრაგედია სტალინელებში (მე-3 გვერდი).
- უცხოეთის ინფორმაციები (მე-4 გვერდი).

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს კრებულისათვის

იქნის გამო, რომ ამ ბოლო დროს გამოიკვეთა ლ. პ. ბერიას დანაშაულებრივი ანტისაბჭოელოდებრივი მოქმედება, რომლის მიზანი იყო საბჭოთა სახელმწიფოს ძირის გათხრება უცხოეთის კაპიტალის ინტერესებისათვის; სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში განიხილა რა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს ცნობა ამ საკითხზე, და დგინდა:

- 1) მოიხსნას ლ. პ. ბერია სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილის პოსტიდან და სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა მინისტრის პოსტიდან.
- 2) საქმე ლ. პ. ბერიას დანაშაულებრივი მოქმედების შესახებ განსახილველად გადაეცეს სსრ კავშირის უმაღლეს სასამართლოს.

პარლამენტის მდივან ბიუროს ბიულეტენი

ლიტერატურა და ხელოვნება

საპარლამენტო საბჭოს მდივან ბიუროსა და პარლამენტის
სამდივანო საბჭოს მდივან ბიუროს მიერ

№ 27 (428). პარლამენტი, 4 ივლისი, 1952 წ. შპსი 1 მდ.

დღეს ნომერი:

— ახლავს მწერლების რეპუბლიკური თაობა.

— ანდრო თევზაძე — შიშაღის სიმღერა; დემოკრატიული ჩინეთის პოეტის ღამე; მებო, ვისაც შრომა გუყვართ; მშვილობა (ლექსები).

— ბ. გეგეშვიძე — რევიზორ-ლიბრეტის გამარჯვება.

— სერგო კილაია — ქართული საბჭოთა ლიტერატურის ამოცანები და მწერლის ახლავს კადრები.

— თამაზ კილაძე — გზა მშვიდობისა; გუონის ღღებო; უაჩიოები; ნატურა; პატარა; მასწავლებელი (ლექსები).

— კონსტანტინე გამსახურდია — ირმის სიკვლეო (ნაწევები რომანიდან „ეზის უაილუბა“).

— ნანა დვინეჯიანი — თვარალური ინსტიტუტის სცენაზე.

— ვლ. შიშაძე — „ერთგულუბან“.

— საქართველოს თვარალური საზოგადოება.

— „ნაქველდანი“ რუმინულ ენაზე.

— „სოციალისტური“.

— შეხვედრა გალაციონ ტაბიძესთან.

— შეხვედრა იოსებ გრიშაშვილთან.

**ო. ი. ზარდალიშვილი —
სოფლის მეურნეობის
მეცნიერებათა დოქტორი**

საქართველოს სსრ სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ნიადაგმცოდნეობის, აგროქიმიის და მელიორაციის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის აგროქიმიის განყოფილების გამგემ ოთხარ იუზას ძე ზარდალიშვილმა შრომის წითელი დროშის ორდენოსანი საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის გაერთიანებულ სამეცნიერო საბჭოს საჯარო სხდომაზე დაიცვა სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხი თემაზე — „გამოკვლევები აზოტის ბალანსის დასადგენად საქართველოს მიწათმოქმედებაში“.

სსრ კავშირის უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების საშინისტროსთან არსებულმა უმაღლესმა საატესტაციო კომისიამ დაამტკიცა ო. ი. ზარდალიშვილისათვის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მანიჭება.

ბაჰეიტი სოფლის ცხოვრება
1973 წელი, 5 ივნისი

ქვემოთ - ზის მარჯვნიდან მეოთხე ნინოლა მურგულია,
მარცხნიდან პირველი (დგას) ბიძინა გეგეშიძე.
უცხო ენათა ინსტიტუტის პროფესორ მასწავლებელთა და
სტუდენტთა შორის 1950

ბატ. ლეონი, ღონა მუხომია, ბაგა ელიზბარი.
 ანკაჟის ტაძარი.

წიგნისწერა საქართველო

საქართველოს ლიტერატურული საკრებულო • „LITERATURNI SAKARTVELO“ • „ЛИТЕРАТУРНИ СAKAPTBEO“

10 - 17 აპრილი, 1998 წ. • #15 (3168) • გამოცემის 67-ე წელი • ჯამი 50 თომად

ქაშუეთის ეზოში

სულ მალე ქაშუეთის ეზოში, აღმოსავლეთის მხარეს, ახალი სამრეკლო აღიმართება. საქართველოს პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II ლოცვა-კურთხევით დაედო საძირკველი სამრეკლოს ღამაზ კოშკს.

სვეტიცხოვლის, სიონის, გელათის, გრემის, შუამთის, ალავერდის, ვარძიის, შიომღვიმის, გუდარების და სხვა ხუროთ-

მოდგრული ძეგლების დარად ქაშუეთის სამრეკლოს ზარების ხმა ნუგეშის, რწმენისა და იმედისმომნიჭებელ ჰიმნად გაისმება.

დიდად სასიხარულოა, რომ საეკლესიო დღესასწაულებს საქართველოში ქაშუეთის ახალი სამრეკლოს ზარების გუგუნიც შეუერთდება.

გიორგი გუგუნიანი

● ძნელბედობის უამრავი და მრეველიც მოწინებით შესთხოვდნენ ივერიის ხატს შველას, შავი ჭირისგან ხსნას, მძიმე განსაცდელისგან ქვეყნის გადარჩენას

„რაც კარბი ექნას რუსისა უტიჟსა, ღმერთმა იმ რუსსგა

ასპუცად მისკუს“

იკატინის ღმერთის სახელი — რუსეთის გზაგაღები

არც თუ დიდი ხნის წინათ მოსკოვის გამოშვებულმა „ისკუსტვამ“ ანტიკვარული სტილით დასაბუნბუნებულმა პროფესორმა ეკატერინე იუგენიკოვას ნაშრომი „საქართველოზე წვეწვარებული ქალბატონი მცხეთაზე“ დიდი სიზუსტით აღწერს 1666 წელს რუსეთის სამეფო კარის გადაწყვეტილებით პატრიარქ ნიკონის მიერ აღიწესიერებული ივერიის ხატის კოპიის შექმნის შესახებ. უნდა გადავხედოთ ივერიის ღვთისმშობლის ხატის პირი და თან ჩამოვტანათ ქართული მონასტრის ზუსტი გეგმა. როცა ეს დავალება შესრულდა, პატრიარქმა ნიკონმა წითელ მოედანზე (ამჟამად სასტუმრო „როსისა“ გვერდით) გეგმის შესაბამისად ხატისთვის საგანგებოდ ახალი ტაძარი ააგო.

ამ დღიდან მტკიცედ დაიკვივრდა სიტყვა „ივერია“ ერთმონაშენი რუსი ხალხის მეტყველებაში. მლოცველები დღესაც განსაკუთრებული პატივისცემით ესურობიან ივერიის ხატზე წმიდა მარიამისა და ყრმა იესოს სახეებს.

ცნობილი ამერიკელი მწერალი

1997 წლის 20 სექტემბერს, მოსკოვში ჩამოსასვენეს ივერიის ღვთისმშობლის ხატის ახალი პირი. ამასთან დაკავშირებით წითელ მოედანზე გაიმართა დიდი საეკლესიო ზეიმი რუსეთის პატრიარქს „ლუკა“ კურთხევა აღვიღრნა. შემდეგ ხატს ათიათასობით ერთმონაშენი მოსკოველმა ტაძარმდე მიატოლა.

და შურნალისტი ჯონ რიდი თავის გახმაურებულ ნიგნში „ათი დღე, რომელმაც შექრა მსოფლიო“, აღნიშნავს: „ჩვენ შიშუახლოდ ივერიის კარიბჭეს, გაივლით ვეებერთელა წითელ მოედანზე, კრემლის წინ აღმართულ ივერიის ტაძართან, სადაც ყველა მშვენიერად უნდა შეხედოს ივერიის ხატის თაყვანისცემად მიდიოდან, უნინარესად, გვირგვინის კურთხევისას მლოცველებით სავსე ტაძარი დღისითაც და ღამითაც ღია იყო, ივერიის სასწაულებოქმედი ხატი ბრწყინავდა ათასობით ანთებული კელაბერტებისაგან“.

როგორც ცნობილია, ძნელბედობის გამსუვლები და მრეველიც მოწინებით შესთხოვდნენ ივერიის ხატს შველას, შავი ჭირისგან ხსნას, მძიმე განსაცდელისგან ქვეყნის გადარჩენას. შემთბობად ქვეყნებთან იმის დროს მეფისა და საერაობის განაღწეველები, ქართულ ხატს დანაშაულებრივად აღიწესიერებდნენ. ამ უკანონო დანაშაულებრივ ქმედებებს დროს ხაყვარს საეკლესიო. ამ დღიდან 340 წლის შემდეგ,

პრეზიდენტმა ბორის ელცინმა მიულოცა რუსეთის პატრიარქს ეს დიდი მოვლენა და გადასცა მას მეცხრამეტე საუკუნეში ქმნილი ზაზაროვების ცნობილ სახელსწრში შექმნილი ივერიის ღვთისმშობლის ხატის ერთადერთი ეგზემპლარი.

სამწუხაროდ, ყოველივე ამან ხელი როდით შეუშალა ბნელ ძალებს რუსეთის მფარველი ხატის შემქმნელი ერისთვის ყელში თოკი ნაეჭირა, დამოუკიდებლობა გაუქმებინა, თხოუმტკა საუკუნოვანი ავტორიტეტული ეკლესიისთვის ყველაფრე ნაერთობა, ტაძრებში წირვა-ლოცვა აკრძალა, უქველესი ზეპროთომოდერული ეკრები გაეპარცვა და გაეზადგურებინა, ათიათასობით უდანაშაულო ქართველი გაცემობიებინა და გაეუტყა, მოწმეო დუნდუკოვ კორსაკოების, ალიხანოვ-აგარსკების, ციციანოვ-გრაზნოვების და და სხვა ჯალათთა თარეში საქართველოს ქალაქებსა და სოფლებში.

ჩამოთვლილ ზოროვნებთან ჩამდერი ძალების ორმა მლანათი თარეში საქართველოში დღესაც გრ-

ძნელდება. სწორედ რომ კოვრის, ტბახმელის, ქრა მარტის, ცხრა აბრლის ტრაგედიებს ავტორთა შთამოსახლება გააბედურეს ოსება და აკულა-აგება ზეეს სა-ქართველოზე ხელის აღმართვა, ვერც ერთი მათგანი ვერ გააუდგდა ქართველი ხალხის გეოციტს, რომ არა ისევე ბნელი ძალების დატყარი სწორედ ეს ძალებია საქართველოში დატრიალებულს ყველა უბედურების მიზეზი. ამ რეალობას არც დღეს და არც წარსულში ვიუტად არ იზიარებს რუსეთის საზოგადოების მცირე ნაწილი, მათ შორის იყო მიხეილ ლერმონტოვიც იგი პოემა „მწირში“ საქართველოს მხსენივად მხოლოდ „რუსის შტის“ მიიჩნევს. სახელგანთქული პოეტის ამ უკუღმა ნამღერ სიმენტს დიდი ილია ქაქავაძის საკადრისად გაუმოგებია:

„რაც კარგი ექნას რუსისა შტისა, ღმერთმა იმ რუსსეც ასკეცად მისცეს“. როგორც ცნობილია, ყველა ზემოთ ჩამოთვლილ დანაშაულის ხატს ამოვარებული ორი ხალხის — რუსებისა და ქართველების მტრები სწადიდდნენ. ღმერთმა რე მოისწროს ეს ხალხი მოსიყვალე მტავს ქართველებს. ერთმონაშენიობა მარტა არ არის, ერთმონაშენიობა ერთი მანრეაობისა და ერთობისა, ერთმონაშენიობა ერთი მანრეაობისა და ერთობისა.

აიონა ბაბუჯია

შენ ზევითა ხარ,
ვე — ქვევით,
როგორ ავიღებრე
წუალსაო?!
„გელო და კრავი“

ასაჰად

დასაჰადი

1997 წლის 18 - 24 მარტი № 12 (136)

შასი 50 თეთრი

ზარაგ წაერთულს მისი წარმოქმნილი ბაჰო უპატიონ...

ამერიკელი მწერალი ჯონ რიდი, ნიუ-იორკში გამოცემულ თავის ოთხსტორიან წიგნში — „ათი დღე, რომელმაც შესძრა მსოფლიო“, წერს: „...ჩვენ მიუახლოვდით ივერიის კარიბჭეს და გავედით ვეებერთელა წითელ მოედანზე. კრემლის წინ ვეველა სამლოცველო გამოკეტილი იყო, ისევე, როგორც ივერიის ღვთისმშობლის ტაძარი, სადაც ვეველა მეფე კრემლში შესულამდე ივერიის ხატის თაყვანისაყვამდე მიდიოდა ხოლმე, უწინარესად გვირგვინის კურთხევისათვის... ტაძარი დღისითაც და ღამითაც მუდამ ღია იყო, მლოცველებით ხავსე, ხატი ბრწყინავდა ათასობით ანთებული კელაპტრიხაგან.“

ქნებედობის ფაშ მეფეც და მრეწლიც მოწინებით ხთხოვდნენ ივერიის სასწაულმოქმედ ხატს შველას, მფარველობას, მტრებთან ბრძოლებში გაძარკვებას, ხსნახ შავი ჰირისაგან“.

სამწუხაროდ, კოველივე ამან ხელი როდი შეუშალა რუსეთს მისი მფარველი ხატის შემქმნელი ერისთვის ყელში თოკი წაეკირა — დამოუკიდებლობა გაუქმებინა. თხოვდებრეკუნოვანი ავტოკეფალური ეკლესიისათვის ყველა უფლება წაერთმია, ტაძრებში ქართული წირვა-ლოცვა აეკრძალა, უძველესი ხელო-

ვნებისა და ხუროთმოძღვრული კერები გაეძარცვა და გაენადგურებინა, ათიათასობით უდანაშაულო ქართველი გაეციმბირებინა და გაეჟლიტა, მოეწყო კოჭრის, ტაბახმელას, 9 მარტის, 9 აპრილის, აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს ტრაგედიები. აველა ეს დანაშაული ხდებოდა სწორედ ივერიის ღვთისმშობლის ხატს ამოფარებულ ქალათთა მიერ.

ღმერთმა ნუ მოასწროს ქართველი მომავალში მსგავს ბარბაროსობას. ამის იმედს იძლევა ა.წ. 24 თებერვალს ივერიის ღვთისმშობლის ხატით ხელში პრეზიდენტ ბორის ელცინის რუსეთის საპატრიარქოში მიბრძანება, სადაც მან ლოცვა აღაღვინა და საგანგებოდ აღნიშნა მართლმადიდებელი ეკლესიის როლი ქვეყნის სულეერი აღორძინების საქმეში. ღიაბ, ერთმორწმუნეობა მარტო ხატის მკოცნელთა ერთიანობა არ არის, ერთმორწმუნეობა ერთი მისწრაფებისა და ერთი მომავლის რწმენაა.

„ასაველ-დასაველის“ რიგით მკითხველსა და თაყვანისმცემელს ამ წერილის მომზადება მიკარნახა სახელგანთქმული ქართველი მოქანდაკის, მრავალი შედევრის ავტორის ზურაბ წერეთლის წინააღმდეგ წამოწყებულ ლაშქრობათა უწყუარმა შეფასებამ ირაკლი თოდუას საგაზეთო წერილში („ად“ № 9, 1997 წ.), კერძოდ, მათემატიკური სიზუსტით ნათქვამმა ფრაზამ: „მოსკოვში ზურაბ წერეთლის გვარტომობას უფრო ებრძვიან, ვიდრე მის შემოქმედებს“.

ზიმიწა გავგვიძი

საჰადი

დავითანავალი სიტყვა

მთანინდის პანთეონში დიდი ილიას საფლავზე აღმართული ძეგლის — ‘მწუხარე საქართველოს’ შემქმნელს მშობელმა ერმა აქვე, ამ წმინდა ადგილზე, თავდადებულ მოღვაწეთა საფლავებს შორის მიუჩინა სამუდამო განსასვენებელი.

თაობები უკვდავების ბინადრის შემოქმედებას პატივს სცემს, ეთაყვანება და არ ივიწყებს. ამ დროს გულდასაწყვეტია ქვაში გაცოცხლებული რუსთაველის, ჩახრუხადის, ილიას, აკაკის, გალაკტიონის, დავით კლდიაშვილის, ვაჟაფშაველას, ივანე ჯავახიშვილის, ეგნატე ნინოშვილისა და სხვა მოღვაწეთა შედეგების შემქმნელ დიდოსტატს დააბრალო ისეთი ძეგლის ავტობორა, რომელსაც დიდი იაკობის საჭრეთელი არ შეხებია.

გავისენოთ ჟურნალ ‘დრუჟბა ნაროდოვის’ ფურცლებზე არცთუ ისე დიდი ხნის წინათ დასტამბული ცნობილი ჟურნალისტის, თბილისის საპატიომოქალაქის (ამჟამად ამერიკის მოქალაქე) ბატონ მელორ სტურუას

‘თამარის ქოშებიდან’ ერთი ადგილი, კერძოდ, მისი მოსკოვი-დან თბილისამდე მგზავრობის ამსახველი სტრიქონები: ‘იმ წუთში ჩემს თვალწინ ჩაიქროლეს ზემო ავჭალის ჰიდროელექტროსადგურმა ზაჰესმა და სადღაც გაურკვეველობაში ხელგაშვერილმა ლენინის ძეგლმა, რომელიც მოქანდაკე იაკობ ნიკოლაძეს ეკუთვნის’.

სინამდვილეში ლენინის ძეგლი რუსი მოქანდაკის ივანე შადრის ნამუშევარია და ღმერთმა მას და მის ქვეყანას მოახმაროს.

ბატონ მელორ სტურუას კი ვპირდებით: თუ მას შორეული ამერიკიდან დღევანდელ მწახვერ საქართველოში მოუხდება ჩამობრძანება, იგი ზაჰესში ვერ იხილავს ხელგაშვერილი ლენინის ფიგურას; ელექტროსადგურის ულამაზესი გარემო ასე- თი ჯართისაგან დიდი ხანია განმედილია; აქ ‘საქართველოს ქებად ცამდის ალერილ’ ჯვრის ტაძარს არც ერთი მხრიდან ჩრდილი არ ადგას!

ბიძინა გეგეშიძე

ბიძინა გვგუზიძე. მოსკოვი. 1967 წელი.

მეგობრობის ქველი

შარშან ბულგარეთის მეცნიერებთა აკადემიამ ქ. სოფიაში აკადემიკოსების ლ. ტონევის, ქ. მიატევის, პ. დიმიტროვის და სხვათა რედაქციით გამოსცა 617-გვერდიანი კაპიტარული შრომა 'ბულგარეთის არქიტექტურის მოკლე ისტორია'. წიგნში დიდი ადგილი აქვს დათმობილი ბაჩკოვოს მონასტრის მეცნიერულად შესწავლილ მასალებს. ავტორები მალალ შეფასებას აძლევენ მონასტრის მონუმენტურ შენობას და მის შესანიშნავ ტაძარს. იგი შეფასებულია როგორც ძველი მსოფლიო არქიტექტურის საოცრება. ამასთანავე მისი ორიარუსიანი კომპოზიცია მიჩნეულია ქართული არქიტექტურის შემადგენელ ნაწილად.

ეს სრულიად გასაკვირია, — შენიშნავენ ავტორები, — თუ მივაქცევთ ყურდლებას იმ გარემოებას, რომ მონასტრის დამაარსებელი იყო ქართველი, ხოლო საუკუნეების მანძილზე მასში ქართველი ბერები ბინადრობდნენ. გრიგოლ ბაკურიანის ძე ერისთავს არ ჰქონდა ბედნიერი ყრმობა. მშობლები ადრე გარდაეცვალა. სამაგიეროდ ბუნებამ დიდი ნიჭითა და შრომისმოყვარეობით დააჯილდოვა და სწრაფად გაიკაფა გზა ბიზანტიის სახელმწიფო სამსახურში. სხვადასხვა დროს მოღვაწეობდა საქართველოში, სირიაში, სომხეთში. შემდეგ ბიზანტიის აღმოსავლეთიდან გადავიდა დასავლეთში და გახდა ამ დიდი იმპერიის ევროპული ნაწილის სამხედრო ძალების მთავარსარდალი.

შუა საუკუნეებში, ისე როგორც ყვე-

ლა სხვა ქრისტიანულ სახელმწიფოში, საქართველოშიც სწავლა — განათლების ცენტრები მონასტრები იყო. ქართველი ხალხის გამოჩენილი შვილები მათ აშენებდნენ როგორც სამშობლოში, ისე მის ფარგლებს გარეთაც, კერძოდ, საბერძნეთში, პალესტინაში და სხვაგან. განსაკუთრებულ ყურადღებას იმსახურებს ბულგარეთში პეტრინონის მონასტერი სოფელ ბაჩკოვოსთან. იგი ფილიპოპოლიდან (ახლანდელი პლოვდივი) დაცილებულია 30 კილომეტრით. ფილიპოპოლი იყო გრიგოლ ბაკურიანის ძის ძირითადი რეზიდენცია. მას სხვაგანაც ჰქონია ადგილმამულები და ციხე-სიმაგრეები, მაგრამ სწორედ აქ, სოფელ ბაჩკოვოსთან აღმართული როდოპის უმაღლეს მთა შეარჩია მონასტრის ადგილსამყოფელად, მშენებლობა 1083 წელს დასრულდა. მისი არქიტექტურული ანსამბლის ერთ-ერთი შენობა სემინარიისათვის იყო განკუთვნილი. პირველი გამგე და მასწავლებელი იყო ქართველი ფილოსოფოსი იოანე პეტრინი. იგი აქ 20 წლის განმავლობაში მოღვაწეობდა და სახელწოდებაც პეტრინი აქვე ახლოს მდებარე მდინარისაგან მიიღო.

ასე ჩაეყარა საფუძველი ქართველი და ბულგარელი ხალხის მეგობრობას. ამ სიყვარულზე აგერ რამდენიმე საუკუნეა მღერიათ. ამის ერთი დასტურიც აკაკის 'სულიკოა', რომელიც ძნელბედობის ჟამს, ფაშისტებთან ბრძოლისას ბულგარელ მეგობრებს ნამდვილ ჰიმნად ჰქონდათ გადაქცეული.

ბ. გეგეშიძე

ჩრდილოეთის ცის ქვეშ

ქართველი ხალხის სახელოვან წარსულს მოგვავაგონებს მოსკოვის ცენტრალური ქუჩები: 'ბოლშაია გრუზინსკაია', 'მალაია გრუზინსკაია' და 'გრუზინსკი ვალ'. ეს ქუჩები ამ სახელს მეთვრამეტე საუკუნიდან ატარებენ. სწორედ აქ სახლობდა ვახტანგ მეექვსე თავისი სამიათასიანი ამალით. აქვე აღიმართა საქართველოს მეფის სასახლე. გიორგის სახელობის მოედანზე, რომელსაც ამჟამად 'გრუზინსკაია' ჰქვია, სახელოვანი მოქანდაკის მერაბ ბერძენიშვილის შესრულებული შოთა რუსთაველის ძეგლი დგას.

გენიოსი პოეტის ბრინჯაოს ქანდაკებას ვხედავთ მოსკოვის ცენტრშიაც, კრემლის წინ, მსოფლიოში ერთ-ერთი უმდიდრესი წიგნის საგანძურის ვეებართელა შენობის ლამაზ ფასადზე.

მოსკოვში აუღელვებლად გვერდს ვერ ჩაუვლი დონის მონასტერს. მეჩვიდმეტე საუკუნის მეორე ნახევარში ტაძარი ქართველ განმანათლებელთა კულტურის ცენტრს წარმოადგენდა. ამჟამად ტაძრის პირველ სართულზე, მირქმის ეკლესიაში ქართველ მოღვაწეთა პანთეონია,

სადაც განისვენებენ: არჩილ მეფე, ქეთევან დედოფალი, მათი შვილები ალექსანდრე, დარეჯანი, მამუკა და დავითი. დონის მონასტერში ასვენია ქართული კულტურის ერთ-ერთი ბურჯი, დონის მონასტრის განმაახლებელი და მისი არქიმანდრიტი ლავრენტი გაბაშვილი. ვარაუდობენ, რომ აქვეა დაკრძალული ვახუშტი ბაგრატიონიც.

ქართველთათვის სულიერი ძალის სიმბოლოდ იქცა მეტროს სადგურ 'სოკოლთან' აღმართული ვსესვიატსკოეს ტაძარიც, სადაც ქართველი მეცნიერები და მწერლები ცხოვრობდნენ და მოღვაწეობდნენ. სწორედ აქ შეადგინა საქართველოს სამეფოს ისტორია მოსკოვის უნივერსიტეტის ერთ-ერთმა დამაარსებელმა ვახუშტი ბაგრატიონმა, ვსესვიატსკოეს ქართველთა სათვისტომოში ქმნიდა თავის უკვდავ იგავ-არაკებს და იქვე ჰპოვა სამუდამო განსასვენებელი სულხან-საბა ორბელიანმა. ამ ტაძარში მოღვაწეობდა "ქართლის ჭირის" ავტორი, დიდი დავით გურამიშვილი.

"საქართველოს ქებათ ცამდის აღერილ" ტაძარში დღესაც ხი-

ბლავს მნახველს წმინდა ნინოს, თამარ მეფის და დარეჯან ბაგრატიონის სასწაულ მოქ-მედი ხატები, მათ წინაშე ორას წელზე მეტია არ იკლებს მლოცველთა ნაკადი... 1722 წლის 30 იანვარს, იქვე, ტაძარ-თან ახლოს, არჩილ მეფის სასახლეში პეტრე პირველ-მა შვედებზე გამარჯვება იზეიმა. მასპინძელს, მეფის ასულ დარეჯანს, სწორედ იმპერატორმა მიულოცა ეს გამარჯვება და პირველივე სადღეგრძელოში დიდი პა-ტივისცემით მოიხსენია მეგო- ბრისა და თანამებრძოლის, რუსეთისარმიისპირველიგენერალ ფელდციხმეისტრის ალექსანდრე არჩილის ძე ბაგრატიონის ღვანლი და თავდადება რუსეთის სახ-ელმწიფოს წინაშე.

დიდი გალაქტიონის საყვარე-ლი ამერიკელი მწერალი ჯონ რიდი, ნიუ-იორკში გამოცემულ თავის ოთხასგვერდიან წიგ-ნში - 'ათი დღე, რომელმაც შესძრა მსოფლიო', წერს: ... ჩვენ მივუახ ლოვდით ივერიის კარიბჭეს და გავედით ვეებერთელა წითელ მოედანზე. კრემლის წინ ყველა სამლოცველო გამოკეტილი იყო, ისევე, როგორც ივერიის ღვთისმშობლის ტაძარი, სა-დაც ყველა მეფე კრემლში შესვლამდე ივერიის ხატის თაყ-ვანისცემად მიდიოდა ხოლმე, უწინარესად გვირ- გვინის კურთხევისათვის... ტაძარი დღისითაც და ღამითაც მუდამ ღია იყო, მლოცველებით სავსე, ხატი ბრწყინავდა ათასობით ან- თებული კელაპატრისგან. ძნელბედობის ჟამს მეფეც და

მრევლიც მოწინებით სთხოვდ-ნენ ივერიის სასწაულმოქმედ ხატს შველას, მფარველობას, მტრებთან ბრძოლებში გამარჯვებას, ხსნას შავი ჭირისაგან. 1654 წელს მეფე ალექსი მიხეილის ძემ პოლონე-თისა და ლიტვის მეფის იან კა-ზიმირის წინააღმდეგ ლაშქრობა-ში ჯარს წინ წარუძღვარა ღვთის-მშობლის ქართული ხატი.

არც თუ ისე დიდი ხნის წინ, წითელ მოედანზე აკურთხეს ათონის ქართული მონასტრიდან ჩამოსვენებული ივერიის ღვთისმ-შობლის ხატის ახალი პირი. გაიმართა საეკლესიო ზეიმი, ხოლო სრულიად რუსეთის პატრიარქმა ალექსი მეორემ წირვა-ლოცვა აღავლინა და შემდეგ ათასობით მორწმუნესთან ერთად ხატი დიდი პატივით მიაცილა სამას წელზე მეტი ხნის წინ სასწაულმოქმედ ივერიის ღვთისმშობლის ხატის სახელზე სა- განგებოდ აგებულ ტაძრამდე.

1997 წლის 24 თებერვალს კი პრეზიდენტი ბორის ელცინი ივერიის ღვთისმშობლის ხატით ხელში რუსეთის საპატრიარქო-ში მიბრძანდა, სადაც ლოცვა-კურთხევის დამთავრების შემ-დეგ საგანგებოდ აღნიშნა მარ-თლმადიდებელი ეკლესიის როლი ქვეყნის სულიერი აღორძინების საქმეში.

დაახ, ერთმორწმუნეობა მართო ხატის მკოცნელთა ურთიერთობა არ არის, ერთმორწმუნეობა ერთი მისწრაფებისა და ერთი მომავლის რწმენაა.

ბიძინა გეგეშიძე

ალბომი

ეკელას ზაიძე აქვს სახსოვარი

სამახსოვრო ფოტო ღიდ გალაკტიონთან: ბიძინა გეგეშიძე (მარცხნივ), მამია ღარშია.

თბილისი, 1952 წელი.

ფოტოს ავტორია კომპოზიტორი სანდრო მირიანაშვილი.

სურათი შოგვაწოდა ბიძინა ბაგვაშიძემ.

მთავარი რედაქტორი არმაზ სანუბლიძე.

სარედაქციო კოლეგია: ალექო ახლანიშვილი,

გურამ შოშიაშვილი, რუსლან რუსია, სპარტაკ ქოზულაძე,

ოთარ ხუციშვილი.

ბიძინა გეგუშიძე დიდ გალაქტიონთან.
1952

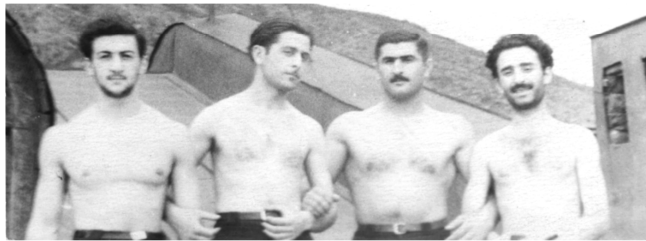
ՅԱԼՈՔՆ ԵՐԵՎԱՆԵՐՅԱՆՆԵՐԻ, ԵՆՆՈՒՄ ԹԱԹԱՇՆԵՐ,
ՇՈՒՐՆ ԶՈՒՅԱՆԵ.
ՄԵՅԱՐՈՒՄԻՆ. 1970 ԲՆԵՐ

მარცხნიდან: გოგი დოლიძე, ლერი ახვლედიანი, თემო ფალავანდიშ-
ვილი, მედეა ჯაფარიძე, რეზო თაბუკაშვილი, ბიძინა გეგეშიძე,
შოთა მანაგაძე, ბორის ავალიანი.
1979 წელი. სურათი გადაღებულია კინოთეატრ "რუსთაველი"

Ֆրանկո. Եղբայր Քառասնամյա, Շուրուս Երեւանում. 1948թ.

Եղբայր Քառասնամյա Խաչատրյան Յուրայի, Շուրուս Երեւանում Երեւանում.

(მარცხნიდან)
ბიძინა გეგეუშიძე, ბორის პაიჭაძე.

1969 წელი.

(მარცხნიდან) ბიძინა გეგეშიძე, ბალოდია
ბარქანიშვილი, ვაიოზ ბუნრაშვილი.
ვაგრა (სტალინის აგარაკი), 1968

(მარცხნიდან) ვალერი ბარქანიშვილი,
გაიოზ ბახრაშვილი, მიზა ჯოჯაა,
ბიძინა გეგეშიძე.

ყვარელი (სტადიონი), 1969 წელი.

მარცხნიდან: მიხეილ თუმანიშვილი, ბიძინა გეგეშიძე, ვანიჩქა საყვარელიძე...
იური მეჩიტოვის ფოტო. კიევი. 1985 წელი.

მარცხნიდან: გიორგი ტოვსტონოგობი, ბიძინა გეგეშიძე, ნათელა არველაძე.
იური მეჩიტოვის ფოტო. ლენინგრადი. 1986 წელი.

მარცხნიდან: ოლეგ ბასილაშვილი, მიხეილ თუმანიშვილი, ბიძინა გეგეშიძე, გიორგი ტოვსტონოგოვი, პაატა ფანცულაია. ლენინგრადი. 1986 წელი

მარცხნიდან: ავთო კიზიკაძე, მესამე ბიძინა გეგეშიძე, ვანიჩკა საყვარელიძე, ქეთევან ესაიაშვილი, ზის მეორე ნადეჟდა შალუტაშვილი. ყოფილი ლენინგრადი. 1986 წელი.

მარცხნიდან: ვანო საყვარელიძე, ზაზა მიქაშავიძე, გივი თოხაძე, ქეთევან ესაიაშვილი, ზიძინა გეგეშიძე, ავთო კიზიკაძე. იური მეჩითოვის ფოტო. კიევი. 1985 წელი.

მარცხნიდან: გოგი დოლიძე, ლერი ახვლედიანი, თემო ფალავანდიშვილი, მედეა ჯაფარიძე, რეზო თაბუკაშვილი, ზიძინა გეგეშიძე, შოთა მანაგაძე, ბორის ავალიანი. თბილისი, 1979 წელი.

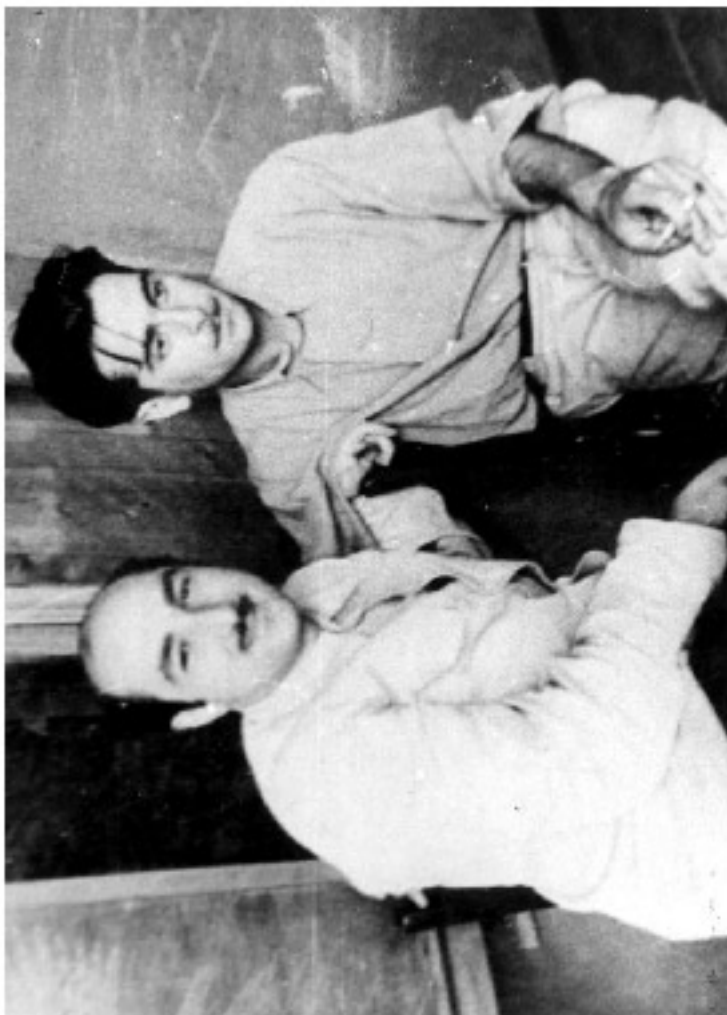

ბიძინა გეგეუშიძე დიდ გალაქტიონთან ერთად.

დიდი გალაკტიონი ქართველ მწერლებთან ერთად საპირველმისო ბეიმზე.
1949 წელი

გაზეთ „ახალ თაობაში“, 1958 წლის 13 სექტემბერს, ამ სურათთან ერთად დაისტამბა ბიძინა გეგეშიძის ნარკვევი - „ჩუმად ნარსულო, ჩუმად“, რომელშიც ასახულია გალაკტიონ ტაბიძის და ვალიკო გეგეშიძის სიმანვლის დროინდელი ამბებიც.

მარცხნიდან ოთხარ იოსელიანი და ბიძინა გავაშვიძე. 1950 წელი.

ՃԱԺԻՆՆԱԿ. ԵՐՄԵՆԻ ԵՎԿԱՐՄ. Ո. ԵՍԿԵՐԻՑԻՆ ԲԱՆԱՆՎԱԾԵՐՆԵՐԻ
 ԼԱՆՈՒՆ. ՔԱՐԿԵՆՈՒՄԵ: ՉՎԵՐՊՈՒ ՔԱՐԿԵՆՈՒՄԵՐԻՆ, ԿՈՒՆ
 ՊՑ ԶՄԵՆՔԱՅԵՐԻՆ, ԵՐԵՎԱՆ. 1970 Յ.

 ԳՐԱԳԻՐ Ը. ԺՎԱԾԵՐՆԵՐՍ.-----

ბიძინა და ეთერი
1956

მარცხნიდან: ბიძინა გეგეშიძე, რაჟდენ სტურუა.
1928 წ.

მარცხნიდან: ბიძინა გეგეშიძე, ბიძინა სტურუა
1950 წელი.

ბიძინა ახლობლებთან

ბიძინა ჯეჯეშვილი 1945-დან 1949 წლამდე გადაღებულ სურათებში

მასყანოდან პიჩვილი

მასყანაზე

მასყანაზე

სოხი

მასყანოდან
პიჩვილი

ეთერი რუხაძე

ბიბინა

1950 0000

1950 0000

ეთერი და ბიძინა

ბიძინა კვეკვესიძე. 1968 წელი.

ბიძინა მეგობრებთან და ახლობლებთან,
სასტუმრო "ივერია", 1968

ბიძის გავიშვებს
 გახვით გასა ბიძის
 მისი უმეგობრობა,
 ვაჭარბედილი იქნება
 ბატონისა ვაჭარბედი.

იმის ბუნებრივი
 აქ წამ გასა, ვაჭარბედი
 ვაჭარბედილი იქნება,
 ვაჭარ ბიძის, ვაჭარ ბიძის!
 ვაჭარბედი, ვაჭარ ბიძის?

იმის ბუნებრივი
 იმის ბიძის
 იმ იქნება
 ვაჭარბედი ბიძის
 ვაჭარბედი.

ვაჭარბედი ბუნებრივი
 ვაჭარბედი ბიძის ბიძის
 ბიძის იმ ვაჭარბედი ბიძის.

ბიძის ბუნებრივი
 ბიძის ბიძის ვაჭარ იმ იქნება
 იმ იქნება, ბიძის,
 ბიძის ბიძის ბუნებრივი
 ბიძის, ბიძის ბიძის.

. . .
 ვაჭარბედი ბიძის,
 ვაჭარბედი ბიძის
 ,, ვაჭარბედი ბიძის
 ვაჭარბედი ბიძის.

ვაჭარბედი ბიძის
 ბიძის, ბიძის ბიძის.

თ. პ. პავლივი
 თბილისის მხარეთმცოდნეობის
 ინსტიტუტის
 უფროსი მეცნიერი
 თ. პ. პავლივი
 Т. П. П А В Л О В И Ч
 ПАВСАДАН ПАВЛОВИЧ
 Заслуженный журналист Грузинской ССР
 Заслуженный отделом печати «Тбилиси»

მეგობრის

ე. ლეპანიძე

გაზეთი და შრომითი პაემრობა

სოციალისტური შეჯიბრების, მისი მიმდინარეობის, ორგანიზაციის, ფორმებისა და მეთოდების გაშუქება გაზეთის სისხლხორცეული საქმეა, მან ყველას საკუთრებად უნდა აქციოს თითოეული ნოვატორის, მუშის გამოცდილება.

კარგად გვესმის, რომ საკმარისი არარის მარტო ციფრებისა და ფაქტების ჩამოთვლა, მკითხველს აინტერესებს წარმოების, სოციალისტური შეჯიბრების მონინავეებზე სხარტად, ცოცხლად დაწერილი ნარკვევები, რეპორტაჟები, ჩანახატები. გაზეთმა 'ელექტრიკოსმა' თავის ფურცლებზე ბევრი სა-ინტერესო მასალა დაბეჭდა. გამოქვეყნდა

გაერთიანების, ცალკეული ქარხნების, საამქროებისა და ბრიგადების სოციალისტური ვალდებულებები, კომკავშირელთა მიმართვა, პარტიული კომიტეტის მდივნის, პროფკავშირის კომიტეტის თავმჯდომარის, საამქროთა უფროსების, რიგითი მუშების წერილები სოციალისტური შეჯიბრების მიმდინარეობაზე. პერიოდულად ვბეჭდავთ სოციალისტური შეჯიბრების შტაბის ცნობებს შეჯიბრებაში გამარჯვებულებზე, ვაქვეყნებთ მათ სიას. გაზეთის ფურცლებზე ისტამბება კრიტიკული წერილები, რომლებიც ამხელენ სოციალისტურ შეჯიბრებაში არსებულ ნაკლოვანებებს. გაერთიანების მრავალტირაჟიანი გაზეთის რედაქცია კიდევ უფრო გააძლიერებს კოლექტიური აგიტატორისა და ორგანიზატორის როლს, საქმიანად, საკითხის ღრმა ცოდნით გააშუქებს შეჯიბრების მიმდინარეობას, სათავეში ჩაუდგება შედეგების შეჯამებას, მონინავეთა გამოვლინებას, მათი მატერიალური და მორალური ნახალების საქმეს.

ღებულობის სსრ კავშირის და საქართველოს სსრ სახელის
შეცვლის 1. ი. თომას ხაყელი მკვლევების წიგნები. (16 თვ.).
კომუნისტური 17 II 53

1696. გავტელო, კ. ხალხის მხატვარი მოა. თომას (ყო-
ბაძეების 50 და შემოქმედებითი მოღვაწეობა 60 წლებისათვის გამო-
სახვ.). თბილისი 15 II 53

1697. გაბაშვილი, ბ. ხალხის საყარო მხატვარი. (100 წე-
ლი სსრ-ის კავშირის სახელის შეცვლის 1. თომას დამბევის-
ლის). თბ. კომუნისტური 17 II 53

1698. დავითიშვილი, ი. ქართული რეალისტური ყურწების
ფორმირება. სტალინური (კრონი) 14 II 53

1699. დუღაშვილი, მ. ხალხის მხატვარი. დიდი ბრძოლის
გზაზე 13 II 53

1700. კახიკაძე, შ. უკანონოები აქტივარი. (სახელის
შეცვლის 1. ი. თომას დამბევის 50 და შემოქმედებითი მოღვა-
წეობა 50 წლებისათვის გამო). კავშირება (თბილისი) 13 II 53

1701. კვარაცხელი, მ. ქართული სსრ-ის მხატვრების ფედ-
რაციის კომუნისტური 17 II 53

1702. ჯაფარიძე, უ. სახელის მხატვარი. კომუნისტური 17 II 53

მ. მთავ. თბილისი კავშირები. თბილისი 1953 წლის სექტემბერი

1703. ჩაგვანი, ა. დიდი ბრძოლის კომუნისტური. (ი. ს. დარ-
ჯანიშვილის დამბევის 100 წლისთავის გამო). სტალინური (ქვე-
თბი) 14 II 53

1704. ზურაბიშვილი, ი. კავშირების საყარო გონის თეატრ-
ში. (რეცენზია). სტალინური (კრონი) 17 II 53

1705. ზურაბიშვილი, ი. კავშირების გონის თეატრში.
(რეცენზია). სტალინური (კრონი) 17 II 53

1706. ზურაბიშვილი, ი. ხალხის კულტურის თეატრის
სამსახურები (ი. გონის თეატრის აქტივების ისტორია, ი. ტ-
რუაშვილის და უ. ლომიძის „მშვენიერების სამსახური“, და თე-
ატრის). გამარჯვება (თბილისი) 12 II 53

1707. გვახაძე, ზ. გაბაშვილი-ქართული საყაროების ქარ-
თული თეატრში. (რეცენზია). (თეატრი). სსრ. განათლება 18 II 53

1708. დავითიშვილი, ი. კავშირების საყარო. (თეატრი ყველაზე სტალინისტურ-
ის). თბ. კომუნისტური 14 II 53

ეთერ რუხაძის სამუდამო განსასვენებელი
ჯუჯია

1. მკვლევარ ლეონტი — ი. ნ. ციციანი
2. მხატვრები — ანის ბარბაქაძის ცხელიანი და ლეონტი
კუბია — ბ. პ. ციციანი
3. მასშტაბირება ლეონტი.

კატალოგის მფლობელი

1992 წლის 3 თებერვალს, კანონიერად შეძენილია ხელ-
შეკრებილი ქაღალდი და მისი მფლობელი ქვეყნის კანონმდებლის
ქვეყნის ხელისუფლების

საქართველოს
საქართველოს

საქართველოს სახელმწიფო არქივის

განყოფილებაში ინახება

ბიძინა გვეგვიძე მიესალმება ჟინეზატოგრაფიის დამსახურებულ მოღვაწეს ვასო თანიაშვილს, 1962 წელი.

კომუნისტი

საქართველოს
კომუნისტური პარტია

საბჭოთა კავშირის
საგარეო ურთიერთობების
მინისტრის
საქართველოს
საგარეო ურთიერთობების
საქართველოს
საგარეო ურთიერთობების

საბჭოთა კავშირის
საგარეო ურთიერთობების
მინისტრის
საქართველოს
საგარეო ურთიერთობების

იუბილუს შესახებ რად

ახლოდება დიდი დღესასწაული — სსრ კავშირის შექმნის ნახევარსაუკუნოვანი თარიღის ღირსეული შეხვედრისათვის ეწყობა საზეიმო საღამოები, ლექცია-საუბრები, საინტერესო შეხვედრები...

კომკავშირის ლენინის რაიკომმა, კინოფიკაციის სამმართველომ და კინოთეატრმა 'საქართველომ' მოაწყეს ღონისძიებათა ციკლი, რომელიც 10 დღე გაგრძელდა.

მრავალმა დამთვალეირებელმა ინახულა კინოთეატრ 'საქართველოში' მონყობილი ფოტოგამოღება. კედლები დაამშვენა გემოვნებით გაფორმებულმა სტენდებმა 'საბჭოთა კავშირის შექმნის 50 წელი', 'პარტიის XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებები მოქმედებაში', 'კინო არის მასობრივი აგიტაციის უდიდესი საშუალება', 'გმირები არ კვდებათ', 'არიან ისეთი პიროვნებები, რომელთა სახელს პროლეტარიატი ვერ დაივინყებს'. ოსტატურად შესრულებულმა ფოტოებმა მნახველთა გაცნეს საქართველოში მოღვაწე რევოლუციონერები, სამამულო ომის გმირები, რესპუბლიკის მონინავე ადამიანები.

დევიზით 'ის ურჩევნია მამულსა' მოეწყო ლენინის რაიონის ახალგაზრდობის შეხვედრა ძველ ბოლშევიკ ლ. არზუმუელაშვილთან საბჭოთა კავშირის გმირებთან გ. თვაურთან და შ. შურღაიასთან. სოციალისტური შრომის გმირებთან შ. ფირცხალავასთან და ვ. პაპინაშვილთან ან. საღამომ გულთბილ ვითარებაში ჩაიარა. საპატიო სტუმრებმა ბევრი საინტერესო ეპიზოდი გაიხსენეს, დამსწრეთ უამბეს თავიანთ შრომით საქმიანობაზე, მომავლის გეგმებზე. 'სსრ კავშირის შექმნის 50 წლისთავი' — ასეთი იყო ისტორიის მეცნიერებათა დოქ-

ტორის, პროფესორ ზ. შველიძის საჯარო ლექციის თემა, რომელშიც ლექტორმა მიმოიხილა საბჭოთა ქვეყნის მიერ ნახევარი საუკუნის მანძილზე განვლილი გზა.

რამდენიმე დღის განმავლობაში მაცურებლებს თავისი ხელოვნება გაცანეს ლენინის რაიონის სანარმოო დაწესებულებათა თვითმოქმედმა კოლექტივებმა. დიდხანს ეხსომებათ მოსწავლეებს შეხვედრა რეჟისორთან, ხელოვნების დამსახურებულ მოღვაწესთან ვ. ბახტაძესთან და სცენარისტ ნ. ბენაშვილთან. შავშავს ურჩევნის ვ. ბახტაძის მულტიპლიკაციური ფილმები 'ხელმარჯვე ოსტატი', 'ნარცისი', 'სამი მეზობელი'.

ამიერკავკასიის ხალხთა ურდვევი მეგობრობის თემას მიეძღვნა კინოფილმების ჩვენება დევიზით: 'სიყვარულს უშენებია'. პროგრამაში იყო საქართველოს, აზერბაიჯანის და სომხეთის კინემატოგრაფისტთა ნაწარმოებები.

სპეციალური საღამო მიეძღვნა ცნობილი რეჟისორის, ქართული თეატრის რეფორმატორის კ. მარჯანიშვილის დაბადების 100 წლისთავს.

ლონისძიებების ციკლი რომელმაც ბევრი მაცურებელი მიიზიდა, დამთავრდა. მაგრამ საინტერესო შეხვედრები კვლავ გაგრძელდება.

განზრახული გვაქვს მოიწვიოთ საბჭოთა კავშირის სახალხო არტისტი მ. ჭიაურელი და რესპუბლიკის სახალხო არტისტი რ. ჩხეიძე — გვითხრა კინოთეატრ 'საქართველოს' დირექტორმა, კულტურის დამსახურებულმა მუშაკმა ბ. გეგეშიძემ. შეხვედრაზე ვისაუბრეთ საბჭოთა პატრიოტიზმის ძრომისა და ერთობის თემაზე ქართულ კინემატოგრაფიაში.

ნ. დოზუაშვილი

საინტერესო შესვენება

იმ მრავალრიცხოვან ღონისძიებათა შორის, რომლებიც ხორციელდება გერმანულ ფაშიზმზე საბჭოთა ხალხის გამარჯვების ოცდაათ წელთან დაკავშირებით, აღსანიშნავია ჩვენი დედაქალაქის კინოთეატრებში მოწყობილი საზეიმო საღამოები, ლექციასაუბრები, გამოფენები, საინტერესო შეხვედრები, მხატვრული და დოკუმენტური ფილმების ჩვენებები.

მრავალმა დამთვალიერებელმა ინახულა კინოთეატრებში 'რუსთაველში', 'ისანში', 'საქართველოში', 'სპარტაკში' მოწყობილი ფოტოგამოფენები. კედლები დაამშვენა გემოვნებით გაფორმებულმა სტენდებმა 'გმირები არ კვდებიან', 'გამარჯვების ორდენის კავალრები', 'ის ურჩევნია მამულსა', 'ვინ დაითვალის ზღვაში ქვიშა'... ოსტატურად შესრულებულმა ფოტოებმა მნახველთა გაცნეს სამამულო ომის გმირები, საქართველოში მოღვაწე რევოლუციონერები, რესპუბლიკის მოწინავე ადამიანები.

დევიზით — 'სჯობს სიცოცხლესა ნაძრახსა სიკვდილი სახელოვანი' რუსთაველის სახელობის კინოთეატრში მოეწყო სამამულო ომის თემაზე გადაღებული მხატვრული და დოკუმენტური ფილმების კვირეული. კვირეულის დღეებში ქალაქის საზოგადოება დევიზით 'ხიშტითა და კალმით' შეხვდა სამამულო ომის მონაწილე ფრონტელ ჟურნალისტებს ა. კელენჯერიძეს, ვ. მაჭავარიანს, პ. კობრიძეს, ვ. სიხარულიძეს და ს. ყურაშვილს. საღამომ გულთბილ ვითარებაში ჩაიარა. სტუმრებს მიესალმა და მათ სახელოვან საბრძოლო

და შრომით საქმიანობაზე მრავალრიცხოვან მაცურებელს ესაუბრა კინომცოდნე გ. დოლიძე, საპატიო სტუმრებმა ბევრი საბრძოლო ეპიზოდი გაიხსენეს, დამსწრეთ უამბეს თავიანთ ჟურნალისტური მოღვაწეობის შესახებ ფრონტზე, როგორ რთულ პირობებში უხდებოდათ გაზეთის გამოცემა ბრძოლის ველზე, სანგრებსა და ბლინდაჟებში.

მაცურებელთა დიდი ინტერესი გამოიწვია ამას წინათ რუსთაველის სახელობის კინოთეატრში ჩატარებულმა შეხვედრამ კიროვის სახელობის ჩარხსაშენებელი ქარხნის მუშასთან, სსრ კავ- შირის უმაღლეს საბჭოს დეპუტატ ზურაბ სარალიძესთან. შეხვედრის შემდეგ მხატვრულ ფილმთან ერთად ნაჩვენები იყო რეჟისორ კ. კერესელიძის დოკუმენტური ფილმი, სადაც ასახულია ზ. სარალიძის შრომითი დღეები და დეპუტატური საქმიანობა. ასევე დიდი ინტერესი გამოიწვია სტალინის სახელობის ელექტროვაგონმშენებელი ქარხნის მუშის, სოციალისტური შრომის გმირის კონსტანტინე ილურიჟის სტუმრობამ ქალაქის საზოგადოების წარმომადგენლებთან კინოთეატრ 'ამირანში'.

ღონისძიებათა ციკლი, რომელმაც ბევრი მაცურებლის ინტერესი გამოიწვია ჯერ არ დამთავრებული. მოეწყო შეხვედრები საბჭოთა კავშირის გმირებთან, ფრონტელ კინორეჟისორებთან, ომის თემაზე გადაღებული ფილმების ავტორებთან, სამამულო ომის მონაწილე მწერლებთან.

ბ. გეგეშიძე
გაზეთის რედაქტორი ნ. ჯაში

ბ რ ძ ე ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
 საქართველოს საბჭოთაო კავშირების
 მთავრობის და ბიძინა გეგეშიძის
 ხელისუფლების მიერ გამოცემული

გეგეშიძეს ბიძინა ვალერიანის-
 ძეს — თბილისის კინოთეატრ
 „საქართველოს“ დირექტორს.

საქართველოს საბჭოთაო კავშირების
 მთავრობის და ბიძინა გეგეშიძის
 ხელისუფლების მიერ გამოცემული
 მთავრობის და ბიძინა გეგეშიძის

მარცხნიდან: გაიოზ ბუხრაშვილი, ვალოდია ბერძენიშვილი,
 ზურაბ ჩომახიძე, ზურაბ მელაძე, ბიძინა გეგეშიძე, ბორის
 ავალიანი, ყორა ყოროშინაძე და სხვები. 1970 წელი.
 კინოსემინარებზე

გ უ ლ ს ა რ ა ფ ე რ ი

ა ვ ი ნ ე მ დ ე ბ ა . . .

+

+

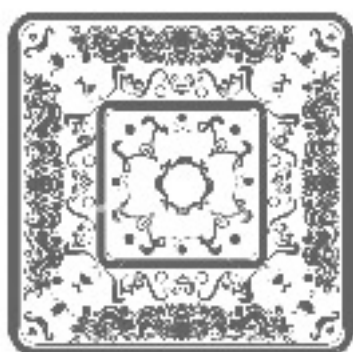
+

+

+

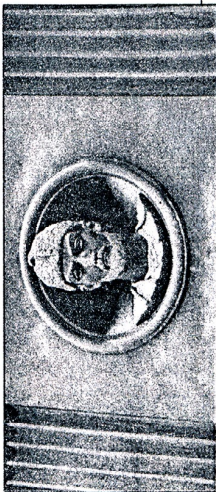
. . . გ ო ბ ვ ი ა ნ ე ბ ი თ

**გ ო ძ ი ე ბ უ ლ ი ტ ი მ ს ტ ე ბ ი
და ს უ რ ა თ ე ბ ი**

მისამართში, წითელ მიედანე იყურებოდა ათონის კართული მონასტრიდან გადმოცემული ივერის დეიონიმობლის ხატი. გაბარდა საეკლესიო ზვიბი, სრულად რუსეთის პატრიარქს აღეკო მორეკორდო-ლოცვა ახალ ლიბია ხილით ათასობით მიიღებულ ნუგ ხატი დიდ პატივით მიაცილა მის საღვთობად სპასხა წლებში ერთხანს წინათ აგებულ ივერის

დღისმშობლის ტაძარზე შეცვლავალი ცნობებით, პირველად ამ ხატის პირი რუსეთის საღვთო კარის გადასცემული იქნა 1648 წელს გადაღების დროს ტებულ მხატვრებს სრულიად რუსეთის პატრიარქს ნიკონს. იმ დღიდან სიტყვა "ივერის" გულდამკვეთად მოსკოვში შეტყვევებამ, კრძობილად მართო სასოებით დაკრძობა დაორღობად მღვდელმთავრობაში ამ დროს წინადაცხად რუსეთის პატრიარქის მიერ გახდა მისი მღვდლის ვამსკოვ

თავის თბისგვერდით წაგვიშაათი დღე, რომელიც უკერა მოვლილი წესითადადგინა დეიონიმობლით. ჩვენი მიუხედავად ივერის კარის და გაყვანილი კუბრითადა წითელ მიედანე კომპლექსში. ვეულისამლოცველი გამოვიტოლი იყო ისე, რომ გორც ივერის დეიონიმობლის ტაძარი, სადაც ყოველწელიწადში უშუქავდნენ ივერის ხატის თავის საცხედ მიიღობი ხორცი, უშინაგანდ კვირევიანს კურთხევისათვის. ტაძარი დღესითაც და დამოუკიდებლად იყო, მღოცველები საქსე, ხატი ბაჩყინადა ათასობით ანობულ ავლატრები სივანე. (გვ. 278).

სკოვს ავსებენ; მტკრის სიღვირუთოლოთაზ ადგილობრივი ეკლესიის ტაძარიც, სადაც ქართველი მღვდლები ცხოვრობდნენ და მოღვაწეობდნენ სრულად რუსეთის პატრიარქის მიერ დასაბამებული უნივერსიტეტის ერთ-ერთი დამაარსებელი ვამსკოვი ბავარტოლია, ქსეტიავლეს ქართველი საზოგადოებრივი თავის ცნობა იყავაჩვენი და ივერის მიერ საზოგადოებრივი განსაკუთრებული

ბული სულხან-საბა ორბელიანი, ამ ტაძარში მოღვაწეობდა დეიონიმობლითაც ასევე არაბული წესით ცდილობდალაროლ, შიანგში, დილის ხიდისა და მთაწითარქანდაროლი ლავრენტი გობევილი, ვარაუდობენ, რომ აქვე დავაბავშვოლი ვამსკოვი ბავარტოლი.

ქართველთა სასულიერო ცხოვრების განვითარებისთვის უკეთესი პირობების შექმნის მიზნით, კლავია ვარაუდობენ, რომ დავაბავშვოლი ვამსკოვი ბავარტოლი, სადაც ქართველი მღვდლები ცხოვრობდნენ და მოღვაწეობდნენ სრულად რუსეთის პატრიარქის მიერ დასაბამებული უნივერსიტეტის ერთ-ერთი დამაარსებელი ვამსკოვი ბავარტოლია, ქსეტიავლეს ქართველი საზოგადოებრივი თავის ცნობა იყავაჩვენი და ივერის მიერ საზოგადოებრივი განსაკუთრებული

დეიონიმობლითადა წითელ მიედანე იყურებოდა ათონის კართული მონასტრიდან გადმოცემული ივერის დეიონიმობლის ხატი. გაბარდა საეკლესიო ზვიბი, სრულად რუსეთის პატრიარქს აღეკო მორეკორდო-ლოცვა ახალ ლიბია ხილით ათასობით მიიღებულ ნუგ ხატი დიდ პატივით მიაცილა მის საღვთობად სპასხა წლებში ერთხანს წინათ აგებულ ივერის

საქართველი მოსკოვი

მთავარსადაცხად რუსეთის პატრიარქის მიერ დასაბამებული უნივერსიტეტის ერთ-ერთი დამაარსებელი ვამსკოვი ბავარტოლია, ქსეტიავლეს ქართველი საზოგადოებრივი თავის ცნობა იყავაჩვენი და ივერის მიერ საზოგადოებრივი განსაკუთრებული

მოსკოვი უნივერსიტეტის ერთ-ერთი დამაარსებელი ვამსკოვი ბავარტოლია, ქსეტიავლეს ქართველი საზოგადოებრივი თავის ცნობა იყავაჩვენი და ივერის მიერ საზოგადოებრივი განსაკუთრებული

მოსკოვი უნივერსიტეტის ერთ-ერთი დამაარსებელი ვამსკოვი ბავარტოლია, ქსეტიავლეს ქართველი საზოგადოებრივი თავის ცნობა იყავაჩვენი და ივერის მიერ საზოგადოებრივი განსაკუთრებული

მოსკოვი უნივერსიტეტის ერთ-ერთი დამაარსებელი ვამსკოვი ბავარტოლია, ქსეტიავლეს ქართველი საზოგადოებრივი თავის ცნობა იყავაჩვენი და ივერის მიერ საზოგადოებრივი განსაკუთრებული

მოსკოვი უნივერსიტეტის ერთ-ერთი დამაარსებელი ვამსკოვი ბავარტოლია, ქსეტიავლეს ქართველი საზოგადოებრივი თავის ცნობა იყავაჩვენი და ივერის მიერ საზოგადოებრივი განსაკუთრებული

საქართველი მოსკოვი

საქართველი მოსკოვი

საქართველი მოსკოვი

საქართველი მოსკოვი

საქართველი მოსკოვი

საქართველი მოსკოვი

„ჩუხად წარსულს, ჩუხად...“

სოფელ ქუეშიში, ვასილ და მკერინე ტაბიძეების მუხობლად საყვანე მიწები ჰქონდათ მელაურელ გლეხებს — ფარნაოზ და თოვტა გუგუშვილებს. იქვე, რიონის პირზე, ედგათ პატარა ოდასახლი, სადაც დამეს ათევედნენ. ორივე ოჯახს, განაპოტრიებით მათ შვილებს, გალაკტიონა და ვალერიანს, ახლო ერთიერობა ავაკშირებდათ ერთმანეთთან.

იმ ხანად, 1905 წელს, ქუთაისში მომხდარ მონაფთვა ეპისოპოსების გამო სემინარია დროებით დაიხურა

და ჭაბუკი გალაკტიონი სოფელში დაბრუნდა. იგი უმეტეს დროს დედასთან ატარებდა, თან მიწის რუსეთის წინააღმდეგ გამოსვლების აქტიურ მონაწილეს, სამსონ ნითელაშვილს ხელებს. ამ შეხვედრებში მას ხანდახან ვალერიანიც ახლავს. ეს ის დროა, როცა რეაქცია მძინვარებს და სახალხო შურისმაძიებელი თავის მებრძოლებთან ერთად ქუეშითან ახლოს თავს აფარებს შამშაკის უღრან ტყეებს. გალაკტიონთან ერთად ვალერიანიც მოიხიბლა სამსონ ნითელაშვილის გმირული სულსკვეთებით, ვაჟკაცური სიღამაზით, სიდარბაიალით, მტკიცე და კეთილი ხასიათით. ორივე შეიპყრო ნითელაშვილის დათვრავებით აღსავსე ცხოვრების აღწერის სურვილმა.

გაიგების დრო და მწერალი ნიკა აგიაშვილი თავის შესანიშნავ ნაწარმოებში „პირად-პირად“ შეიტანა ნარკვევს, სადაც მოჰყავს ადგილი გალაკტიონის დღიურიდან: „წერ ლექსებს

და პოემას ნითელაშვილი“. ვალერიან გუგუშვილის პირად არქივში კი დღესაც ინახება 1989 წლის 11 დეკემბრით დათარიღებული მოსკოვის ცენტრალური მუზეუმიდან მიღებული შემდეგი შინაარსის დოკუმენტი: „თბილისი, გრიბოედოვის ქუჩა 33, ვალერიან გუგუშვილს. ძვირფასო ნეკობარო! ჩვენი მუზეუმის დირექცია მადლობას გიხდით სამსონ ნითელაშვილის პორტრეტისა და ბიოგრაფიული ნარკვევის გამოგზავნისათვის. ვთხოვთ, უპარი არ გეთხრათ ნიგნის გამოგზავნა-

თ-ერთ ლიტერატურულ ნერილში აღნიშნავს: „გუგუშვილის ნერილებში“ დიდი ილიას მიერ საქართველოს განთავისუფლებისა და დამოუკიდებლობის იდეა დღეს აუსრულებელ ანდერძად გვექცა. ქართველების მარადიულმა სენმა — ძმთა შორის მტრობამ, ერთმანეთის ხოცვა-გლეტვამ, ნგრევამ, შურმამ, დაქსასულობამ საქართველოს ბედი უკუღმა დაატრიალა. ისევ ქართველების დალატითა და ხელისშეწყობით საბჭოთა რუსეთმა საქართველოს მთლიანი ოკუპაცია მოახდინა“.

სწორედ ამ მხარე სინამდვილემ ათქმევინა ვალერიან გუგუშვილს სისხლიანი ფრაზები: „შეცდი, ცუდი გზა ავირჩიე ბრძოლის, ჯობდა ხარს და გუთანს მოკვიდნოდნი... განვლილი გზა, ტანჯვით განვლილი, სასაცილო, ჩინზე მიმდგარი... შეუძლებელია მიმყვე ძვესნის დამღუპველ ამ გზას, როცა იცი, რომ დამკვიდრდება უპასუხისმგებლო რეჟიმი და დაიღვრება ათათასობით უდანაშაულო ადამიანთა სისხლი“.

ეს ფრაზები ჩვეულებრივი გოგონა როდი იყო. მან მტკიცედ გადაწყვიტა სწორედ ახლა, პოლშეიკური დიქტატურის ზენიტში, გამოსულიყო მასობრივი ძალადობის, ტერორის, უკანონობის, ადამიანის უფლებების ფესქვე გათვლის, ძარცვა-ეწორების, ბანდიტობისა და ბოროტების სახელმწიფო პოლიტიკად გამოცხადების წინააღმდეგ საბრძოლველად, მაგრამ მას არ დასცალდა ბოლომდე ებრძოლა ხალხის ბედნიერებისა და ჭეშმარიტი თავისუფლებისათვის. მისი გული უდროოდ დაიფერდოდა, და მართლაც აუსრულებელ ოცნებად დარჩა ღელთ ღუნისა მონოდება: „ჩვენი თავი, ჩვენადვე უნდა გვეყუდნოდეს“.

იგი 1931 წელს, 35 წლისა დაიღუპა.

ახლობლები პატივს სცემენ ამ ქვეყნიდან ადრე წასული კაცის სსოვნას. მის ოჯახზე არც ჭკვისის დღეებია დავიწყებული. მას ადასტურებს ვალერიან გუგუშვილის შვილიშვილები და შვილთაშვილების მიერ სათუთად შენახული დიდი გალაკტიონის დღივნი გამოუშენებელი ფოტოსურათები.

ბიძინა გუგუშვიძე

ზე, როცა იგი დაიბეჭდა. მუზეუმის დირექტორი, ს.ი. მიცუკვიჩი“.

რასაკვირველია, გალაკტიონისგან დამოძღვრული ჭაბუკი — ვალერიან გუგუშვიმ თბილისის სასულიერო სემინარიასა და შემდეგ, დიდი ივანე ჯავახიშვილის ახლადდაარსებულ უნივერსიტეტის სიბრძნისმეცხველების ფაკულტეტზე სწავლის დროსაც, აგრძელებს მოთხოვრების, სტატიების და ისტორიული ნარკვევების წერას.

როცა დიდი ილიას წინააღმდეგ ბევი და მოლაღატ ნაპირალები ეკლისწამებებს ავრცელდნენ, „ვალერიან გუგუშვიმ ქართული ხალხის წნორად მოაზროვნე საუკეთესო შვილებთან ერთად, წარბშუბრედოდ იდგა ერის ღირსეული მამის ევერთიელა დვანლის დაფასებისა და აღიარების გზაზე“. (ჯანუბთბ: „თბილისი“, 1988 წ. 3 ივნისი. „კომუნისტა“ 1975 წ. 23 იანისი).

ვალერიან გუგუშვიმ თავის ერ-

1998, 13 სექტემბერი, №252

ახალი თარიღა

მუსთაზი

თავი და მარჯვენა მამბინავენი

ბეილიბეილი

ბიბინა ვალირისის დასრულ

1935

ბალირისის მამბინა,

ბიბინა მამბინა •

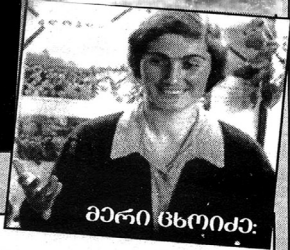
1950

ჩემი სოფანსო არქივიდან გიგზავნით დღევან გამოუქვეყნებულ, სამოსი წლის წინათ გადაღებულ ფოტოსურათს

არსი ფოტოსიგორია

„ქართული
სიგჟვა“ №11

მარი ცხობიძე

„...ყოველდღე ხან
პერანგის სახელო ჰქონდა
მოგლეჯილი, ხან საყელო,
აღბათ, ჭიდაობდა...“

ბაგოე ჯანსულ ჩარკვიანს

სისარულის, სიყვარულის, ზნეობისა და სიკეთის ზღვად იქცა თითოეული ნაღდი ქართველისთვის ყოველი პარასკევი დღე, როცა მედკრულ საქართველოს „ქართული სიტყვის“ ფურცლებზე მრავალრიცხოვანი მკითხველი დიდი ინტერესით ეცნობა საჭირობოროტო საკითხებზე დასტამბულ მარგალიტიკივით ლამაზსა და მართალ სტრიქონებს. გაზეთმა მორიგი სისარული მარგუნა, როცა მეთერთმეტე ნომერში ნავიკითხვ ნოდარ დუმბაძის თანამერხელის, ქალბატონ მერი ცხობიძის მოგონებები ჩემი განსაკუთრებული ინტერესი გამოიწვია ფრაზამ: „...ყოველდღე ხან პერანგის სახელო ჰქონდა მოგლეჯილი, ხან საყელო, აღბათ, ჭიდაობდა...“ აღბათ კი არა, დიდი მწერალი მართლაც და, რომ ჭიდაობის ტრფიალი იყო. ამის დასტურად გიგზავნით, ჩემი საოფასო არქივიდან დღემდე გამოუქვეყნებულ, სამოცი წლის წინათ გადაღებულ ფოტოსურათს, რომელზეც აღბეჭდილია „მოჭიდავე“ ნოდარ დუმბაძე მარგუნის.

ბიძინა
გაგეშვიძე

ომის ვეტერანმა, საქართველოს დამსახურებულმა ჟურნალისტმა, ღირსების ორდენის კავალერმა ფარსადან თოფურიაშ ახალი ორსვეტრდანი ნიგნი გზა, რომელმაც „თბილისამდე“ მოგვიყვანა“ გამოუშვა, იგი ერთი გაზეთის ჟურნალისტური კოლექტივის ბოლო ორმოცწლიან ისტორიას ეძღვნება.

საქართველოს საქართველო

№ 9 (116)

ჟურნალისტთა სხვაზე წერს,

პოლემიკაში - არაფერს

ამ მხრივ ფარსადან თოფურია იშვიათი გამოჩენილი-სია. ჟურნალისტური მოღვაწეობის ბოლო წლები თავისი საყვარელი კოლექტივის - „თბილისის“ ორმოცწლიანი ისტორიის, გაზეთის შექმნის სათავეებთან მდგომი თანამშრომლების საქმიანობის გაშუქებას მოაწოდომა. ჯერ „სასინჯი“ კრებული „ეს გზა „თბილისზე“ გადის“ მოგვანოდა, ხოლო ორი წლის შემდეგ საკმაოდ მოზრდილი ნიგნი „გზა, რომელმაც „თბილისამდე“ მიგვიყვანა“.

დიდი გული და სიყვარული უნდა გქონდეს, ყველას რომ მოეფერო, თავისი მიუზლა, არაფერი მიუმატო და არც არაფერი დააკლო. ასეთი ზეგული სინშინდითა და პატიოსნებით მიუდგა ფარსადან თოფურია გაზეთის შეფასებასაც, როცა იგი ზენიტში იყო და არც მის გაკეცებას მოერიდა, როცა ამას იმსახურებდა (წერილები „ახლოებუი... და შორეული“, „რაც მანუხებს, მოსციენებას არ მძაღევს“).

კოლეგა - მეგობრებსაც თავისი სათქმელი უთხრა, გული არავის ატკინა, შტატის უკლებლივ ყველა თანამშრომელი თითო აბზაცში გაისხენა, ხოლო ვეტერან ჟურნალისტებს - ნიკოლოზ ჯაშს, პავლე კობრიძეს, ოთარ იოსელიანს, დავით მელუხას, სერგო ხარაზიშვილს, გიორგი ოქრუაშვილს, გიზო ნიშინაიძეს, ოთარ გაგუას, ოთარ ხუციშვილს, ვახტანგ ნიკოლაიშვილს, ამირან ნინუას, თქვენს მონა-მორჩილს წერილები და მოგონებები უძღვნა.

როცა პოლიტიკის საკითხებზე ტაბუდადებული ჟურნალისტები მოკლებული იყვნენ სხვა თემებზე წერას, ბატონი ფარსადანი სხვადასხვა ფსევდონიმებს ამოფარებული მაინც ახერხებდა ფელეტონების, ნკვიპურტების ბექედებს ყოფით პრობლემებზე. ამ მხრივ პუბლიკაციებიდან, რომლებსაც არ დაუკარგავთ დღევანდელი ღირებულება - „მე, ექიმი და მკურნალობა“, „როგორ დამსაჯა სიჯიუტემ?“ „ოჯახის გასაჭირი“, „გვარის დაუსახელებლად“ და სხვა შეიტანა ნიგნში და კიდევ უფრო გაამდიდრა შინაარსობრივად.

ეს წერილები და მოგონებები, როგორც თავად ავტორი ამბობს, ქართულ ჟურნალ-გაზეთებშია მიმოხილული, განსაკუთრებით ბოლოდროინდელ პრესაში და მკითხველმა კარგად მიიღო.

რაც შეეხება ნაშრომის ახალ თავს - „მინიატურები“ (რუბრიკაში „კურიოზი“ ნაჩვენებია, თუ რა გადახდათ ავტორსა და მის მეგობრებს) პირველად ქვეყნდება. ამ პატარ-პატარა თავგადასავლებმა გაამრავალფეროვნა, გააცოცხლა ნიგნი, მეტი ღირსება შემატა მას.

მამ ასე, არის ნიგნი ერთ ჟურნალისტურ კოლექტივზე!

ბიძინა ბაბაშიძე,
კულტურის დამსახურებული მუშაკი,
გრომის კაბარანი.

მეგობარი

მეგობრის შესახებ

საკუთარ გულს მიენდეთ...

ჩემზე ათიოდე წლით უფროსია, თურცა ასაკობრივი სხვაობა მეტობრობაში ხელს არ გვიშლის. ყოველი შეხვედრისას ვგრძნობ, რომ ჩემს სულში რაღაც ახალი შემოიჭრა. ასე იყო ამას წინათაც, როცა საუბარი ოჯახურ ტრადიციებს, წეს-ჩვეულებებს შევეცო. მე ჩემი ვიყი, იმან თავისი. ბოლოს იმ დაკვნამდე მივდი, რომ უნარსულოდ ცხოვრება ჯოჯოხეთის დაემტკიცებოდა.

— რაც წლები მოვიხალა, სულ უფრო მეტს ვეფიქრობ ნუთისოვლის რაობაზე. — მითხრა მაშინ ბიძისა გეგვიძემ, — ვინ ამას იტყვის, ვინ — იმას, საოქმელი არ დაიღვას. მაგრამ მარადიული კითხვა, რა არის ცხოვრება, თითქმის მუდამ პასუხგაუცემელი რჩება... ეს უდავოდ იმის ბრალიც არის, რომ დედამისის ზურგზე ვიყი არავის დაუღვინია, რა პრინციპებით უნდა იხედებოდნენ ამ ადამიანს, რომ ერთიანად პირდაპირ იყოს და ბერთანაც კი არის ზოგადი დებულებები, მაგრამ ისინი თუ ერთ შემთხვევაში ამაოთლებენ, მეორე შემთხვევაში უკუ შედგებს იძლევიან. ჩემი რწმენით, ადამიანმა თვითონ უნდა შეიქმნას მრწამსი და კრედიო, იმ ზოგად ჩარჩოებში რომ ჩაიჭებო...

ბატონი ბიძისა ცამდე მართალია საკუთარი თავის „პოინტის პრობლემა“ ყველაზე მწვავედ გამოიკვება დღეს, როცა უკვე მოიშალა ან იშლება ძველი ღირებულებები, წინა პლანზეა სრულიად ახალი ურთიერთობები და შეხედულებები. ისინი სულ უფრო აშკარად და დაუნდობლად უპირისპირდებიან იმას, „რაც უკვე იყო“. ფესვები თვალისა და ყურისთვის მიუტევებელი ფასეულობები, „ახლები“ მომეტებული ქვიციკადებიან, „ძველების“ დადავისს „მეტი ოჯახი ჩემი ციხე-სიმაგრეა“. ნუ გაგიკვირდებათ, თუ ირრინოვლად ჩაიჭირებულხენ, „მეგარი ციხე-სიმაგრე კი გქონია, აი? მე მგინია, ამისი თავი დათავია კისშითი სიჩქარე, რომელიც ყველაზე და ცველაფერში, მათ შორის ოჯახურ ურთიერთობებში, ცხვირს უბადო მოედ ყფას.

— არც ტელევიზორი იყო და არც რადიო, მაგრამ გვექონდა სიყვარული ნაქსოვი საოცარი გარემო. იქ ვიზრდებოდით და ესნაელობით ცხოვრების ანაზანას. სწორედ რომ იმ გარემოში მამუქა ერთგული თანამგზავრი ეთერ რუხაძე. ქონება თავზე არ გადაგვდიოდა, მაგრამ ყველაფერს, რასაც „ჩვენი“ ერქვა, ურთიერთპატივისცემის მაღლი ეცხო. არ მახსოვს, რომ ოჯახისთვის მნიშვნელოვანი საკითხი ერთპიროვნულად გადამიწყვიტა. ეთერი იყო ჩემი ფიქრების მოზიარეც და კეთილი მირჩვევლიც, რა ვიცი, ბატონო, ასე ვიარეთ იქვე ათეულ წელზე მეტი, გაგზარდეთ შვილები და შვილიშვილები. მაღლობა უფვალს, ისინიც ჩვენს კვალს მოჰყვებიან...

ნათქვამია, „ცოლის ქება აუგიაო“. რა ვუყოთ, ზოგჯერ წინაპრებიც სცოვადანდენ: როცა ყველაფერს თავისი წონა და ზომა აქვს, დამსახურებულ ქება არც მუდლისგან არის აუცილებელი შვილები აკვირდებოდნენ ყველაფერს, რაც ოჯახურ გარემოში ხდებოდა, ხედავდნენ, ერთმანეთის სიყვარულით როგორ ვაკონინებდით სულ მცირე სიხარულს, რათა ის დიდ ბედნიერებად გადაგვექცია. ამ ყოველდღიურობამ მათივე ადუნარდა სიყეთის დანახვისა და გაცემის უნარი და თუ ჩვენი შვილები ადამიანურად ახრულებენ თავიანი მოვალეობას, ეს ჩვენი, მშობლების დამსახურებაა ეს დამსახურება ძალბატონისა, რომლიც ერთდროულად დედაც იყო, მუელდეც, გადიაც და ხელმადლიანი დიასახლისიც.

ხომ დიდებულთა ოთხმოცს მჩატუნებელი კაცისგან ამისი მოსმენა? ნუ თუ ერთი, პატარა, სულ პანანკინტელა ხინჯიც არ ჩარჩა გულის სიღრმეში? არა, არ ჩარჩენია. არ ჩარჩენია, რადგან ყოველთვის „იქ ჩარდე“ ბოდნენ, რომლის იქითაც ერთი ნაბიჯის გადადგმაც არ შეიძლებოდა.

ამან შემოუნახათ ის პირველი და განუმეორებელი სიყვარული!

მანძილზე იქვე შედაგოვად მუშაობდა. დაცვა საკანდიდატო დისერტაცია, გამოაქვეყნა ათობით სამცხურთ ნაშრომი, გაზარდა შვილები და ყველაფერი გაიღო, რომ ისინიც საზოგადოების დირექტული წევრები ყოფილიყვნენ.

საიდან, ვისგან შეისისხლორცა მან ეს ფანდაღები თვისებები? რა თქმა უნდა, ოჯახიდან, რომლის თავკაცი ერთი ალალი, ბალღიერი გულკაცილი, სიმღერის ტრფიალი მოსრუხაძე გახლდათ. ხოლო დედა, ჯიგთუნელი ეთერ გოგიშვილი იყო ოჯახის მანათობელი მუქურაღ და ქმრის კაცობის გვირგვინიც. დიდმა ომმა შეინარა მათი ორი ვაჟკაცი და მთელი მშობლიური სიყვარული ერთადერთ ქალიშვილზე გადაიტანეს. ქალიშვილის გულში სწორედ იმ წმინდა ცრემლებსაც აღზარდეს ადამიანობის მარადუქმნივი ყვავილი.

ასე მოდიან გაცოცანებთ სახეც იმ ცხოვრების ზნაზე ეთერ რუხაძე და ბიძისა გეგვიძემ. სიყეთმ მათ ოჯახს უმურველად დააბერეს ახალი თავისი მაღლიანი კალთა. გარს ახვევიათ შვილებისა და შვილიშვილების სითხო და სიყვარული. და თუმცა წლებმა თან წაიღეს ახალი გაზრდობის ენერჯია და შემართება, ვერაფერი დააკლეს ცხოვრების მავაჯანსაჰ გამოტარებულ გულს.

— ამიტომ უნდა ეუთხრა ჩვენს მომავლებს: ნუ გაგაპრიყვებთ დროებითი ზიზილ-პიპილები, ნუ აყვებით მიეთმოითთა ფების ხმას — საკუთარ გულს მიენდე! უერთგულეთ იმ ფასეულობებს, რომლებიც უფროსმა თაობებმა წინაპრებისაგან მივიღეთ, გაგამრავლეთ და თქვენ გადმოგვეცით, რათა ახლათქვენ უწინადათო თქვენს შვილებებს. უამისოვ სიციცხელე ჩადის ფასი იქნება.

აი, ეს მითხრა და გამანდო ჩემმა უფროსმა მეგობარმა. ვვიქრობ ბევრისთვის იქნება სამაგალითოც და ძქვის საკითხავც...

ელგუჯარ ლაზანიძე
სურამიზა: ეთერ რუხაძე შვილებთან და შვილიშვილებთან.

სამსახურის

რესპუბლიკა

იმისთნა წმინდა საძმეში,
ბოგბინე ბუჭყუნი სიფყაბა,
ცყოლიბით და ჭიბიბით ბუბთის
ბაფანა ყურლა უკადრისბაბე
უხაბაგლუხია.

დაბარსიზულია
1918 წელს.

სუთხაბათი, 7 სექტემბერი, 2006 წელი.
№ 176 (5517)

რას ვერჩით ჯორჯიაშვილს?

სამსახურის შემოქმედმა ალგეთის სანახებს არაფერი დააკლო, არც ტყე, არც მინდორი, მდინარეები, ბროლივით გამჭვირვალე პაერი, დედამიწის გულიდან ამოქუბებულ შუშუნა წყაროები და არც სახალხო გმირები — არსენა თქელაშვილი, როსტომ რანხაძე (რუსტაში), არსენა ჯორჯიაშვილი. მათზე წერდები: ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, ვაჟა-ფშაველა, ალექსანდრე ყაზბეგი, მიხეილ ჯავახიშვილი, გაულაგვიანი ტაბიძე, შალვა დადიანი, აბდრო შანშიაშვილი, ირაკლი შანუაია...

აი, რის წერდა არსენა ჯორჯიაშვილის შესახებ ქართული ლიტერატურის კლასიკოსი დავით აღმაშენებელი თავის მემორებში: „საქართველო საბოლოოდ უნდა განადგურებულყო და განადგურდებოდა გამოუბრუნებლად მაგრამ რუსეთის მეფის ჯარსა და მის გენერალს არ დასცალდა საქართველოს ქალაქებსა და სოფლებში მოსახლეობის აწიოკება და მის ცვათავლუტის ზოლომდე უსწრებლბა. 1906 წლის 16 იანვარს არსენა ჯორჯიაშვილის მადლიანმა მარჯვენამ სულ გაიტეხინა ქართველი ხალხის გენოციდის ორგანიზატორს, გენერალ გრიპზინოს“.

25 წლის გმირი მეტეხის ციხეში ჩამოახრევეს. მაღლიერმა სამშობლომ ალგეთელი ჭაბუკი სახალხო გმირის სახელით შეამკო.

სწორედ ამ მხარის შვილებს — ცხრა მძა ხერხეულიძეებისა და მარაბდის ბრძოლის მონაწილე დედებარებუთი ქვეყნა მოუტ ლაღი ისეთიან მარგალტრეით სტრეტიხები ვერყო ანგაფარბისადმი მიძღვნილ ლექსში: „სხვა რომ არ იყოს, ჩვენ მარტო შენი და ნატოს ეზი დაგვიფარავდა, თორემ მტრებს ისიც კი შეაშინებს, ერთხელ წმამალა რომ ვოქათ მარბდა“

არც ქართული კულტურის მიზღა დარჩენილა გმირის სახელი, დაინერა და თეატრებში დაიდა სატეკალები შალვა დადიანის სცენარის მიხედვით რევისორმა ივანე პერესტიანმა გაადაილო სრულმეტრაჟიანი მხატვრული ფილმი. სურათში მთავარ როლებს ასრულებენ მიხეილ ქიქოძე (არსენა ჯორჯიაშვილი), ელისაშვილი მგებ ჩერქევიშვილი, გიორგი დაკოთაშვილი, ალექსანდრე იოსელიანი, იუზა ზარდლიანი, კობე კარლაშვილი.

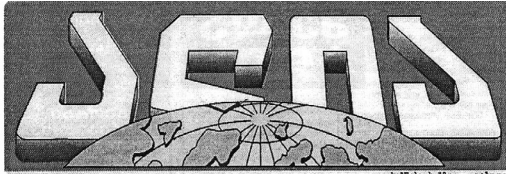
ბარბატინის ქუჩის, სადაც გმირის მარჯვენამ წერტილი დაუთვა ქართველი ხალხის გენოციდს, ეწოდა ჯორჯიაშვილის სახელი, სასტუმრო „თბილისის“ კვლელზე გაიკრა ბრინჯაოს მემორიალური დავა.

დღეს აღარც ერთია და აღარც მეორე... მიწვალბულთან მებრძოლმა „რანდებმა“ დაფა სადაც მოსროლეს, ქუჩას კი სახელი შეუფცვალეს. „ჯორჯიაშვილი“ „მტკუნრი“ გახდა. იმ დღედაცკლებმა ჩაინც და მიინც ჯორჯიაშვილი მოსინიც დაბალ ლბულ, განა ცოტათიბისში ისეთი ქუჩა, რომელიც აღბრუნებულ და უკვდაცოდა ერთეულს „განმთავისუფლებელი მოძრაობის ერთერთი გამომწინაშე მძღვენის გიორგი ქანტურისის სახელს?“

შალვა, ვიზივით ქალაქ თბილისის მერს გეო უგულუაძეს საკრებულის თავმჯდომარეს ზაზა ბეგაშვილს დაამქრონ სასოროლიანობის აღდგენა, დროულ დაუბრუნენ ქუჩის არსენა ჯორჯიაშვილის სახელი ამის სწორედ რომ ულამარაკოდ, სიტყვის შეუბრუნებლად იმსახურებს აღმთავისუფლებელი თვისი სახელთა და სამხრეთ კვლელს უნებრებს დაბეჭდეს უნდა და აღბრუნელ საქართველოს.

აქედევ დაბრბდები ალგეთის ლეკვის მგისინაი, ისე არ ამოწყდებიან, ჯაერი შაშვანონ მტრისანი“.

ბიძინა ბებეშიძე

№136/24211 ალია 21-23 ნოემბერი 2009 წ. 1 ლაქი საქართველოს საგარეო ურთიერთობების მინისტრის განკარგულებაშია

„ალია“ იზიარებს თქვენს მწუხარებას

ეთერ რუხაძე-გეგეშიძის

იმ სოფლად წასვლის მისამდე წელი

ამ უკუღმართ დროში ცხოვრების კვალობაზე სამდღურაეი არ მეთქმის — ტრადიციული ოჯახი შევქმენი და შვილთაშვილებსაც მოვეცნარი.

მაგრამ სოფელმა ბოლომდე მაინც არ გამახარა...

თავზე ჩამომემხო ცარგვალი... ვისითაც ვამაყობდი და გული სავე მქონდა, ის გამომეცალა ხელიდან და დაფრეი მარტო, მტირალა ტირიფივით ტოტებდახრილი.

უმაღური არასოდეს ვყოფილვარ და არც ახლა დამიკარგავს რეალობის შეგრძნება. ყველაფრისთვის მადლობას ვწირავ განებებს. მადლობას ვწირავ, რომ ქვეყნად მომავლინა, შევხვდი ადამიანს, ვინც ჩემს არსებობას ავკარგინა გვირგვინი დაადგა. ეს შენ ხარ, ქალბატონო ეთერ! — ვინც შენ და გარეთ დიდად დაფასებული ბრძანდებოდი... ვინც ექიმ-სტომატოლოგთა მრავალი თაობის ღირსეულად აღზრდას, 50 წელი შეაღიე. მეგობარ-კოლეგებზე უზომოდ შეყვარებული მეოჯახის როლსაც მუდამ დაუზარელად ასრულებდი. ყველაფერი ეს და სხვა ცხოვრებისეული ქრონიკები, ვრცლად აისახა ამასწინათ დასტამბულ წიგნებში („დრო“, „უსაზღვრო სევდა“, „რაილა დარჩა წარსულის, ღიღის?“), აგრეთვე, ჟურნალ გაზეთებში გამოქვეყნებულ წერილებსა და ნარკვევებში.

ასრულდა იმქვეყნად დარდად გაყოლილი შენი ნატვრა. აღდგენილ იქნა ჩვენი სახელოვანი მამის — ვალერიან გეგეშიძის ბრინჯაოს მხატვრული მემორიალი, სამტრედიის ქალაქის ცენტრში, მისივე სახელობის ქუჩაზე მდებარე ლამაზ სკვერში.

დღეს ყველაფერი თავის რიგით მიდის... ახალმა ძალამ აავსო ჩემი არსება. ამას შენ მკარნახობ, ეთერ, რომ ისევ თავანულმა ვიარო, მივიღე შენს სამარადისო სამყოფელთან, მუხლი მოვიდრიკო და გითხრა: შენთან შეხვედრის მოლოდინში ვარ, ფიქრებითა და დარდით დამძიმებული. და როცა უამი დარეკავს, ისევ ერთად ვიქნებით. მანამდე კი შენი თვალებით ვუცქერ ამ სამყაროს, ვეფერები ყველას ვინც შენ გიყვარდა.

ბიძინა გეგეშიძე

„ალია“ იზიარებს თქვენს მწუხარებას

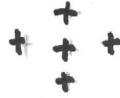
№136 (2421) 21-23 ნოემბერი 2009 წ.

ღრმად დამწუსრებული მეუღლე ოღლა ძვილებით
ცუცა და ბიძინათი, მძობლები: ჟარნაზ და თვო,
ძმები: აქვხვტი (მეუღლე ნინათ) კონსტანტინე და
ვახო, დები: ივდიოთი და ანკელინა, სიმამრ ლევან
და სიდვარი ეფროხინე კიკაჩეაშვილები ძმებით
და ცოლის ძმები კლადიშერი და შავლე ცოლშვილით
აუწეებენ ნათესავთ და მეგობრებს მუდამ დაუგინჯად

ვალისკო ვარნაოზისკე

გეგეშიკე

ვარდაცვალებას. დასაფლავება მოხდება სოფ. მელა-
ურში 1920 იანვარს ნამუაღლევის 3 საათზე ცო-
მოსვენება ს.კ. სალიდან. ვთხოვთ მობრძანდეთ და
ანუგემათ მწუსრებაში მეუღლი ოჯახში

მამა ეწა მყავს
და ეწა ღება,
უღიარსის მტკიცელი,
დას მამიჯრინდა,
ნადასავე
გულის დასაველი
და დასაგნი დასა,
ვინც უღიჯი
უღიჯი დასა

გინდა
1936. მამაგანი

აი, ასეთი მყავს მიზობარი

ბიძინა გეგეშიძეს.

გასაოცარი მყავს მეგობარი,
სახელიც კარგი ჰქვია – ბიძინა,
„წამომეპარა უკვე სიბერე“, –
ეუთხარი ეს და ბევრი იცინა.

„ჯერ ბავშვი ხარო“, – დამაიმედა,
„შენთან სიბერეს ჯერ რა ხელი აქვს,
მე ოთხმოცს უკვე მივუკაკუნე
და ჩემი ტვირთი ისევ მე მიმაქვს!

ცხოვრებამ მოეთქა შეუბრალებლად,
ხმალი არასდროს არ ჩამივია,
ბევრი დაგკარგე, ვინც მე მიყვარდა,
ბრძოლა კი ჯერაც არ წამივია!

უუძვირფასესს თანამგზავრს ჩემსას
ტკივილიანი გაჰყვა ოცნება,
ჩაკირულია გულში მარადი
სიცოცხლის რწმენა და საოცრება!

მეც მოვინიშნე ჩემი არჩივი,
ღვთით ბოძებული წმინდა ალაგი,
როს აღსრულდება ნება განგების
მექნება ჩემი ძვალთშესალაგი!

ჯერ... აქაური მხიბლავს მზეები,
ჯერ კიდევ დამრჩა გზა და სავალი,
რადგან, სანამ ვარ, ცოცხლობს ეთერიც –
ჩემი ცხოვრების იასამანი“.

ასე ალაღად მიგულახდილა,
არ გამემხილა, ვერ დავიცადე,
როცა ასეთი გყავს მეგობარი
კი ღირს ცხოვრება დედამიწაზე!

ე ლ გ უ ჯ ა ლ ე ბ ა ნ ი ძ ე

მაისი, 2008

ბიძინა გეგეშიძე:

ბაბუაჩემის – ფარნაოზ გეგეშიძის ბიძაშვილს მელაურელ სპირიდონ გეგეშიძეს თურმე ცხრა შვილი ჰყოლია. მათ შორის ნიჭით და შრომისმოყვარეობით გამორჩეული არკადი, მამაჩემი თბილისში ჩამოიყვანა და სამხედრო სასწავლებელში მიაბარა. ამ სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ ჭაბუკი არკადი გეგეშიძე ოფიცრის ჩინით სამსახურს საქართველოს ფარგლებს გარეთ, წითელი არმიის რიგებში აგრძელებს.

მეორე მსოფლიო ომმა არკადის ბელორუსიაში მოუხსნრო. მერე ყირიმის ფრონტი. მძიმედ დაიჭრა სევასტოპოლის დაცვისათვის ბრძოლაში. 1942 წლის თებერვალში ბატალიონის უნარიანად ხელმძღვანელობისა და პირადი მამაცობისათვის (საქართველოში გახოკიძის, და ადამიას შემდეგ) მესამეს მიენიჭა საბჭოთა კავშირის გმირის საპატიო წოდება.

ჯანმრთელობაშერყეული გმირი სამშობლოში ბრუნდება. ხელისუფლებამ მას რუსთაველის გამზირზე საუკეთესო საცხოვრებელი ბინა მისცა. მშობლიურ მელაურში მინის ნაკვეთი, კინორეჟისორმა შალვა ხომერიკმა მისი გმირობა დოკუმენტურ ფილმში ასახა. რუსთაველის კინოთეატრებში დიდხანს იყო გამოფენილი გმირის დიდი ფერწერული პორტრეტი, ხოლო მთავრობამ იგი დააჯილდოვა უცხოური მსუბუქი ავტომანქანით, (ლინკოლნი).

სწორედ ამ მანქანით მოგვიხდა მე და კოლია გეგეშიძეს (არკადის ძმა) მელაურიდან თბილისში გამგზავრება. ეს იყო 1947 წელი. გზად ლამის გასათევად ზესტაფონში – რკინიგზის სადგურთან შევჩერდით. სამწუხაროდ მანქანაში ჩაძინებულები პირნმინდად გაგვქუნდეს. მეტად დამწყვიტა გული და დღესაც მწარედ განვიცდი მამას გარდაცვალებასთან დაკავშირებით 1931 წლის იანვარში პრესაში გამოქვეყნებული – (გაზეთები – „კომუნისტი“, „ზარია ვოსტოკა“, „მუშა“, „ახკომი“ და სხვა) სამგლოვიარო განცხადებების, მეგობრების, ახლობლების, სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფაკულტეტების პროფესორ მასწავლებელთა, გამოსათხოვარი წერილების, აგრეთვე საოჯახო ფოტოსურათების, და უნიკალური ლიტერატურის გატაცებამ.

2004 წლის 6 დეკემბრის ჩანაწერი.
თბილისი, ვაკე, ილია ჭავჭავაძის 9.

ვალერიან გეგუშიძის განახლებული მემორიალი, რომელიც აღმართულია სამტრედიის ქალაქის ცენტრში, მისივე სახელობის ქუჩაზე მღებარე ლამაზ სკვერში. ფოტო რუსუდან გეგუშიძის. 2009 წლის 9 ოქტომბერი. ქალაქი სამტრედია

მელქას (მუციკოს) და ბიბინას ლუდა - მისწვილებთან: ეთერ და მანია კაკაბეიშვილებთან, 1932

ტრადიციჟი

გარდასუელ დღეთა ათინათი

„პი, ბავშვობის დღებო, დაბრუნდებოდეთ, ნეტავი!“ პოეტის ეს ნატიჟრა თავს ხშირად შემახსენებს ხოლმე, განსაკუთრებით მას შემდეგ, რაც წლები მომეძალა... იმ დღებთან ბევრი ტკილილი მოგონება მაჟავიერებს. მით ჩემს ცხოვრებაში დიდი და წარუშლელი კვალი დატოვეს.

მაშინ ალექსანდრე ჭავჭავაძის ქუჩის პირველ გადაკვეთაზე ვცხოვრობდი. ახლო ვიცნობდი დენაწლოსილი პროკურორის რომან პაჭკორიასა და ნატალია ყარაღაშვილის ოჯახს, ვიცნობდი ამ დიდებული ადამიანების წარმომავლობას. პაჭკორიების სტუმართმოყვარე ოჯახის სადარბაზო ბარათი „გადმომცა“ მათმა ვაჟი შვილმა შუქრი პაჭკორიამ, რომელთანაც ვმეგობრობდი. აქ სულის მოსაოხებლად ხშირად იკრიბებოდნენ თბილისის იმდროინდელი საზინო ახალგაზრდები – ოტია პაჭკორია, სილოვან წარიმანიძე, არჩილ სულაკაური, გოგი გელოვანი, თენგიზ ჩიჟუა, გიზო ნიშინიძე, ტარიელ იაშვილი... კიოხულობდნენ ლექსებს, მღეროდნენ, იგონებდნენ ჩავლილ დღეებს, თვითონაც ხალისობდნენ და უფროსებსაც ახალისებდნენ. ახლაც მახსოვს ქალბატონ ნატალიას ნაიმობი, ცამეტი წლისამ სოფელ ართანაში (თელავის რაიონი) როგორ მოპარა ცხენი სტუმრად მყოფ დიდ ვაჟს და კაი ხანს აჯორითა, როგორ დაუშეგობრა მამამისი გიგლო ყარაღაშვილი ალექსანდრე ყაზბეგს. სწორედ რომ იქ ტრიალებდა უახლოესი ნათესავების, სასიქადულო მამული შვილების იგანე ჯავახიშვილისა და ტიცინა ტაბიძის, რჩეულ თავადაზნაურთა – ვახვიანიშვილების, ჩოლოყაშვილების, ვანაძეების უკვადავი სულები.

აი, ვისგან შეითვისა და შეისიხლხორცა პაჭკორიების მშვენიერმა ოჯახმა სტუმართმოყვარეობა, ვინ დააწინა მით გულებში პატრიოტიზმის აკვანი! მახსოვს, იმ საღამოებზე როგორ აქტიურობდა შუქრის დაუიკო დიანა, რომელიც მეჯიოთი მწველის პარალელურად ქსოვდა, კერავდა, მუსიკალური ტექნიკურიც დაამთავრა და უშალღესი პედაგოგიური განათლებაც მიიღო.

და აი, ერთ დღეს შევიტყვე, რომ დიანა პაჭკორიამ თავისი ბედი ჩემს მეგობარს, ჟურნალისტ ფარსადან თოფურისა დაუკავშირა. მას მერე მთელი ორმოცი წელი გასულა! გაზარდეს ქალვაჟი, ჰყავთ ხუთი შვილი შვილი. ფარსადანმა ხომ არა და არ მოასვენა კალამი, არც ქალბატონი დიანა მჯდარა გულზე ხელ-

დაკრეფილი. ჯერ ახალციხეში იმუშავა ფორტეპიანოს მასწავლებლად, მერე რუსთავეში გააგრძელა მოღვაწეობა, ბოლო ათეული წლები კი თბილისის მუსიკალურ სასწავლებლებში იღვანა.

თოფურიებიც თავიანთი დიდი წინაპრების ტრადიციითა ერთგული გამგრძელებლები არიან. და გიხარია, რომ თბილისში, მიუხედავად დუჟჭირი ცხოვრებისა, არიან ასეთი ადამიანები, ვინც თავისი არსებით სხვებსაც სიცოცხლით ტაბობის სურვილს უღვივებენ.

პიძინა ბავშვიკი, კულტურის დამსახურებული მუშაკი.

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
იმაჟღეპა ბაჟოზიჟელოზა „კოლორის“ სტაჟიჟი, რკინიზბის რიზი, 20.

ჩვენი ჟურნალიდან

ბატონ ჯანსუღ ჩარკვიანი

საცემად ავზადებს ნარკვევს „სის-ლიანიბლიკები“.

გაივლის დრო და ვალერიან გემეშიძე, უპეკეოროვულ-გამათა-ვისუფულეული მოძრაობის თვალსა-ჩინო მოღვაწე, 33 წლის ასაკში დაიღ-უსება.

მისი სახელის უკვდავსაყოფად მშობლიური ქალაქის, სამტრედიის ცენტრში, მისივე სახელობის ქუჩაზე მდებარე ლამაზ სკვერში აღმართულა ბრინჯაოს მეძობრილო, რომელ-იც დღესაც ხელუხლებლად დგას.

ყურადღება იმ სოფლად წასე-ლაამდე არც ჭყვიშელ მეცობრისგან მოკლებია ვალერიან გემეშიძის რეპრესირებულსა და დაიბოლელ ოჯახს, სადაც დღემდე საიუთად ინ-ახება სამოციწლის წინანდელი, უკვე განხლად ქცეული პოეტია მეფის გამომუშვეებელი ფოტოსურათი, რომელსაც მოკრძალებით ვთავა-ზობ ქართველობის გულს განს-არებელსა და თანამდგომს თქვენს „ქართულ სიტყვას“.

ულრმესი პატივისცემით,
83 წლის ახალგაზრდა
ბაიბიკა ვალერიანის
კმ გემეშიძე

კარულით გულანთებულ გაუჯას – სამსონ ნითელაშვილს, რომელიც სრულიად ახალგაზრდა, თავის შეფიცულთანაგებობითანერიად გმირულად დაეცა მეფის რუსეთის ბარბაროს ჯართან საკართველოს მონობისაგან გამოსასხენლად გან-ართულ უთანასწორო ბრძოლაში...

მოგვიანებით სახალხო გმირის ფათურაკებით აღსაცხე ცხოვრებით მოხობლული გალაკტიონ ტაბიძე თავის დიდიურში ჩანერს: „ვწერ ლექსებს და პოემებს ნითელაშვილზე, ხოლო ვალერიან გემეშიძე, ტო-ბანიურელ რაინდზე 1928 წელს გამო-

სოფელ ჭყვიშში, რიონის პირას, ვასილ და მაკრინე ტაბიძეების მეზო-ბლად, საყანე მიწები და ოდა სახლი ჰქონდათ მელაურ გლეხებს – ფარ-ზოზ და თეო გემეშიძეებს. ოჯახებს ახლო ურთიერთობა აკავშირებდათ ერთმანეთთან. განსაკუთრებით კი მათი შვილები – სემინარიელი ბოლდენე ერთმანეთს.

არ დადებებზე გალაკტიონი ურეტეს დროს დედასთან ატარებდა და ვალერიანთან ერთად, ჭყვიშთან ახლოს, შამშაკის უღრან ტყეში შირ-ად სტუმრობდნენ სამშობლოს სიყ-

ქართული სიტყვა

შთაბარი რედაქციონი:
ჯანსუღ ჩარკვიანი
სარედაქციო კოლეგია:
**ჰაბუა ამირაგაძი,
მერაბ ბერაქიანი,
გაენა ბრეხვაძე,
თამარ გომეაძე,
ვახარ კვიციანი,
გიორგი მამაცაძე,
არმაზ სანიბიძე,
თამაზ ნიჟივაძე.**

მისამართი:
**მერაბ ამირაძის ქ. №6
99-96-56
99-63-67**

განმარჯობა
უზრუნველყოფა:
ნანო, გულაშვილი,
ლამა, ჩხენკელი,
სოფო სტურუა,
ნანო, გომაცაძე.

ვახუთი მოქმედებს
თავისუფალი პრესის
პრინციპით

E-Mail: qartulisiya@gmail.com

ბატონ ჯანსუღ ჩარკვიანი

ვერავენ წარმოიდგენდა დიდი ილიას მოწონებული ლექსის – „აყვავდი ტურფა ქვეყანავ ილხინე, ივერთ მხარეო...“-ს დამწერი, სოსო ჯულაშვილი, შემდგომ იოსებ სტალინი მსოფლიოს ბეჭებზე დადებდა, „რუსეთს ფერფლიდან წამოაყენებდა, აქცევდა დიდ ქვეყნად, გაანადგურებდა ჰიტლერს და ფაშიზმისგან იხსნიდა კაცობრიობას.“ /კერენსკი. ბოლშევიზმის დაუძინებელი მტერი/. ეს შეფასება არაფერია იმასთან შედარებით, რა თქვეს საკაცობრიო მაშტაბის მოღვაწეებმა: ლუი არაგონმა, პაბლო ნერუდამ, გო მოჟომ, მიხეილ ბოლოხოვმა, გალაქტიონ ტაბიძემ, ანრი ბარბიუსმა, დე გოლმა, უნიტონ ჩერჩილმა, ფრანკლინ რუზველტმა და ათასობით მწერალმა, ისტორიკოსმა, მეცნიერმა და სამხედრო მოღვაწემ. მათ წიგნებს მეოცე საუკუნის გიგანტზე ვერც ფეროსტატეს გადამწვარი ბიბლიოთეკა დაიტევდა და ვერც განთქმული მარაკანას იარუსები. ასე, რომ „ქართლის გულში დარწეული აკვანი“ ვერც აღინდელმა და ვერც დღევანდელმა ყვავ-ყორნებმა ჩაკეტა, „უდიდესი მხატვარის“ სახელი მომავალ საუკუნეებშიც განაგრძობს ტრიუმფით სვლას მსოფლიოს გზებზე. დღეს ასეთ სივრცეში ძნელია, ძალზე ძნელი გენიოსის ცხოვრების ქრონიკებს კიდევ რამე შემატო, მაგრამ ამ ტრიალ ქვეყანაზე მოულოდნელობას რა გამოლევს. არც ილევა: იმერეთის ერთ-ერთ ულამაზეს სოფელ მელაურში, ძმების ვალერიან და აქვსენტ გეგეშიძეების კარმიდამოში დღესაც დვას ქათქათა მარმარილოს მემორიალური დაფა. მასზე ამოტვიფრულია სიტყვები: „ამ სახლში 1905 წლის მაისში ჩატარდა დასავლეთ საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული ორგანიზაციების კონფერენცია, რომელზედაც სიტყვით გამოვიდა იოსებ ბესარიონის ძე სტალინი.“ და კიდევ: დიდად პატივცემულო, ბატონო ჯანსუღ თქვენ და თქვენთან ერთად „ქართული სიტყვის“ ძვირფას მკითხველს მოკლრძალებით გთავაზობთ გეგეშიძეების საოჯახო არქივიდან ფოტოსურათს, რომლეზეც მელაურში ჩატარებული ზემოხსენებული კონფერენციის მონაწილე დელეგატებს შორის აღმეჭდლია კობა ჯულაშვილი.

/ზემოდან პირველი რიგი, მარცხნიდან მეოთხე/
ბიძინა გეგეშიძე

გაზ. „ქართული სიტყვა“. 2010 წ. 10 თებერვალი

აკობა ჯულაშვილი.
(ზემოდან პირველი რიგი, მარცხნიდან მეოთხე)

მედიავიზუალური შანსი

№ 11. 16 - 23 მარტი 2010 ურველპირული თავისუფალი გაზეთი. ფასი 1 ლარი

ღირსული ქართველები

რუსთავი - ნაოლეონის უერთგულესი თანამებრძოლი

დი, სილო ფრანგების წინააღმდეგ, მებრძოლის ცის ქვეშ, პირაშიდების ველზე ცოცხლად შეკერობილი მამულე, შემდეგ მისივე უერთგულესი თანამებრძოლი და ხომალტკარი კარის დაცვის უფროსი - რუსთავი (რუსტავი) რაზმზე დაჯილდოების ცერემონიაში 1803 წლის 14 ივლისს გაიმართა პარიზის ინვალიდთა სასახლეში, დიდ ფრანკულ ტოლოზე კოლეივე ეს ასახა ცნობილმა, თანამედროვე ფრანგმა მხატვარმა დებრემ. სურათს ცერემონიული აღმოსავლურ ტანსაცმელში გამოწყობილი რუსთავი ნაპოლეონის წინ დგას. უკვე უბედულესი ჯილდოთი მკერდამშენებელი და გასცქერის ბინაპარტისგან ორდენის მისაღებად რიგში მდგომ ხასელგანთქმულ მარნაღებს ნიხ, მიურატს, დაუს, მადონაღლას და ოფერს.

ნემ მიერ უცხოეთის არქივებში მოხილებული ეს სურათი პირველად გაზეთ „ალიაში“ გამოქვეყნდა 1998 წლის 24 - 25 იანვრის ნომერში. ამჯერად ნემ და ქართველი ხატვის უსაყვარლეს, განახლებული გაზეთ „მანსი“ და მის მრავალრიცხოვან მკითხველს მორიდებით ვთავაზობთ საქართველოში დღემდე გამოუქვეყნებულ მხატვარ დაბრეს მიერ შეხარულილ პორტრეტს.

რიგორს სნიგოლი ბახვა, ხაერანეთის პრეზიდენტის ნიკოლა ხარკოვის პირადი გადაწყვეტილებით დიდი ქართველი მოქანდაკე და ფერმწერი, აკადემიკოსი სურბატ წერეთელი ნაპოლეონ პირველის მიერ დაწესებული ღვთისმშობლის საპატიო ორდენის კავალერი გახდა. პირველად ამ ორდენით ნაპოლეონმა დააჯილდოვა ალგეთის ჯაღებთან გატაცებული და სტამბოლის ბაზარზე ქართველი შვიის მიერ ნაყი-

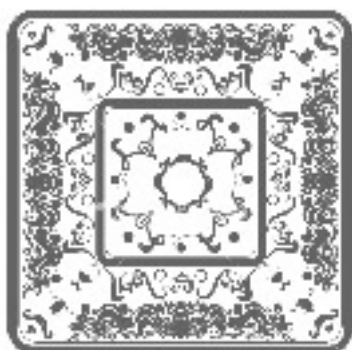
პრეზენტაციის მიზანს გემუთი,
საქართველოს კულტურის
დამსახურებული მოღვაწე,
84 წლის.

ს ა რ ჩ ე ვ ი

- 3 – ვერ დაგივიწყებ ეთერ
- 4 – წინასიტყვა
- 5 – აი, ასეთი მწამს მეგობარი
- 6 – სურათი, ეთერი ახლობლებთან
- 7 – სურათი, ბიძინა ახლობლებთან
- 8 – საოჯახო სურათები/კოლაჟი/
- 9 – ერთადერთი ვინც გადარჩა...
- 10 – დავინახოთ და დავაფასოთ სასწაული
- 18 – ბიბლიოგრაფია /ვალერიან გეგეშიძე/
- 28 – პარალელური გამონათქვამები
- 29 – ვალერიან გეგეშიძე
- 30 – ოლია კიკაჩიშვილი
- 35 – მედეა / ცუციკო / გეგეშიძე
- 44 – აქესენტი, კოსტა, ვასო, ივლითი, ანგელინა
გეგეშიძეები
- 50 – ფარნაოზ და თეო გეგეშიძეები
- 53 – ე თ ე რ რ უ ხ ა ძ ე
- 54 – საკუთარ გულს მიენდეთ
- 57 – ეთერი რუხაძე, ბიბლიოგრაფია
- 59 – „ეთერ რუხაძე-გეგეშიძე“
- 62 – ბიძინა გეგეშიძის გენეალოგია
- 66 – „დრომ დამიბრუნა ახალგაზრდობა“
- 69 – „ჩუმად წასულო, ჩუმად“
- 72 – ო ბ ლ ე ბ ს. /აქესენტი გეგეშიძე/
- 73 – ბიბლიოგრაფია. /ბიძინა გეგეშიძე/
- 75 – „სადიპლომო სპექტაკლი“ აკაკი ხორავა.
- 79 – ბიბლიოგრაფია /ბიძინა გეგეშიძე/
- 85 – ა ნ ი მ ო ქ ი ა /ბიბლიოგრაფია/
- 87 – ბიძინა გეგეშიძე. /ბიბლიოგრაფია/
- 115 – ჭაბუკად დარჩენილი 80 წლის პოეტი
- 118 – ვახო ლორთქიფანიძე. ლექსი
- 119 – მომაჯადოებელი ჰანგი და სიტყვა დაგვიტოვეს
- 122 – ბიბლიოგრაფია /ბიძინა და სხვა ავტორები/

- 123 – სახელოვანი თანამემამულენი
125 – სტალინის დაკრძალვას...
129 – „სამშობლო სიკვდილი არი...“ სიმონიკა ბერეჟიანი
131 – რუსლან რუსია
132 – არკადი გეგეშიძე
133 – ბიბლიოგრაფია
135 – „უარს ნუ მეტყვით წარსულზე“
136 – გაზ. „თბილისის“ ფურცლებზე /ელგუჯა, ბიძინა/
შეხვედრა საქართველოს პატრიარქთან უწმინდესა
და უნეტარესთან ილია მეორესთან.
136 – იგუგუნებენ ქაშუეთის ზარები
139 – ნაჩუქარი წიგნები ავტოგრაფებით
ფოტოები რუბრიკით: „ყველას რაიმე აქვს
სახსოვარი“
145 – ერთი და იგივე მასალები სხვადასხვა გაზეთში
151 – წიგნები და წერილები, გამოცემული 2000-2008
წლებში
158 – აკადემიკოსი ოთარ ზარდალიშვილი
160 – მიზანი, რომელიც ერევა სიკვდილს. ავტ. ივერი
ტაბიძე ბიბლიოგრაფია, ლექსი და წერილები ვ.
გეგეშიძის შესახებ
189 – ვალერიან გეგეშიძის ნარკვევები, მოგონებები და
სხვა.
194 – ბიძინა გეგეშიძე – „ტკბილად მოსაგონარი“
199 – ფ ო ტ ო ქ რ ო ნ ი კ ა
ვალერიან გეგეშიძე, ოლია კიკაჩიშვილი
243 – მედეა / ცუციკო / გეგეშიძე
257 – ე თ ე რ რ უ ხ ა ძ ე. აკროსტიქი - „ეთერი“
300 – შვილები, შვილიშვილები, შვილთაშვილები
ახლობლებთან
335 – ბიძინა გეგეშიძე
399 – გ უ ლ ს ა რ ა ფ ე რ ი ა ვ ი წ ყ დ ე ბ ა
- - - . . - - -
მ ო გ ვ ი ა ნ ე ბ ი თ მ ო ძ ი ე ბ უ ლ ი
ფ ო ტ ო ე ბ ი და ტ ე ქ ს ტ ე ბ ი

წიგნში მოთავსებული ფოტოსურათების
უმეტესი ნაწილი გადაღებულია და
რესტავრირებული ჩემს მიერ.
ბიძინა გეგეშიძე.

მემორიალური ნარჩევები

რ.ა. სად. როდის?

ფესვები

ჩუმად, წარსულო ჩუმად!

წიგნის სამხატვრო ხელმძღვანელი
(რედაქტორი)
მედეა ვაჭრიძე

მომზადდა კომპანია „მერმის მ.კ.“

2010 წელი

თბილისი
2010
